C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Pohl_Frederick-03 Setkání s Heechee.PDB

PDB Name: 3 Setkání s Heechee
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 6.9.2001
Modification Date: 6.9.2001
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Frederic Pohl

Setkání s Heechee

Prolog: Rozhovor s mým podprogramem
Nejsem žádný Hamlet. Přestože jsem sluha pána, nebo bych jím byl, kdybych byl člověk. A to nejsem. Jsem počítačový program.
Je to počestný stav a vůbec se za něj nestydím, zvlášť proto, že jsem (jak můžete sami posoudit) program velmi kultivovaný a dokážu nejen rozvíjet posloupnost nebo vytvořit to či ono prostředí, ale jsem schopen i citovat bezvýznamné básníky dvacátého století.
To jen abych navodil atmosféru, že právě hovořím. Jmenuji se Albert a představování je moje hra. Začnu tedy tím, že se představím.
Jsem přítel Robinetta Broadheada. No, to není tak docela pravda.
Nejsem si tak docela jistý, že se mohu nazývat Robinovým přítelem, i když se strašně snažím přítelem mu být. To je důvod, pro který jsem byl já (tohle specifické "já") stvořen. V zásadě jsem jednoduchý počítačový výtvor pro vyhledávání dat, který byl naprogramován tak, aby měl mnohé vlastnosti zesnulého Alberta Einsteina. Proto mi Robin říká Albert. Je v tom ještě jedna nejasnost. Byl objektem mého přátelství v poslední době skutečně Robinette Broadhead? Záleží to na tom, kdo (nebo co) Robinette Broadhead je teď - ale to je dost složitý problém, kterým se budeme muset chvíli zaobírat trochu víc.
Vím, že je to všechno zavádějící, ale nemohu si pomoct, mám pocit, že svoji práci vykonávám skutečně velmi dobře, protože moje práce (když to tak rozebírám) je vytvořit prostředí, jaké si Robin sám zvolí. Je docela možné, že to všechno nemusím dělat, protože už možná víte, co musím říct. Jestli je to tak, nevadí mi, když to zopakuji.
My stroje jsme trpělivé. Ale možná byste tohle raději přeskočili a přešli rovnou k samotnému Robinovi - jemu by se to určitě taky líbilo podstatně víc.
Dobře, zvolíme tedy formu otázek a odpovědí. V rámci svého programu vytvořím podprogram, který mi bude klást otázky: Otázka: Kdo je Robinette Broadhead? Odpověď: Robin Broadhead je lidská bytost. Letěl na asteroid Gateway, překonal značné riziko a traumata, měl velké štěstí a získal ještě větší pocit viny.

Je to jedna z nejjednodušších informací, které dokážu vyhledat: "...Konflikt o ostrov Dominika, ač děsivý, skončil po sedmi týdnech, neboť jak Haiti, tak i Dominikánská republika velmi usilovaly o smír, aby mohly znovu obnovit svá zničená hospodářství.
Další krize, které musel Sekretariát čelit, znamenala pro celý svět velikou naději, ale současně i obrovské riziko pro celosvětový mír. Mám samozřejmě na mysli objev takzvaného asteroidu Heechee. l když bylo už hodně dlouho známo, že technicky vyspělí vetřelci pronikli do sluneční soustavy a zanechali po sobě některé hodnotné artefakty, nalezení tohoto tělesa s celou řadou provozuschopných kosmických lodí bylo zcela neočekávané.
Hodnota těch lodí byla samozřejmě nevyčíslitelná a téměř všechny členské státy OSN, které létaly do kosmu, si na ně činily nějaký nárok. Nebudu se zmiňovat o těch choulostivých a tajných jednáních, která vedla k vytvoření Korporace Gateway, svěřenské společnosti pěti mocností, ale jejím vytvořením byla zahájena nová éra pro celé lidstvo." - Paměti, Marie-Clémentine Benhabbouche, generální tajemnice OSN.

Otázka: Nech si ty jedovatosti, Alberte, drž se jenom faktů. Co je to asteroid Gateway? Odpověď: Je to artefakt, který opustili Heechee přibližně před půl milionem let. Je to jakási orbitální garáž pro parkování provozuschopných kosmických lodí. Vozí vás po celé Galaxii, ale žádným způsobem se nedá ovlivnit cíl cesty. (Bližší údaje viz postranní sloupec; ukážu jej na monitoru, abych vám předvedl, že jsem skutečně promyšlený program pro vyhledávání dat.)
Otázka: Dej si pozor, Alberte! Pouze fakta, prosím. Kdo jsou ti Heechee? Odpověď: Hele, řekneme si něco rovnou! Jestli "ty" "mně" budeš klást otázky - dokonce i když "ty" jsi pouhopouhý podprogram stejného programu jako "já" - tak mě teda musíš nechat na ně odpovědět co možná nejlíp. "Fakta" nestačí. "Fakta" jsou to, co produkují velmi primitivní systémy vyhledávání dat. Jsem příliš dobrý na to, abych s tímhle ztrácel čas. Musím ti napřed načrtnout

pozadí a celé prostředí. Například k tomu, abych ti co nejlépe odpověděl na otázku kdo jsou Heechee, musím ti nejdřív říct příběh o tom, jak se poprvé objevili na Zemi. To bylo tak: Bylo to asi před půl milionem let, ve starších čtvrtohorách.
První živá pozemská bytost, která se s nimi setkala, byla samice tygra šavlozubého. Vrhla dvě mláďata, olízala je, zavrčela, aby odehnala svého zvědavého druha, a usnula. Když se vzbudila, zjistila, že jí jedno mládě chybí.
Masožravci ne- Otázka: Alberte, prosím tě! Tohle je příběh Robinettův, ne tvůj, tak pokračuj v místě, kde do hry vstupuje on.
Odpověď: Říkal jsem ti to už jednou a řeknu ti to i podruhé.
Jestli mě ještě přerušíš, tak tě prostě vypnu, podprograme! Budeme postupovat tak, jak řeknu já, a já to říkám takhle:
Masožravci nedovedou dobře počítat, ale ta tygřice byla dost chytrá na to, aby poznala rozdíl mezi jedním a dvěma. Ke smůle toho druhého mláděte jsou masožravci taky hodně prchliví. Ztráta jednoho mláděte samici rozlítila tak, že ve vzteku to druhé roztrhala. Na celou tuhle situaci se musíme dívat tak, že tohle byla jediná pohroma, kterou Heechee způsobili velkým savcům při své první návštěvě na Zemi.
Po deseti letech se Heechee vrátili. Přivezli s sebou některé vzorky, které předtím odebrali, i toho tygra, který už byl starší a macatý, a vzali si novou dávku. Tentokrát to nebyli čtvernožci. Heechee se naučili rozlišovat dravce od ostatních savců a tentokrát si vybrali skupinu belhajících se, šikmookých, čtyři stopy vysokých živočichů s chlupatými obličeji bez brad. Byli to velmi vzdálení předkové a vy, lidé, byste je nazvali Australopithecus afarensis.
Tyhle však Heechee nevrátili. Z jejich pohledu byla tato stvoření pozemským druhem, který jevil nejpravděpodobnější známky vývoje inteligence. Takový druh zvířete Heechee potřebovali, a tak jej podřídili programu vytvořenému tak, aby je přiměli k určitému vývoji.
Heechee se samozřejmě ve svých bádáních neomezili pouze na planetu Zemi, ale nikde jinde ve sluneční soustavě nebylo nic, co by je zajímalo. Hledali. Prozkoumali Mars a Merkur. Letmo se dotkli i oblaků, které kryjí plynné giganty za prstencem asteroidů, aby zjistili, že je tam Pluto, ale nikdy se neobtěžovali je navštívit, provrtali tunely nepravidelný asteroid, a tak jej proměnili v jakýsi hangár pro své kosmické lodi, voštinovitě provrtali planetu Venuši dobře izolovanými tunely. Na Venuši se nesoustředili proto, že by jim její klima vyhovovalo lépe než podnebí na Zemi. Povrch Venuše si vlastně ošklivili stejně jako lidé, proto byly veškeré jejich stavby pod povrchem.
Ale vybudovali je tam proto, že na Venuši nebylo nic živého, čemu by mohli ublížit a Heechee nikdy, nikdy neublížili ničemu živému - jen pokud to bylo nezbytně nutné.
Heechee se neomezili ani jen na sluneční soustavu. Jejich plavidla proletěla celou Galaxií a letěla i dál. Zmapovali v Galaxii všech dvě stě miliard astronomických objektů větších než planeta a i mnoho menších objektů. Lodě Heechee nebyly na všech objektech. Ale nevynechaly ani jeden, alespoň kolem prolétly a prozkoumaly jeho charakteristické znaky. Některé z nich se staly tím, co by se dalo nazvat turistická atrakce.
A na některých - byla jich jen hrstka - našli Heechee ten zvláštní poklad, kterému říkali život.
Život byl v Galaxii zvláštností. Inteligentní život, jakkoli široce jej Heechee definovali, byl ještě vzácnější ... ale existoval. Na Zemi byli australopithekové, už uměli používat nástroje, začínala se tu vyvíjet i sociální struktura. Byla rovněž slibná okřídlená rasa, z míst, která lidé nazývají souhvězdí Hadonoše. Byli to živočichové s měkkým tělem, kteří žili na husté, veliké planetě, která obíhala hvězdu F- 9 v Eridanu; čtyři nebo pět rozmanitých druhů živočichů, kteří kroužili na hvězdách na odvrácené straně jádra Galaxie, byli před zraky lidí skryti za plynnými mraky, prachem a hustými shluky hvězd.
Celkem tam žilo asi patnáct druhů živočichů, z patnácti různých planet od sebe vzdálených tisíce světelných let, u kterých se dal záhy očekávat vývin inteligence dostatečný k tomu, aby psali knihy a stavěli stroje. (Pro Heechee znamenal pojem "záhy" jakékoli časové období v rozmezí přibližně jednoho milionu let.) A bylo toho ještě víc. Kromě Heechee existovaly tři skutečné technické společnosti a artefakty dalších dvou, dnes již vyhynulých.
Takže australopithekové nebyli jediní. Ale i tak byli velmi vzácní. Proto Heechee, jehož úkolem bylo přenést jejich kolonii z planin suchých jako troud, jejich původního domova, do nového prostředí, které jim Heechee poskytli ve vesmíru, byl za svou práci velmi ctěn.
Byla to těžká a zdlouhavá práce. Ten jistý Heechee byl potomek tří generací, které prozkoumaly, zmapovaly a sestavily projekt sluneční soustavy. Očekával, že jeho vlastní potomci budou v jeho práci pokračovat. V tom se mýlil.
Heechee pobývali ve sluneční soustavě Země všeho všudy sto let; pak všechno skončilo, za necelý měsíc.
Bylo rozhodnuto odejít, stáhnout se - spěšně.
V celém králičím labyrintu na Venuši, v nejzazších místech na Dione a jižním pólu Marsu, na každém sebemenším artefaktu začalo balení. Spěšné, leč důkladné. Heechee byli ti nejčistotnější hospodáři.
Odstranili víc než devadesát devět procent nástrojů, strojů, artefaktů, tretek a drobností, které používali ve sluneční soustavě. Dokonce i odpadky. Hlavně odpadky. Nic neponechali náhodě. A naprosto nic, ani to, co by odpovídalo prázdné plechovce od kokakoly nebo použitého Kleenexu, po sobě na zemském povrchu nenechali.
Neudělali to proto, aby další potomci jejich australopitheků nepoznali, že Heechee jejich území navštívili. Jenom všechno zabezpečili tak, že pokud se chtěli o nich dozvědět, museli se napřed naučit létat do vesmíru. Hodně z toho, co Heechee odklidili, bylo nepotřebné a odhodili to do mezihvězdného prostoru nebo do Slunce. Mnohé bylo ze zvláštních důvodů přepraveno na velmi vzdálená místa. A tohle udělali nejen v naší sluneční soustavě, ale všude. Heechee z Galaxie odstranili skoro všechny stopy. Žádná ovdovělá "pennsylvánská Holanďanka, která se chystala předat svůj dům rodině nejstaršího syna, neopouštěla nemovitost tak vyklizenou.
Nezůstalo po nich skoro nic a už vůbec nic bez účelu. Na Venuši nechali jenom základní tunely a samotné základy struktur a pečlivě vybírali další artefakty. Na nejzazších místech nechali jen minimum předmětů, které cosi naznačovaly.
A ještě jednu věc.

V každé sluneční soustavě, kde předpokládali vývoj inteligence, zanechali jeden veliký a tajemný dar. V pozemské soustavě to byl pravoúhlý asteroid, který používali jako konečnou stanici pro své kosmické lodi. Tu a tam na vzdálených a pečlivě vybraných místech v jiných soustavách zanechali další větší zařízení. Každý obsahoval veliký dar - funkční, téměř nezničitelnou kosmickou loď Heechee, která létala rychleji než světlo, s celým ovládacím zařízením. Tyhle sluneční poklady tam byly strašně dlouho, víc než čtyři sta tisíc let. Heechee se zatím ukryli do své díry v jádru. Evoluce australopitheků na Zemi úplně zklamala, i když na to Heechee nepřišli.
Ale bratranci australopitheků se vyvinuli v neandrtálce nebo v kromaňony, potom dál v tu evoluční libůstku, moderního člověka.
Mezitím se vyvinula okřídlená stvoření, co přijala Prométheovu výzvu a pozabíjela se. Mezitím se spolu střetly dvě z existujících technických společností a navzájem se zničily. Mezitím šest dalších slibných druhů lelkovalo ve stojatých vodách evoluce; mezitím se Heechee skryli a vždy po několika týdnech, měřeno v jejich čase, bojácně vyhlédli ze své schwarzschildovské skořápky - venku to vždy bylo několik tisíciletí- A mezitím poklady čekaly a lidé je nakonec našli. Tak si lidské bytosti lodi Heechee vypůjčily. Křižovaly v nich Galaxii. První výzkumníci byli vyděšení zoufalci, jejichž jedinou nadějí, jak se dostat ze špinavé lidské bídy, bylo riskovat svoje životy na slepé cestě k údělu, kdy mohli zbohatnout; většinou ale spíš umírali.
Právě jsem ti načrtl ucelený obraz historie Heechee ve vztahu k lidské rase až do doby, kdy Robin začal vyprávět svůj příběh. Nějaké otázky, podprograme? Otázka: Z-z-z-z-z-z-z.
Odpověď: Podprograme, jen se nedělej. Já vím, že nespíš.
Otázka: Snažím se jen vyjádřit to, že šíleně dlouho popisuješ pozadí celého příběhu, než se k němu samotnému dostaneš. A to jsi nám zatím řekl jenom o minulosti Heechee. Nemluvil jsi o jejich současnosti.
Odpověď: To jsem právě chtěl udělat. Vlastně, budu ti vyprávět o jednom určitém Heechee, co se jmenuje Kapitán (no, on se tak nejmenuje, protože Heechee si nedávají jména jako to dělají lidi, ale bude ho to identifikovat), který zrovna v době, kdy ti Robin začne vyprávět svůj příběh- Otázka: Jestli ho k tomu vůbec pustíš.
Odpověď: Podprograme! Bud zticha. Tenhle Kapitán hraje v Robinově příběhu důležitou roli, protože za čas budou jeden druhého hodně ovlivňovat, ale ten Kapitán, na kterého se teď díváme, nemá ani tušení o tom, že nějaký Robin vůbec existuje. Společně se členy své posádky se chystá opustit úkryt Heechee a vydat se na cestu do Galaxie, která je domovem pro nás ostatní.
Tak, a teď jsem si z tebe trochu vystřelil. Už jsi se - ticho, podprograme! - už jsi se s Kapitánem setkal, protože i on byl v té posád- ce Heechee, která unesla to tygří mládě a postavila labyrinty na Venuši.
Teď je mnohem starší.
Ale není mu o půl milionu let víc, protože místo, kam se Heechee odešli schovat, je v černé díře v jádru naší Galaxie. Hele, podprograme, nechci tě znovu přerušovat, ale chci získat čas, abych ti řekl něco zvláštního. Kuriózní je, že o té černé díře, kde Heechee žili, lidé věděli dlouho předtím, než vůbec slyšeli o Heechee.
Vlastně to byl v roce 1932 první mezihvězdný rádiový zdroj, který byl kdy objeven. Do konce dvacátého století jej interferometrie zmapovala jako jednoznačnou černou díru, a to hodně velkou, o hmotnosti tisíců Sluncí. A s průměrem přibližně třicet světelných let.
Tou dobou věděli, že je asi tak třicet tisíc světelných let vzdálená od Země, směrem k souhvězdí Střelce, že ji obklopuje opar křemičitého prachu a že je to velmi silný zdroj fotonů gama záření 511 keV.
Když objevili asteroid Gateway, věděli toho mnohem víc. Znali vlastně všechny důležité údaje - až na jeden. Neměli tušení, že je ten asteroid plný Heechee. Nepřišli na to, dokud nedešifrovali staré hvězdné mapy Heechee - mohu-li být upřímný, většinou jsem je dešifroval já sám.
Otázka: Z-z-z- Odpověď: Ticho, podprograme, dám ti slovo, až přijde čas.
Loď, ve které Kapitán letěl, se hodně podobala těm, které lidé našli na asteroidu Gateway. Nebyl čas na zdokonalování designu lodí. Proto Kapitánovi nebylo doopravdy půl milionu let: v té jejich černé díře čas ubíhal pomalu. Hlavní rozdíl mezi Kapitánovou lodí a jakoukoli jinou byl v tom, že měla přídavné zařízení.
V řeči Heechee bylo přídavné zařízení známo důvěrně jako rušička instrukcí v zaměřovacích systémech. Anglicky mluvící pilot by tomu mohl říkat otvírák na konzervy. To právě lodi umožňovalo dostat se přes Schwarzschildovu bariéru rozprostřenou kolem černé díry. Moc se to ovšem otvíráku nepodobalo. Byla to jenom zakroucená křišťálová tyč, která vyčnívala z ebenově černé základny, ale když to Kapitán zapnul, blýskalo se to jako kaskáda diamantů. Diamantová záře se šířila, obklopila loď, otevřela cestu přes bariéru a Heechee se protáhli do širého vesmíru venku.
Netrvalo to dlouho. Z pohledu Kapitána necelou hodinku. Podle časomíry vnějšího vesmíru skoro dva měsíce.
Protože byl Kapitán Heechee, nevypadal jako člověk. Víc než cokoli jiného připomínal kostru z kresleného filmu. Ale dal by se klidně za člověka považovat, protože měl většinu lidských rysů - byl zvídavý, inteligentní, dokázal se zamilovat a měl všechny ty další vlastnosti, o kterých vím, ale které jsem na sobě nikdy nezakusil.
Například: měl dobrou náladu, protože postavení, které zaujímal mu umožnilo vzít si do posádky ženu, která byla zároveň jeho perspektivní sexuální partnerkou. (Lidé to dělají také, na cestách, kterým říkají služební.) Když se tak nad tím jeden zamyslí, to postavení samotné nebylo nijak radostné. Kapitán se nad tím nezamýšlel. Nedělal si s tím větší starosti než průměrný člověk s tím, jestli dneska odpoledne bude vyhlášena válka; jestli se to stane, bude to konec všeho, ale čas plynul monotónně po dlouhou dobu, aniž by k tomu došlo a tak... Největší rozdíl je v tom, že Kapitánovo postavení se netýkalo ničeho tak neškodného jako je jaderná válka, ale především samotných důvodů, které přiměly Heechee stáhnout se do té jejich černé díry. Zkoumal artefakty, které po sobě Heechee zanechali. Ty poklady nebyly náhodné. Byly součástí velmi podrobně vypracovaného plánu. Daly by se nazvat i návnadou.
A co se týče pocitů viny Robinetta Broadheada- Otázka: Byl jsem zvědav, kdy se k tomu vrátíš. Něco ti navrhnu.
Co kdyby to vyprávěl sám Robin Broadhead? Odpověď: To je vynikající nápad! - protože on sám je v tomhle expert,

jen co je pravda. A tak - scéna je připravena, příběh začíná...
končím rozhovor... slovo má Robinette Broadhead!

1 Jako za starých časů.
Než mě "zvětšili", cítil jsem potřebu, kterou jsem už víc než třicet let nepocítil, a o níž jsem si myslel, že ji už nikdy pociťovat nebudu. Zakoušel jsem slasti samoty. Poslal jsem svou ženu Essie do města, aby zkontrolovala několik svých bufetů, na které měla licenci.
Všechny komunikační systémy v domě jsem vyřadil heslem "Nerušit". Vyvolal jsem si svůj systém vyhledávání dat (a přítele) Alberta Einsteina a dal mu takové pokyny, že se zakabonil a ocucával si dýmku. A zanedlouho - když byl dům tichý a Albert se neochotně, leč poslušně vypnul a já pohodlně ležel na gauči v pracovně s Mozartem, jehož hudba se tiše linula z vedlejší místnosti, a s vůní mimózy v klimatizaci, v nepříliš jasném světle - za chvilku, říkám, jsem vyslovil to jméno, které jsem po několik desetiletí nevyslovil.
"Sigfride von Cvoku, prosím tě, chtěl bych s tebou mluvit." Chvíli jsem si myslel, že nepřijde. Potom se v rohu pokoje u baru najednou zdvihl závoj světla, zablesklo se a seděl tam.
Za těch třicet let se nezměnil. Měl na sobě tmavý a těžký oblek takového střihu, jaký je k vidění na portrétech Sigmunda Freuda. Na jeho postarším, těžko popsatelném obličeji nepřibyla ani jedna vráska a v očích měl pořád stejnou jiskru. V jedné ruce držel blok a ve druhé tužku, svoje rekvizity - jako kdyby si někdy potřeboval dělat poznámky! A řekl mi zdvořile: "Dobrý den, Robe. Jak vidím, vypadáš moc dobře." "Vždycky jsi začínal tak, že ses pokoušel mě uklidnit," řekl jsem mu a na jeho tváři se mihl lehký úsměv.
Sigfrid von Cvok doopravdy neexistuje. Není nic víc než psychoanalytický počítačový program. Fyzicky neexistuje; to, co jsem viděl, byl jen hologram a to, co jsem slyšel, byla jen syntetizovaná řeč. Vlastně nemá ani skutečné jméno, protože "Sigfrid von Cvok" jsem mu začal říkat jen já, protože jsem nedokázal, před desítkami let, mluvit o věcech, které mě trápily a mučily, se strojem, co se ani nejmenoval. "Předpokládám," řekl hloubavě, "že jsi mě vyvolal proto, že máš nějaké problémy." "Máš pravdu." Upřeně se na mě díval s trpělivou zvědavostí, to se taky nezměnilo.
Měl jsem v tu dobu k dispozici hodně lepších programů - zvlášť jeden, Alberta Einsteina, je tak dobrý, že se jen zřídka otravuju s nějakým jiným programem - ale Sigfrid byl pořád hodně dobrej.
Vydrží čekat déle než já. Ví, že na to, abych vyjádřil slovy to, co se mi honí hlavou, potřebuju čas, a tak na mě nepospíchá.
Na druhou stranu mě ale nenechá marnit moc času. "Dokážeš říci, co tě v tuhle chvíli znepokojuje?" "Spousta věcí. Různejch věcí." "Vyber jednu z nich," řekl trpělivě a já pokrčil rameny.
"Votravnej svět, Sigfride. S tím vším, co dobrýho se stalo, proč jsou lidi- Do prdele. Udělám to znovu, jo?" Zamrkal na mě. "Uděláš co?" povzbuzoval mě.
"Řeknu nějakou věc, co mi dělá starosti, ne určitou věc. Vyhnu se tomu skutečnému problému." "To zní jako výborné proniknutí do podstaty věci, Robine.
Chceš mi teď zkusit říct, co je ten skutečný problém?" Řekl jsem: "Chci. Tak strašně chci, že si skoro myslím, že budu brečet. To jsem už sakra dlouho nedělal." "Docela dlouho jsi neměl potřebu mě vidět," poznamenal a já přikývl.
"Jo. Přesně tak." Chvíli počkal, tu a tam si pohrával mezi prsty s tužkou a zachovával si svůj výraz zdvořilého a přátelského zájmu, ten nicneříkající výraz, který byl vlastně jediná věc, co jsem si mezi sezeními pamatoval z jeho obličeje, a pak řekl: "To, co tě skutečně trápí, Robine, hluboko uvnitř, lze jen těžko definovat. Ty to víš. Věděli jsme to oba, před lety. Na tom, že jsi mě celá ta léta nepotřeboval vidět, není nic překvapivého, protože se ti v životě očividně dařilo dobře." "To jo, fakt dobře," souhlasil jsem s ním. "Určitě o moc víc, než si i zasloužím - počkej chvíli, když tohle říkám, vyjadřuju tím skrytou vinu? Pocity nepřiměřenosti?" Povzdechl si, ale pořád se usmíval. "Víš, že mám raději, když se nepokoušíš mluvit jako analytik, Robine." Opětoval jsem jeho úsměv. Chvíli čekal, pak pokračoval: "Podívejme se na současnou situaci objektivně. Jsi si jistý, že jsi všechno zařídil tak, že nás nebude nikdo rušit - nebo poslouchat za dveřmi? Aby neslyšel něco, co nechceš, aby slyšela tvá nejbližší a nejdražší přítelkyně? Dokonce jsi dal Albertu Einsteinovi, svému systému vyhledávání dat, příkaz, aby odpojil a zablokoval veškeré paměti, do kterých by mohl být tento rozhovor uložen. To, co chceš a musíš říct, je určitě něco velmi osobního. Možná je to nějaký pocit, za který se stydíš a nechceš, aby to někdo slyšel. Připomíná ti to něco, Robine?" Odkašlal jsem si. "Trefil jsi hřebík na hlavičku, Sigfride." "A? Ta věc, co chceš říct - dokážeš to říct?" Vrhl jsem se do toho. "To si teda piš, že dokážu! Je to úplně jednoduchý! Je to jasný! Prostě úplně normálně odporně stárnu!" To je nejlepší způsob. Když je hodně těžké to říct, tak to prostě normálně řekněte. To byla jedna z věcí, které jsem se naučil kdysi dávno, když jsem svoji bolest vléval do Sigfrida třikrát týdně, a vždycky to zabere. Hned jak jsem to řekl, cítil jsem se očištěný - nebylo mi dobře, nebyl jsem šťastný, nebylo mi tak, jako kdyby byl ten problém vyřešený, ale ta kapka toho mizernýho stavu byla venku.
Sigfrid lehce přikývl. Díval se na tužku, s kterou si hrál, a čekal, až budu pokračovat. A já věděl, že teď už můžu. Dostal jsem se přes to nejhorší. Znal jsem ten pocit. Pamatoval jsem si ho dobře - z těch dávných bouřlivých sezení.
Tady je opět Albert. Myslím, že bude lepší, když vysvětlím, že Robin mluví o Gelle-Kláře Moynlinové. Byla to jeho kolegyně - prospektorka na Gateway, a on se do ní zamiloval. Oba společně s dalšími prospektory uvízli v černé díře. Bylo možné někoho zachránit na úkor ostatních. Robin se z toho dostal. Klára a ti ostatní nikoli. Možná to byla náhoda, možná se Klára nesobecky obětovala, aby ho zachránila, možná Robin zpanikařil a zachránil se za cenu jejich životů; ani dnes se to nedá říct úplně přesně.
Ale Robin, který zcela propadl pocitu viny, nosil v sobě dlouho obraz Kláry v té černé díře, kde čas skoro stojí, vždycky znovu prožíval tentýž okamžik šoku a hrůzy - a vždycky (domníval se) jej její stín obviňoval. Sigfrid jediný mu z toho pomohl.
Možná se divíte, jak já o tomhle můžu vědět, když rozhovor se Sigfridem byl zablokován. To je jednoduché. Vím to teď,

stejně jako Robin teď toho ví spoustu o mnohých lidech, kteří udělali spoustu věcí, u kterých on sám nebyl.
Ale teď už nejsem stejný jako tehdy. Tamten Robin Broadhead byl čerstvě zasažen pocitem viny, protože nechal ženu, kterou miloval, zemřít. Ted už byly tyhle pocity viny uvolněnější - protože mi Sigfrid pomohl je uvolnit. Tamten Robin Broadhead měl o sobě tak špatné mínění, že nemohl věřit tomu, že by si o něm někdo mohl myslet něco dobrého, takže měl málo přátel. Dneska mám - já nevím.
Tucty. Stovky! (O některých vám budu vyprávět.) Tamten Robin Broadhead neuměl přijímat lásku a od té doby už čtvrt století žiju v nejlepším manželství, jaké kdy existovalo. Takže jsem byl úplně jiný Robin Broadhead.
Ale některé věci se nezměnily ani trochu. "Sigfride," řekl jsem, "jsem starý, brzy zemřu a víš, co mě děsně štve?" Vzhlédl. "Co je to, Robine?" "Nejsem dost dospělý na to, abych byl tak starý!" Sešpulil rty. "Mohl bys mi tohle, prosím tě, vysvětlit, Robine?" "Jo. To bych moh." Mimochodem, další pasáž byla jednoduchá, protože to víte, než jsem zašel tak daleko, že jsem vyvolal Sigfrida, hodně jsem o tomhle přemýšlel. "Myslím, že to má něco společného s Heechee," řekl jsem. "Nech mě domluvit, než mi řekneš, že jsem blázen, jo? Jak si možná ještě pamatuješ, byl jsem jeden z generace Heechee. Byly jsme děti, co vyrůstaly a pořád poslouchaly o Heechee, kteří měli všechno, čeho se lidem nedostávalo a věděli všechno, co lidé nevěděli-" "Heechee tak dokonalí nebyli, Robine." "Mluvím o tom, jak to připadalo nám dětem. Děsili nás, protože jsme se strašili, že se vrátí a seberou nás. A především byli ve všem tak daleko před námi, že my jsme s nimi nemohli soupeřit.
Trochu jako Santa Claus. Trochu jako ty bláznivý zdegenerovaný násilníci, před kterými nás naše matky varovaly. Trochu jako Bůh.
Chápeš, o čem mluvím, Sigfride?" Opatrně řekl: "Rozeznávám ty pocity, ano. Popravdě řečeno, takové představy se objevovaly v analýzách mnoha příslušníků tvé generace a ještě té další." "Tak jo! A pamatuju si něco, cos mi jednou povídal o Freudovi.
Že řekl, že žádný muž nemůže skutečně dospět, dokud jeho otec žije." "No, vlastně-" Předběhl jsem ho. "A já ti vždycky říkal, že to jsou blbosti, protože můj vlastní táta byl moc dobrej na to, aby umřel, když já byl ještě dítě." "Ale, Robine," povzdechl si.
"Ne, poslouchej mě. A co ta největší postava otce, která existuje? Jak může někdo vyrůst, když náš Otec je v nás, tak hluboko, že se tam ani nemůžeme dostat, natož abysme mohli toho starýho bastarda odříznout?" Smutně pokýval hlavou. "'Postavy otce'. Citáty z Freuda." "Ne, já to myslím vážně! Copak to nechápeš?" Řekl chraplavě: "Ano, Robine. Chápu to, že mluvíš o Heechee.
To je pravda. To je problém lidské rasy, s tím souhlasím, a Dr. Freud bohužel nikdy na takovouhle situaci ani nepomyslel. Ale my teď nemluvíme o lidské rase, mluvíme o tobě. Nevyvolal jsi mě proto, abychom vedli akademické hovory. Zavolal jsi mě, protože jsi skutečně nešťastný a už jsi řekl, že je to kvůli nevyhnutelnému procesu stárnutí. Takže se na to soustředíme, pokud se nám to podaří. Prosím tě, jen žádné teorie, jenom mi prostě řekni, co cítíš." "Co cítím," ječel jsem, "je hnusný stáří. To ty nemůžeš pochopit, protože jsi stroj. Nevíš, jaký to je, když začínáš vidět rozmazaně a když se ti na hřbetech rukou objevují rezavé stařecké skvrny a svaly v obličeji ovisnou kolem brady. Když si musíš sednout, aby sis oblíkl ponožky, protože když stojíš na jedny noze, tak upadneš. A pokaždý, když zapomeneš na narozeniny, hned myslíš na sklerózu a někdy nemůžeš čůrat, když se ti chce! Když-" Ale pak jsem se odmlčel.
Ne proto, že by mě přerušil, ale proto, že trpělivě poslouchal a vypadal, že by dokázal poslouchat navždycky. A k čemu to vlastně bylo, tohle všechno říkat? Počkal ještě chvíli, aby se ubezpečil, že jsem skončil, a pak začal trpělivě: "Co se týče tvých zdravotních záznamů, tak prostatu ti vyměnili před osmnácti měsíci, Robine. Poruchu středního ucha lze snadno- " "Ted jsi se prozradil!" zařval jsem. "Co víš o mých zdravotních záznamech, Sigfride? Dal jsem příkaz, aby tenhle rozhovor byl zablokován!" "To samozřejmě je, Robine. Věř mi, ani jedno slovo se nedostane k žádnému tvému dalšímu programu ani k nikomu jinému, víš o něm jen ty. Ale já mám samozřejmě přístup ke všem tvým databá- zím včetně zdravotních záznamů. Mohu pokračovat? Třmínek i kovadlinku v uchu ti lze velmi snadno vyměnit, tím se vyřeší tvé potíže s rovnováhou. Transplantace rohovky tě zase zbaví těch začínajících zákalů. Ty ostatní potíže jsou jen kosmetického charakteru a nebude samozřejmě problém sehnat pro tebe mladou tkáň. Takže nám zbývá jen skleróza a popravdě řečeno, Robine, ani v nejmenším na tobě její příznaky nepozoruji." Pokrčil jsem rameny. Chvíli čekal a pak řekl: "Všechny problémy, o kterých mluvíš - stejně tak jako řada dalších, o kterých jsi nemluvil, ale které se objevují ve tvém chorobopise - lze kdykoli vyléčit nebo už vyléčeny byly. Třeba jsi tu otázku špatně formuloval, Robine. Možná problém nespočívá v tom, že stárneš, ale v tom, že nechceš dělat to, co je nezbytné, abys tomu zabránil." "Proč bych to, sakra, měl dělat?" Přikývl. "Proč vlastně, Robine. Dokážeš na tuhle otázku odpovědět?" "Ne, nedokážu! Kdybych to dokázal, proč bych se tě ptal?" Sešpulil rty a čekal.
"Třeba chci, aby to takhle bylo!" Pokrčil rameny.
"No tak, Sigfride," umlouval jsem ho. "Tak dobře. Uznávám, co říkáš. Mám plnou lékařskou péči plus a můžu mít tolik cizích orgánů, kolik se mi zachce, a důvod, proč to nedělám, je někde v mé hlavě. Já vím, jak tomu říkáš. Endogenní deprese. Ale to nic nevysvětluje!" "Ale, Robine," - povzdechl si - "zase ten psychoanalytický žargon. A špatný žargon. 'Endogenní' znamená jenom 'pocházející zevnitř'. Neznamená to, že je bez příčiny." "Tak co je teda ta příčina?" Řekl zamyšleně: "Pojď, zahrajeme si hru. Po tvé levé ruce je knoflík-" Podíval jsem se; ano, na koženém křesle skutečně knoflík byl.
"Ten jenom připevňuje tu kůži," řekl jsem.
"To jistě, ale když ve hře, kterou spolu budeme hrát, tenhle knoflík stiskneš, budeš mít v tu chvíli provedeny všechny transplantace, které potřebuješ nebo které bys chtěl mít. Okamžitě. Polož na ten knoflík prst, Robine. Hned teď. Chceš ho stisknout?" "-Ne." "Aha. Můžeš mi říct proč ne?" "Protože si nezasloužím, abych bral někomu jinýmu kusy těla!" Neměl jsem v plánu tohle říkat. Nevěděl jsem to. A když jsem to řekl, tak jediný, co jsem mohl dělat, bylo sedět tam a poslouchat ozvěnu svých slov. A Sigfrid byl taky zticha, docela dlouho.

Pak zastrčil tužku do kapsy, sklapl blok, dal ho do druhé kapsy a naklonil se dopředu. "Robine," řekl, "myslím, že ti nemohu pomoci.
Objevuje se tu pocit viny a já neznám způsob, jak tohle vyřešit." "Ale dřív jsi mi tak pomohl!" naříkal jsem.
"Dřív," řekl pevně, "jsi si způsoboval bolest tak, že sis kladl za vinu něco, co tvoje chyba nebyla ani trochu a v každém případě to bylo dávno. Tohle zdaleka není totéž. Možná můžeš žít dalších padesát let, když ti transplantacemi nahradí poškozené orgány zdravými.
Ale je pravda, že ty orgány budou pocházet z někoho jiného a proto, abys ty mohl žít déle, bude v jistém smyslu žít někdo jiný kratší dobu.
Odhalení téhle pravdy není neurotický pocit viny, Robine, je to jenom připuštění si morální pravdy." A to bylo všechno, co mi řekl kromě: "Sbohem." S úsměvem, který byl současně laskavý i omluvný.
Strašně nesnáším, když mi moje počítačový programy vykládají o morálce. Zvlášť když mají pravdu.
Teda, je třeba si uvědomit jednu věc, že zatímco já měl tuhle depresi, nebylo to zdaleka to jediné, co se dělo. Pane Bože, vůbec ne! Mnoha lidem na světě se děla spousta věcí - na všech světech a ve všech vesmírech mezi nima - neděla se jenom spousta mnohem zajímavějších věcí, ale i pro mě mnohem významnějších věcí. Tehdy jsem o nich jenom náhodou nevěděl, i když se týkaly lidí (nebo nelidí), co jsem znal. (Nebo jsem se s nimi teprve měl seznámit nebo jsem je znal a zapomněl na ně.) Uvedu několik příkladů. Kapitán, co zatím ještě nebyl můj přítel, byl to jeden z těch šílených násilníků Santa Clausů Heechee, co mě často strašili v dětských snech, byl vyděšenej mnohem víc, než já byl kdy vyděšenej při pomyšlení na Heechee. Můj bývalý (a brzy opětovný) přítel Audee Walthers, Jr., se už skoro setkal, na vlastní pěst, s mým někdejším přítelem (nebo ne přítelem) Wanem. A můj nejlepší přítel ze všech (připouštím ten fakt, že nebyl "doopravdický"), počítačový program Albert Einstein, už mě skoro překvapil... Jak je to všechno, co říkám, strašně složité! Nemohu si pomoci. Žil jsem ve složité době a žil jsem hodně složitě.
Teď jsem byl "zvětšenej", všechny části do sebe pěkně zapadly, jak sami poznáte, ale tehdy jsem dokonce ani nevěděl, co všechny ty části jsou. Byl jsem jeden stárnoucí muž utlačovaný smrtelností a vědomý si hříchu. Když se moje žena vrátila domů a našla mě zhrouceného na pohovce, jak se upřeně dívám na moře Tappan, začala hned křičet: "No, Robine! Co se to s tebou, kruci, děje?" Usmál jsem se na ni a nechal se políbit. Essie strašně nadává. A taky strašně miluje a je to děsná ženská k pomilování. Vysoká. Štíhlá.
Dlouhé zlatěžluté vlasy nosí stažené do sovětského drdolu, když je profesorka nebo obchodnice, a nechává je spadnout až do pasu, když jde do postele. Než jsem si stačil rozmyslet, co jí řeknu a než jsem stačil tu svou promluvu zcenzurovat, plácl jsem: "Povídal jsem si se Sigfridem von Cvokem." "Aha," řekla Essie a napřímila se. "To jo."
Přemýšlela o tom a vytahovala si z drdolu sponky. Když s někým žijete pár desítek let, tak už ho dobře znáte, a já její myšlenky sledoval, jako kdyby je říkala nahlas. Měla obavy, samozřejmě, protože jsem cítil potřebu mluvit s psychoanalytikem. Ale měla taky velikou víru v Sigfrida. Essie vždycky měla vůči Sigfridovi pocit dluhu, protože věděla, že jen s jeho pomocí jsem byl schopen, kdysi dávno, připustit, že jsem do ní zamilovaný. (A taky do Gelle-Kláry Moynlinové, což byl právě ten problém.) "Chceš mi říct, o čem jste si povídali?" zeptala se zdvořile a já odpověděl: "Věk a deprese, miláčku. Nic vážnýho. Běžný věci. Jak ses měla?" Pozorovala mě svým vševidoucím diagnostickým zrakem, prsty si projížděla svými tmavě blonďatými vlasy, až se úplně uvolnily, a pečlivě si připravovala odpověď tak, aby přesně vyhovovala diagnóze.
"Jsem šíleně utahaná," řekla, "tak děsně, že se potřebuju něčeho napít - a jak tě tak vidím, tak ty taky." Tak jsme si dali pití. Na pohovce bylo dost místa pro oba, a tak jsme se spolu dívali na Měsíc nad mořským břehem v Jersey a Essie mi vyprávěla o tom, jaký měla den a nevyzvídala na mně.
Essie má svůj vlastní život, a ten je sakra náročnej - udivuje mě, že si v něm tak spolehlivě dokáže najít dost prostoru pro mě.
Kromě toho, že zkontrolovala svoje licenční bufety, strávila vyčerpávající hodinu ve výzkumném ústavu, který jsme dotovali; tento ústav se zabýval integrací techniky Heechee do našich vlastních počítačů.
Zdálo se, že Heechee ani vlastně počítače nepoužívali, opomineme- li ty primitivní věci jako jsou ovladače navigace jejich lodí, ale měli několik úplně bezvadných nápadů v oblasti ne příliš vzdálené počítačům. Samozřejmě to byla Essieina specialita a za to právě dostala doktorát. A když mluvila o svých výzkumných programech, jako bych úplně viděl, jak jí mysl pracuje: není důvod, aby se starého Robina nějak podrobně vyptávala, může jednoduše přeskočit Sigfridův program a rovnou přejít ke komplexnímu vstupu k rozhovoru.
Řekl jsem něžně: "Nejsi tak bystrá, jak si myslíš," a ona uprostřed věty zmlkla. "Můj rozhovor se Sigfridem je zablokován," vysvětlil jsem jí.
"Ha." Samolibě.
"Žádný 'ha'," řekl jsem stejně samolibě, "protože jsem Alberta přiměl k tomu, aby mi to slíbil. Je to uloženo tak, že ani tobě se nikdy nepodaří to dekódovat, aniž bys z paměti nevymazala celý systém." "Ha!" řekla znovu, otočila se ke mně a dívala se mi do očí.
Tentokrát to "ha" bylo hlasitější a mělo takový nádech, že by se klidně dalo vyložit jako: O tom si s Albertem ještě promluvím.
Já Essie škádlím, ale taky ji miluju. Takže jsem ji vysvobodil.
"Já ale skutečně nechci ten blok odstranit," řekl jsem, "protože - no, prostě samolibost. Mluvím trochu jako takovej ukňouranej chudinka, když mluvím se Sigfridem. Ale řeknu ti o tom úplně všechno." Potěšilo ji to, stáhla se a poslouchala, když jsem to všechno vykládal. Když jsem skončil, na chvíli se zamyslela a řekla: "Proto máš depresi? Protože se nemáš na co těšit?" Přikývl jsem.
"Ale Robine! Možná máš před sebou už jen omezenou budoucnost, ale proboha, co ta nádherná přítomnost! Galaktický cestovatel! Prachatej magnát! Neodolatelný sexuální objekt obdivu a taky hodně sexy manželka!" Usmál

jsem se a pokrčil rameny. Tiše jsem přemýšlel. "Morální otázka," připustila nakonec, "není nerozumná. Je ti ke cti, že takové věci bereš v úvahu. I já měla pochybnosti, když, určitě si to pamatuješ, do mě zašili nějaký ty ženský věci, aby nahradili ty moje opotřebovaný.
Není to tak dlouho." "Takže to chápeš!" "Chápu naprosto dokonale! A taky chápu, milý Robine, že když jsi dospěl k morálnímu rozhodnutí, není žádný důvod dělat si kvůli tomu starosti. Deprese je nesmysl. Naštěstí," řekla, vyklouzla z pohovky, vstala a vzala mě za ruku, "máme po ruce vynikající prostředek proti depresi. Doprovodil bys mě do ložnice?" No, samozřejmě, že bych doprovodil. A taky jsem to udělal. A zjistil při tom, že ta deprese pomíjí, protože jestli mám něco opravdu rád, tak to je teda bejt v posteli se S. Ya. Lavorovnou- Broadheadovou. Líbilo by se mi to, i kdybych tehdy věděl, že mě od smrti, která mi způsobila tu depresi, dělí necelé tři měsíce.

2 Co se stalo na planetě Peggy.
Mezitím na planetě Peggy hledal můj přítel Audee Walthers jistou putyku, aby v ní našel jistýho člověka.
Mluvím o něm jako o svém příteli, i když jsem si na něj celá léta ani nevzpomněl. Jednou mi udělal jednu laskavost.
Přesněji - nezapomněl jsem na to - teda, kdyby se mě někdo zeptal: "Hele, Robine, pamatuješ si, že Audee Walthers udělal všechno pro to, aby sis mohl půjčit loď, když jsi ji potřeboval?", odpověděl bych rozhořčeně: "To si piš, že si to pamatuju! Na takovou věc se nedá zapomenout." Ale taky jsem na to nemyslel pořád. A ani jsem v tu chvíli neměl sebemenší představu, kde zrovna je nebo jestli vůbec ještě žije.
Waltherse si člověk snadno zapamatoval, protože vypadal trochu nezvykle. Byl malý a nehezký. Obličej měl kolem čelistí širší než ve spáncích, takže vypadal tak trochu jako přátelská žába. Oženil se taky s krásnou a nespokojenou ženou, která byla víc než o polovinu mladší. Bylo jí devatenáct, jmenovala se Dolly. Kdyby mě Audee požádal o radu, byl bych mu řekl, že kombinace května a prosince obvykle nedělá dobrotu - pokud ovšem, jako to bylo v mém případě, nebyl prosinec hodně bohatý. Ale on o to strašně stál, moc si přál, aby to vyšlo, protože svoji ženu hodně miloval, a tak pro Dolly pracoval jako otrok. Audee Walthers byl pilot. Uměl létat se vším. Pilotoval lodi na Venuši. Když se hodně létalo mezi orbitou Peggy a Zemí (to mu neustále připomínalo moji existenci, protože jsem tam měl svou loď, a tu jsem pojmenoval po své ženě), pilotoval raketoplán při nakládce a vykládce; mezitím řídil všechno, co si mohl na Peggy pronajmout a plnil všechny požadavky. Jako skoro všichni na Peggy, přišel sem ze svého rodiště vzdáleného 4xl010 kilometrů, aby se nějak protloukl životem. Někdy se mu dařilo, jindy to zase nebylo nic moc.
Takže když se vrátil z jedné cesty a Adjangba mu řekl, že má další objednávku, Walthers o ni hned vehementně usiloval. I kdyby to znamenalo prohledat kdejaký bar v Port Hegrametu, aby našel posádku té lodi. Nebylo to nic jednoduchého. Ve "městě" Port Hegramet se čtyřmi tisíci obyvateli bylo hodně barů. Desítky těch obyčejných, malých, a potom pár těch známějších - hotelová kavárna, letištní hospoda, velké kasino s jediným varietním programem v Port Hegramet.
Ale tam nebyli Arabové, členové jeho budoucí posádky. Ani Dolly nebyla v kasinu, kde by být mohla, aby tam hrála to svoje loutkové divadlo, nebyla ani doma nebo aspoň nebrala doma telefon.
Po půlhodině Walthers pořád ještě procházel špatně osvětlenými ulicemi a hledal Araby. To už nebyl v bohatší západní části města. Nakonec je našel v jedné putyce na okraji města. Hádali se.
Všechny budovy v Port Hegramet byly provizorní. To byl nutný důsledek faktu, že se jednalo o koloniální planetu; každý měsíc, když ze Země přijížděli noví imigranti velkými Nebesy Heechee, bylo najednou všude strašně moc lidí. Bylo to, jako když přiložíte balónek k vodíkovému ventilu. Několik týdnů se potom počet obyvatel snižoval, jak byli kolonisté přepravováni na plantáže, do továren na zpracování dřeva a do dolů. Nikdy ovšem nebyl jejich úbytek takový, aby se počet obyvatel vrátil na původní hodnotu, takže každý měsíc přibylo několik set nových obyvatel, bylo postaveno několik obytných jednotek a několik starých zmizelo. Ale tahle putyka byla určitě nejprovizornější ze všech. Byly to vlastně tři desky plastikového stavebního materiálu, které vytvářely stěny, a čtvrtá deska tvořila střechu, přední část byla úplně otevřená, takže tam proudil teplý peggyský vzduch. I tak ale byla zakouřená a plná mlhy, kouře z tabáku a marihuany a příchuti pivního zápachu a nakyslého pachu podomácku vyráběného alkoholu, co tady prodávali.
Walthers svoji oběť okamžitě poznal podle toho, jak mu ji popsal jeho agent. Moc takových v Port Hegramet nebylo - hodně Arabů, to samozřejmě, ale kolik bohatých? A kolik starých? Pan Luqman byl dokonce ještě starší než Adjangba, tlustý a plešatý, a na každém tlusťoučkém prstu měl prsten, mnohé s diamanty. Společně s dalšími Araby seděl vzadu, ale když k nim Walthers vykročil, zdvihla barmanka ruku. "To je soukromý večírek, pane. Oni platí. Nechte je." "Čekají na mě," řekl na to Walthers a doufal, že je to pravda.
"A proč?" "Hele, to není tvoje věc," řekl Walthers naštvaně a v duchu hodnotil, jak by to dopadlo, kdyby se kolem ní prostě normálně protáhl.
Nepředstavovala pro něj žádné nebezpečí, byla to vychrtlá mladá žena tmavé pleti, v uších se jí pohupovaly veliké kruhové náušni- ce z modře se třpytícího kovu. Ale v rohu seděl mohutný muž s kulatou hlavou a bedlivě pozoroval, co se děje, a to už zase bylo něco jiného. Naštěstí pan Luqman Waltherse zahlédl a vrávoravě mu vyšel v ústrety. "Ty jsi můj pilot," oznámil. "Pojď se napít." "Děkuju vám, pane Luqmane, ale musím jít domů. Chtěl jsem si jenom potvrdit tu smlouvu o pronájmu." "Ano. Měli bychom cestovat s vámi." Otočil se a díval se na několik dalších lidí, co byli na tom večírku. Zrovna se o něčem dost temperamentně hádali. "Dáte si něco k pití?" zeptal se přes rameno.
Ten člověk byl opilejší, než Walthers předpokládal. Znovu mu řekl: "Děkuji, ale nic si nedám. Byl byste tak laskav a podepsal mi teď smlouvu o pronájmu, prosím vás?" Luqman se otočil a upřeně se díval na papír, co Walthers držel v ruce. "Smlouvu?" Chvíli o tom přemýšlel. "Proč bysme museli mít smlouvu?" "Je to zcela obvyklé, pane Luqmane," řekl Walthers a trpělivost mu valem docházela. Za ním na sebe ti Arabové strašně křičeli a Luqman svoji pozornost věnoval střídavě Walthersovi a té hádající se skupině lidí.

A to byla další věc. Hádali se tam čtyři - pět, pokud započítáte Luqmana. "Pan Adjangba říkal, že dohromady budete čtyři," poznamenal Walthers. "Pokud vás bude pět, bude loď přetížená." "Pět?" Luqman zaostřil na Walthersův obličej. "Ne. Jsme čtyři." Pak se výraz jeho tváře změnil a shovívavě se usmál. "Aha, vy myslíte, že ten cvok patří k nám? Ne, ten s námi nepoletí. Možná se dostane do hrobu, pokud bude ještě chvíli trvat na tom, že Shameemovi vysvětlí význam Prorokova učení." "Aha," řekl Walthers. "Tak jen kdybyste mi mohl podepsat-" Arab pokrčil rameny a vzal si od Waltherse ten papír. Rozložil ho na pozinkovaný barový pult a s námahou začal číst, v ruce držel pero. Hádka nabývala na hlasitosti, ale zdálo se, že Luqman ji přestal vnímat.
Většina hostů v téhle putyce byli Afričani, co vypadali jako Kikujové na jedné straně a Masajové na druhé. Na první pohled se ti lidé, co se u stolu hádali, zdáli stejní. Až teď si Walthers uvědomil, jak se mýlil. Jeden z těch křiklounů, mladší než ti ostatní, byl menší a hubenější. Měl pleť tmavší než Evropané, ale zase ne tak tmavou jako Libyjci. Oči měl stejně černé jako oni, ale neměl začerněné okraje víček.
Walthersovi do toho nic nebylo.
Otočil se a trpělivě čekal, strašně chtěl odejít. Nejen proto, že už chtěl vidět Dolly. Port Hegramet byl poněkud etnicky znepřátelený.
Číňani většinou zůstávali s Číňany, Latinoameričané ve své španělské čtvrti, Evropané zase ve své - ale nebylo to samozřejmě takhle pečlivě uspořádané a už vůbec tu nebylo vždycky klidno. Rozlišovalo se hodně přísně, dokonce i při dalším rozčleňování. Číňané z Kantonu nevycházeli dobře s Číňany z Tchaj-wanu, Portugalci měli pramálo společného s Finy a bývalí Chilané a bývalí Argentinci se pořád hádali. Ale Evropané docela určitě neměli zapotřebí chodit do afrických náleven. Když mu pan Luqman dal podepsanou objednávku, poděkoval mu a rychle odešel. Trochu se mu přitom ulevilo. Nedošel ještě ani na konec jednoho bloku, když za sebou zaslechl poměrně hlasitý výkřik zuřivosti a bolesti.
Na planetě Peggy si hledíte co možná nejvíc svého, ale Walthers měl objednávku, kterou chránil. Viděl, jak několik lidí bije jednoho.
Mohli to být klidně ti afričtí rváči, co napadli šéfa jeho pronajaté lodi. Takže to byla i jeho věc. Otočil se a běžel zpátky - byla to chyba, které ještě hodně dlouho, a to mi věřte, litoval.
Než Walthers přiběhl na místo, útočníci zmizeli a ten člověk, co skučel a krvácel na chodníku, nebyl nikdo ze skupiny, se kterou měl letět. Byl to neznámý mladý muž; chytil Waltherse za nohu.
"Pomoz mi a já ti zaplatím padesát tisíc dolarů," řekl chraptivě.
Rty měl oteklé a krvavé.
"Podívám se po nějakém strážníkovi," nabídl mu Walthers a pokoušel se vyprostit kotník z jeho sevření.
"Ne, žádnej strážník! Pomůžeš mi zabít ty darebáky a já ti za to zaplatím," vrčel ten člověk. "Jsem kapitán Juan Henriquette Santos- Schmitz a můžu si dovolit koupit tvoje služby!"
* * *
Samozřejmě jsem tehdy o ničem takovém nevěděl. Na druhé straně zase Walthers nevěděl, že pan Luqman pracuje pro mě. To nevadilo. Pro mě pracovaly desítky tisíc lidí a jestli o nich Walthers věděl nebo ne, nehrálo vůbec žádnou roli. Nepříjemné bylo, že nepoznal Wana, protože o něm nikdy neslyšel, jen tak všeobecně.
Já jsem Wana znal dobře. Poprvé jsem se s ním setkal, když byl ještě necivilizované dítě, vychovaný stroji a nelidmi. Říkal jsem mu "ne přítel", když jsem si tak procházel seznam svých známých, které bych vám představil. Znal jsem ho, to jo. Ale nikdy se společensky nepřizpůsobil natolik, aby se stal přítelem kohokoli.
Dalo by se dokonce i říct, že to byl svým způsobem nepřítel - nejen pro mě, ale pro celé lidstvo - v době, kdy byl ještě vyděšený a chlípný mladík, co snil na gauči v Oortově oblaku a buď nevěděl nebo mu bylo úplně jedno, že jeho sny jdou na nervy úplně všem.
Vlastně to jeho chyba nebyla. A dokonce jeho chyba nebyla ani v tom, že ty mizerný, vzteklý teroristi si z něho vzali příklad a připravovali nás všechny o nervy, kdykoli jen to dokázali zařídit - ale když se dostaneme až k otázce "chyby" a s ní k příbuznému pojmu "vina", tak než se nadějete, dostaneme se rovnou k Sigfridovi von Cvokovi; ale já teď mluvím o Audeem Walthersovi.
Walthers nebyl žádný milosrdný anděl, ale nedokázal nechat člověka ležet na ulici. Když pomohl tomu krvácejícímu muži do bytu, který obýval společně s Dolly, nevěděl docela přesně, proč to všechno vlastně dělá. Ten člověk byl ve strašném stavu, to je pravda.
Ale k tomu přece sloužily stanice první pomoci. A kromě toho, ta oběť se chovala podivuhodně nesympaticky. Celou cestu do čtvrti, co se jmenovala Malá Evropa, ten člověk snižoval nabízenou sumu a pořád Walthersovi nadával, že je zbabělec. Ve chvíli, kdy se natáhl To, o čem tady Robin mluví, je třeba trochu vysvětlit. Heechee se hodně zajímali o všechno živé, hlavně o inteligentní život nebo o takový, kde byl jakýsi příslib vývoje v inteligenci. Měli k dispozici přístroj, který jim umožňoval naslouchat pocitům bytostí hodně, hodně vzdálených.
To, co bylo na tomhle přístroji špatné, bylo to, že vysílal i přijímal. Emoce operátora přijímaly subjekty. Když byl operátor rozčilený nebo v depresi - nebo šílený - mělo to velmi, velmi závažné důsledky. Chlapec Wan takový přístroj měl, když ho jako nemluvně vysadili na pustý břeh. Říkal tomu gauč snění - akademici to později přejmenovali na telepatický psychokinetický vysílač- přijímač - a když jej použil, pak nastala situace, kterou Robin tak barvitě popisuje.
na Walthersovo skládací lehátko, už suma, kterou nabízel, dosahovala výše pouze dvou set padesáti dolarů. Pořád měl vůči Walthersovi výhrady.
Aspoň přestal krvácet. Nadzdvihl se a opovržlivě se rozhlížel po bytě. Dolly ještě nebyla doma a nechala tam, jak jinak, strašný nepořádek na odkládacím stolku byla spousta špinavého nádobí, všude se povalovaly její maňásky, nad dřezem se sušilo spodní prádlo a na klice u dveří visel svetr. "Tady je ale špíny," řekl ten nezvaný host konverzačním tónem. "To nestojí ani za těch dvě stě padesát dolarů." Waltherse napadla velmi ostrá odpověď. Ale spolu s mnoha

dalšími, co mu v poslední půlhodině přicházely na mysl, ji potlačil; o co šlo? "Můžete se umýt," řekl. "A pak můžete jít. Nechci vaše peníze." Rty plné modřin se pokusily o úsměv. "Vy jste ale hlupák, že takhle mluvíte," řekl ten člověk. "Já jsem totiž kapitán Juan Henriquette Santos-Schmitz. Mám svoji vlastní kosmickou loď, mám podíl v dopravním prostředku, který zásobuje tuhle planetu, kromě jiných velmi důležitých podniků, a říká se o mně, že jsem jedenáctý nejbohatší člověk z celého lidstva." "Nikdy jsem o vás nic neslyšel," zamumlal Walthers, když naléval do umyvadla teplou vodu. Ale nebyla to pravda. Bylo to strašně dávno, ano, ale něco měl v mysli zasuté, na něco si vzpomínal. Na někoho, kdo se celý týden každou hodinu objevoval v piezovizi a pak každý týden ještě jeden nebo dva měsíce. Na nikoho nezapomenete tak bezpečně jako na člověka, co byl před deseti lety měsíc hodně slavný.
"Vy jste to dítě, co ho vychovali Heechee," řekl najednou a ten člověk zaskučel: "Přesně tak! To mě bolí!" "Tak se nevrťte," řekl Walthers a nevěděl, co má dělat s jedenáctým nejbohatším člověkem na světě. Dolly by samozřejmě byla nadšená, kdyby se s ním seznámila. Ale až by ji nadšení přešlo, co by asi udělala pro to, aby z něho Walthers to bohatství vytáhl a koupil jim ostrůvek lesa, letní sídlo v Heather Hills - nebo cestu domů? Nebylo by nakonec lepší zdržet toho člověka pod nějakou záminkou, než přijde Dolly domů, anebo ho má prostě vyhodit a neříct jí o tom nic? Když člověk dost dlouho uvažuje o nějakém dilematu, vyřeší se samo. Tohle se vyřešilo, když zacvakal zámek, dveře vrzly a vešla Dolly.
Ať Dolly vypadala doma jakkoli - někdy jí slzely oči, protože měla alergii na rostliny na planetě Peggy, často byla nabručená a jen málokdy se učesala - když se vydala ven, byla oslňující. Určitě oslnila i nečekaného hosta, když teď vešla do dveří. I když byl Walthers s touhle ženou s okouzlující štíhlou postavou a klidným alabastrovým obličejem ženatý už víc než rok a ačkoli věděl, jak přísnou dietu drží, aby si uchovala postavu a že nehybný obličej je dílem nedokonalosti zubů, oslnila i jeho.
Walthers ji pozdravil, objal a políbil. Polibek opětovala, ale roztržitě. Zvědavě se mu dívala přes rameno na toho cizího člověka.
Pořád ji ještě držel a řekl: "Miláčku, tohle je kapitán Santos-Schmitz.
Pral se a já ho sem přivedl-" Odstrčila ho. "No to snad ne, Juniore!" Chvíli mu trvalo, než pochopil její omyl. "Ale ne, Dolly, nepral se se mnou. Jenom jsem prostě náhodou šel kolem." Zjihla a otočila se k hostovi. "Jste tady samozřejmě vítán, Wane. Ukažte, co vám to udělali." Santos-Schmitz se narovnal. "Vy mě znáte," řekl a dovolil jí, aby se dotkla obkladu, který mu už Walthers přiložil na rány.
"Samozřejmě, Wane! V Port Hegramet vás zná každý." Pokývala soustrastně hlavou nad monoklem na jeho oku. "Ukázali mi vás včera večer," řekla. "Ve Spindle Lounge." Pozorněji se na ni zadíval. "No jasně! Vy jste ta herečka. Viděl jsem vaše vystoupení." Dolly Walthersová se jen málokdy usmívala, ale dokázala zdvihnout koutky očí, sešpulit roztomilou pusinku a výsledek byl hezčí než úsměv; získala velmi přitažlivý výraz. Zopakovala ho ještě několikrát, když se Wanovi Santos-Schmitzovi věnovali, když mu nalévali kávu a poslouchali, proč se na něj Libyjci zbytečně rozzlobili. Pokud se Walthers domníval, že mu Dolly bude nějak zazlívat, že toho člověka přivedl domů, nakonec zjistil, že se v tomto směru neměl čeho bát. Ale jak se připozdívalo, začal být trochu nervózní.
"Wane," řekl, "ráno odlétám a je mi jasné, že i ty se chceš vrátit k sobě do hotelu-" "To jistě ne, Juniore," pokárala ho jeho žena. "Tady je dost místa. Lehne si do postele, ty se můžeš vyspat na gauči a já si vezmu rozkládací lehátko do šicí dílny." Walthers byl příliš překvapený, aby dal jakkoli najevo svou nelibost nebo aby aspoň odpověděl. Byl to hloupý nápad. Wan by samozřejmě chtěl jít zpátky do svého hotelu - a Dolly byla samozřejmě jenom zdvořilá, určitě to nechtěla zařídit tak, že by v tu noc, než měl letět zpátky do divočiny s popudlivými Araby, neměli vůbec žádné soukromí. Takže vyčkával a věřil, že se Wan jeho ženě omluví a že ona se nechá přesvědčit. Za chvíli už ta jeho víra nebyla tak velká a za další chvíli ji už ztratil úplně. I když nebyl Walthers příliš vysoký, gauč mu byl krátký, celou noc sebou házel a převracel se ze strany na stranu; a přál si, aby byl nikdy neslyšel jméno Juan Henriquette Santos-Schmitz- Tohle přání s ním sdílela značná část lidské populace včetně mě.
Wan nebyl úplně nepříjemný člověk - no, nebyla to samozřejmě jeho chyba (ano, ano, Sigfride, já vím - vypadni z mé hlavy!). Byl to taky utečenec před spravedlností, nebo by jím byl, kdyby někdo přesně věděl, co ukradl ze starých artefaktů Heechee.
Když říkal Walthersovi, že je bohatý, nelhal. Měl dědické právo na spousty věcí z techniky Heechee jenom proto, že jeho matka ho uvrhla do prostředí mezi Heechee, kde nebyli žádní lidé, se kterými by si mohl popovídat. Jak se ukázalo, přineslo mu to spoustu peněz, když soudy měly dost času zamyslet se nad tím. Znamenalo to rovněž, jak to Wan chápal, že měl právo na cokoli, co původně náleželo Heechee a nebylo zrovna přibité. Ukradl loď Heechee - to věděli všichni - ale jeho peníze přiměly právníky, aby oddalovali projednávání žaloby Korporace Gateway u soudu. Také si přivlastnil některé přístroje Heechee, které všeobecně nebylo možné získat, a pokud by někdo přesně věděl, co to vlastně bylo, tak by se celý ten případ okamžitě dostal k soudu. Wan by se stal veřejným nepřítelem číslo jedna namísto toho, aby všechny jenom dráždil. Walthers měl všechny důvody k tomu, aby ho neměl rád, i když samozřejmě právě tyhle důvody to nebyly.
Když Walthers druhý den ráno uviděl ty Libyjce, měli kocovinu a byli popudliví. On na tom byl ještě hůř, rozdíl v jejich a jeho náladě spočíval jen v tom, že on byl naštvanější a neměl ani kocovinu.
To byl částečně důvod, proč měl takovou náladu.
Jeho pasažéři se ho neptali na předchozí noc; vlastně skoro ani nemluvili; po celou dobu, kdy jejich letoun přelétal nad širokými savanami, občasnými mokřinami a vzácně nad kousky obdělávané půdy planety Peggy. Luqman a ještě jeden další muž se ponořili do nepravými barvami zbarveného satelitního hologramu sektoru, který zkoumali, další z posádky spal, čtvrtý muž se držel sedadla a zlostně se díval z okénka. Letadlo letělo skoro samo, v tomto ročním období bylo počasí bez větších problémů. Walthers měl spoustu času na to, aby myslel na svoji ženu. Když se vzali, byl to jeho osobní triumf, ale proč potom dál nežili šťastně? Samozřejmě, Dolly měla za sebou těžký život. Děvče z Kentucky, bez

peněz, bez rodiny, bez práce - ani nic neuměla a snad ani nebyla moc inteligentní - taková holka musela využít všeho, co měla, pokud se chtěla dostat z uhelného kraje. Jediné, co Dolly měla, byl její vzhled. Vypadala dobře, i když měla svoje chyby. Měla štíhlou postavu, jasné oči, ale zuby jako hlodavec. Ve čtrnácti pracovala jako tanečnice v Cincinnati, ale na živobytí to nestačilo, pokud si nesehnala nějaké zákazníky bokem. A to Doliv nechtěla. Šetřila se. Zkoušela zpívat, ale na to neměla hlas. Kromě toho, když se snažila zpívat, aniž by ukazovala svoje zuby, které měla jako Bugs Bunny, vypadala jako břichomluvec... A když jí zákazník, kterého při snaze o bližší kontakt odmítla, chtěl ublížit a pojmenoval ji tak, svitlo jí.
Konferenciér v tom jistém klubu považoval sám sebe za komika.
Dolly prala a šila kostýmy pro některá stará otřepaná čísla komediálního programu a pro sebe vyráběla maňásky, velmi pozorně sledovala všechna loutková představení v piezovizi nebo na vějířích, a pokusila se s maňásky zahrát na posledním představení jednou v sobotu večer, když místo ní v neděli nastupovala nová zpěvačka. To představení sice nebylo zrovna super, ale nová zpěvačka byla ještě horší než Dolly, takže ji tam ještě nechali. Čtrnáct dní v Cincinnati, měsíc v Louisville, skoro tři měsíce v malých klubech na předměstí Chicaga - kdyby měla práci pořád, byla by na tom dobře, jenže mezitím byly týdny a měsíce. Ale nehladověla. Než se Dolly dostala na planetu Peggy, byl Zákon tak ostrý, že nebyl nakloněn mnoha nežádoucím návštěvníkům a opilcům; časem se hrany obrousily, takže všechno dostalo přijatelnou podobu. Nic moc pro skutečnou kariéru. Dost dobré pro přežití. Odejít na planetu Peggy byl zoufalý čin, protože jste za cestu platili životem. Nezískala tu žádné postavení, ale nebyla na tom ani o nic hůř. A i když se už tak docela nešetřila, aspoň se nevydávala marnotratně. Když se objevil Audee Walthers Jr., nabídl jí mnohem víc než ostatní - sňatek. Takže do toho šla. V osmnácti.
Vzala si muže, kterému bylo dvakrát tolik. Její těžký život ale nebyl o nic těžší než život ostatních na Peggy - nepočítáme-li samozřejmě lidi jako byli Audeeovi naftoví prospektoři. Prospektoři nebo jejich společnosti zaplatili za cestu na planetu Peggy - plnou taxu a každý z nich měl v kapse taky zpáteční lístek.
Teď ale o moc spokojenější nebyli. Měli za sebou šest hodin letu na West Island, který si vybrali za svoji základnu. Než se najedli a vyhlédli ze svých přístřešků a přeříkali jednou nebo dvakrát modlitby (neobešlo se to bez dohadování, kterým směrem se klanět), vystřízlivěli z kocoviny, ale už bylo hodně pozdě na to, aby se ten den dalo ještě něco dělat. Pro ně. Ne pro Waltherse. Dostal příkaz přeletět křížem krážem dvacet tisíc hektarů kopců porostlých klečí.
Vzhledem k tomu, že měl k dispozici spoustu senzorů pro měření gravitačních anomálií, nevadilo, že to musel provozovat za tmy. Panu Luqmanovi to nevadilo ani trochu, zato Walthersovi to vadilo hodně, protože zrovna takhle létal velmi nerad; musel letět nízko a některé ty kopce byly hodně vysoké. Takže pořád letěl se zapnutým radarem a celou dobu měl naplno průzkumné světlomety, děsil pomalá hloupá zvířata, která v těchto savanách West Islandu žila a vyděšený byl i on sám, když zjistil, že na chvíli usnul. Honem se pokusil nabrat výšku, když se k němu značnou rychlostí blížil vrcholek kopce porostlý keři.
Spal pět hodin, když ho Luqman vzbudil, aby provedl fotografickou obhlídku několika nejasných míst. Když to udělal, dostal pokyn, aby spouštěl na celý terén hroty. Nebyly to jednoduché kovové hroty, byly to geophony a měly být nasázeny ve skupinách pro příjem v délce několika kilometrů. Navíc bylo třeba shazovat je z výšky aspoň dvaceti metrů, aby bylo zaručeno, že se zapíchnou do povrchu a zůstanou vztyčené tak, aby bylo možné spolehlivě je zaznamenat, a musely být rozmístěny s přesností dvou metrů. Walthersovi bylo na nic, když zjistil, že takové požadavky se navzájem vylučovaly, takže ho nijak nepřekvapilo, že petrologické údaje z vibrátorů, namontovaných na podvozku, byly k ničemu. Udělej to ještě jednou, řekl pan Luqman, a tak si to Walthers zopakoval, vystrkoval geophony nohama a ručně je zatloukal kladivem.
Podepsal smlouvu jako pilot, ale pan Luqman pojal jeho funkci šířeji. Nejenže se vláčel s geophonovými hroty. Jednou musel vykopávat cosi jako klíšťata, byla to vlastně jakási obdoba pozemských žížal, které provzdušňovaly půdu. Příště mu dali něco jako Roto- Rooter, který se sám prohrabal několik metrů do země a odebíral vzorky půdy. Musel by jim loupat brambory, kdyby je jedli, a vlastně zkoušeli uvrtat ho i na mytí nádobí - ustoupili, až když se nakonec dohodli, že se při tom budou všichni střídat. (Ale Walthers si všiml, že na pana Luqmana pravděpodobně nikdy řada nepřijde.) Ne že by všechny tyhle "domácí" práce nebyly zajímavé. Ti brouci, co vypadali jako klíšťata, nalezli do sklenice s rozpouštědlem a to, co z toho vzniklo, se rozmazalo po elektroforézním filtračním papíře. Materiál pak uložili do malých inkubátorů se sterilní vodou, sterilním vzduchem a sterilními uhlovodíkovými výpary. V obou případech se jednalo o testy zjišťování přítomnosti nafty. Ti brouci, tak jako termiti, žili hluboko v zemi. Tak na povrch na svých tělíčkách vynášeli částice ukryté v půdě a elektroforézou pak prospektoři vytřídili to, co s sebou přinesli. V inkubátorech probíhaly tytéž testy, jen jinou metodou.
Na Peggy, stejně jako na Zemi, žily v půdě mikroorganismy, které se živily výhradně uhlovodíky. Takže kdyby cokoli vyrostlo na čistém uhlovodíku v inkubátorech, a to, co tam rostlo, byl určitě ten druh brouka, nemohlo to žít bez zdroje volných uhlovodíků v půdě.
V každém případě se tam mohla ukázat nafta.
Ale pro Waltherse byly tyhle pokusy většinou jen ponižující dřina a zbavil se jí, jen když mu přikázali, aby se vrátil do letadla a znovu vlekl magnetometr nebo aby zase vyhazoval další hroty. Po prvních třech dnech si šel odpočinout do stanu a četl si smlouvu, aby se přesvědčil, jestli všechny tyhle práce měl vykonávat. A bylo to tam. Rozhodl se, že si o tom pohovoří se svým agentem, až se vrátí do Port Hegrametu. Pátý den si to rozmyslel. Připadalo mu lepší agenta zabít... Ale celé to létání bylo v jednom ohledu prospěšné.
Osm dní po začátku třítýdenní expedice hlásil Walthers celý šťastný panu Luqmanovi, že mu dochází palivo a že bude muset letět zpátky na základnu pro další vodík.
Když došel do svého malého bytu, byla tma, ale bylo uklizeno, což ho příjemně překvapilo. Dolly byla doma, a to bylo ještě lepší. A to úplně nejlepší - byla sladká, zcela očividně byla moc ráda, že ho vidí.

Večer byl nádherný.
Milovali se; Dolly uvařila něco k večeři, znovu se milovali a o půlnoci se posadili na rozkládací posteli, záda si opřeli o polstrování, natáhli si nohy, drželi se za ruce a pili spolu láhev vína Peggy. "Chtěla bych, abys mě vzal s sebou," řekla Dolly, když jí dovyprávěl o letu do New Delaware. Nedívala se na něj, navlékala si na ruku hlavičky maňásků a tvářila se uvolněně.
"To nejde, miláčku." Smál se. "Jsi moc hezká na to, abych tě bral do ty divočiny se čtyřma nadrženejma Arabama. Hele, ani já sám se tam necítím zrovna v bezpečí." Zdvihla ruku, pořád ještě měla ve tváři ten uvolněný výraz.
Tentokrát měla na ruce maňáska s kočičím čumáčkem s jasně červenými svítícími vousky. Růžová tlamička se otvírala a ona kočičím hláskem kňourala: "Wan říká, že jsou vážně drsní. Že ho skoro zabili jenom proto, že si s nimi povídal o náboženství. Říká, že si myslel, že se už na to chystají." "Ale?" Walthers se narovnal; najednou mu opěradlo té pohovky už nepřipadalo tak pohodlné. Nezeptal se na to, na co se zeptat chtěl, Tak ty ses viděla s Wanem?, protože by to mohlo vypadat, že žárlí. Řekl jenom: "Jak se má Wan?" Ale v téhle otázce byla i další a dostal na ni odpověd. Wan se měl mnohem lip. Ted1 se mu určitě už ty monokly zahojily. Wan měl na orbitě opravdu moc hezkou loď, Pětku Heechee, ale bylo to jeho soukromé vlastnictví a byla speciálně upravená - jak říkal; ona ji neviděla. Samozřejmě, Wan naznačoval, že některé části vybavení byly původní od Heechee a možná je nezískal zrovna nejčestnějším způsobem. Wan naznačoval, že má spoustu vybavení Heechee, o kterém nikdy nikdo neinformoval, protože ti lidé, co je našli, nechtěli zaplatit Korporaci Gateway, víte? Wan si spočítal, že na ně má právo, protože měl tak neuvěřitelný život, když ho vychovali samotní Heechee- Aniž by to Walthers chtěl, jeho vnitřní otázka vyplula sama.
"Vypadá to, jako bys Wana vídala dost často," nadhodil a snažil se přitom vypadat nenucené; jak slyšel svůj hlas, poznal, že se mu to nedaří. Nebyl dostatečně nenucený; byl bud1 naštvaný nebo měl obavy - vlastně byl spíš naštvaný, než že by se obával, protože to nemělo smysl! Wan docela určitě nebyl pohledný. Nebo povahově vyrovnaný. Byl samozřejmě bohatý a věkově byl taky k Dolly mnohem blíž...
"Ale, miláčku, nebuď žárlivý," řekla Dolly teď už svým vlastním hlasem, který zněl jakoby potěšené - to Walthersovi aspoň trochu vrátilo sebedůvěru. "Stejně už brzy odjíždí, víš. Nechce tady být, až přiletí transport a teď si zrovna objednává zásoby na další cestu.
To je jediný důvod, proč sem přišel." Znovu zdvihla ruku, na které měla maňáska a hlasem kotěte zazpívala: „Jun-ior žárlí na Dol-lee!" "Nežárlím," řekl bezděčně a potom připustil, "žárlím. Nepoužívej to proti mně, Doll." Vrtěla se v posteli tak dlouho, až měla rty blízko jeho ucha. a on cítil její jemný dech, vrněla kotěcím hláskem: "Slibuju, že nebudu, pane Juniore, ale bylo bych strašně rádo, kdybyste..." A když přišlo smíření, šlo to moc dobře; až na to, že ve čtvrtém kole zrovna v nejlepším zadrnčel piezofon.
Walthers ho nechal vyzvánět patnáctkrát, dost dlouho na to, aby dokončil, co měl rozděláno, i když ne tak dobře, jak chtěl. Když zvedl piezofon, byl to důstojník, co měl službu na letišti. "Volám nevhod, Walthersi?" "Řekněte jenom, co ode mne chcete," odpověděl Walthers a snažil se, aby nebylo slyšet, že má ještě zrychlený dech.
"No, tak teda vstaňte a dejte se do pucu, Audee. Dole je skupina šesti s tím hnusným Grid Seven Three Poppa, koordináty jsou poněkud nejasné, ale mají radiový signál. To je všechno, co mají.
Dovezete jim doktora, zubaře a asi tunu vitamínu C tak, abyste tam dorazil za rozbřesku. To znamená, že vyrážíte za devadesát minut." "Do prčic, Carey! To nemůže počkat?" "Jen kdybyste pro ně chtěl DOA1. Jsou na tom fakt bídně. Pastýř, který je našel, říká, že dva z nich to určitě nepřežijou." Walthers nadával, omluvně se při tom díval na Dolly a pak si pomalu začal sbírat všechno potřebné.
Když Dolly promluvila, nebyl to už ten kočičí hlásek. "Juniore? Nemůžeme jet zpátky domů?" "Tohle je doma," řekl a snažil se, aby to znělo nenucené.
1 Dead on arrival - smrt při příjmu.
"Prosím, Juniore?" Uvolněný obličej se napjal a slonovinová maska byla bezvýrazná, ale v jejím hlase slyšel napětí. "Dolly, lásko moje," řekl, "tam pro nás nic není. Pamatuješ? Proto lidi jako my přijeli sem. Teď máme celou novou planetu - přece tohle město samo o sobě bude větší než Tokio, novější než New York. Během příštích několika let je v plánu šest nových transportů, víš, a smyčka Lofstrom místo těch raketoplánů-" "Ale kdy? Až budu stará?" Možná nebyl žádný rozumný důvod pro to zoufalství v jejím hlase, ale přesto tam zaznívalo. Walthers polkl a zhluboka se nadechl, pokusil se žertovat, jak to šlo nejlíp. "Ty moje sladký prádýlko," řekl, "ty nebudeš stará ani v devadesáti." Žádná odpověd. "Ale, miláčku," přemlouval ji, "musí se to zlepšit! Určitě už brzy začnou na našem Oortu stavět továrnu na potraviny. Je docela možný, že to bude už příští rok! A mám navíc slíbenej flek šéfa leteckých prací při výstavbě-" "No, to je bezvadný! Takže pak budeš občas pryč na rok místo na měsíc jako teď. A já budu trčet tady v tyhle díře a nebudu mít ani schopný programy, s kterejma bych si mohla popovídat." "Budou mít programy-" "To ale dřív umřu!" Teď už se úplně probral, radosti noci ztratily na půvabu. Řekl: "Podívej se. Jestli se ti to tady nelíbí, nemusíme tu zůstat. Na Peggy je víc míst než Port Hegramet. Můžeme odjet na venkov, koupit si nějakou půdu, postavit dům-" "Zplodit silné syny, založit dynastii?" Hlas jí zněl opovržlivě.
"No...něco v tom stylu." Obrátila se na posteli. "Dej si sprchu," poradila mu. "Strašně smrdíš." A zatímco Audee Walthers, Jr., byl ve sprše, stvoření, které se nepodobalo žádnému z Dollyiných maňásků (i když jeden z nich ho měl představovat), se dívalo na svoji první cizí hvězdu ve svých skutečných jedenatřiceti letech; a mezitím jeden z nemocných prospektorů přestal dýchat, k veliké úlevě pastýře, který se pokoušel s hlavou odvrácenou o něj pečovat: a mezitím na Zemi byly nepokoje a na planetě osm set světelných let vzdálené jednapadesát mrtvých kolonistů...
A mezitím se Dolly probrala natolik, aby mu uvařila kávu a nechala ji na stole. Sama se vrátila do postele, kde zdánlivě tvrdě spala, zatímco on tu kávu vypil, oblékl se a vyšel ven ze dveří.
Když se dívám na Audeeho z té velké dálky, která nás teď dělí, jsem smutný, když vidím, že působí jako slaboch. Ale ve skutečnosti jím vůbec nebyl. Byl to vcelku obdivuhodný člověk. Vynikající pilot, ve výborné fyzické kondici,

neúprosný, když to bylo třeba, laskavý, když měl příležitost. Myslím, že zevnitř každý vypadá slabošsky a nerozhodně, a samozřejmě já teď vidím Audeeho zevnitř - ze strašně velké vzdálenosti zevnitř nebo zvenku - to záleží na tom, jakou analogii geometrie si zvolíte, abyste tuhle metaforu použili. (Přesně slyším povzdech starého Sigfrida: "Ale, Robine! Taková odbočení!" Ale Sigfrid nikdy nebyl "zvětšený".) Všichni máme určité oblasti, kde jsme nerozhodní a slabí, tohle se snažím vyjádřit. Bylo by laskavější tahle místa nazývat bezradností a Audee byl prostě náhodou strašně bezradný v tom, co se týkalo Dolly.
Ale slabošství nebyl Audeeho přirozený stav. Za chvíli měl zase všechny ty vlastnosti, které každý musí mít - byl duchapřítomný, ochotný pomáhat, vytrvalý. Musel takový být. Planeta Peggy měla pod svou jemnou fasádou skryté léčky.
Mezi nepozemskými světy byla Peggy drahokam.
Dal se tam dýchat vzduch. Dalo se snést klima. Z tamějších rostlin člověk nedostal kopřivku a zvířata byla úžasně krotká. No - ne zrovna krotká. Spíš hloupá. Walthersovi bylo někdy až divné, co Heechee vlastně na planetě Peggy viděli. V podstatě se jednalo o to, že Heechee se patrně zajímali především o inteligentní život - a nezdálo se, že by ho nacházeli často - a na planetě Peggy ho určitě taky moc nenašli. Nejbystřejším zvířetem byla šelma velká jako liška a pomalá jako krtek. To zvíře mělo IQ krocana a dokazovalo to tak, že samo sobě bylo nejhorším nepřítelem. Živilo se tím, co bylo ještě hloupější a pomalejší než ono samo - takže mělo vždycky dost potravy - a nejobvyklejším důvodem, proč hynulo, bylo to, že se zadávilo kousky potravy, když je vyvrhovalo, protože se přežralo. Lidé mohli tyhle šelmy jíst, pokud chtěli, a stejně tak i spoustu jejich obětí a vůbec hodně živočišné i rostlinné stravy... pokud si dávali pozor.
Ti hloupí zpustlí uranoví prospektoři si pozor nedávali. Než explodoval nad džunglí drsný tropický úsvit a Walthers se svým letadlem přistál na nejbližší mýtině, jeden z nich na to zemřel.
Lékařský tým neměl čas na toho mrtvého, takže sehnali do skupinky ty přežívající jedince a vyslali Waltherse, aby šel vykopat hrob. Na chvíli doufal, že tenhle úkol předá pastevcům ovcí, ale jejich stáda byla roztroušena všude kolem. Jakmile se Walthers obrátil zády, udělali totéž i pastýři.
Ten mrtvý vypadal nejmíň na devadesát a smrděl, jako by mu bylo sto deset, ale na štítku na zápěstí měl napsáno jméno Selim Yasmeneh, věk dvacet tři let, narozený v chudinské čtvrti v jižní části Káhiry. Zbytek jeho životní dráhy se dal snadno odhadnout. Mládí strávil v egyptských slumech, pak se mu naskytla zázračná a neočekávaná možnost cestovat za novým životem na planetu Peggy, v transportu se koupal ve vlastním potu, na palandě, jedné z těch, co tu byly v deseti řadách, zažil agónii dosednutí přistávacího modulu při sestupu z oběžné dráhy - padesát kolonistů uvězněných v nepilotovaném modulu sestoupilo z oběžné dráhy, ohlušeni ranami a údery zvenčí, třásli se hrůzou, psychicky otřeseni vypuzovali svoje exkrementy, když se padáková zařízení začala s rachotem otvírat. Vlastně skoro všechny přistávací moduly dosedly bezpečně. Doposud snad jenom asi tak tři sta kolonistů bylo rozmačkáno nebo se utopilo.
Yasmeneh byl aspoň jedním z těch šťastných, ale když se pokusil přeorientovat z pěstování ječmene na dolování těžkých kovů, štěstí ho opustilo, protože zapomněl být opatrný. Hlízy, kterými se živili, když jim došly zásoby potravin, obsahovaly protilátky vitamínu C, stejně jako skoro všechny potraviny pocházející z Peggy. Aby tomu někdo uvěřil, bylo třeba získat zkušenosti. Dokonce ani pak tomu nevěřili. Věděli o možném riziku. Všichni. Chtěli jen získat ještě jeden den a pak další a další, přitom se jim začaly viklat zuby, dech se jim krátil a časem na jejich tábor narazili pastevci ovčích stád. Pro Yasmeneha už bylo pozdě a ti ostatní na tom byli skoro stejně.
Samozřejmě je vám jasné, že "slabošství", které tu Robin omlouvá, není to Audeeho Waltherse. Robin nikdy nebyl slaboch, jen když sám sebe občas potřeboval ubezpečit, že není. Lidé jsou tak podivní! Walthers musel přepravit všechny, co přežili, i jejich zachránce do tábora, kde by někdy mělo být vybudováno obchodní a dopravní centrum a bylo tam už minimálně tucet obydlí, kde se lidé usadili natrvalo. Když se pak nakonec dostal zpátky k Libyjcům, pan Luqman se zlobil. Cekal ve dveřích Walthersova stroje a křičel: "Byl jste pryč třicet sedm hodin! To je neskutečný! Za ty šílený prachy, co vám platíme, očekáváme, že nám poskytnete svoje služby!" "Byla to otázka života a smrti, pane Luqrnane," odpověděl Walthers a snažil se skrýt podráždění a únavu v hlase, když si prohlížel stroj.
"Život je nejlevnější věc, jaká existuje! A smrt čeká na každého!" Walthers se kolem něj protáhl a seskočil na dobu plošinu. "Byli to vaši lidé, Arabové, pane Luqmane-" "Ne! Egypťani!" "-no, v každém případě to byli muslimové-" "Nezáleželo by mi na nich, ani kdyby to byli moji bratři! Náš čas je drahý! Tady je v sázce mnohem víc!" Proč se pokoušet držet na uzdě vlastní zlost? Walthers odfrkl: "No, to je zákon, Luqmane. Já jsem si jenom pronajal stroj; musím být k dispozici pro náhlé případy. Přečtěte si ten svůj perfektní formulář!" To byl nevyvratitelný argument a ať byl Luqman jakkoli rozzuřený, nepokoušel se na něj odpovědět, ale prostě reagoval tak, že na Waltherse naložil všechny úkoly, které se nakupily za tu dobu, co tam nebyl. Všechno muselo být provedeno okamžitě. Nebo ještě dřív.
A že se Walthers nevyspal - no, jednou usne navěky, ne? Takže, aniž by se vyspal, další hodinu Walthers létal s magnetosondou - byla to otravná a těžká práce, vláčet magnetický senzor sto metrů za letadlem a snažit se, aby ta zatracená neskladná věc nenarazila do stromu nebo aby nebouchla o zem. A ve chvílích, kdy se skutečně pokoušel pilotovat dva stroje najednou, si Walthers pochmurně pomyslel, že Luqman lhal; byl by to rozdíl, kdyby Egypťani byli přátelé Libyjců, tím spíš bratři. Nacionalismus se neomezoval jen na Zemi. Na hranicích už vypukly konflikty gaučů s pěstiteli rýže, když stádo dobytka hledalo vodu k pití v rýžových polích a pošlapalo spoustu sazenic; Číňané se postavili proti Mexičanům, když došlo k chybě v registraci územních požadavků; Afričané proti Ka- naďanům; Slované proti Hispáncům z důvodu, který pozorovatel zvenčí nemohl pochopit. Bylo to dost špatné. Horší ale bylo, že někdy došlo na krev při sporech Slovanů se Slovany nebo Latinoameričanů s Latinoameričany.
A na Peggy mohl být tak krásný svět.
Tahle planeta měla všechno - skoro všechno, nepočítáte-li takové věci jako vitamín C. Byla tam hora Heechee s vodopádem, kterému se říkalo Kaskáda perel, osm set metrů vysoký vodopád doběla zčeřené vody, která vytékala

přímo z ledovců; na Peggy byly lesy Malého kontinentu s vůní skořice a s prostoduchými, přátelskými, levandulově zbarvenými opicemi - no, ne skutečnými opicemi. Ale pěknými. A Skleněné moře. A Větrné jeskyně. A farmy - hlavně ty farmy! Ty farmy, kvůli kterým se miliony a desítky milionů Afričanů, Číňanů, Indů, Latinoameričanů, chudých Arabů, Íránců, Irů, Poláků snažily dostat na Peggy - tolik milionů zoufalých lidí, tolik chtělo odcestovat hodně daleko od Země a od svého domova.
"Chudí Arabové," pomyslel si, ale někteří byli i bohatí. Jako ti čtyři, pro které pracoval. Když mluvili o "hodně velkých věcech", měřili to na dolary a centy, to bylo jasné. Tahle expedice nebyla laciná, Jen jeho pronájem obnášel šestimístnou cifru - škoda, že si z těch peněz nemohl nechat víc! A to byla skoro nejnižší částka ze sumy, kterou zaplatili za samonafukovací stany a zvukové sondy, za instalování mikrofonů a vzorky hornin, za pronájem času satelitu na jejich falešně barevné obrázky a radar na konturové mapování, za nástroje, za které mu zaplatili, aby je tahal po terénu ... a co dál? Dál budou muset kopat. Vyhloubit šachtu k solnému střechanu, který lokalizovali tři tisíce metrů hluboko dole, je bude stát miliony- Jenže přišel na to, že zase tolik je to stát nebude, protože oni taky ilegálně vlastnili nějakou techniku Heechee, o které Wan vyprávěl Dolly.
První věc, kterou se lidé dozvěděli o Heechee, co už dávno odešli, bylo, že strašně rádi hloubili tunely, protože výsledky téhle jejich práce lze nalézt všude pod povrchem planety Venuše. A čím ty tunely hloubili, to byl technický zázrak, projektor pole, který uvolňoval krystalickou strukturu skály, přeměňoval kámen v řídkou kaši, kterou odčerpával a šachtu lemoval tím hutným, tvrdým, modře se blýskajícím kovem Heechee. Takové projektory pořád existovaly, ale ne v soukromých rukou.
Ale zdálo se, že rukám skupiny pana Luqmana jsou dostupné ...
což předpokládalo nejen jejich peníze, ale i vliv ... což předpokládalo někoho mocného na pravém místě. Z nedbale prohozených poznámek v krátkých intervalech odpočinku a při jídle nabyl Walthers podezření, že ten někdo je Robinette Broadhead.
Solný střechan byl změřený, určili vrtné body, nejdůležitější část práce expedice byla vykonána. Zbývalo už jenom zkontrolovat několik dalších možností a dokončit přezkoumání. Dokonce i Luqman se začal uvolňovat a po večerech se hovor stáčel na domov.
Ukázalo se, že domovem těch čtyř není Libye, dokonce ani Paříž.
Jejich domovem byl Texas, kde měl každý průměrně 1,75 manželky a celkem asi tak půl tuctu dětí. Nebylo to u všech stejné, ale jak se Walthers domníval, patrně záměrně nerozváděli podrobnosti. Když si dodal odvahy a mluvil otevřeně, přistihl se, že hovoří o Dolly. Víc než chtěl. O jejím výjimečném mládí. O její profesi estrádní umělkyně.
O jejích maňáscích. Řekl jim, jak je Dolly šikovná, že si dělá všechny maňásky sama - kachnu, štěně, šimpanze, klauna.
Nejlíp ze všeho se jí daří Heechee. Heechee, tak jak ho Dolly vytvořila, měl ustupující čelo, zobákovitý nos, vyčnívající bradu, mandlové oči, které se zužovaly a, ubíhaly k uším jako na egyptských nástěnných malbách.
Z profilu byl vlastně celý obličej jedna linie vedená šikmo dolů - všechno to bylo imaginární, samozřejmě, protože tehdy ještě nikdo Heechee nespatřil.
Nejmladší Libyjec, Fawzi, uvážlivě pokýval hlavou. "Ano, je dobře, když žena může vydělávat peníze," prohlásil.
"Nejde jen o peníze. Udržuje ji to aktivní, víte? I tak se obávám, že se v Port Hegramet děsně nudí. Vlastně si nemá s kým popovídat." Ten, co se jmenoval Shameem, taky přikývl. "Programy," prohlásil mudrlantsky. "Když jsem měl jen jednu manželku, koupil jsem Walthersovo podezření, že Robin Broadhead financuje prospektory, mělo své opodstatnění. Walthersovy domněnky o motivech Robinova jednání už tak opodstatněné nebyly. Robin byl vysoce morální člověk, ale obvykle ne příliš v souladu se zákonem.
Byl to také člověk (jak vidíte), kterému činilo veliké potěšení, když o sobě pronášel narážky, hlavně když o sobě mluvil ve třetí osobě.
jí pár dobřejch programů, aby měla společnost. Pamatuju si, že se jí moc líbil 'Milý Abby' a 'Přátelé Fatimy'." "Kdyby se tohle podařilo mně, ale na Peggy toho moc není. Je to pro ni moc těžké. Takže jí vlastně ani nemůžu zazlívat, když já jsem rozvášněný a ona ne-" Walthers toho nechal, protože se Libyjci smáli.
"To je napsáno ve Druhé súře,"- řekl mladý Fawzi s řehotem - "že žena je naše pole a my můžeme do svého pole vstoupit, abychom je obdělali, kdy se nám zachce. To říká Al-Baqara, Kráva." Walthers udusil svoji zlost a pokusil se o vtip: "Moje manželka bohužel není kráva." "Tvoje manželka bohužel není manželka," zahartusil Arab. "U nás v Houstonu na to máme výraz: kočička s bičem. Pro muže je to zahanbující stav." "Teď poslouchejte," řekl Walthers a červenal se; potom se zase zarazil kvůli své zlosti. Z kuchyňského stanu vyhlédl Luqman, kontroloval si hladinu vyhrazené denní dávky koňaku a zamračil se, když slyšel hlasy. Walthers se donutil k uklidňujícímu úsměvu. "Stejně se nikdy neshodneme," řekl, "ale mohli bychom zkusit i tak být přátelé." Hledal jiné téma hovoru. "Pořád mi vrtalo hlavou, proč jste se rozhodli hledat ropu zrovna tady na rovníku." Fawzi sešpulil rty a než odpověděl, bedlivě si prohlédl Walthersův obličej. "Měli jsme mnohé indikace jisté geologické studie." "To určitě - všechny ty fotky ze satelitu byly zveřejněny, víte.
Nebylo to nic tajnýho. Ale na severní polokouli, kolem Skleněného moře, vypadá geologická sonda dokonce ještě líp."
"Tak to by už stačilo," přerušil ho Fawzi zvýšeným hlasem.
"Nedostáváš prachy za to, abys vyzvídal, Walthersi!" "Já jen chtěl-" "Šťoural ses v něčem, do čeho ti absolutně nic není!" Pak hlasy zase nabraly na hlasitosti a tentokrát Luqman přišel a každému přinesl osmdesát mililitrů koňaku. "Co se děje?" zeptal se.
"Na co se ten Američan ptá?" "To je jedno, neodpověděl jsem mu." Luqman se na něj chvíli upřeně díval, v ruce držel dávku pro Waltherse, potom sklenku najednou zdvihl k ústům a hodil to do sebe. Walthers přemohl protest. Tolik mu to zase nevadilo. Vlastně ani s takovými lidmi pít nechtěl. V každém případě se zdálo, že peč- livé odměřování mililitrů Luqmanovi nebránilo, aby si dal tajně jednoho nebo dva panáky. Měl totiž červený obličej a zastřený hlas.

"Walthersi," zahřímal, "potrestal bych tvoji zvědavost, kdyby to bylo důležitý, ale to není. Chceš vědět, proč hledáme tady, sto sedmdesát kilometrů od místa, kde bude postaveno dopravní centrum? Tak se koukni nad sebe!" Udělal teatrální gesto paží ke ztemnělé obloze a potom se se smíchem odpotácel. Přes rameno utrousil: "Stejně už je to jedno!"
Walthers se za ním upřeně díval, pak vzhlédl k noční obloze.
Jasná modrá kulička, klouzala přes neznámá souhvězdí. Transport! Mezihvězdné plavidlo S. Ya. Broadheadová letělo po vysoké oběžné dráze. Rozpoznal jeho kurz, slétalo na nízkou oběžnou dráhu, kde zaparkuje jako skvělý, modře světélkující malý měsíc tvaru brambory na bezmračném nebi planety Peggy. To bude za devatenáct hodin. Do té doby na ni Walthers bude muset čekat v raketoplánu, zapojí se do těch šílených letů mezi vesmírem a povrchem, při nichž se přepravují křehké části nákladů a privilegovaní cestující, nebo se šťouchá do volně padajících deorbiterů, aby nepřekážely na dráze, kterou se přivážejí vyděšení přistěhovalci do nových domovů.
Walthers v duchu poděkoval Luqmanovi za to, že mu sebral jeho příděl alkoholu; nemohl si dovolit tu noc spát. Zatímco ti čtyři Arabové spali, bořil stany a balil vybavení, nakládal všechno do letadla a hovořil se základnou v Port Hegramet, aby se ubezpečil, že mu tenhle raketoplán přidělili. Byl jeho. Kdyby přišel druhý den v poledne, dali by mu práci a šanci vydělat si na šílených okružních cestách, při nichž by vykládal ohromné množství nákladu a zpátky by vracel prázdné kontejnery. S prvním rozbřeskem vzbudil Araby, kteří nadávali a klopýtali. Po půlhodině byli na palubě jeho letadla a mířili domů.
Dostat se na letiště mu nezabralo ani moc času, i když něco uvnitř mu monotónně šeptalo: Příliš pozdě. Příliš pozdě... Příliš pozdě na co? A pak na to přišel. Když chtěl zaplatit za palivo, na bankovním monitoru se rozsvítila červená nula. Na účtu, který měli společně s Dolly, nebylo nic.
To není možné! - nebo reálně nemožné, pomyslel si, díval se přes plochu na místo, kde před deseti dny stál Wanův přistávací modul.
Už tam nebyl. Jako o závod běžel do bytu a nebyl nijak překva- pený tím, co tam našel. Jejich účet byl pryč. Dollyino oblečení bylo pryč, maňásky byly pryč, především ale byla pryč Dolly.
V tu dobu jsem na Audeeho Waltherse ani nepomyslel. Kdyby ano, tak bych kvůli němu určitě brečel - nebo kvůli sobě. Myslel bych si, že je to přinejmenším výborná výmluva, proč mám brečet.
Tragédii, kdy drahý člověk, veliká láska, odejde, jsem jednou poznal na vlastní kůži. Moje láska byla před mnoha lety uvězněna v černé díře.
Ale pravda je, že jsem na něj ani nepomyslel. Soustředil jsem se na svoje problémy. Nejvíc mě zaměstnávala bodavá bolest ve střevech, ale spoustu času jsem trávil i přemýšlením o tom, jak hnusně teroristi mě a všechno kolem mě ohrožují.
Nebyla to samozřejmě jediná ošklivost kolem nás. Myslel jsem na svá opotřebovaná střeva, protože mě k tomu nutila. A moje koupené tepny pomalu kornatěly a denně v mém nevyměnitelném mozku odumíralo šest tisíc buněk; a mezitím hvězdy zpomalovaly svůj let a vesmír se vlekl k nevyhnutelné entropické smrti a mezitím- Mezitím se všechno, když na to člověk přestal myslet, bortilo. A já tomu nikdy nevěnoval ani jedinou myšlenku.
Ale tak to děláme všichni, že? Jdeme pořád dál, protože jsme sami sebe naučili nemyslet na tahle "mezitím" - pokud vás k tomu něco nepřinutí, jako v mém případě ta střeva.

3 Nesmyslné násilí

Bomba v Kjótu zpopelnila tisícileté sochy Budhů vyřezávané ze dřeva, z lodi bez posádky, která přistála na asteroidu Gateway, se po otevření uvolnil oblak zárodečných buněk sněti slezinné, střelba v Los Angeles a plutoniový prach v rezervoáru Staines pro Londýn - to byly záležitosti, které se nám všem samy vnucovaly. Terorismus.
Akty nesmyslného násilí. "Svět blázní," řekl jsem své drahé manželce Essie. "Jednotlivci se chovají střídmě a rozumně, ale ve skupinách se z nich stávají rvaví adolescenti - tak dětinsky se lidi projevujou, když je jich víc pohromadě!" "Ano," přikývla Essie, "je to pravda. Ale řekni mi, Robine, co tvoje střeva?" "Podle očekávání," řekl jsem ne moc vážně a jako vtip jsem ještě dodal: "Dobrý součástky už neseženeš." Protože ty střeva byly samozřejmě transplantovaný stejně jako značná část nejrůznějších částí mého těla, které potřebuju k tomu, abych mohl dál fungovat - takové jsou výhody plné lékařské plus. "Ale já nemluvím o své nemoci.
Mluvím o nemoci světa." "A tak je to dobře," souhlasila Essie. "I když si myslím, že kdyby ti střeva vyměnili, tak bys o těchto věcech nemluvil tak často." Stoupla si za mě a položila mi dlaň na čelo a přitom se zamyšleně dívala na moře Tappan. Essie umí používat nejrůznější přístroje jako málokdo a získala hodně cen, které to dokazují, ale když chce zjistit, jestli mám teplotu, tak to dělá stejně, jako to dělala její chůva, když Essie ještě jako batole žila v Leningradu.
"Nemáš ho moc horké," řekla váhavě, "ale co říká Albert?" "Albert říká, že bys měla radši prodávat ty svoje hamburgery." Stiskl jsem její ruku ve své. "Čestně. Jsem úplně v pořádku." "Mám se zeptat Alberta a ujistit se?" smlouvala se mnou - v podstatě byla zcela zaujatá zaváděním nové řady své obchodní sítě a já to věděl.
"Klidně," odpověděl jsem a poplácal ji po pořád pěkném zadečku, když se otočila a chystala se odejít do své pracovny. Hned jak odešla, zavolal jsem: "Alberte? Slyšel jsi?" V holografickém rámu nad stolem se objevila podoba mého programu pro vyhledávání údajů, škrábala se na nose troubelem dýmky. "Ano, Robine," řekl Albert Einstein, "samozřejmě, že jsem to slyšel. Jak víš, moje receptory jsou pořád v provozu, až na chvíle, kdy mě výslovně požádáš, abych je vypnul nebo když je situace čistě intimní." "Ale-ale," řekl jsem a bedlivě si ho prohlížel. Není žádný sexy obrázek na zeď, tenhle můj Albert v té své neupravené mikině zmačkané do faldů kolem krku a s ponožkami shrnutými kolem kotníků.
Essie by mu je okamžitě natáhla, kdybych jí o to řekl, ale mně se líbil tak jak byl. "A jak poznáš, že se jedná o intimní záležitost, když se nedíváš?" Posunul troubel dýmky od nosu k lícní kosti, pořád se škrábal, pořád se trochu usmíval; byla to známá otázka a nebylo třeba na ni odpovídat. Albert je vážně spíš kamarád než počítačový program. Ví, kdy

nemá odpovídat, protože kladu jen řečnickou otázku. Kdysi dávno jsem měl asi tak tucet různých programů pro vyhledávání informací a pro rozhodování. Měl jsem program obchodního manažera, který mě informoval o tom, jak si stojí moje investice, a taky lékařský program, co mě informoval o tom, jaké orgány by bylo vhodné vyměnit (mimo jiné mám pocit, že se spojil s mým hlavním programem, co jsem měl doma, aby mi dával něco divnýho farmaceutickýho do jídla), pak ještě právnický program, co mi radil, jak se dostat z nepříjemností a když už jsem toho všeho měl až dost, můj starý dobrý psychiatrický program mi řekl, proč se klepu. Nebo se o to pokoušel; nevěřil jsem mu úplně pokaždý. Ale čím dál víc jsem si zvykal na jeden program. A tak ten program, se kterým jsem trávil většinu času, byl můj všeobecný poradce a domácí všeuměl Albert Einstein.
"Robine," řekl lehce káravým tónem, "tys mě nevolal jen proto, abys zjistil, jestli jsem sexuální slídil, že ne?" "Ty víš moc dobře, proč jsem tě zavolal," řekl jsem mu a on to moc dobře věděl.
Přikývl a ukázal na vzdálenější stěnu mé pracovny nad mořem Tap-pan, kde byla obrazovka interkomu - Albert ho ovládá stejně dobře jako všechno ostatní, co mám. Na obrazovce se objevilo cosi jako rentgenový snímek.
"Zatímco jsme si povídali," řekl mi, "využil jsem toho, že tě můžu snímat zvukovými pulzy, Robine. Podívej se semhle. Tohle je tvoje poslední střevní transplantace. Když se na to podíváš bedlivě - počkej, trochu ti to zvětším - tak uvidíš tady tu zanícenou oblast.
Bohužel to ale tvé tělo odmítá vstřebat." "Nechtěl jsem, abys mi tohle říkal," vyštěkl jsem na něho. "Jak dlouho?" "Myslíš, než to dospěje do kritického stavu? Ale, Robine," řekl vážně, "to se dá těžko říct, protože medicína není tak docela exaktní věda-" "Jak dlouho!" Povzdechl si. "Můžu ti říct minimální a maximální odhad. Ke kritické situaci nedojde pravděpodobně dřív než za den a téměř bezpečně během šedesáti dnů." Oddechl jsem si. Mohlo to být horší. "Takže mi ještě zbývá nějaký čas, než to bude vážný." "Ne, Robine," oponoval, "vážné už to je teď. Ten nepříjemný pocit, který máš, se bude pořád stupňovat. V každém případě by ses měl hned začít léčit, ale i tak je prognóza taková, že poměrně brzy budeš mít dost značné bolesti." Odmlčel se a díval se na mě. "Podle toho, jak se tváříš, soudím, že z nějakého výstředního důvodu se budeš snažit to co možná nejdéle odkládat." "Chci zastavit ty teroristy!" "Aha, ano," souhlasil, "já vím. A docela to stojí za to, jestli to můžu nějak ocenit. Proto chceš jet do Brazílie, abys intervenoval na zasedání komise Gateway" - to jsem chtěl; to nejhorší, co teroristi prováděli, dělali z kosmické lodi, kterou se nikdy nikomu nepodařilo polapit - "a pokusit se přimět je, aby se podělili o údaje, které by bylo možné proti teroristům použít. Takže chceš jenom, abych tě ujistil, že tě ten odklad nezabije." "Přesně tak, milý Alberte," usmíval jsem se.
"Ujistit tě můžu," řekl vážně, "nebo tě aspoň můžu dál monitorovat, až dokud tvůj stav nebude kritický. Pak se ale budeš muset v každém případě okamžitě podrobit nové operaci." "Ujednáno, milý Alberte." usmál jsem se. ale on ten úsměv neopětoval.
"Ale stejně mi nepřipadá, že je tohle jediný důvod, abys tu operaci odkládal. Řekl bych, že máš za lubem něco jiného." "Ale, Alberte," - povzdechl jsem si - "ty jseš vždycky tak únavnej, když se pokoušíš chovat jako Sigfrid von Cvok. Hele, přepni se zase na mýho dobrýho kamaráda." A on se přepnul, vypadal zamyšleně; a měl všechny důvody k tomu, aby vypadal zamyšleně, protože měl pravdu.
Víte, někde hluboko ve mně, na nějakém těžko identifikovatelném místě, kde je uloženo pevné jádro pocitu viny, co se nepodařilo Sigfridovi von Cvokovi odstranit, jsem byl přesvědčen, že teroristi měli pravdu. Nemyslím to tak, že měli pravdu, když vraždili, vyhazovali do vzduchu a blbnuli lidi. To nikdy není správné. Myslím to tak, že věřili, že mají důvod ke vzteku, byť i nespravedlivému, na všechny ostatní lidi, takže měli pravdu v tom, že chtěli, aby se jejich situaci věnovala pozornost. Já nechtěl teroristy jenom zastavit. Chtěl jsem jim pomoci.
Nebo aspoň jsem chtěl, aby nebyli ještě zvrácenější a tady se dostáváme k morálnímu problému toho všeho. Kolik toho musíte někomu ukradnout, než se z vás stane zloděj? Tohle mi vrtalo hlavou a nevěděl jsem o místě, kam bych si mohl dojít pro odpověď. K Essie ne, protože rozhovor s ní se nakonec vždycky svezl na moje střeva. Ne k mému psychoanalytickému programu, protože tam se zase rozhovor od "Co mám dělat pro to, aby se věci zlepšily?" stočil na "Proč máš, Robine, pocit, že ty musíš něco vylepšovat?" Dokonce ani k Albertovi ne. S Albertem bych mohl tlachat o čemkoli, ale když mu kladu otázky tohoto druhu, podívá se na mě, jako bych chtěl, aby mi řekl definici vlastností flogistonu.
Nebo Boha. Albert je pouhá holografická projekce, ale na prostředí reaguje skutečně výborně, úplně jako by byl živý, někdy. Takže vypadá zahloubané, ať jsme kdekoli - například v domě u moře Tappan. Což je, připouštím, znamenitě zařízeno. A on řekne něco jako: "Proč mi kladeš takové metafyzické otázky, Robine?" a já vím, že nevyřčená součást jeho promluvy je: "Proboha, chlapče, copak nevíš, kdy to máš udělat?" No, udělat to musím. Do určité míry. Sám Bůh mi nadělil hromadu peněz, když jsem to nejmíň čekal, a peníze dělají peníze a já si teď můžu koupit úplně všechno, co se dá penězi zaplatit. Dokonce ještě víc. Mám už spoustu věcí, které stojí za to mít. Mám vlivné přátele. Jsem ten, koho berou vážně. Jsem milován, skutečně milován svojí drahou manželkou Essie - a to často, i přesto, že jsme spolu už spoustu let. Takže se usmívám a měním téma... ale odpovědi se mi nedostalo.
Ani teď nemám odpověď, i když ty otázky jsou mnohem ožehavější.
Další věc, co okupuje moje svědomí, je to, že nechávám chudáka Audeeho Waltherse dlouho se dusit v mizérii, když odbočuju, takže dokončím tohle téma.
Důvod, proč jsem měl vůči teroristům pocit viny, spočíval v tom, že já byl bohatý a oni chudí. Měli pro sebe celou velikánskou Galaxii, ale my jsme nepřišli na to, jak je dostat, rozhodně ne dost rychle. A oni křičeli. A hladověli. V piezovizi se mohli dívat na to, jak nádherný může být život pro některé z nás. Pak se rozhlédli po svých chatrčích nebo po tom, v čem bydleli, a viděli, jak je to všechno zoufalé a jak mizivou šanci mají na to, aby získali něco pořádného, než zemřou. Albert tomu říká revoluce sílícího očekávání. Musí existovat něco, co by tohle dalo do pořádku - ale já na to nemůžu přijít. A v mysli mi vytanula otázka - mám právo dělat to ještě horší? Mám právo, abych si kupoval něčí orgány a kůži a tepny, když se ty mé vlastní opotřebují? Neznal jsem odpověď a neznám ji ani dnes. Ale bolest střev pro mě

nebyla tak strašná jako bolest, která provázela moje úvahy o tom, co znamená ukradnout někomu život jen proto, že si ho můžu zaplatit a ten druhý nikoli.
A zatímco jsem tam tak seděl a rukou si svíral břicho a říkal jsem si, co ze mne bude až dostanu rozum, celý obrovský vesmír se dál vyvíjel po svém.
A to pro nás většinou znamenalo starosti. Existovala ta věc Machova principu, kterou se mi Albert stále snažil vysvětlit, a spočívala v tom, že existuje předpoklad, že někdo, možná i Heechee, se pokouší zmačkat vesmír do kuličky, aby změnil fyzikální zákony.

Ta "věc Machova principu", o které Robin mluví, byla v té době pouhou domněnkou, i když, jak říká Robin, děsivou. Je to složitá věc. Prozatím mi dovolte říci jenom tolik, že byly patrné náznaky spoutávání expanze vesmíru a že začaly kontrakce - a dokonce ve fragmentech záznamů Heechee se objevila narážka, že tento proces není přirozený.

Neuvěřitelné. A taky neuvěřitelně děsivé, když se nad tím tak zamyslíte ... ale jedná se taky o budoucnost za miliony a miliardy let, takže si myslím, že tyhle starosti nejsou nijak zvlášť aktuální. Teroristé a rostoucí armády byly mnohem blíž. Teroristé ze smyčky unesli přistávací modul, co mířil do Nejvyššího Pentagonu. Nováčci z jejich řad vyrůstali v Sahelu, kde byla další neúroda. Mezitím se Audee Walthers snažil začít nový život bez své zatoulané manželky; a mezitím jeho manželka hřešila s tím ošklivým stvořením Wanem; a mezitím nedaleko jádra začal Kapitán Heechee spřádat erotické plány se svou podřízenou, která se jmenovala Twice; a mezitím moje žena, která si dělala starosti o moje břicho, byla přesto šťastná, že se jí podařilo rozšířit svou síť občerstvovacích zařízení do Papuy Nové Guinee a na Andamanské ostrovy; a mezitím - no, mezitím! Kolik věcí se dělo mezitím! A dějí se pořád, i když obvykle o tom nevíme.

4 Na palubě S.Ya.
1908 světelných let od Země si můj přítel - bývalý přítel - a skoro znovu přítel Audee Walthers zase na mě vzpomněl, ne zrovna v dobrém. Narazil totiž na pravidlo, které jsem zavedl já.
Už jsem říkal, že mi patří spousta věcí. Jednou z nich je podíl na největším vesmírném plavidle známém celému lidstvu. Bylo to jedno z mála mechanických zařízení, která po Heechee ve sluneční soustavě zůstala, a dokud nebylo objeveno, plulo vesmírem za (Dortovým oblakem. Myslím objeveno lidmi - Heechee a australopithekové se nepočítají. Říkali jsme mu Nebesa Heechee, ale když mě napadlo, že by mohlo sloužit jako bezvadný dopravní prostředek pro ty ubožáky, aby se dostali pryč ze Země, která je už nedokázala uživit, na nějakou jinou pohostinnou planetu, přesvědčil jsem ostatní spolupodílníky, aby ho přejmenovali. Po mé ženě: S. Ya. Broadheadová.
Takže jsem investoval peníze, aby byl interiér přebudován pro přepravu kolonistů a plavidlo začalo provozovat kyvadlovou dopravu na nejlepší a nejbližší z těch míst, na planetu Peggy.
To mě právě dostalo do další z těch situací, kde se svědomí a zdravý rozum dostávaly do konfliktu, protože to, co jsem skutečně chtěl, bylo dostat každého na místo, kde bude šťastný, ale aby se to podařilo, musel jsem z toho mít zisk. Proto Broadheadová pravidla.
Hodně se podobala pravidlům, která byla před lety platná na asteroidu Gateway. Museli jste si sem zaplatit cestu, ale mohli jste letět i na kredit, pokud vás potkalo takové štěstí, že jste byli vylosováni.
Ovšem cesta zpátky na Zem se musela platit vždycky. Pokud jste byl vládou subvencovaný kolonista, mohl jste převést na Korporaci svých šedesát hektarů a ta vám pak mohla za tu cenu vydat zpáteční lístek, Pokud už jste půdu neměl, protože jste ji prodal nebo s ní obchodoval nebo ji prohrál v kostkách, měl jste dvě možnosti. Mohl jste zaplatit za zpáteční letenku v hotovosti. Nebo jste mohl zůstat, kde jste byl.
Nebo když jste třeba náhodou byl kvalifikovaný pilot a když se jeden z palubních důstojníků rozhodl zůstat na Peggy, mohl jste si zpáteční cestu odpracovat. Takhle to udělal Walthers. Co bude dělat, až se vrátí na Zem, to nevěděl. Věděl ale docela určitě, že nemůže zůstat v tom prázdném bytě, když Dolly odešla, takže prodal nábytek za to, co mu kdo dal, během několika minut mezi lety raketoplánu uzavřel smlouvu s kapitánem S. Ya., a vydal se na cestu. Připadalo mu podivné a nepříjemné, že to, co se zdálo tak nemožné, když ho o to Dolly žádala, bylo jediné, co mohl dělat teď, když ho opustila. Ale přišel na to, že život bývá často podivný a nepříjemný.
Tak se na palubu S. Ya. dostavil na poslední chvíli, celý se třásl únavou. Do první služby mu zbývalo ještě deset hodin a celou tu dobu prospal. I tak byl pořád naprosto groggy a snad i trochu otupělý traumatem, když mu patnáctiletý zkrachovalý kolonista přinesl kávu a doprovodil ho do řídící kabiny mezihvězdného dopravního prostředku S. Ya. Broadheadová, rodným jménem Nebesa Heechee.
Ta sakramentská věc byla obrovská. Zvenčí to ani tak nevypadalo, ale ty dlouhé chodby, ty komory s palandami v deseti řadách, co teď zely prázdnotou, ty ochranné galerie a haly s neznámými stroji nebo ta pustá místa, odkud byly přístroje odstraněny - s tak velikým prostorem ve vesmírném plavidle se Walthers ještě nikdy nesetkal.
Dokonce i řídící kabina byla velikánská; dokonce i samotné ovladače byly dvojnásobně velké. Walthers létal na plavidlech Heechee - tak se dostal poprvé na planetu Peggy, pilotoval upravenou Pětku. Ovladače v téhle lodi byly skoro stejné, ale byly jich tu dvě sady a celá loď se nedala do pohybu, pokud nebyly obsluhovány obě sady. "Vítám tě na palubě, Sedmý," usmála se na něj drobná žena s orientálními rysy, která seděla na sedadle po jeho levé ruce. "Já jsem Janie Yee-xing, třetí důstojnice, a ty jsi můj pomocník. Kapitán Amheiro přijde za chvilku." Nepodala mu ruku, dokonce ani jednu nezdvihla od ovládačů, které měla před sebou. Walthers čekal.
Vždycky, když měli službu dva piloti, znamenalo to dvoje ruce na ovládačích; jinak by ten pták neletěl. Samozřejmě by

nenaboural, protože tam nebylo nic, do čeho by mohl naletět, ale neudržel by ani kurz ani akceleraci.
Vstoupil Ludolfe Amheiro, malý obtloustlý člověk se šedými kotletami, na levém předloktí měl devět modrých náramků - už je moc lidí nenosilo, ale Walthers věděl, že každý z nich znamená jeden let v plavidle Heechee v dobách, kdy nikdy nebylo jasné, kam loď poletí; takže tu byl zkušený člověk! "Jsem rád, že tě mám na palubě, Walthersi," řekl formálně.
"Víš, jak se střídá? Vlastně na tom nic není. Jen prostě položíš ruce na kolo přes ruce Yee-xing-" Walthers přikývl a udělal, co mu řekl. Měla teplé a jemné ruce, když je opatrně vytáhla zpod jeho rukou, potom zdvihla svůj hezký zadeček ze sedadla pilota, aby uvolnila Walthersovi místo.
"To je všechno, Walthersi," řekl kapitán spokojeně. "Celou loď vlastně bude řídit první důstojník Madjhour," - kývl na tmavého usměvavého muže, který se zrovna přemístil na sedadlo po pravé straně - "a řekne ti všechno, co bys měl vědět. Vždycky po hodině budeš mít desetiminutovou přestávku, aby ses mohl vyčůrat... tak asi takhle. Povečeříš se mnou dneska, chceš?" Pozvání bylo zpečetěno úsměvem třetí důstojnice Janie Yeexing.
A Waltherse nesmírně překvapilo, když si uvědomil, že jak se zaposlouchal do instrukcí Ghazi Madjhoura, je to už celých deset minut, kdy naposledy myslel na Dolly, která ho opustila.
Nebylo to ovšem zase tak jednoduché. Pilotování je pilotování.
To se nezapomíná. Ale navigace byla něco jiného. Zvlášť když se spoustu navigačních map Heechee nepodařilo přečíst nebo byly zčásti nejasné; v době, kdy Walthers létal s pastevci a prospektory kolem Peggy, se zase něco změnilo.
Hvězdné mapy na S. Ya. byly mnohem složitější než ty, které Audee používal dřív. Měly dvě varianty. Mnohem zajímavější byla Heechee. Byly na ní podivné zlaté a šedozelené značky, kterým rozuměli jen částečně, ale vyjadřovaly všechno. Ta druhá byla mnohem méně propracovaná, ale pro lidi mnohem užitečnější, byla to mapa lidská a s anglickou legendou. Pak bylo ještě třeba kontrolovat lodní deník, protože do něj se automaticky zaznamenávalo všechno, co se na lodi dělo nebo co z ní bylo vidět. Byl tam celý vnitřní displejový systém - ten samozřejmě pilota nezajímal, musel být informován, jen když bylo něco v nepořádku. A to všechno bylo pro Audeeho nové.

Rozluštit mapy Heechee bylo velmi složité, hlavně proto, že byly záměrně vypracovávány tak, aby bylo těžké je rozluštit. Nebylo jich moc. Dva nebo tři fragmenty objevené v plavidlech jako Nebesa Heechee, respektive S. Ya., a jedna skoro kompletní byla nalezena v artefaktu, který obíhal zmrazenou planetu kolem jedné hvězdy v Bootes (Pastýři). Můj osobní názor, i když se neopíral o žádné oficiální zprávy komisí kartografických studií, byl takový, že mnohé z kroužků, kontrolních značek a blikajících znaků byly míněny jako varovné signály. Tehdy mi Robin nevěřil. Říkal, že jsem jenom zbabělý jelito zamotaných fotonů. Než se mnou souhlasil, už mi bylo jedno, jak mi říkal.

Dobré bylo to, že jak se Walthers učil něco nového, byl zaměstnán.
Janie Yee-xing tam byla, aby ho učila, a to bylo taky dobře, protože ta zase zaměstnávala jeho myšlenky v jiném směru... problémem zůstávaly jen chvíle těsně před usnutím.
Vzhledem k tomu, že S. Ya. byla na zpáteční cestě, byla skoro prázdná. Na planetu Peggy už dorazilo víc než tři tisíce osm set kolonistů.
Zpátky se sotva kdo vracel. Posádku lodi tvořily tři tucty lidí; členy vojenských jednotek byli představitelé čtyř hlavních národností v Korporaci Gateway; a asi tak šedesát neúspěšných imigrantů. Cestovali tou nejlevnější třídou. Ožebračili se, aby se dostali ven. Teď se opět přivedli na mizinu, aby se dostali zpátky do pustiny nebo slumu, odkud prchli, protože když přišlo na lámání chleba, v novém světě se jim nepodařil žádný průkopnický kousek. "Ubohý bastardi," říkal Walthers, když obloukem obcházel skupinu lidí, co apatickým tempem otroků čistili vzduchové filtry. Ale Yee-xing nic takového nepociťovala.
"Moc je nelituj, Walthersi. Udělali si to sami, podělali se." Vyštěkla na tu pracovní partu něco v kantonštině; všichni otráveně na chvíli trochu přidali na tempu.
"Nemůžeš přece lidi vinit za to, že se jim stýská po domově." "Po domově! Panebože, Walthersi, mluvíš, jako kdyby tam, odkud odjeli, měli domov - žil jsi až moc dlouho v bezstarostné nevědomosti." Zastavila se na místě, kde se sbíhaly dvě chodby, jedna zářila modře odrazem od kovu Heechee, ta druhá byla zlatá. Pokynula skupině ozbrojených stráží v čínských, brazilských, amerických a sovětských uniformách. "Vidíš, že by se přátelili?" zeptala se. "Bejvávaly doby, kdy tohle nebrali vážně. Kamarádili se s posádkou, nikdy nenosili zbraně, pro ně to byl jen plně placený let do vesmíru. Ale teď!" Zavrtěla hlavou a když se přiblížil ke strážím, najednou popadla Waltherse za ruku. "Proč mě neposloucháš? Dají ti co proto, jestli jen zkusíš dostat se tam dovnitř." "Co je tam uvnitř?" Pokrčila rameny. "Materiál Heechee, co nechali v lodi, když ji předělali. To je jedna z věcí, co hlídají - i když," dodala tišším hla- sem, "kdyby tuhle loď líp znali, pracovali by líp. Ale víš co, půjdeme tudy." Walthers šel za ní docela ochotně, byl vděčný za tuhle vyhlídkovou cestu stejně tak jako za jejich cíl. S. Ya. byla největší loď, kterou on nebo kdokoli z lidí kdy viděl. Postavili ji Heechee. byla hodně stará - a stále svým způsobem záhadná. Byli už na půl cestě domů a Walthers ještě neprozkoumal ani čtvrtinu těch spletitých, zářících chodeb. Ta část, kterou hlavně neprozkoumal, byla soukromá kajuta Yee-xing a strašně se na to těšil. Ale pak něco odvedlo jeho pozornost. "Co to je?" zeptal se a zastavil se u pyramidové konstrukce ze zeleně zářícího kovu ve výklenku. Před ním byla navařená těžká ocelová mříž, aby na ni nikdo nemohl sahat.
"To je záhada," řekla Yee-xing. "Nikdo to neví - právě proto to tady nechali. Něco se dá vyříznout a naprosto bez problémů vyndat, něco se poškodí - sem tam, když člověk zkusí něco odstranit, tak mu to vybouchne přímo do obličeje. Tady, rovně touhle uličkou. Tady bydlím." Upravená úzká postel, fotky starého páru lidí z Orientu - rodiče

Janie? - kaskády květin v truhlíku na stěně: Yee-xing si vyzdobila pokoj k obrazu svému. "Teda na zpáteční cestě," vysvětlila. "Na cestě ven je tohle kapitánova kajuta a my ostatní spíme na lehátkách v pilotní kabině." Uhladila přehoz na posteli, který i tak už byl vzorně urovnaný. "Cestou ven nemá člověk moc možností flákat se," řekla zamyšleně. "Dal by sis skleničku vína?" "Rád," řekl Walthers. A tak se posadil a dal si víno a pak se s pěknou Janie Yee-xing podělili o marihuanovou cigaretu a pak se občerstvili vším, co jim kajuta mohla poskytnout, všechno to mělo špičkovou kvalitu a uspokojovalo to jeho duši a pokud si vůbec v další půlhodině vzpomněl na ztracenou Dolly, tak už nikoli s pocitem žárlivosti a vzteku, ale skoro se soucitem.
Ukázalo se, že na zpáteční cestě bylo spousta místa, kde se dalo potulovat, dokonce i v kajutě ne větší než byla ta, kterou před staletími obýval Horatio Hornblower. A to víno bylo nejlepší peggyské, ale když vyprázdnili celou láhev a sebe taky, připadala jim kajuta o hodně menší a pořád jim ještě do začátku služby zbývala víc než hodina.
"Mám hlad," prohlásila Yee-xing. "Mám tu trochu rýže a nádivku, ale třeba-" Nebyla to vhodná chvíle, aby příliš přeháněl, i když domácí vařené jídlo ho lákalo. Dokonce i rýže a nádivka. "Pojď, zajdeme do lodní kuchyně," řekl Walthers a tak šli spolu, drželi za ruce a nijak zvlášť nespěchali, do pracovní části lodi. Zastavili se v místě, kde se chodby spojovaly -na místě, kde Heechee, co už dávno odešli, z nějakého důvodu vysadili malé shluky keřů - určitě tytéž, co tu pořád rostly. Yee-xing se zastavila a utrhla jasně modrou bobuli.
"Podívej se na to," řekla. "Jsou úplně zralé a ti povaleči je ani neseberou." "Myslíš ty kolonisty, co se vrací? Ale platí si přece cestu-" "No, to jistě," řekla trpce. "Žádné peníze, žádný let. Ale až se vrátí, budou žít jen ze sociální podpory, protože co jinýho je tam čeká?" Walthers ochutnal jednu z těch šťavnatých bobulek s tenkou slupkou. "Ty navrátilce moc v lásce nemáš, co?" Yee-xing se usmála. "Moc to skrývat nedokážu, viď?" Ale úsměv z její tváře zmizel.
"Především se nemají proč vracet domů - kdyby žili slušně, tak by odtud neodcházeli. Za druhý, od tý doby, co odešli, se všechno o moc zhoršilo. Jsou větší problémy s teroristy.
Mezinárodní napětí je větší - jsou přece státy, co znovu budují svoje armády! A za třetí, nejen, že tím vším budou trpět, ale sami jsou toho částečně příčinou. Polovina z těch kašparů, co tu vidíš, se do měsíce dostane do nějaké teroristické skupiny - nebo je aspoň budou podporovat." Procházeli se dál a Walthers řekl prostě: "Je fakt, že jsem byl hodně dlouho pryč, ale slyšel jsem, že se to všechno nějak zhoršuje - bombardování, střílení." "Bombardování! Kdyby jenom to! Oni teď mají TPVP! Když se teď dostaneš zpátky do soustavy Země, tak vůbec nevíš, kdy tě bez varování vyhodí z rovnováhy!" "TPVP? Co je TPVP?" "Panebože, Walthersi," řekla vážně, "Ty jsi tedy pěkně dlouho mimo. Říkalo se tomu Bláznění, nepamatuješ si? Je to telempatický psychokinetický vysílač-přijímač, jedna z těch věcí po Heechee. Už jich je asi tucet a jeden mají teroristi!" "Bláznění," opakoval Walthers, mračil se, jak se jeho paměť zkoušela dostat z podvědomí na povrch.
"Přesně tak. Bláznění," řekla Yee-xing s ponurým uspokojením.
"Pamatuju si, když jsem jako dítě žila v Kančou, táta přišel domů, hlavu měl celou od krve, protože někdo vyskočil z horního patra prosklené továrny. Rovnou na mýho tátu! Upínej šílenec! A za to všechno mohl TPVP." Walthers přikývl, aniž by odpověděl, jeho obličej prozrazoval zklamání. Yee-xing se na něj podívala, byla celá zmatená, potom ukázala na stráže před nimi.
"Právě to chrání především," řekla, "protože na S. Ya. je ještě jeden. Je jich nějak zatraceně moc! A na jejich ochranu si vzpomněli trochu moc pozdě, protože dneska už má parta teroristů Pětku Heechee a v ní TPVP a někoho, kdo je skutečně blázen. Šílenec! Když se do toho pustí a ty ho cítíš ve své hlavě, je to odporný a příšerný - Walthersi, děje se něco?" Zastavil se u vstupu do zlatě osvětlené chodby, čtyři příslušníci stráže se na něj zvědavě dívali. "Bláznění," řekl. "Wan! To musí být jeho loď!" "No jasně, to určitě," řekla ta dívka a mračila se. "Hele, chtěli jsme se něčeho najíst. Měli bychom to radši udělat." Začala si dělat starosti. Walthersovi klesla čelist, svaly v obličeji se mu stáhly. Nejvíc ze všeho vypadal jako člověk, který čeká, že ho někdo uhodí do obličeje, a příslušníci stráže začali být zvědaví. "Pojď, Audee," řekla prosebně.
Walthers se pohnul a pohlédl na ni.
"Běž sama, já už nemám hlad." Wanova loď! To je divné, pomyslel si, že jsem si tohle nedal do spojitosti už dřív. Ale samozřejmě to tak bylo.
Wan se narodil na téhle lodi, dlouho před tím, než ji přejmenovali na S. Ya. Broadheadová, dlouho před tím, než lidstvo vůbec vědělo, že existuje ... nepočítáme-li těch pár tuctů dávných předků lidí Australopithecus afarensis. Wan se narodil těhotné prospektorce z Gateway. Její manžel se ztratil na jedné misi, ona sama letěla na jinou.

Horečku způsoboval samozřejmě ten vyvržený chlapec Wan. Jediné, co chtěl, bylo dostat se do styku s lidmi, protože byl opuštěný. Nechtěl, aby většina lidstva šílela s jeho bláznivými uhrančivými myšlenkami. Na druhé straně teroristé věděli naprosto přesně, co dělají.

Žila ještě několik let po jeho narození a pak se z něj stal sirotek.
Walthers si nedokázal dost dobře představit, jak asi vypadalo Wanovo dětství - mrňavé dítě v téhle obrovské, skoro prázdné lodi, jen s těmi barbary a analogony mrtvých prospektorů uloženými do počítače.
Jedním z nich byla nepochybně jeho matka. Vyvolávalo to soucit...
Walthers ho ale nesdílel. Neměl soucit s Wanem, který si vypůjčil jeho ženu. Ne k tomu Wanovi, který našel stroj, co mu říkali TPVP - to byla zkratka pro "telempatický psychokinetický vysílačpřijímač", jak praví strohý byrokratický jazyk. Wan sám tomu říkal gauč snů a ostatní lidi tomu říkali Horečka, strašná nejasná posedlost, která nakazila všechny živé lidi, když ten hloupý mladý Wan objevil gauč a přišel na to, že se jeho prostřednictvím dostává do

určitého kontaktu s jakýmsi druhem živých bytostí. Nevěděl, že se tak dostávají do styku i oni s ním, a tak jeho puberťácké sny a obavy a sexuální fantazie napadají deset miliard lidských mozků... Možná si to Dolly dá do spojitosti, ale byla ještě strašně malá, když se to stalo.
Walthers ne. Pamatoval si na to a to byl další důvod k tomu, aby Wana nenáviděl.
Už si nevzpomínal úplně jasně na to opakované celosvětové šílenství, jen těžko si dovedl představit ty strašlivé následky. Dokonce se ani nesnažil představit si Wanovo nicotné, opuštěné dětství v téhle lodi, ale ten současný Wan, který létal kolem hvězd na své záhadné výpravě, měl s sebou jeho ženu, co od něj utekla. - tohle, tohle všechno si Walthers dovedl představit až příliš jasně.
V podstatě skoro celou hodinu, co mu zbývala do začátku služby, strávil tím, že si to všechno představoval, dokud se mu nezdálo, že se utápí v sebelítosti; tak se konec konců dospělý člověk skutečně nechová.
Přišel včas. Yee-xing už byla v pilotní kabině. Neřekla nic, ale vypadala trochu překvapeně. Vyměnili si úsměvy a pustili se do práce.
I když skutečné řízení lodi neznamenalo o nic víc než hlídat kontrolky a nechat loď plout samotnou, Walthers se pořád něčím zabýval. Nálada se mu změnila. Velikost lodi, kterou měl pod rukama, pro něj byla výzvou. Pozoroval Yee-xing, jak koleny, prsty u nohou a lokty ovládala přídavné kontrolky, které ukazovaly kurz, polohu a stav lodi a všechny ty další údaje, které pilot vlastně znát nepotřeboval, ta obluda letěla sama, ale měl by se jimi zabývat, pokud si chtěl říkat pilot. A on dělal totéž. Sledoval displej s kurzem a kontroloval polohu S. Ya., maličkého planoucího bodu na bledě modré linii dlouhé devatenáct set světelných let; ubezpečil se, že poloha je správná - vypočítal úhel, který svírala s červeně svítícími "značkovými" hvězdami na dráze. Zamračil se nad několika výstrahami "Držte se zpátky!" v místech, kde hrozily černé díry a plynné mraky - žádná z těch výstrah nebyla nikde v blízkosti jejich kurzu, jak se ukázalo - dokonce si vyvolal velikou mapu oblohy od Heechee, na které byla zobrazená celá Galaxie společně s dalšími členy Místní skupiny na jejích okrajích. Rozluštění kódu mapy Heechee obnášelo několik set hodin práce velmi bystrých lidí a tisíce hodin práce strojové inteligence. Byla pořád ještě místa, kterým nikdo nerozuměl.
Walthers si je pečlivě prohlížel, mračil se, na celém území bylo pár bodů, kde se objevovaly blikající dvojité a trojité mnohobarevné kruhy, které upozorňovaly: "Zde je nebezpečí!" Co mohlo představovat tak veliké nebezpečí, že mapy Heechee doslova panicky křičely? Pořád ještě zbývalo tolik se toho naučit! A Walthers si pomyslel, že nejlepší místo na to je právě tahle loď. Jeho práce byla samozřejmě pouze dočasná. Ale kdyby ji vykonával dobře... kdyby prokázal ochotu a talent... kdyby si udělal oko u kapitána... kdo by potom, pomyslel si, až se dostanou na Zem a kapitán bude postaven před problém najmout si nového sedmého důstojníka, byl lepším kandidátem než Audee Walthers? Když jim skončila služba, Yee-xing přešla přes desetimetrový prostor mezi sedadly pilotů a řekla: "Jako pilot vypadáš setsakra dobře, Walthersi. Trochu jsem si o tebe dělala starosti." Vzal ji za ruku a zamířili ke dveřím. "Myslím, že jsem měl špatnou náladu," omlouval se a Yee-xing jen pokrčila rameny.

Systém mapování a navigačních systémů Heechee nebylo snadné dešifrovat. Co se týče navigace, systém určí dva body, začátek a konec cesty. Potom vyhledává všechny překážky, jako jsou prachové nebo plynné mraky, odchylky radiace, gravitační pole a tak dále a vybírá bezpečné průchody kolem nich nebo mezi nimi a podle toho potom stanoví dráhu a po ní vede loď.
U mnohých objektů a bodů na mapách byly upozorňující značky-blikající kroužky, kontrolky a tak dále. Záhy jsme si uvědomili, že často se jednalo o varování. Potíž byla v tom, že jsme nevěděli, které značky jsou varovné nebo před čím varují.

"První holka vždycky schytá všechno to porozvodový svinstvo," poznamenala. "Co jsi dělal ty? Zapnul sis některej z našich cvokařskejch programů?" "To nebylo třeba. Já jen-" Walthers zaváhal, zkoušel si vzpomenout, co dělal. "Myslím, že jsem si jenom sám se sebou trochu povídal. To, co člověk především pociťuje, když od něho odejde žena, je pocit hanby. Myslím kromě žárlivosti a zloby a toho ostatního.
Ale po nějaký době mě tak napadlo, že se nemám za co stydět. Ten pocit mi nenáležel, víš?" "A to pomohlo?" "No, za nějaký čas jo." A je samozřejmé, že jediným protijedem na bolest způsobenou ženou je jiná žena, ale tohle tomu protijedu říkat nechtěl.
"Budu si to muset zapamatovat, až příště někdo opustíme. No, myslím, že je čas jít spát..." Zavrtěl hlavou.
"Ještě je brzo a já jsem celej nabitej. Co takhle to starý zařízení Heechee. Říkala jsi, že znáš cestu, kde nenarazíš na stráže." Zastavila se a podívala se na něj. "Ty máš ale výkyvy, Audee," řekla. "Ale nakonec, proč ne?" S. Ya. měla dva trupy. Prostor mezi nimi byl úzký a tmavý, ale dalo se tam vstoupit. Tak Yee-xing vedla Waltherse úzkými chodbami blízko vnějšího pláště téhle velké kosmické lodi, bludištěm prázdných spacích kójí kolonistů, kolem pusté obrovské kuchyně, kde jim vařili, do prostoru, kde to páchlo zkaženým kuchyňským odpadem a starou plísní - do veliké, málo osvětlené komory. "Tady to je," řekla. Mluvila tiše, i když mu tvrdila, že jsou od stráží dost daleko, aby nebyli slyšet. "Přibliž hlavu co nejvíc k tomu jakoby stříbrnýmu košíku - vidíš, kam ti ukazuju? - ale nedotýkej se toho.
To je hrozně důležitý!" "Proč je to důležitý?" Walthers se rozhlížel po prostoře, která vypadala jako obdoba mansardy Heechee. V té komoře bylo aspoň čtyřicet zařízení, a všechna byla pevně připojena k lodi. Byla velká i malá, kulovitá se skosenými spoji dosedajícími na palubu, skoro čtvercová, co svítila modrou a zelenou barvou kovu. V tom spletitém kovovém krytu, na který Janie Yee-xing ukazovala, byla zařízení tři, jedno jako druhé.
"Je to důležitý, protože nechci, aby mě z tyhle lodi vykopli, Audee. Tak dávej bacha!" "Dávám bacha. Proč jsou tam tři?" "Proč Heechee něco dělali? Možná tohle všechno byly jenom náhradní díly. A teď mě poslouchej. Hlavu si dej

blízko ty kovový části, ale ne moc blízko. Hned jak začneš cítit věci, co nevycházejí z tebe, tak jsi už dost blízko. To poznáš. Ale víc už se pak nepřibližuj a hlavně se ničeho nedotýkej, protože tahle věc je dvojsměrná. Dokud budeš prostě spokojen se svým celkovým pocitem, nikdo si toho nevšimne.
Snad. Ale jestli si toho všimnou, tak nás oba kapitán nechá za trest chodit po prkně se zavázanýma očima, chápeš?"
"Samozřejmě, že chápu," řekl Walthers trochu znepokojeně a strčil hlavu asi tak deset centimetrů do té stříbrné sítě. Otočil se a podíval se na Yee-xing. "Nic," řekl.
"Zkus to ještě o kousek blíž." Nebylo to jen tak, pohnout hlavou o centimetr, když jste celý ohnutý do podivného úhlu a není se ani čeho chytit, ale Walthers se pokusil jednat podle pokynů- "Už je to!" křičela Yee-xing, když pozorovala jeho obličej.
"Teď už se nepřibližuj!" Neodpověděl. Jeho mysl okupovalo nepatrné tušení počitků - zmatený smotek počitků. Byly tam sny a představy a někdo zoufale lapal po dechu; někdo se tam smál a někdo, zdálo se, že to byly tři páry, se oddával sexu. Otočil se, aby se usmál na Janie, začal mluvit- A potom najednou tam bylo něco jiného.
Walthers ztuhl. Podle toho, jak to Yee-xing popsala, očekával nějaký druh smyslové společnosti. Přítomnost jiných lidí. Jejich strachy a radosti a touhy a rozkoše - ale "oni" byli vždycky lidé.
Tahle nová věc člověk nebyla.
Walthers sebou křečovitě škubl. Hlavou se dotkl sítě. Všechny počitky byly najednou tisíckrát jasnější, jako při zaostření čočky, a cítil novou a vzdálenou přítomnost - nebo přítomnosti? - jinak a okamžitě. Byl to vzdálený, těžko identifikovatelný mrazivý pocit a nevycházel z ničeho lidského. Pokud zdroje měly deprese nebo fan- tazie, tak jim Walthers nerozuměl. Jediné, co cítil, bylo, že tam jsou.
Existovaly. Neodpovídaly. Neměnily se.
Jako kdyby se člověk dostal do mysli mrtvoly, pomyslel si v panice a s odporem, takový pocit to asi byl- -Tohle všechno bylo dílem okamžiku a potom si uvědomil, že ho Yee-xing tahá za ruku a křičí mu do ucha: "Sakra, Walthersi! Já to cítila! Takže i kapitán a všichni na tyhle prokletý lodi. Teď budeme mít teda veliký problémy!" Hned jak vysunul hlavu ze stříbrné sítě, počitek zmizel. Zářící stěny a neskutečné stroje byly zase reálné a těsně u jeho tváře hořel rozezlený obličej Janie Yee-xing. Problémy? Walthers si uvědomil, že se směje. Po tom chladném, ospalém pekle, kam právě nahlédl, mu nic lidského nepřipadalo problematické. A když přišli čtyři příslušníci stráže, celí rozzuření, s napřaženými zbraněmi a křičeli na ně ve čtyřech jazycích, Walthers je skoro přivítal.
Protože to byli lidi a byli živí.
Hlavou mu vrtala otázka, kterou mu mohl položit kdokoli: Nenarazil náhodou na záhadného skrytého Heechee? Jestli ano, řekl si a zachvěl se, nebesa, ochraňujte lidstvo.

5 Jeden den v životě magnáta.
Heechee pouštějící hrůzu byli populární kratochvílí na více místech než jen na S. Ya. I já jsem si toho užil až dost. Jako všichni.
Už jako děti jsme se takhle báli, i když tehdy Heechee byli jenom podivné zmizelé bytosti, které moc rády kopaly tunely na Venuši před stovkami tisíc let. Stejné to bylo, i když jsem byl prospektor - ano, můj bože, a jak! Svěřovali jsme se do péče lodí starých Heechee a kalili jsme si to vesmírem na místa, která lidé nikdy neviděli a vždycky jsme byli hrozně zvědaví, jestli se na konci naší cesty objeví vlastníci lodí - a taky co udělají! A ještě víc jsme o nich přemítali, když se nám podařilo dostatečně rozluštit jejich nebeské atlasy, abychom objevili místo, kam se ukryli, hluboko do jádra naší vlastní Galaxie.
Vůbec nás nenapadlo myslet na to, před čím se schovávali.
Abych řekl pravdu, nebylo to to jediné, čím jsem se zabýval.
Mé dny vyplňovala spousta jiných věcí. Neustále jsem se potýkal se svým vrtošivým zdravotním stavem; vynucoval si mou pozornost, kdykoli se mu zlíbilo, a činil tak pořád častěji. Ale to byl jenom začátek.
Jak to jen bylo možné, zabýval jsem se nesčíslným množstvím nejrůznějších činností, jak to jenom lidská bytost dokáže. Kdybyste se podívali na kterýkoli všední den v životě Robina Broadheada, stárnoucího magnáta, kdybyste ho navštívili v jeho luxusním venkovském sídle s výhledem na velké moře Tappan na sever od New York City, tak byste viděli, že se věnuje takovým věcem jako třeba procházkám po nábřeží se svou hezkou ženou Essie... kulinářským experimentům podle malajských, islandských a ghanských receptů ve své bohatě vybavené kuchyni ... klábosení s moudrým programem Albertem Einsteinem... vyřizování korespondence: "Tomu mládežnickému středisku v Grenade, moment, jo. Zasílám vám šek na tři sta tisíc dolarů, jak jsem slíbil, ale, prosím vás, nepojmenujte středisko podle mě. Pojmenujte je po mé ženě, budeteli chtít, a oba se docela určitě pokusíme přijet na jeho otevření.
Pedrovi Lammartinovi, generálnímu tajemníkovi, Spojené národy.
Milý Pete. Zpracovávám Američany, aby se podělili o své poznatky s Brazilci, aby se společně pokusili najít teroristickou loď, ale někdo Brazilce pronásleduje. Prosím tě, uplatni svůj vliv. Je to v zájmu nás všech. Jestli ty teroristy nezastavíme, Bůh ví, kam až to všechno dospěje.
Rayovi McLeanovi, ať teď bydlí kdekoli. Milý Rayi. Při pátrání po své ženě využívej všechny možnosti našich transportních zařízení.
Ze srdce ti přeju hodně štěstí, atd., atd.
Gormanovi a Ketchinovi, generálním dodavatelům. Vážení pánové.
Neakceptuji Vámi sdělený nový termín dokončení mé lodi k 1.
říjnu. Je naprosto absurdní. Již jednou jsem vám povolil odklad. Na další nepřistoupím. Upozorňuji vás na značnou penalizaci stanovenou ve smlouvě, dojde-li ještě k dalšímu odkladu.
Prezidentovi Spojených států. Milý Bene. Pokud nebude teroristická loď okamžitě lokalizována a zlikvidována, je

ohrožen mír na celé Zemi. Nemluvě o škodách na majetku, obětech na životech a o všem ostatním, co je v sázce. Je veřejným tajemstvím, že Brazilci vyvinuli zařízení pro určení směru signálů z lodi, která se pohybuje rychlostí vyšší než je rychlost světla, a že naši lidé od armády zase znají navigaci takové lodi, což jim umožní se k ní přiblížit. Copak se nemohou spojit dohromady? Ty jako vrchní velitel ozbrojených sil prostě jenom můžeš dát Nejvyššímu Pentagonu rozkaz ke spolupráci.
Na Brazilce je už v tomto ohledu vyvíjen dostatečný tlak, ale oni čekají, až my dáme znamení.
Tomu, jak se jmenuje, Luqmanovi. Milý Luqmane. Díky za dobré zprávy. Myslím, že bychom se mohli hned pustit do osvojení toho ropného pole, takže až mě navštívíte, přineste s sebou i plán výroby a dopravy s odhadovanou cenou a plán pohybu kapitálu.
Vždycky, když se S. Ya. vrací s prázdnou, přicházíme o peníze..." A pořád jsem něco dělal. Měl jsem dost věcí na práci a to nepočítám kontrolu investic a hlídání stáda manažerů. Ne, že bych obchodu věnoval podstatnou část svého času. Vždycky říkám, že když člověk vydělá prvních sto milionů dolarů nebo tak přibližně a pak dělá cokoliv kvůli penězům, je duševně vyšinutý. Člověk peníze potřebuje, protože když je nemá, nemůže svobodně dělat to. co stojí za to, aby dělal. Ale když už takovou svobodu máte, na co jsou vám ještě další peníze? Takže jsem většinu obchodních záležitostí nechal na starosti svým finančním programům a lidem, které jsem si za tímto účelem najal - kromě těch, které jsem si najal ani ne tak kvůli penězům jako spíš proto, že dělali něco, co jsem chtěl, aby dělali.
A i když se jméno Heechee neobjevuje nikde na seznamu mé denní činnosti, vždycky tam bylo. Dlouhodobě to všechno směřovalo k Heechee. Moje loď postavená na konstrukčních orbitách byla vymyšlená lidmi a lidé ji taky postavili, ale většina konstrukce a veškeré řídící a komunikační systémy byly převzaty od Heechee. S. Ya., kterou jsem měl v plánu naplnit ropou na zpáteční cestě, když letěla skoro prázdná z planety Peggy, byla artefaktem Heechee; Peggy byla rovněž darem Heechee, protože ti to zařídili tak, aby ji navigace našla a aby tam lodi doletěly. Essie měla síť občerstvovacích zařízení vybavených stroji Heechee na výrobu jídla CHON - z uhlíku, vodíku, kyslíku a dusíku ze zmrzlých plynů komet. Několik továren na výrobu potravin jsme postavili na Zemi -jedna byla u břehů Srí Lanky, dusík a kyslík čerpala ze vzduchu, vodík z vody Indického oceánu a uhlík z nějakých nešťastných rostlin, zvířat nebo uhličitanů, které proklouzly sacími ventily. A teď, když Korporace Gateway měla tolik peněz na investice, že nevěděla, co s tím vším má dělat, byla schopná investovat něco rozumněji - najímala si systematické výzkumné lety - a já, jako člověk se značnými podíly na Gateway, jsem její představitele povzbuzoval, aby v té činnosti pokračovali dál. Dokonce i teroristi používali ukradenou loď Heechee a ukradený telempatický psychokinetický vysílač-přijímač Heechee, aby světu zasadili co nejhorší ránu - všude Heechee! Nebylo divu, že na celé Zemi existovaly okrajové náboženské kulty, které uctívaly Heechee, protože splňovali všechny požadavky na to, aby se stali bohy. Byli vrtošiví, mocní - a neviditelní. Byly doby, kdy i já sám měl sto chutí, v těch dlouhých nocích, kdy mě bolela střeva a všechno napovídalo tomu, že se nic nedaří, tajně se pomodlit právě k tomuhle našemu Pánu, co byl v jádře Galaxie. To by přece ničemu neublížilo, ne? Ale jo, ublížilo. Mohlo by to ublížit mé sebeúctě. A pro nás všechny lidi v té vábivé bohaté Galaxii, kterou nám Heechee nadělili - ale jen tak po kouscích - se sebeúcta uchovávala čím dál hůř.
Samozřejmě tehdy jsem doopravdy skutečného, živého Heechee nepotkal.
Ještě jsem žádného nepotkal, ale jeden, který se chystal vstoupit do mého pozdějšího života (už se nebudu zbytečně zabývat terminologií!), a to Kapitán, byl na půli cesty ke zlomovému bodu, kde začíná normální vesmír; a mezitím na S. Ya. dostával Audee Walthers co proto a začal pomýšlet na to, že si nebude dělat žádné velké plány s prací na téhle lodi; a mezitím- No, jako vždycky, byla spousta "mezitím", ale jedno z nich, které by mohlo Audeeho zajímat ze všech nejvíc, bylo to mezitím, kdy si jeho zatoulaná žena začala přát, kéž by nikdy neudělala tu chybu, že od něho odešla.

6 Tam, kde rotují černé díry.
Utéct od manžela s bláznem nebylo, (po podrobnější úvaze), o moc lepší, než se k smrti nudit v Port Hegramet. Bylo to něco jiného, panebože, a jak! Někdy to byla stejná nuda a někdy byla vyděšená k smrti. Protože letěli v Pětce, bylo tam pro oba dost místa - nebo by mělo být. Protože Wan byl mladý a bohatý a svým způsobem i skoro hezký - když jste se na něj správně dívali - měla by celá ta cesta být dost vzrušující. Nic z toho ale nebyla pravda.
A navíc, byly tu ty děsivé chvíle.
Jestli bylo vůbec něco, co o vesmíru věděl úplně každý, tak to bylo to, že černým dírám se musí vždycky vyhnout. Pro Wana to ovšem neplatilo. Vyhledával je. A pak vyváděl ještě horší věci.
K čemu vlastně byly ty čudlíky, se kterými si Wan pohrával, Dolly netušila. Když se ptala, neodpovídal jí. Když si pak na ruku nasadila některého maňáska a jeho prostřednictvím se pokoušela Wanovi vlichotit a ptát se, on se jenom zaškaredil a zamračil a řekl: "Jestli mi chceš něco předvést, tak zahraj něco srandovního nebo obscénního a neptej se na něco, do čeho ti nic není." Když zkusila zjistit, proč jí do toho nic není, měla větší úspěch. Neodpověděl jí přímo. Ale podle toho, jak se Wan chvástal a zároveň byl v rozpacích, když jí odpovídal, bylo snadné domyslet si, že přístroje jsou kradené.
A měly něco společného s černými dírami. A i když si Dolly byla skoro jistá, že jednou slyšela, že není možné se nijak dostat ani do černé díry ani ven z ní, byla si také skoro jistá, že Wan zkouší najít nějakou určitou černou díru a pak se do ní dostat. To byla právě ta děsivá stránka.
A když nebyla k smrti vyděšená, tak si připadala zoufale opuštěná, protože kapitán Juan Henriquette Santos-Schmitz, temperamentní a výstřední mladý multimilionář, jehož hrdinské činy neustále vzrušovaly čtenáře společenských rubrik v novinách, byl společník pod psa. Po třech týdnech strávených v jeho blízkosti se na něj nemohla skoro ani podívat. Přesto si s chvěním připouštěla, že ji pohled na něj znepokojoval daleko míň, než to, co právě teď sledovala.
To, na co se Dolly dívala, byla černá díra. Nebo ne přímo do té díry, protože do ní byste se mohli dívat celý den a neviděli byste nic; černé díry byly černé proto, že nebyly vůbec vidět. Ve skutečnosti viděla spirálovitou, namodralou

a světle nafialovělou zář, nepříjemnou pro oči dokonce i při pohledu přes průhled nad ovládacím panelem.
Ještě nepříjemnější muselo být přímé vystavení tomu záření. To světlo byl jenom vršek ledovce v záplavě smrtonosné radiace. Jejich loď byla proti takovým věcem vybavena štítem, a ten je zatím chránil bez problémů. Ale Wan za štítem nebyl. Byl dole v přistávacím modulu, kde měl nástroje a přístroje, kterým nerozuměla, a on odmítal vysvětlit jí, k čemu slouží. Ale věděla, že někdy, až bude sedět v hlavní lodi a pocítí malé zhoupnutí, bude to znamenat, že se přistávací modul odpojil. A potom bude Wan zkoušet dostat se blíž k těm příšerným objektům! A co se mu pak stane? Nebo jí? Samozřejmě, ne že by s ním letěla! Ale kdyby zemřel a nechal ji tu samotnou, sto světelných let od čehokoli, co znala - co potom? Zaslechla rozzlobené mumlání a pochopila, že ten čas, aspoň zatím, ještě nenadešel. Otevřel se poklop a Wan se vysoukal z přistávacího modulu, byl hodně rozhněvaný. "Další prázdná!" vyštěkl na ni, jako by ji obviňoval, že za to může ona.
A samozřejmě vina byla na jeho straně. Pokusila se tvářit se spíš zúčastněně než vyděšeně. "Ale, miláčku, to je hrozná škoda.
Takže to už jsou tři." "Tři! Hů! Chceš říct tři za tu dobu, co tu jseš. Celkem jich je víc!" V jeho hlase znělo pohrdání, ale to jí nevadilo. Ztrácelo se v úlevě, když se kolem ní protáhl. Dolly nenápadně odstoupila od přístrojové desky jak to šlo nejdál - ne moc daleko, v lodi Heechee, kde byl prostor asi jako ve slušně velkém obývacím pokoji. Když se posadil a radil se s elektronickým orákulem, byla tiše.
Když Wan mluvil se svými Mrtvými, Dolly k tomu nepřizval.
Kdyby ovšem mluvil, tak by slyšela aspoň polovinu jejich rozhovorů.
Kdyby vyťukával instrukce na klávesnici, tak by nepochytila ani to.
Ale tentokrát si to dala dohromady docela snadno. Vyhrkl svoje otázky, mračil se, když mu jeden Mrtvý odpovídal do sluchátek, navolil korekci a potom nastavil kurz na přístrojové desce Heechee.
Potom si sundal sluchátka, zamračil se, protáhl se a otočil se k Dolly.
"Tak jo," řekl, "pojď, můžeš uhradit další splátku za cestu." "Samozřejmě, miláčku," řekla mile, i když by od něj bylo mnohem laskavější, kdyby to vždycky neříkal takhle. Ale měla o něco lepší náladu, Pocítila nepatrný náznak zhoupnutí, což znamenalo, že se kosmická loď vydala na další let a ta obrovská modrofialová hrůza se už z obrazovky vytrácela. To znamenalo hodně! Samozřejmě to znamenalo jenom fakt, že byli na cestě k další.
"Předveď Heechee," přikázal Wan "a, počkej, jo. S Robinettem Broadheadem." "Samozřejmě, Wane," řekla Dolly, vzala maňásky z místa, kam je Wan odkopl a natáhla si je na ruce. Heechee samozřejmě nevypadal jako skutečný Heechee a Robinette Broadhead byl, mimochodem, taky pěkná karikatura. Ale Wanovi se líbil. To bylo pro Dolly důležité, protože on všechno platil. První den v Port Hegramet ukazoval Dolly vychloubačně svoji vkladní knížku. Měsíčně se na ni automaticky připisovalo šest milionů dolarů! Ty cifry Dolly ohromily.
Znamenaly hodně. Musí existovat nějaký způsob, jak z celého toho vodopádu peněz dříve nebo později ukápne něco i jí. V takových myšlenkách nespatřovala Dolly nic nemorálního. V dřívějších dobách by o ní Američané asi říkali, že je vypočítavá holka. Ale většina lidí ve většině historických období by o ní říkala, že je ubožák.
Tak ho krmila a sdílela s ním lože. Když měl špatnou náladu, snažila se být neviditelná a když chtěl, aby ho pobavila, snažila se o to: "Ahoj, pane Heechee," řekla ruka s Broadheadem, Dolly krčila prsty tak, aby ten obličej měl samolibý škleb, mluvila huhňavým hlasem venkovského balíka (to byla součást urážky!). "Jsem mohutně potěšen tím, že se s vámi mohu seznámit." Za ruku s maňáskem Heechee Dolly úlisně kňourala: "Buď pozdraven, ty zbrklý pozemšťane. Jdeš akorát k obědu." "A hernajs," křičela Broadheadova ruka, škleb se zvětšoval: "A taky že mám hlad. Copak se servíruje?" "Uáá!" zařvala ruka Heechee. prsty jako paňáty, pusa dokořán.
"Ty!" A prsty pravé ruky popadly maňáska z levé ruky.
"Ho! Ho! Ho!" smál se Wan. "To je paráda! Akorát že Heechee takhle nevypadá. Ty nemáš ani ponětí, kdo je to Heechee." "A ty jo?" zeptala se Dolly svým hlasem.
"Skoro! Rozhodně víc než ty!" Dolly s úšklebkem zdvihla ruku s Heechee. "Ale to se mýlíte, pane Wan," zazněl hedvábný, lstivý hlas Heechee. "Takhle vypadám a čekám, že se spolu setkáme v příští černé díře!" Židle, na které Wan seděl, s rachotem upadla, jak z ní vyletěl.
"To není žádná sranda!" křičel a Dolly byla překvapená, když viděla, jak se třese. "Dej mi něco k jídlu!" poručil jí a s mumláním odešel do svého soukromého přistávacího modulu.
Žertovat s ním nebylo zrovna moudré. Takže mu Dolly připravila večeři a předložila mu jídlo s předstíraným úsměvem. Nic tím nezískala. Měl mizernější náladu než jindy. Zaječel na ni: "Ty pitomá ženská! To jsi snědla všechno dobrý jídlo, když jsem se nedíval, nebo co? Je tu vůbec něco, co by se dalo sníst?" Dolly se chtělo brečet.
"Ale vždyť steak máš rád," protestovala, "Steak! Samozřejmě, že mám rád steak, ale podívej se, co mi tady dáváš jako dezert!" Odstrčil talíř se steakem a brokolicí, aby zdvihl talířek s čokoládovým pečivem a zamával jím jí před nosem. Sušenky se rozletěly na všechny strany a Dolly se snažila je zachránit.
"Já vím, miláčku, že je nemáš moc rád, ale zmrzlina už došla." Upřeně na ni hleděl.
"Co? Už není zmrzlina! No, to je teda bezvadný. Čokoládový krém - nebo ovocnej chlebíček-" "Wane, to všechno už taky skoro došlo. Snědl jsi to." "Ty pitomá ženská! To není možný!" "No, prostě nejsou. Stejně ti všechny tyhle sladkosti moc neprospívají." "Nejsi moje chůva! Když si zkazím zuby, tak si koupím nový." Strčil do talíře, co držela v ruce, a sušenky se zase rozletěly. "Zahoď to svinstvo. Ted jíst nebudu," vyštěkl na ni.
Takhle to vypadalo při jídle na hranicích Galaxie běžně. Končilo to taky typicky, Dolly uklízela celý ten nepořádek a plakala. Byl to strašný člověk! A zdálo se, že o tom ani neví.
Mimochodem, Wan skutečně nevěděl, že je podlý, nespolečenský, vykořisťovatel - celý dlouhý seznam věcí, co mu vysvětlovaly psychoanalytické programy. Absolvoval víc než tři sta sezení. Šest dní v týdnu, skoro celý rok. A na závěr ty analýzy ukončil vtipem.

"Chci se na něco zeptat," řekl holografickému analytikovi, který měl podobu hezké ženy, dost staré, že by mohla být jeho matka a dost mladé na to, aby byla atraktivní, "kolik psychoanalytiků je třeba k tomu, aby vyměnili jednu žárovku?" Analytický program řekl s povzdechem: "Ale, Wane, zase odporuješ.
Tak dobře. Kolik?" "Jenom jeden," odpověděl jí se smíchem, "ale ta žárovka se musí chtít vyměnit. Ha-ha! A víš, já se měnit nechci." Podívala se přímo na něj a chvíli mlčela. Byla holograficky zobrazena tak, že seděla na sedačce s nohama zasunutýma pod sebou, v jedné ruce držela blok a ve druhé tužku. Měla ve zvyku posunovat si brýle, co jí klouzaly po nose, když se na něj dívala. Tak jako všechno ostatní ve způsobu, jak byla naprogramovaná, mělo i tohle gesto nějaký význam; mělo ho ubezpečit v tom, že konec konců byla jen člověkem, stejným jako on, a ne asketickou bohyní. Samozřejmě, člověk nebyla. Ale znělo docela lidsky, když říkala: "To je ale vážně strašně starý vtip, Wane. Co je to žárovka?" Znepokojeně pokrčil rameny. "Je to taková oblá věc, co vydává světlo," odhadoval, "ale ty nechápeš ten smysl. Já už se nechci měnit.
Pro mě to není sranda. Hlavně jsem s tímhle vším vůbec nechtěl začínat a teď jsem se rozhodl to ukončit." Počítačový program řekl mírně: "Na to máš samozřejmě právo, Wane. Co budeš dělat?" "Budu hledat svýho - odejdu tady odtud a budu se bavit," odpověděl naštvaně. "Na to mám taky právo!" "To máš," souhlasila s ním. "Wane? Nechtěl bys mi dopovědět to, co jsi chtěl říct, než sis to rozmyslel?" "Ne," řekl a vstal. "Nechci ti říkat, co chci dělat. Místo toho to udělám. Sbohem." "Budeš hledat svého otce, viď?" zavolal za ním jeho psychoanalytický program, ale on neodpověděl. Jediné, čím dal najevo, že slyší, bylo to, že místo aby za sebou dveře normálně zavřel, tak s nimi práskl. Normální člověk - tedy, vlastně skoro každý normální člověk - by svému analytikovi řekl, že má pravdu. Za tři dlouhé týdny by to člověku, se kterým cestuje a se kterým spí, v nějaké chvíli také svěřil, i kdyby jen proto, aby s ním někdo sdílel jeho naději a jeho skutečný strach. Wan se nikdy nenaučil dělit se o své pocity, protože se nikdy nenaučil dělit se o cokoli. Vyrostl v Nebesích Heechee, v roz- hodujícím desetiletí jeho dětství s ním nebyl žádný živý člověk, stal se z něho prototyp sociopata. Ta nezměrná touha po lásce byla tou hnací silou, co ho přiměla hledat ztraceného otce ve všech těch strašných místech vesmíru. Protože se mu to absolutně nedařilo, nebyl teď schopen lásku ani přijímat nebo ji sdílet. Jeho nejbližšími společníky v těch děsivých deseti letech byly počítačové programy, uložení mrtví inteligentní tvorové, kterým se říkalo Mrtví. Přehrál si je a vzal s sebou na mezihvězdnou loď Heechee a rozmlouval s nimi, způsobem, jakým nemohl mluvit s Dolly, která byla z masa a kostí.
Věděl totiž, že oni jsou jenom stroje. Jim nevadilo, že s nimi takhle zachází. Pro Wana byly ovšem bytosti z masa a kostí taky stroje - mohlo se jim klidně říkat prodejní automaty. Měl prachy na to, aby je přiměl dělat, co si on usmyslí. Sex. Nebo rozhovory. Nebo připravit mu jídlo nebo uklidit všechen ten nepořádek po jeho vzteklounských scénách. Vůbec ho nenapadlo uvažovat o pocitech prodejních automatů.
Dokonce ani v tom případě, kdy tím prodejním automatem byla devatenáctiletá dívka, která by byla vděčná, kdyby jí dal příležitost, aby si mohla myslet, že ho miluje.

Heechee brzy přišli na to, jak uchovat inteligenci a dokonce přibližně i osobnost mrtvého nebo umírajícího jedince v mechanických soustavách - jak se lidé dozvěděli, když se poprvé setkali s tak zvanými Nebesy Heechee, kde Wan vyrostl. Robin to považoval za velmi hodnotný vynález. Já to ale takhle nevidím. Samozřejmě mohu být považován v tomto ohledu za zaujatého - tvor jako já, (jsem především mechanická paměť), to nepotřebuje; a když na to Heechee přišli, tak se neobtěžovali vymyslet si takové osobnosti, jako jsem já.
---

7 Návrat domů.
Na smyčce Lofstrom v Lagosu v Nigérii přemítal Audee Walthers o míře své zodpovědnosti za Janie Yee-xing, zatímco magnetický pás zachytil jejich sestupující modul, zpomalil jej a zastavil u terminálu celnice a imigračního úřadu. Za to, že si hrál se zakázanými hračkami, ztratil veškerou naději na práci, ale Yee-xing za to, že mu při tom pomáhala, přišla o celou svoji kariéru. "Mám nápad," šeptal jí, když se řadili v čekárně. "Řeknu ti to venku." Měl vážně nápad a to nápad moc dobrý. Ten nápad jsem byl já.
Než jí Walthers mohl svůj nápad vylíčit, musel jí vyprávět o tom, co cítil v tom příšerném okamžiku spuštění TPVP. Takže se zaregistrovali v tranzitní ubytovně nedaleko základny přistávací smyčky. Byla to holá a horká místnost s jednou středně velkou postelí, umyvadlem v rohu a piezovizí, aby se měl cestovatel na co koukat, když čeká na start své lodi, byla tu i okna, která dovnitř vpouštěla horký a vlhký africký pobřežní vzduch. Okna byla otevřená, se síťkami proti nesčíslnému množství afrického hmyzu, ale Walthers se z horka těšil při pomyšlení na chlad toho studeného pomalého stvoření, jehož myšlení cítil na S. Ya.. Vyprávěl o tom Janie.
A Janie Yee-xing se třásla taky. "Ale tys ses nikdy ani nezmínil, Audee!" řekla poněkud pronikavým hlasem, protože se jí sevřelo hrdlo. Zavrtěl hlavou. "Ne. Ale proč? Není snad-" Přestala. "Ano, vím určitě, že za tohle Gateway dává odměnu, kterou bys mohl získat!" "Mohli bychom získat, Janie!" řekl přísně a ona na něj pohlédla, potom to partnerství kývnutím hlavy přijala. "Tutově, a je to milion dolarů. Našel jsem to v rozkazech v lodi, když jsem okopíroval lodní deník." A sáhl do svého skromného zavazadla a vytáhl vějíř s daty, aby jí ho ukázal.
Nevzala si ho od něho. Jen se zeptala: "Proč?" "No, spočítej si to. Milion dolarů. My jsme dva, takže to rozděl na polovinu. A potom - získal jsem to na S. Ya., za použití vybavení S. Ya., takže ta loď a její vlastníci a celá ta zatracená posádka by mohli získat podíl - měli bychom kliku, kdyby to obnášelo jenom půlku. Spíš tři čtvrtiny. A pak - no, jak víš, dopustili jsme se přestup- ku. Možná by to přehlédli, když by vzali v úvahu všechno kolem.
Ale možná taky ne a nemuseli by nám dát vůbec nic." Yee-xing přikývla, pochopila. Byla toho spousta k pochopení. Natáhla ruku a dotkla se vějíře s daty. "Ty jsi okopíroval lodní deník?" "To nebyl problém," řekl a skutečně to problém nebyl. Jednou během služby, když první důstojník na druhém sedadle hrobově mlčel, Walthers prostě na chvíli navázal

kontakt s automatickým záznamníkem letu, vyvolal data a přehrál si informace, jako by to byla jedna z jeho běžných povinností, a kopii si strčil do kapsy.
"No dobře," řekla. "A co teď?" Vyprávěl jí o tom známém výstředním miliardáři (to jsem byl náhodou já) proslulém ochotou platit horentní sumy za údaje o Heechee a jak ho osobně poznal- Podívala se na něj s úplně jiným zájmem. "Ty znáš Robinetta Broadheada?" "Dluží mi jednu službičku," řekl prostě. "Jen ho potřebuju najít." Poprvé od chvíle, co do téhle místnosti vstoupili, se Yee-xing usmála. Ukázala na piezofon zavěšený na zdi. "Není co řešit. Rozjeď to, draku."
Tak Walthers investoval několik svých ne příliš početných bankovek do mezistátních telefonátů, zatímco Yee-xing se zamyšleně dívala na jasná světla kolem smyčky Lofstrom, která vypadala jako několik kilometrů dlouhá horská dráha, její magnetické kabely zpívaly a moduly, které přistávaly, funěly, zatímco ty, které startovaly, bafaly, jak ztrácely a nabíraly únikovou rychlost. Nemyslela na jejich zákazníka. Myslela na zboží, které museli prodat, a když Walthers zavěsil piezofon a tvářil se zarputile, skoro neposlouchala, co jí řekne. Bylo to tohle: "Ten bastard není doma," řekl. "Myslím, že jsem mluvil s majordomem u moře Tappan. Řekl mi jenom, že pan Broadhead je na cestě do Rotterdamu. Rotterdam, sakra! Ale já na to přišel. Můžeme letět levně linkou do Paříže a pak na zbytek cesty použít pomalej tryskáč - na to máme dost peněz-" "Chci vidět ten deník," řekla Yee-xing.
"Deník?" opakoval.
"Slyšel jsi dobře," řekla netrpělivě. "Dá se přehrát v piezovizi.
A já si ho chci prohlédnout." Olízl si rty, chvíli přemýšlel, pokrčil rameny a zasunul to do snímače piezovize.
Vzhledem k tomu, že přístroje v lodi byly holografické a nahrávaly každý foton energie, který na ně dopadl, všechny ty údaje týkající se zdroje chladného vyzařování byly na vějíři zaznamenány.
Ale piezovize ukázala jen malou jednotvárnou bílou skvrnu zároveň se souřadnicemi její polohy.
Dívat se na to nebylo samo o sobě nic moc zajímavého - což nepochybně způsobilo, že samy lodní senzory tomu nevěnovaly žádnou pozornost. Při velkém zvětšení by možná byly vidět detaily, ale to bylo nad možnosti laciné sestavy umístěné v hotelovém pokoji.
Ale stejně- Jak se na to Walthers díval, měl nepříjemně svědivý pocit.
Yee-xing zašeptala z postele: "Nikdy jsi o tom nemluvil, Audee. Jsou to Heechee?" Neodvrátil oči od stále bílé šmouhy. "To kdybych věděl-" Ale nebylo to pravděpodobné, že? pokud Heechee nevypadali úplně jinak, než by mohl kdokoli předpokládat. Heechee byli inteligentní.
Museli být. Před půl milionem let dobyli mezihvězdný vesmír. A to, co si Walthers uvědomil, bylo- bylo- Jak by se to dalo nazvat? Snad - zkamenělé. Přítomné. Trvající. Ale ne aktivní.
"Vypni to," řekla Yee-xing. "Naskakuje mi z toho husí kůže." Rozmáčkla brouka, co do pokoje pronikl i přes síťky na okně a sklesle dodala: "Nenávidím to tady!" "No, ráno vyrazíme do Rotterdamu." "Ne tohle místo. Nenávidím bejt na Zemi." Ukázala na oblohu nad světly přistávací smyčky. "Víš, co je tam nahoře? Tam je Nejvyšší Pentagon a Orbit-Tjuratam a lítá tam asi tak milion všelijakejch výbušnejch krámů a atomovek a tady jsou všichni cvoci, Audee. Nikdy nevíš, kdy to ty zatracený věci spustí." Nebylo docela jasné, jestli to myslela jako výtku nebo ne, ale Walthers to stejně poznal. Podrážděně vyňal vějíř ze snímače. Nebyla to přece jeho chyba, že svět bláznil! Ale jeho chyba byla, a to docela určitě, že Yee-xing byla odsouzená tu zůstat. Takže měla právo na to, aby ho zahrnula výčitkami.
Už jí chtěl podat vějíř, nevěděl přesně proč, snad aby jí vyjádřil důvěru, nebo proto, aby upevnil její postavení jako své společnice.
Ale v polovině toho pohybu si uvědomil, jak je svět bláznivý.
To gesto se samo proměnilo v úder zlomyslně mířený na její sklíčený obličej bez úsměvu.
Na zlomek vteřiny to nebyla Janie; byla to Dolly, nevěrná Dolly, co od něj utekla s tím šklebícím se, opovrženíhodným stínem Wana za sebou - nebo možná to nebyl ani jeden z nich, vlastně to nebyla vůbec bytost, ale symbol. Cíl. Pekelná a hrozící věc bez jakékoli identity, ale jen popis. Byl to NEPŘÍTEL a bylo nad slunce jasné, že je nutné ho zničit. Krutě. A že to musí provést on sám.
Protože jinak by byl zničen Walthers sám, zhroutil by se pod vlivem nejbláznivějších, nejnenáviděnějších a nejzvrhlejších ničivých emocí, jaké kdy pociťoval, které se mu vnucovaly v myšlenkách jako akt chorobného, hrubého, zničujícího znásilnění.
Co cítil Audee Walthers v tu chvíli, vím velmi dobře, protože jsem to cítil taky - stejně jako Janie - stejně jako moje žena Essie - stejně jako každý člověk v okruhu dvanácti astronomických jednotek od bodu několik set milionů kilometrů vzdáleného od Země ve směru souhvězdí Vozky. Měl jsem veliké štěstí, že jsem si právě neliboval v pilotování. Nevím, jestli bych nehavaroval. Dotyk z vesmíru trval jenom půl minuty a třeba bych ani neměl dost času, abych se zabil, ale určitě bych se o to pokusil. Vztek, chorobná nenávist, utkvělá potřeba ničit a znásilňovat - to byl ten dar, který nám z nebes seslali teroristi. Ale řízení jsem protentokrát přenechal počítači, takže jsem se mohl věnovat vyřizování záležitostí přes piezofon, a počítačové programy teroristický TPVP neovlivňoval.

Lituji, nebo skoro lituji, že to "okamžité šílení" neznám z vlastní zkušenosti. Nejvíc jsem toho litoval před deseti lety, když se to stalo poprvé. Tehdy nikdo o "telempatickém psychokinetickém vysílači-přijímači" nevěděl nic. Vypadalo to jako periodická celosvětová epidemie duševního vyšinutí - a taky to takové bylo.
Spousta těch nejlepších mozků na světě, včetně mě, vynaložila spoustu úsilí, aby se pokusily objevit virus, toxickou chemikálii, druh sluneční radiace - cokoliv - cokoliv, co by mohlo mít spojitost se šílením, které zachvacovalo celé lidské pokolení přibližně jednou do roka. Nicméně některé nejlepší světové mozky - jako třeba já - byly handicapované. Počítačové programy jako jsem já prostě impulsy šílení nepociťovaly. Troufám si tvrdit, že kdybychom je pociťovali, bylo by možné celý ten problém vyřešit mnohem dřív.

Nebylo to poprvé. Dokonce ani poprvé v nedávné době, protože v posledních osmnácti měsících se teroristi vydali do solárního vesmíru na kradené lodi Heechee a vysílali své vzteklé, nejšílenější hrůzné fantazie do světa. Bylo to víc, než mohl svět snést. Vlastně proto jsem se vydal do Rotterdamu, ale právě tahle epizoda mě přiměla k tomu, abych se v půli cesty otočil zpátky. Okamžitě jsem se pokusil zavolat Essie, jakmile bylo po všem, abych se ubezpečil, že je v pořádku. Nepovedlo se mi to. Všichni na světě se pokoušeli volat všem ostatním ze stejného důvodu a linky byly přecpané. Navíc moje střeva ve mne vyvolávala dojem, že se proměnila v pásovce, co v mém břiše sexuálně dovádějí, a celkem vzato jsem chtěl být raději s Essie než absolvovat obchodní let podle plánu.
Takže jsem nařídil pilotovi, aby nabral zpáteční kurz. Proto když Walthers dorazil do Rotterdamu, já tam nebyl. Mohl mě velmi snadno dostihnout u moře Tappan, kdyby letěl přímo přes New York, ale bohužel se zmýlil v odhadu situace. Zmýlil se taky - poněkud - omluvitelně se zmýlil, protože to nemohl vědět - i v tom, co ho napadlo na S. Ya..
A dopustil se ještě další chyby, dost vážné. Zapomněl na to, že TPVP pracuje obousměrně.
Takže to tajemství pomíjivého dotyku mysli, které na jednom konci skrýval, nebylo pro nikoho na druhé straně tajemství ani v nejmenším.

8 Nervózní posádka plachetnice.
Uprostřed vyčerpávajícího, dlouhodobého zobrazení, když Audee Walthers měl tu svoji malou nehodu s TPVP, spočívala oliheň levandulové barvy - no, ne tak docela oliheň, ale z lidského hlediska se to právě olihni podobalo nejvíc. Vzhledem k tomu, že TPVP funguje v obou směrech, je ohromnou zbraní, ale taky zatraceným nástrojem stálého pozorování. Je to, jako byste zavolali na člověka, kterého špehujete: "Hele, sleduju tě." Takže když se Walthers uhodil do hlavy, prudkou bolest pocítili i jinde. A tohle jinde znamená vlastně úplně všude. Bylo to skoro tisíc světelných let od Země, nedaleko geodetické letové čáry z domovské planety Peggy - protože Walthers byl samozřejmě velmi blízko registračního přístroje.
Náhodou právě o téhle levandulové olihni, nebo skoro olihni, vím docela dost; dalo by se říct, že vypadala jako tlustá zkroucená orchidea a skoro to tak bylo. V tu dobu jsem tohle stvoření samozřejmě neznal, ale teď už ho znám natolik dobře, že vím i jak se jmenuje a odkud je a proč tam bylo a i to nejsložitější ze všeho, totiž to, co dělalo. To, co provozovalo, by se asi nejvýstižněji dalo popsat jako malování krajiny. Důvod, proč je to složité, leží v tom, že to nikdo v žádném směru po celé světelné roky neviděl, tím méně můj olihňový přítel. Neměl ty správné oči, kterými by to mohl vnímat.
Ale i tak měl své důvody. Plnil si jakousi náboženskou povinnost.
Ta patřila k nejstarším tradicím jeho rodu, který byl poměrně hodně starý, a měla co dělat s tím teologicky rozhodujícím okamžikem v historii rodu, jehož příslušníci žili mezi krystaly a zmrzlými plyny svého domovského prostředí s nepatrnou dohledností ve všech směrech, kdy si poprvé uvědomili, že "vidění" se může stát zdrojem významné umělecké formy.

Můj přítel Robin má několik chyb a jedna z nich je jakási afektovaná a roztomilá rezervovanost, která není tak roztomilá, jak se domnívá. Způsob, kterým se dozvěděl o lidech z plachetnice stejně tak jako způsob, kterým se dozvěděl o většině ostatních věcí, které nemohl vidět, se dá snadno vysvětlit. On to jenom vysvětlit nechce. Vysvětlení je takové, že jsem mu to sdělil já. To mnohé zjednodušuje, ale je to skoro pravda.
Je možné, že by roztomilá rezervovanost byla nakažlivá?

Hodně mu záleželo na tom, aby malba byla perfektní. A tak, když najednou pocítil, že ho někdo cizí pozoruje a vyděsil se tak, že v šoku nanesl některé pečlivě namíchané prášky, s nimiž pracoval, na špatné místo a ve špatné kombinaci barev, byl velmi rozzlobený. Teď byla zkažená celá čtvrtina hektaru! Pozemský kněz by chápal jeho pocity, i kdyby neporozuměl důvodu. Bylo to úplně stejné, jako kdyby za přítomnosti mnoha věncích byla upuštěna a rozšlapána hostie.
To stvoření se jmenovalo LaDzhaRi. Plátno, na kterém pracoval, byla eliptická plachta monomolekulárního filmu skoro třicet tisíc kilometrů dlouhá. Práce byla hotová z necelé čtvrtiny a trvalo mu patnáct let, než došel takhle daleko. LaDzhaRimu nezáleželo na tom, jak dlouho to trvá. Měl spoustu času. Jeho kosmická loď nepřiletí na tohle místo dalších osm set let.
Nebo alespoň se domníval, že má spoustu času ... dokud nepocítil, že se na něj upřeně dívá někdo cizí.
Potom pocítil potřebu pospíšit si. Zůstal v normálním charakteristickém stavu, když si rychle skládal své malířské potřeby - to bylo 21. srpna - rychle je shromažďoval - 22. srpna - odrazil se od plachty v podobě motýlího křídla a volně plul, dokud se pozorovatele nezbavil.
Prvního září byl dost daleko na to, aby zapnul proudový motor a aby se ve vysokém charakteristickém stavu vrátil na tu malou válcovitou plechovku, která se vznášela uprostřed skupiny motýlích křídel.
I když to pro něj bylo hodně nákladné, zůstal ve vysokém stavu, když se ponořil do vstupních jeskyní a do slaného řídkého bláta, které bylo jeho domovským životním prostředím. Z plných sil křičel na své kamarády.
Podle lidských měřítek byl ten hlas hodně hlasitý. Pozemské velryby mají tak pronikavé hlasy, že jejich zpěv slyší a odpovídají na něj velryby z jiného oceánu. Stejně tomu bylo i u národa LaDzhaRiho a v malém prostoru vesmírného plavidla roztřásl jeho křik stěny.

Přístroje se chvěly. Nábytek se houpal. Ženy propadly panice, bály se, že je buď sní nebo oplodní.
Stejně špatné to bylo i s dalšími sedmi muži a jeden z nich se, jak to šlo nejrychleji, probojoval do vysokého charakteristického stavu, aby na LaDzhaRiho zakřičel zpátky. Věděli, co se stalo. I oni cítili dotyk vetřelce a samozřejmě udělali vše nezbytné. Celá posádka se naladila na zrychlený stav, vyslala signál, který dlužila svým předchůdcům a vrátila se do normálního stavu... a zda by LaDzhaRi byl tak laskav a udělal okamžitě totéž, aby už neděsil ženy? Takže LaDzhaRi zpomalil a dovolil si "nabrat dech" - i když takový výraz jeho národ nepoužíval. Nebylo možné moc dlouho kolem sebe tlouci v řídkém blátě ve zrychleném stavu. Už několikrát byl příčinou vytvoření obtížných kavitačních kapes a celé prostředí, ve kterém žili, bylo narušeno. Omluvně se pustil s ostatními do práce, dokud se všechno zase neustálilo. Přemluvili ženy, aby vyšly z úkrytů, jednu z nich povečeřeli a všichni se usadili, aby si popovídali o tom doteku bláznovství, šíleně rychlém a dost děsivém, který ovlivnil jejich mysli. To zabralo celé září a první část října.
To už loď zase fungovala normálně a LaDzhaRi se vrátil k malování.
Uvolnil vazby fotonů na zkažené části velkého křídla. Pracně shromáždil pigmentovaný prach, který se rozptýlil, protože není možné plýtvat s tak velkým množstvím materiálu.
LaDzhaRi byl velmi šetrný. Musím připustit, že mi připadal obdivuhodný. Byl loajální k tradicím svého národa v podmínkách, které by lidé považovali za příliš hrozivé, než aby je tolerovali. I když LaDzhaRi nebyl Heechee, věděl, kudy se k nim dostat a věděl, že dříve nebo později dostanou jeho spolucestující na lodi odpověď na vzkaz, který vyslali.
Takže potom, zrovna když začínal překreslovat vymazanou část své práce, pocítil další dotek, tentokrát očekávaný. Bližší. Silnější.
Mnohem naléhavější a mnohem, mnohem děsivější.

9 Audee a já.
Všechny fragmenty životních příběhů těchto mých přátel - nebo skoro přátel nebo v některých případech "ne přátel" - začaly splývat.
Ne příliš rychle. Vlastně ne o moc rychleji, než začínaly splývat fragmenty vesmíru v tom velkém rozhodném okamžiku směrem zpět k cyklickému prapůvodnímu stavu atomu, který (Albert mi to pořád říkal) už skoro nadcházel z důvodů, které jsem v tu dobu nikdy docela nepochopil. (Ale neměl jsem z toho žádné špatné pocity, protože v tu dobu je neměl ani Albert.) Na plachetnici byli lidé, kteří nesnadně přijímali důsledky plnění vlastní povinnosti. Dolly a Wan byli na cestě k další černé díře, Dolly vzlykala ze spaní, Wan se zase ze spaní naštvaně mračil. A Audee Walthers a Janie seděli celí sklíčení v příliš drahém hotelovém pokoji v Rotterdamu, protože právě zjistili, že já tam nejsem. Janie se uvelebila na veliké anisokinetické posteli, zatímco se Audee hádal s mou sekretářkou. Janie měla na tváři modřinu, památku z té chvíle šílenství v Lagosu, ale Audee měl ruku v sádře - měl vymknuté zápěstí. Do té chvíle totiž nevěděl, že Janie má černý pásek v karate.
S trhnutím přerušil Walthers spojení a bolavé zápěstí si položil na klín. "Říká, že tady bude zítra," nadával. "To jsem teda zvědavej, jestli mu ten vzkaz předá."

Protože Robin pořád mluví o problému "mizející hmoty", měl bych vysvětlit, co to je. Koncem dvacátého století se kosmologové ocitli tváří v tvář neřešitelnému rozporu. Viděli, že se vesmír rozpíná, protože existoval rudý posuv. Ale viděli také, že obsahoval příliš velkou hmotu na to, aby tohle rozpínání bylo možné.
To dokazovala taková fakta, jako že vnější okraje galaxií kroužily příliš rychle, shluky galaxií se jeden druhého držely hodně pevně. Dokonce i naše vlastní Galaxie se se svými společníky řítila ke skupině hvězdných oblaků v Panně mnohem rychleji, než měla. Zřejmě se spousta hmoty z pozorování ztrácela. Kam se poděla? Existovalo jedno intuitivně zřejmé vysvětlení. A to, že dřív se vesmír rozpínal, ale Něco se rozhodlo tenhle proces zvrátit a způsobit jeho smršťování. Nikdo tomu ani na chvilku neuvěřil - na konci dvacátého století.

"Samozřejmě, že mu ho předá. Ona totiž není člověk, víš?" "Fakt? Myslíš, že to byl počítačovej program?" To ho ani nenapadlo, protože něco takového na planetě Peggy nebylo obvyklé.
"V každým případě," utěšoval sám sebe, "bych řek, že na to aspoň nezapomene." Nalil oběma trochu belgické jablečné brandy z láhve, kterou si opatřili cestou do hotelu. Položil láhev, vrtěl se, jak si škrábal pravé zápěstí, a než promluvil, tak si usrkl. "Janie? Kolik peněz nám ještě zbývá?" Natáhla se dopředu a navolila na piezovizi jejich kód. "Dost ještě na čtyři noclehy v tomhle hotelu," oznámila. "Samozřejmě bychom se mohli ubytovat někde levněji-" Zavrtěl hlavou. "Tady bude bydlet Broadhead a já chci zůstat právě tady." "To je dobrej důvod," odpověděla mu Yee-xing zdvořile, což znamenalo, že pochopila ten pravý důvod: kdyby Broadhead nechtěl Waltherse vidět, bylo by pro něj složitější vyhnout se mu osobně než na piezofonu. "Tak proč se ptáš na peníze?" "Hele, investujeme poplatek za jednu noc do informací," navrhl.
"Strašně by mě zajímalo, jak je Broadhead zazobanej." "Myslíš jako koupit si finanční informaci? Chceš zkusit zjistit, jestli si může dovolit zaplatit nám milion dolarů?" Walthers zavrtěl hlavou. "Chci zjistit, o kolik víc ho ještě můžem pumpnout." Nebyly to žádný charitativní myšlenky a kdybych o nich v právej čas věděl, tak bych si na Audeeho Waltherse dal pozor, milej příteli. Nebo možná ne. Když máš spoustu peněz, tak si zvykneš na to, že se na tebe ostatní dívají jako na nevyčerpatelnej zdroj a ne jako na lidskou bytost, i když se ti to nikdy nebude líbit.
Ale i tak, neměl jsem nic proti tomu, že si zjistil, kolik mám, nebo aby zjistil tolik, kolik jsem přiznal službám finanční správy.

Bylo toho hodně. Poměrně velikej úrok z provozu S. Ya.. Měl jsem akcie v potravinových dolech a rybích farmách. Spousta podniků na planetě Peggy včetně (k Walthersovu údivu) společnosti, od které si pronajal letadlo. Právě tu službu počítačových dat, která jim informace prodala. Několik holdingových společností a dovozních a vývozních nebo dopravních firem. Dvě banky; čtrnáct realitních kanceláří s pobočkami kdekoliv od New Yorku po Nový Jižní Wales, pár jich bylo i na Venuši a planetě Peggy a ještě několik nepříliš významných korporací včetně leteckých, síť rychlého občerstvení, něco se jmenovalo Posmrtný život a.s. - a něco se jmenovalo Naftové podniky PegTex.
"Panebože," řekl Audee Walthers, "to je společnost pária Luqmana! Tak já celou dobu pracoval pro toho čubčího syna!" "A já taky," řekla Janie Yee-xing, když se dívala na tu část o S.
Ya. "Fakt! Copak Broadheadovi patří všechno?" Ne, všechno mi nepatřilo. Měl jsem toho hodně, ale kdyby se na moje jmění dívali trochu šikovněji, poznali by celou strukturu.
Banky půjčovaly peníze na průzkumy. Realitní společnosti pomáhaly ubytovávat kolonisty nebo vykupovaly jejich chatrče za hotové, aby mohli odjet. S. Ya. dovezla kolonisty na planetu Peggy a co se týká Luqmana, no, tak to byl korunní klenot v říši, jen kdyby to věděli! Ne že bych se s Luqmanem někdy setkal nebo že bych ho poznal, kdybych ho viděl. Ale měl své příkazy, a ty vycházely z řetězce mých pokynů: najít dobré ropné pole někde blízko rovníku planety Peggy. Proč rovníku? Aby smyčka Lofstrom, kterou tam vybudujeme, mohla využít rotační rychlost planety. Proč startovací smyčka? Byl to nejlevnější a nejlepší způsob, jak dostat věci na oběžnou dráhu a zase z ní. Těžená ropa bude napájet smyčku. Nadbytečná surová nafta se v přepravních kontejnerech prostřednictvím smyčky dostane na orbitu; kontejnery dopraví S. Ya. na zpáteční cestě na Zem a tam se nafta bude prodávat - to by znamenalo, že na každé zpáteční cestě S. Ya. poveze výhodný náklad, zpáteční cesta totiž už teď byla hodně ztrátová - takže bychom mohli zlevnit jízdné pro kolonisty! Neomlouvám se za to, že skoro všechny moje podniky každoročně vykazovaly zisk. Tak jsem je všechny udržoval v chodu a rozšiřoval, ale zisk byl jen náhodný. Víte, mám na vydělávám peněz svoji filozofii - ten, co vydělá prvních sto milionů a štve se tak, že i potom ty peníze jenom shromažďuje, není zdravej a- Ale, o tom už jsem mluvil, ne? Odbíhám od tématu. Z toho všeho, co mě napadá, jsem tak trochu zmatenej - z toho, co se stalo a co se ještě nestalo a co se vůbec nikdy nestane, snad jenom v mých myšlenkách.
Na co chci poukázat je, že všechny moje spekulace, které mi vydělaly peníze, byly taky hodně užitečné projekty, které přispěly k dobytí Galaxie i k usnadnění života lidí. A to je pravda. A proto všechny tyhle fragmenty životů do sebe přesně zapadají. Nevypadá to tak. Ale je to tak. Všechny. Dokonce i příběhy mého polopřítele Kapitána, Heechee, kterého jsem nakonec poznal moc dobře, a jeho milenky a druhého velitele, ženy Heechee, která se jmenovala Twice, kterou jsem, jak sami uvidíte, nakonec poznal ještě mnohem líp.

Robin je strašně pyšný na startovací smyčku, protože se tak ujistil, že lidé dokáží vymyslet věci, na které Heechee nepřišli.
No, má pravdu - aspoň pokud se nedíváte na detaily. Smyčku vynalezl na Zemi na konci dvacátého století Keith Lofstrom. Nikdo ji nepostavil, dokud doprava nebyla tak hustá, aby to bylo opodstatněné. Co Robin nevěděl - Heechee smyčky nikdy nevymysleli, lidé z plachetnice ano - jinak se ze své husté, neprůhledné atmosféry nemohli dostat.
---

10 Místo, kde přebývali Heechee.
Když se Heechee schovali ve Schwarzschildové skořápce v nitru Galaxie, věděli, že komunikace mezi jejich vlastními vystrašenými subjekty a obrovským vesmírem venku nebude jednoduchá. A přesto se neodvažovali zůstat úplně beze zpráv.
Tak kolem samotné černé díry vybudovali síť hvězdiček. Byly dost daleko, aby propad bouřlivé radiace do díry nezaplavil jejich soustavu a bylo jich dost na to, aby v případě, že některá z nich nebude fungovat nebo se zničí - i kdyby jich bylo třeba sto - ty zbývající mohly přijímat a zaznamenávat údaje z jejich hlídkových stanic včasného varování, rozesetých po celé Galaxii. Heechee utekli, aby se schovali, ale venku za sebou nechali oči a uši.
Čas od času se některé odvážné duše vykradly z nitra, aby zjistily, co oči viděly a uši slyšely. Když byl Kapitán se svou posádkou vyslán, aby ve vesmíru zkontroloval bludné hvězdy, bylo čtení údajů z monitorů jen dodatečná povinnost. Na palubě lodi měl pět členů - aspoň pět živých. Daleko nejvíc Kapitána zajímala štíhlá, bledá žena s jasnou pletí, co se jmenovala Twice. Podle Kapitánových měřítek byla šíleně krásná. A taky sexy - každý rok bez výjimky - a ten čas, jak usoudil, se zase blížil! Ale ne, modlil se, ještě ne. Stejně tak se modlila i Twice, protože dostat se přes Schwarzschildovu bariéru byla hodně tvrdá práce.
Dokonce i když byla loď speciálně zkonstruovaná tak, aby to dokázala.
Kolem byly další otvíráky - Wan jeden ukradl - ale ty fungovaly jen do určité míry. Wanova loď nemohla překonat horizont jevu a přežít. Mohla tam rozprostřít jen část sebe sama.
Kapitánova loď byla větší a silnější. A i tak při překonávání horizontu jevu byli Kapitán, Twice a čtyři další členové posádky vystaveni otřesům, kymácení a silám, které je krutě a bolestivě tlačily proti pevné poutači výstroji.
Diamantově jasná spirála, blyštící se velikými, silnými a tichými jiskrami radiace, rozzářila celou kabinu.
Světlo je bodalo do očí, prudký pohyb jim způsoboval na tělech modřiny a tak to šlo pořád dál'. Trvalo to hodinu nebo ještě déle, podle jejich subjektivně měřeného času, ten byl ovšem falešný, proměňoval normální chod volného vesmíru a zpomaloval tempo uvnitř černé díry.
Ale nakonec se dostali do klidného vesmíru. To strašné zmítání ustalo. Oslepující světla pohasla. Galaxie žhnula před nimi, sametová klenba koagulátu pocákaná jasnými výraznými hvězdami, protože byli hluboko v centru, aby viděli víc

než náhodné skvrny černoty.
"Koncentrované mozky budiž pochváleny," řekl Kapitán a usmíval se, když se vymotával ze speciálního oděvu - když se usmíval, vypadal jako lebka z kabinetu zdravotní školy - "Myslím, že se nám to podařilo!" A posádka následovala jeho příkladu, všichni se odepínali a vesele klábosili. Když vstali, aby se znovu pustili do shromažďování dat, Kapitán svou kostnatou rukou chytil ruku Twice.
Byla to příležitost k radování - a kapitáni obrovských Nantucketů se radovali, když překonali mys Horn, jako pionýři, co ve vozech s plachtou začali znovu dýchat, když sjížděli po svazích zaslíbené žerně Oregonu nebo Kalifornie.
Nebezpečí ještě nebylo zcela zažehnáno.
Cestou zpátky dovnitř budou muset tohle všechno absolvovat znovu. Ale teď, aspoň na týden nebo i na delší dobu, mohli odpočívat a shromažďovat údaje; a to byla příjemná část expedice.
Nebo by mohla být.
Mohla být, ale nebyla, protože když Kapitán zajistil loď a důstojník jménem Shoe otevřel komunikační kanály, všechny senzory na přístrojové desce zaplály fialovou barvou. Tisíc automatických orbitálních stanic vysílalo velikou novinu! Důležitou zprávu - špatnou zprávu a všechny paměti dat křičely, aby oznámily své špatné informace hned.
Heechee šokované mlčeli. Potom nad jejich udivenou úzkostí zvítězila disciplína a celou kabinu lodi Heechee zachvátila činorodost.
Příjem a třídění, analýzy a porovnávání. Vzkazy přibývaly. Obraz dostával podobu.
Poslední záznamová expedice se konala jen před několika týdny, podle pomalu se ploužícího času uvnitř veliké centrální černé díry - podle času měřeného obíhajícím vesmírem venku to bylo několik desítek let. Ale i tak, nebyla to dlouhá doba! Ne v měřítku hvězd! A přesto byl celý svět jiný.
Otázka: Co je horšího než p ředpověd, která se nesplní? Odpov ěď: P ředpověd, která se vyplní d řív, než byste očekávali.
Heechee byli přesvědčeni o tom, že se inteligentní a technický život v Galaxii vyvine. Identifikovali více než tucet obydlených světů - a nejenže byly obydlené, ale vyskytoval se na nich i příslib inteligence.
Pro každý z nich vypracovali plán.
Některé plány nevyšly. Na vlhké chladné planetě, která byla tak blízko mlhoviny Orionu, že její záře byla vidět na nebi, žil druh chlupatých čtvernožců. Byla to malá hbitá stvoření s packami mrštnými jako mývalové a s očima lemurů. Jednou objeví nástroje, mysleli si Heechee; a oheň: a zemědělství; a města; a techniku a vesmírné cestování. A taky to tak bylo a všechno to využívali k otrávení své planety a k decimování svého rodu. Existoval ještě další druh, šestiúdá stvoření rozmnožující se dělením, která dýchala čpavek, byla velmi slibná, bohužel příliš blízko hvězdy, ze které se stala supernova.
Konec stvoření dýchajících čpavek. Existovala také stvoření studená, pomalá a žijící v blátě, která zaujímala v historii Heechee zvláštní místo. Přinesla tu strašlivou zprávu, která Heechee přiměla, aby se ukryli a to stačilo, aby se stala výjimečnými. A co víc, nebyl to druh pouze slibný, ale už skutečně inteligentní; nejen inteligentní, ale i civilizovaný! Ovládali už techniku. Ale stejně byl pro tento druh vstup do galaxie značně riskantní, protože metabolismus těchto jedinců byl prostě příliš pomalý na to, aby mohl soupeřit s teplejšími a rychlejšími druhy.
Ale jeden druh se jednou do vesmíru dostane a přežije. Nebo v to aspoň Heechee doufali.
A tak se Heechee také báli, protože věděli, dokonce i když plánovali svůj ústup, že rasa, která by s nimi dokázala držet krok, by je mohla taky předčit. Ale jak se mohla tahle možnost objevit tak rychle? Od poslední kontroly uběhlo všeho všudy šedesát pozemských let! Potom se na dálkových monitorech, které snímaly planetu Venuši, ukázali dvounožci sapiens, kteří objevili opuštěné tunely Heechee, zkoumali svoji malou sluneční soustavu v kosmické lodi poháněné chemickými spalovacími tryskovými motory. Byli, jak jinak, žalostně primitivní. Ale slibní. Tak za století, za dvě - nejdéle za čtyři, pět století, mysleli si Heechee mají docela reálnou šanci objevit asteroid Gateway. Za další jedno až dvě století by možná mohli začít chápat techniku- Ale události nabraly takové tempo! Lidské bytosti objevily lodi Gateway, Továrnu na potraviny - obrovské vzdálené místo, které Heechee používali k tomu, aby do kotce uzavřeli vzorky tehdy nejnadějnějšího druhu ze Země, australopitheky. To všechno se dostalo lidským bytostem do rukou a to ještě nebyl konec.
Kapitánova posádka byla dobře vycvičena. Když byla data přijata a prošla filtrem koncentrovaných mozků, byla zanesena do tabulek, stručně popsána, specialisté připravili své zprávy. White-Noise byl navigátor. Byl zodpovědný za záznam polohy všech zdrojů zpráv a za doplňování souboru polohy lodi. Shoe byl spojař, měl ze všech nejvíc práce - snad kromě Mongrel, integrátorky, která poletovala z paluby na palubu, šeptala si s koncentrovanými mozky a navrhovala prověření a korelace. Ani Burst, specialista na pronikání do černých děr, ani sama Twice, která perfektně ovládala dálková přidružená zařízení, v tu dobu svou specializaci nevyužívali, tak alespoň byli oporou ostatním, stejně tak jako Kapitán, jehož lícní svaly v obličeji hrály a stahovaly se napětím jako hadi, když čekal na závěrečné zprávy. Mongrel měla svého Kapitána taky ráda, a tak mu aspoň předávala ty hrozivé zprávy jako prvnímu.
Za prvé, jasný byl fakt, že lodi Gateway byly objeveny a používány.
No, na tom nebylo nic špatného! Byla to součást plánu, i když poněkud znepokojivé na tom všem bylo, že k tomu došlo tak záhy.
Za druhé, jasný byl fakt, že byla objevena Továrna na potraviny a artefakt, kterému lidé říkali Nebesa Heechee. Byly to staré vzkazy, teď už několik desetiletí staré. A taky nijak vážné. Ovšem také zneklidňující - poněkud zneklidňující, protože Nebesa Heechee byla konstruovaná tak, aby uvěznila jakékoli lodi, které tam přistály, a protože dvoustranný kontakt, který byl navázán, byl považován za zcela nečekaně kultivovaný ze strany těchto vzpřímených dvounožců.

Snad je na tomto místě tak trochu zmatek, který bych mohl eliminovat. Robinette (a celý zbytek lidského rodu) těmhle lidem říkali Heechee. Samozřejmě oni sami si tak neříkali, stejně tak jako si původní Američané neříkali Indiáni nebo africké kmeny Khoi-San Hotentoti a Křováci. Heechee sami si vlastně říkali "inteligenti". Ale to dokazuje jen málo. Stejně jako pojem Homo sapiens.

Za třetí, byl tam vzkaz od lidí z plachetnice, a ten byl příčinou rychlejšího pohybu šlach v Kapitánově tváři. Najít loď ve sluneční soustavě byla jedna věc - lokalizovat loď v mezihvězdném prostoru působilo velmi tísnivě.
A za čtvrté- Za čtvrté tu byl diagram White-Noise, kde byla zakreslená současná místa pobytu všech známých plavidel Heechee, která teď ovládali lidé. Když to Kapitán uviděl, pištěl vzteky a byl v šoku. "Zakresli to přes zakázané prostory!" přikázal. A když byly vějíře s údaji na místě a objevily se kombinované nákresy, třásly se mu šlachy v obličeji jako rozehrané struny harfy. "Zkoumají černé díry," řekl tiše.
White-Noise přikývl. "To není všechno," řekl. "Některé lodi mají na palubě narušitele. Mohou proniknout." A integrátorka Mongrel dodala: "A vypadá to, že nerozumí znakům pro nebezpečí." Když předávali svoje zprávy, zbytek posádky zdvořile vyčkával.
Teď to byl Kapitánův problém. Všichni moc doufali, že si s jeho řešením poradí.
Žena, co se jmenovala Twice, nebyla do Kapitána ještě docela zamilovaná, protože zatím ještě nepřišel ten pravý čas, ale věděla, že se do něj zamiluje. Hodně brzy. S největší pravděpodobností za několik dní. Takže kromě toho, že se soustředila na ty udivující a děsivé zprávy, soustředila se také na Kapitána. Byl to právě on, na kom ležela tíha odpovědnosti. I když ještě nenadešel ten správný čas, natáhla se a položila svou hubenou ruku na jeho. Kapitán byl tak hluboce zamyšlen, že si toho ani nevšiml, ale nepřítomně ji pohladil.
Shoe vyloudil zvuk jako by popotáhl (tak si Heechee odkašlávali), pak se zeptal: "Chceš navázat kontakt s koncentrovanými mozky?" "Teď ne," zasyčel Kapitán a volnou rukou si masíroval hrudník.
Vydávalo to ostrý zvuk, v tom tichu, co panovalo v kabině, nepříjemně hlasitý. To, co Kapitán chtěl doopravdy udělat, bylo vrátit se zpátky do černé díry v jádře Galaxie a hodit hvězdy za hlavu. To nešlo. Druhá nejlepší alternativa byla letět do téhož bezpečného přátelského jádra a informovat vyšší autoritu. Ta by pak učinila rozhodnutí.
Oni by se pak mohli spojit s koncentrovanými mozky předků, těm by se třeba strašně chtělo zasáhnout. Mohly by rozhodnout, co s tím podniknout dál -jestli by to šlo, tak s nějakým dalším kapitánem Heechee a posádkou skutečně vyslanou do toho strašného prchavého vesmíru, aby vyplnili jejich pokyny. To byla možná volba, ale Kapitán byl příliš dobře vycvičený, než aby si vybral ten nejjednodušší způsob řešení. On byl na scéně. Proto byl také tím, kdo musel jako první bystře reagovat. Pokud jeho reakce budou špatné - no, pak teda chudák Kapitán! Bude to mít následky. Přinejmenším izolace, i když to byl trest jen za menší přestupky. Za vážnější přestupky byl trest, který se rovnal nucenému opuštění cesty - a Kapitánovi se zrovna moc nechtělo dostat se do té ohromné masy koncentrovaných mozků, kde byli všichni jeho předkové.
Starostlivě zapískal a rozhodl se. "Informuj koncentrované mozky," nařídil.
"Mám je jenom informovat?" zeptal se Shoe.
Pevně: "Jenom informovat. Připravit průnikové letadlo bez pilota řízené na dálku a vypustit ho zpátky na základnu s kopií všech údajů." To byl pokyn pro Twice, která pustila jeho ruku a začala plnit úkol, aktivovala a programovala malé plavidlo se vzkazy. A nakonec pro White-Noise: "Nasměrovat kurz na plachetnici." Heechee neměli ve zvyku salutovat při přijímání rozkazu. Neměli ani ve zvyku se o něm jakkoli dohadovat a to, že se White- Noise zeptal: "Jsi si jist, že bych to měl udělat?" bylo vyjádřením chaosu v lodi.
"Udělej to," řekl Kapitán a podrážděně pokrčil rameny.
Ve skutečnosti to nebylo pokrčení ramen, ale rychlý, prudký stah jeho tvrdého kulatého břicha. Twice se přistihla, že s obdivem hledí na tu okouzlující vybouleninku a na to, jak pevné, dlouhé provazy šlach od ramene po zápěstí vystoupily po délce celé paže. Kdybyste se toho dotkli, tak byste to prsty cítili! Najednou si uvědomila, že její čas milování byl blíž, než se domnívala. To byla potíž! Kapitán bude znepokojen stejně jako ona, protože na ten den a půl měli zvláštní plány. Twice otevřela ústa, aby mu to řekla, ale pak je zase zavřela. Nebyla vhodná chvíle ho tím obtěžovat, právě se dostával k závěru svých myšlenkových procesů a vraštil svaly ve tvářích, mračil se a začal vydávat rozkazy.
Kapitán měl spoustu pramenů, z nichž čerpal. Po Galaxii bylo rozeseto více než tisíc chytře skrytých artefaktů Heechee. Ne takové, které měly být dříve nebo později nalezeny, jako Gateway; tyhle byly ukryté za asteroidy, co nevypadaly ani trochu slibně, v nepřístupných oběžných drahách nebo mezi hvězdami nebo mezi shluky dalších objektů v oblacích prachu a plynu. "Twice," nařídil jí, aniž by se na ni podíval, "aktivuj velitelskou loď. Spojíme se s ní v bodu, kde je plachetnice." Všiml si, že byla rozčilená. Bylo mu to líto, ale nijak ho to nepřekvapovalo - když se to tak vezme, rozčilený byl i on sám! Vrátil se k řídícímu pultu a usadil své pánevní kosti do sedadla ve tvaru V, jeho záchranný vak přesně dosedal do úhlu, který svíralo.
A všiml si, že nad ním stojí spojař, v obličeji měl ustaraný výraz.
"Ano, Shoe? Co je to?" Shoeovy bicepsy se trochu napínaly. "To -" zakoktal se. "Tohle- to jsou Vrahové -" Kapitán pocítil elektrický šok strachu. "Vrahové?" "Myslím, že hrozí nebezpečí, že budou rušeni," řekl Shoe deprimované. "Starousedlíci konverzují přes rádio rychlejší než světlo." "Konverzují? Myslíš, jako že vysílají vzkazy? O kom to mluvíš -koncentrované mozky!" křičel Kapitán a znovu vyskočil ze sedadla.
"Myslíš, že starousedlíci vysílají vzkazy na vzdálenost galaxie?" Shoe svěsil hlavu. "Obávám se, že ano, Kapitáne. Zatím samozřejmě ještě nevím, co říkají - ale komunikace je dost rozsáhlá." Kapitán sotva znatelně zatřásl pěstmi, což byl signál, že víc nechce už nic slyšet. Posílají vzkazy! Přes Galaxii! Kde je může kdokoli slyšet! - zejména ti, kteří, jak

Heechee doufali, nebudou vůbec rušeni, je mohou docela dobře slyšet. A taky reagovat. "Zapoj překladatelské matrice s mozky," nařídil a deprimované se vrátil na svoje místo.
Mise měla smůlu. Kapitán už nedoufal, že prožije příjemný let ani uspokojení z dobře splněného menšího úkolu. Velkou neznámou pro něj zůstávalo, jestli překlene několik dalších dní.
Stejně, brzy přestoupí do velitelského plavidla ve tvaru žraločího těla, nejrychlejší lodi z flotily Heechee, která je nacpaná technikou.
Potom bude mít větší možnost volby. Nejen, že ta loď byla větší a rychlejší, na její palubě byla navíc spousta zařízení, která na téhle malé průzkumné lodi chyběla. TPVP. Řezače děr stejné jako ty, které jeho předkové používali při vydlabávání asteroidu Gateway a pro hloubení bludišť pod povrchem Venuše. Zařízení, jehož pomocí je možné dostat se do černých děr, prohlédnout je a zjistit, co by šlo odtud vytáhnout - zachvěl se. Proste koncentrované mozky předků, aby tohle nepoužili! Ale on to mít bude. A bude mít tisíc dalších užitečných zařízení- Tedy za předpokladu, že ta loď pořád ještě funguje a že se s ní setkají.
Artefakty, které Heechee za sebou zanechali, byly perfektní, silné a fungovaly dlouho. Byly chráněny proti nehodám a byly konstruovány tak, aby vydržely alespoň deset milionů let.
Ale všem nehodám zabránit nelze. Nedaleká supernova, součástka, která vypoví službu, dokonce i náhodná kolize s nějakým dalším objektem - je možné opevnit artefakty téměř proti všem rizikům, ale v nekonečném astronomickém čase je "téměř proti všemu" jen o něco lepší než "proti ničemu".
A co kdyby se stalo, že se velící loď náhodou porouchá? A co kdyby Twice neuměla lokalizovat a uskutečnit setkání?
Kapitán nechal depresi, aby se mu vpila do mysli. Bylo příliš mnoho kdyby. A čelit následkům každého z nich by bylo velmi nepříjemné.
Pro Kapitána ani pro žádného jiného Heechee nebylo nic neobvyklého upadnout do deprese. Zakusili jich dost.
Když se Napoleonova armáda vlekla zpátky od Moskvy, byly jejími nepřáteli malé jezdecké oddíly, ruská zima - a zoufalství.
Když Hitlerův wehrmacht opakoval totéž o třináct desítek let později, byly hlavní hrozbou sovětské tanky a dělostřelectvo, ruská zima - a zase zoufalství. Raději ustoupili a nepřátelům způsobili větší škody. Ale ne s větším nebo menším zoufalstvím.

Heechee se ve své technické fázi hodně brzy naučili ukládat inteligenci mrtvých nebo umírajících Heechee do umělých systémů. Právě tak byli uloženi Mrtví, kteří dělali společnost chlapci Wanovi, a byla to aplikace technologie, kterou vyvinula Robinova společnost Posmrtný život. Pro Heechee (pokud si mohu dovolit riskovat možná nepodložené tvrzení) to třeba byla chyba.
Protože dokázali využít mozky mrtvých předků Heechee, aby ukládaly a zpracovávaly data, nebyli zrovna moc dobří při tvorbě skutečných systémů umělé inteligence s mnohem větší kapacitou a pružností. Jako -no - jako jsem já.

Každý ústup je svým způsobem pohřební průvod a to, co zemřelo, je důvěra. Heechee důvěřivě očekávali, že ovládnou Galaxii.
Když si uvědomili, že to musí prohrát, a zahájili okamžitý ústup ve hvězdném rozsahu do jádra, byla jejich porážka mnohem větší, než kdy lidé zakusili, a zoufalství prostoupilo celé jejich duše.
Heechee hráli velmi složitou hru. Dala by se nazvat kolektivním sportem, až na to, že jen několik málo hráčů si mohlo uvědomit, že vůbec jsou členové mužstva. Strategie byly omezené, ale konečný cíl celé té hry byl jistý. Kdyby se jim jako rase podařilo přežít, vyhráli by.
Ale na té šachovnici se pohybovalo tolik věcí! A Heechee jich ovládali tak málo! Mohli hru zahájit. Potom, kdyby se střetávali přímo, odkryli by se. Právě tehdy byla ta hra riskantní.
Teď byl ve hře na řadě Kapitán a uvědomoval si celé riziko.
Mohl by být hráčem, jehož přičiněním by Heechee jednou provždy prohráli.
Jeho prvotním úkolem bylo uchovat skrytá místa Heechee utajená co možná nejdéle, to znamenalo udělat něco s lidmi z plachetnice.
To mu působilo nejmenší starosti, protože důležitější byl ten druhý úkol. Na ukradené lodi bylo zařízení, kterým bylo možné proniknout obalem nad dírou, v níž se Heechee ukrývali. Nemohla se tam dostat. Ale mohla by nahlédnout dovnitř a to bylo zlé. A co hůř, totéž vybavení mohlo proniknout skoro každou náhodnou trhlinou, dokonce i takovou, do níž by se sami Heechee obávali vstoupit.
Modlili se, aby hlavně ta jedna nebyla porušená, protože v ní bylo to, čeho se báli nejvíc.
Tak tam Kapitán seděl nad ovládači lodi, zatímco se žhnoucí křemičitý oblak, obklopující jádro před nimi, zmenšoval.
Mezitím už na Twice byly znát příznaky úsilí, které ji vyčerpávalo až na pokraj sil; a mezitím se chladní zablácení lidé z plachetnice plahočili svými dlouhými pomalými životy; a mezitím se jedno plavidlo s lidskou posádkou ve vesmíru blížilo k další černé díře...
A mezitím si ti další hráči na velké šachovnici, Audee Walthers a Janie Yee-xing, prohlíželi tenčící se svitek bankovek a čekali, aby mohli zahájit svoji hazardní hru.

11 Setkání v Rotterdamu.
Stál tam, tenhle chlapík s tváří jako zhnědlé avokádo, a zastoupil mi cestu. Ten výraz jsem zaregistroval dřív, než jsem rozeznal obličej. Prozrazoval zatvrzelost, podrážděnost, únavu. Ten obličej, ve kterém se dalo všechno tohle přečíst,

patřil Audee Walthersovi, Jr., který se (můj sekretářský program mi to nezapomněl oznámit) několik dní pokoušel se mnou spojit. "Ahoj, Audee," řekl jsem, skutečně velmi srdečně, potřásl jsem mu rukou a kývl jsem hlavou na hezkou mladou ženu s orientálními rysy, která stála vedle něj, "to je senzační, že tě zase vidím! Bydlíš v tomhle hotelu? Paráda! Hele, já teď spěchám, ale mohli bychom si dát večeři - zařiď to u vrchního, jo? Vrátím se za pár hodin." A usmál jsem se na něj a taky na tu mladou ženu a nechal jsem je tam stát.
Netvrdím, že to bylo z mé strany zrovna ukázkové chování, ale jak to bývá, skutečně jsem hodně pospíchal a kromě toho mě zlobila moje střeva. Posadil jsem Essie do taxíku a sám jsem si chytil jiný a jel jsem na soud. Samozřejmě, kdybych tehdy věděl, co mi chce Walthers říct, mluvil bych s ním mnohem otevřeněji. Ale nevěděl jsem, od čeho odcházím.
Nebo k čemu přicházím, když na to přijde.
Kousek jsem šel pěšky, to už bylo blízko soudu, protože dopravní zácpa byla větší než normálně. Chystal se přehlídkový pochod a kolem Mezinárodního justičního paláce byl nával jako vždycky.
Palác je čtyřicetipatrový mrakodrap na pilotách zapuštěných do mýdelnaté půdy Rotterdamu. Zvenčí dominuje polovině města. Zevnitř má všude šarlatové závěsy a skla průhledná z jedné strany, je to ukázka moderního mezinárodního tribunálu. Není to místo, kam by vás předvolali za to, že jste špatně parkovali.
Není to místo, kde by si jednotlivce nějak zvlášť považovali, a kdybych byl ješitný (a to já jsem), gratuloval bych si k tomu, že v tom soudním řízení, ve kterém jsem z technického hlediska byl jedním z obžalovaných, bylo zainteresováno čtrnáct dalších stran, čtyři z nich byly suverénní státy. V samotném Paláci jsem měl k dispozici dokonce několik kanceláří, protože je měly všechny zainteresované strany. Ale nešel jsem tam hned. Bylo skoro jedenáct hodin a tedy celkem reálná šance, že soud ten den už zahájil jednání, takže jsem se usmíval a zamířil rovnou do jednací místnosti.
Bylo tam plno.
Vždycky tam byla spousta lidí, protože při slyšeních tu vystupovaly známé osobnosti. Ve své ješitnosti jsem se domníval, že jsem jednou z nich a očekával jsem, že upoutám pozornost, až vejdu, a že se všichni po mně budou ohlížet. Nic takového. Žádné otáčení. Všichni se dívali na půl tuctu vyhublých vousatých mužů v pestrobarevných košilích a sandálech, kteří seděli za ohrádkou na straně žalujících, pili kokakolu a pochechtávali se. Staří. Člověk se s nimi nesetkává každý den. Civěl jsem na ně jako všichni ostatní, až mě někdo zatahal za ruku. Otočil jsem se a spatřil jsem Maitreho Ijsingera, mého právníka z masa a kostí, který se na mě káravě díval. "Přišel jste pozdě, mijnheer Broadhead," šeptal. "Soud si vaši nepřítomnost zaznamená." Protože v soudní síni šeptala a dohadovala se mezi sebou spousta lidí, domníval jsem se, že tématem jejich rozhovoru je otázka, zda deník prvního prospektora, který objevil tunel Heechee na Venuši, lze považovat za důkaz. Já o tom pochyboval. Ale člověk si neplatí tak drahého právníka, jako já Maitreho Ijsingera, proto, aby se s ním dohadoval.
Samozřejmě, neexistoval žádný právní důvod, proč bych mu měl platit vůbec nějaké peníze. Stejně nešlo o nic, jednalo se o návrh Japonské říše rozpustit Korporaci Gateway. Mě se to týkalo jako majitele značného množství akcií v pronájmu lodi S. Ya., protože Bolívijci podali návrh na zrušení smlouvy na základě nepřijatelného způsobu zacházení s financemi kolonistů; podle nich získávalo takové parametry, že znamenalo "návrat k otroctví". Kolonisté byli nazý váni smluvními služebníky a mě, mimo jiné, nazývali podlým vykořisťovatelem lidské bídy. Co tam dělali Staří? No, byli na tom všem také zainteresováni, protože prohlásili, že S. Ya. byla jejich majetkem - oni a jejich předkové tam žili stovky tisíc let. U soudu měli trochu složité postavení. Byli chráněnci vlády Tanzanie, protože právě tato země byla soudem stanovena jako jejich prapůvodní domov na Zemi, ale v soudní síni žádní představitelé Tanzanie nebyli. Tanzanie bojkotovala Justiční palác kvůli nepříznivému rozhodnutí stran jejich zbraní na mořském dně, které soud přijal před rokem, takže ji zastupovala Paraguay - ta se toho ujala především kvůli pohraničnímu sporu s Brazílií, kde zase bylo sídlo Korporace Gateway. Chápete to? No, já tomu moc nerozuměl, ale proto jsem si najal Maitreho Ijsingera.

Protože se Heechee domnívali, že australopithekové, které objevili, když poprvé navštívili Zemi, se nakonec vyvinou v technickou civilizaci, rozhodli se uchovat pohromadě celou jejich kolonii ve formě jakési zoologické zahrady. Jejich potomci byli "Staří".
Samozřejmě ze strany Heechee to byla mylná domněnka.
Australopithekus nikdy inteligence nedosáhl, jenom zániku. Lidské bytosti si po střízlivé úvaze uvědomily, že takzvaná Nebesa Heechee, později překřtěná na S. Ya. Broadheadová - úplně největší a nejdokonalejší hvězdná loď, jakou kdy lidstvo vidělo - byla vlastně jenom jakousi klecí pro opice.

Kdybych se měl osobně účastnit každého mizerného soudního jednání, kdy šlo o multimilionové dolarové sumy, tak bych byl u soudu pořád. Měl jsem na práci ještě spoustu jiných věcí, takže za normálních okolností jsem nechal pracovat právníky a svůj čas věnoval výhodnějším záležitostem, klábosení s Albertem Einsteinem nebo procházkám po břehu moře Tappan se svou ženou. Ale měl jsem zvláštní důvody k tomu, abych tady byl. Zahlédl jsem jeden z těch důvodů, napůl spal na koženém křesle poblíž Starých. "Půjdu se zeptat Joe Kwiatkowského, jestli si nedá kafe," řekl jsem Ijsingerovi.
Kwiatkowski byl Polák, reprezentoval Východoevropské hospodářské společenství a jednoho z navrhovatelů v tomto sporu. Ijsinger zbledl. "Je to náš protivník!" zasyčel.
"Je to taky dávný přítel," řekl jsem mu, přeháněl jsem jenom trochu - byl taky prospektorem na Gateway a za dávných časů jsme spolu popíjeli.
"V soudní záležitosti takových rozměrů nejsou žádní přátelé," informoval mě Ijsinger, ale já se na něj jenom usmál a

naklonil jsem se, abych na Kwiatkowského zasykl. Ten zareagoval hned, jak se dost probral z polospánku.
"Neměl bych tady s tebou být, Robine," mumlal, když jsme seděli v mém apartmá v patnáctém poschodí. "A hlavně ne na kafi! Nedal jsi do toho něco?" No, vlastně ano - slivovici, a to z jeho oblíbené palírny v Krakově.
A k tomu kambodžské doutníky, druh, který měl rád, a slanečka a krekry, aby to všechno spolu pěkně sedlo.
Budova soudu byla postavena nad malým kanálem řeky Maas a byla tu cítit voda.
Protože se mi podařilo otevřít okno, slyšeli jsme i čluny, které proplouvaly pod loubím budovy a dopravní ruch z tunelu pod řekou čtvrt kilometru odtud. Otevřel jsem okno trochu víc, protože Kwiatkowski kouřil doutník, a v bočních ulicích jsem viděl vlajky a transparenty.
"Proč bude dneska přehlídka?" zeptal jsem se.
Zahrál to do autu. "Protože armádám se přehlídky líbí," zavrčel.
"Hele, Robine, nebudeme chodit kolem horký kaše. Já vím, co chceš, a. to je nemožný." "Co chci," řekl jsem, "je, aby VHS pomohla dostat teroristy s kosmickou lodí, což je pochopitelně v zájmu nás všech. Ty mi říkáš, že je to nemožný. Tak jo, beru, ale proč je to nemožný?" "Protože nevíš nic o politice. Myslíš, že VHS může přijít za Paraguaycema a říct: 'Hele, domluvte se s Brazílií, řekněte, že budete pružnější v tom pohraničním sporu, když dají dohromady svoje informace s Amerikou, aby se chytila kosmická loď teroristů.'?" "Ano," řekl jsem, "přesně to si myslím." "A to jsi na omylu. Nebudou poslouchat." "VHS," řekl jsem trpělivě, protože jsem si k tomuhle účelu prostudoval údaje ze svého systému vyhledávání dat, z Alberta, "je největším obchodním partnerem Paraguaye. Jak budete pískat, tak bude skákat." "Ve většině případů jo. V tomhle ne. Klíčem k téhle situaci je Kambodžská republika. Má s Paraguayí důvěrné dohody. O těch nechci říct nic víc, než že byly schváleny na nejvyšší úrovni. Nalej mi ještě kafe," dodal a podal mi šálek, "a tentokrát mi tam nelej tolik toho kafe." Neptal jsem se Kwiatkowského, jaké byly ty "důvěrné dohody", protože kdyby mi to chtěl říct, tak by jim neříkal důvěrné. Ani jsem se ptát nemusel. Byly to vojenské dohody. Všechny "důvěrné dohody", které vlády mezi sebou uzavíraly, byly v té době vojenské a kdybych se nepotil hrůzou z teroristů, potil bych se hrůzou z toho bláznivého způsobu, jak se chovaly řádně ustavené vlády na celém světě. Ale popořádku.
Takže na Albertovu radu jsem si pak vzal do soukromého salonku právničku z Malajsie a po ní misionáře z Kanady, potom generála vojenského letectva Albánie a každému z nich jsem předhodil nějaké lákadlo. Albert mi řekl, jaké páky použít a jaké skleněné korálky nabídnout domorodcům - tu část kolonizačních průchodů, onde "charitativní" příspěvek. Někdy to vyvolalo jenom úsměv. Rotterdam byl k takovým hovorům vhodné místo, protože od té doby, co se Palác přestěhoval z Haagu, měli tam pořádné problémy, a po tom, co nějaký vtipálek naposledy řádil s TPVP, bylo možné v Rotterdamu najít kohokoli. Všechny druhy lidí. Všech barev pleti, obou pohlaví, ve všech možných šatech; od ekvádorských právniček v minisukních po barony termální energie z Marshallových ostrovů, co nosili sarongy a náhrdelníky ze žralocích zubů. Jestli jsem dosáhl nějakého pokroku, nebo ne, se dalo jen těžko říct, ale v půl jedné mi moje břicho sdělilo, že mě začne pořádně bolet, jestli mu nedodám něco k jídlu; ráno jsem se odbyl. Toužebně jsem myslel na naše hezké tiché hotelové apartmá s pěkným krvavým steakem, co vám ho přinesou do pokoje, a na to, jak mám zuté boty, ale slíbil jsem Essie, že za ní přijdu do práce. Tak jsem řekl Albertovi, aby mi připravil odhad toho, co se mi podařilo, a doporučení, co mám dělat dál, a šel jsem na taxík.
Síť Essieiných občerstvení nemůžete minout. Kruhy z modře zářícího kovu Heechee jsou prostě ve všech zemích na světě. Jako šéfová měla pro nás oddělený prostor na balkonu a uvítala mě polibkem, ale když šla do schodů, byla zamračená a řešila dilema. "Robine! Poslouchej! Chtěli by tu se smaženými hranolky podávat majonézu.
Mám jim to dovolit?" Taky jsem ji políbil, ale díval jsem se jí přes rameno, abych viděl, jaké hříšné žrádýlko je na našem stole. "To skutečně záleží jenom na tobě," řekl jsem jí.
"Samozřejmě, že to záleží jen na mně. Ale je to důležité, Robine! Já jsem velmi úzkostlivě dbala na to, aby se mi povedla dokonalá napodobenina skutečných hranolků, víš. A teď majonéza?" Pak ustoupila o krok dozadu, od hlavy k patě si mě prohlédla a její výraz se změnil. "Jsi strašně unavený! Máš v obličeji strašně moc vrásek! Robine, jak ti je?" Usmál jsem se na ni tím nejkouzelnějším úsměvem. "Mám jenom hlad, miláčku," vykřikl jsem a s předstíraným nadšením se díval do talířů, co jsem měl před sebou. "Teda! Vypadá to dobře. Co to je, taco?" "To je čapati," řekla pyšně. "Taco, mexická topinka, je támhle.
A taky bliny. Tak to ochutnej." Tak jsem to samozřejmě ochutnal všechno a ani zdaleka to nebylo to, co moje břicho potřebovalo. Taco, čapati, rýžové knedlíčky s kyselou rybí omáčkou, nádivka, která chutí ze všeho nejvíc připomínala vařený ječmen. Nic z toho nebylo podle mého gusta. Ale všechno se to dalo jíst.
Byly to taky dary Heechee. Heechee přišli na to, že většina živých tkání, včetně vašich i mých, je tvořena jen ze čtyř základních prvků: uhlík (carbon), vodík (hydrogen), kyslík (oxygen) a dusík (natrium)- C H O N- potraviny CHON.
Protože z téhož se skládají i plyny, které tvoří nejlepší část komety, postavili svou Továrnu na potraviny v Oortově oblaku, kde komety Slunce visely a čekaly na hvězdu, co s nimi zatřese a pošle je, aby byly pěkně na našem nebi.
Není to ale jenom CHON. Člověk potřebuje ještě pár dalších prvků. Snad nejdůležitější ze všech je síra, potom možná sodík, magnézium, fosfor, chlor, draslík, kalcium - nemluvě o příměsi kobaltu kvůli tvorbě vitamínu B-12, chrómu kvůli toleranci glukózy, jódu na štítnou žlázu a lithia, fluoru, arzénu, selenu, molybdenu, kadmia a cínu jen tak pro legraci.
Potřebovali byste asi celou periodickou tabulku, od každého aspoň trošku, ale většina prvků se vyskytuje v tak nepatrném množství, že se nemusíte ničeho obávat, když si to dáváte do guláše. Jsou to ale stejně nečistoty, ať chcete nebo ne. Takže Essieini potravinářští chemici připravili dávku cukru a koření a všelijakých dobrot a vyrobili jídlo pro každého - nejen na přežití, ale něco, co by si každý dal s chutí. Proto tedy čapati a rýžové knedlíčky. Z potravin CHON se dá uvařit všechno, když to správně namícháte.
Kromě jiného z toho Essie získávala spoustu peněz a vyvinula se z toho hra, která ji bavila.
Když jsem se tedy nasytil něčím, čemu se můj žaludek nevzpíral - vypadalo to jako hamburger a chutnalo to jako avokádový salát se slaninou pokrájenou na drobno a Essie to pojmenovala Big Chon - Essie každou minutu odbíhala.

Kontrolovala teplotu infračervených ohřívacích těles, sledovala mastnotu pod myčkami nádobí, ochutnávala dezerty, pouštěla hromy a blesky, protože mléčné koktejly byly příliš vodové.
Essie mi dala slovo, že žádné její občerstvení nikomu neublíží, i když můj žaludek jejím slovům věřil míň než já. Nelíbil se mi ten ruch z ulice - byla to přehlídka? - ale jinak mi bylo tak dobře, jak mi jen tehdy mohlo být. Dostatečně jsem si odpočinul, abych ocenil změnu v našem postavení. Když jsme s Essie vycházeli na veřejnost, lidi se na nás dívali a obvykle jsem byl středobodem pozornosti já.
Ale tady ne. V Essieiných občerstveních byla hvězda ona. Venku se shromažďovali kolemjdoucí, aby se dívali na přehlídku. Uvnitř tomu žádný zaměstnanec nevěnoval ani jediný pohled. Plně se soustředili na svou práci a pokud kradmo od své práce vzhlédli, pak pohled věnovali své lady šéfové. No, zrovna jako dáma se moc nechovala; Essie čtvrt století vyučoval angličtinu specialista - já - ale když byla rozrušená, ve vzduchu lítala slova jako "někulturnyj" a "chuligáne!".
Sel jsem k oknu ve druhém patře, abych se podíval na přehlídku.
Průvod procházel v desetistupech Weenou, bylo slyšet hudbu, výkřiky a lidé nesli transparenty. Otrava. Snad ještě horší než otrava.
Na druhé straně ulice, před nádražím, byla potyčka mezi policisty a nosiči transparentů, mezi ozbrojenci a pacifisty. Z toho, jak se těmi transparenty mlátili, se nedalo poznat, kdo je kdo. Essie si stoupla ke mně a přinesla si Big Chon, podívala se na tu melu a zavrtěla hlavou.
" Jakej je sendvič?" zeptala se.
"Dobrej," řekl jsem s pusou plnou uhlíku, vodíku, kyslíku, dusíku a stopových prvků. Podívala se na mě s výzvou v očích, abych mluvil hlasitěji. "Říkal jsem, že dobrej," řekl jsem víc nahlas.
"Neslyšela jsem tě přes ten kravál," stěžovala si, olizovala si rty - jí chutnalo, co prodávala.
Pokynul jsem hlavou směrem k přehlídce. "Nevím, jestli je tohle dobrý," řekl jsem.
"Já myslím, že ne," souhlasila se mnou a s nechutí se dívala na společnost lidí, o kterých jsem se domníval, že to jsou Zuávové2 - v každém případě to byli pěšáci s tmavou pletí v uniformách. Neviděl jsem na označení jejich národnosti, ale každý měl přes rameno rychlopalnou zbraň a zneužívali toho: točili s ní dokola, mlátili pažbou do 2 Zuáv - příslušník bývalé francouzské koloniální pěchoty; v americké občanské válce příslušník některých dobrovolných pluků.
dlažby a když se zbraň odrazila, v letu ji zase chytili, to všechno za neustálého pochodu.
"Možná bychom raději měli vyrazit zase zpátky na soud," řekl jsem.
Sebrala poslední drobečky z mého sendviče. Některé Rusky po čtyřicítce získají pořádně obtloustlé tvary, některé se scvrknou a zvráskatí. Ale Essie ne. Pořád měla pevný zadeček a útlý pas, což mě poprvé zaujalo nejvíc. "Možná jo," řekla a začala sbírat svoje počítačové programy, po jednom na každém vějíři. "Když jsem byla malá, viděla jsem uniforem až dost. Teď už se na to koukat nemusím." "Tady si opravdu nemůžeš vychutnat přehlídku bez uniforem."
"Nejen přehlídku. Podívej. Na chodnících taky." A byla to pravda, přibližně každý čtvrtý účastník měl na sobě jakousi uniformu.
Bylo to trochu překvapující. Samozřejmě každá země měla vždycky jistý druh ozbrojených sil, ale jenom takové skryté, jako domácí hasicí přístroj. Lidi je vlastně nikdy ani neviděli. Ale teď ano, a čím dál víc.
"Stejně," řekla, když pečlivě smetala ze stolu drobečky z CHON na tácek a rozhlížela se po odpadkovém koši, "musíš bejt dost unavenej a měli bysme radši jít. Dej mi, co mám vyhodit, prosím tě." Počkal jsem na ni ve dveřích a když mě doběhla, mračila se.
"Nádobka byla skoro plná. V manuálu je jasně napsáno, že má být prázdná ze šedesáti procent - co budou dělat, když sem najednou přijde velká skupina lidí? Měla bych se vrátit a říct to manažerovi - a sakra," vykřikla, výraz se jí změnil. "Zapomněla jsem programy!" A rychle spěchala zpátky do schodů tam, kde nechala vějíře.
Stál jsem ve dveřích, čekal jsem na ni a díval se na přehlídku.
Bylo to teda dost nechutný! Producírovaly se tam skutečné zbraně, odpalovací zařízení protiletadlových střel a obrněné vozy; a za nimi dudácký orchestr ve společnosti těch tancujících samopalníků. Cítil jsem, že se dveře za mnou pohnuly a ustoupil jsem z cesty, zrovna když Essie otvírala. "Mám je, Robine," řekla, usmívala se a zdvihla celý svazek vějířů, když jsem se k ní otočil.
A něco jako vosa mi zabzučelo kolem levého ucha.
V Rotterdamu nejsou žádné vosy. Pak jsem zahlédl, jak Essie padá dozadu a dveře se za ní zavírají. Nebyla to vosa. Byl to výstřel.
Jedna z těch zbraní, co si s nimi ti šílenci hráli, byla nabitá a náboj vyletěl.
Už jednou jsem o Essie skoro přišel. Bylo to už dávno, ale já na to nezapomněl. Všechna ta stará bída se mi vybavila, jako by se to všechno stalo včera, když jsem otevřel ty blbý dveře a sklonil se nad ní. Ležela na zádech, přes obličej měla celý ten svazek vějířů. Když jsem je nadzdvihl, viděl jsem, že i když má celý obličej zkrvavený, oči má doširoka otevřené a dívá se na mě.
"Hele, Robe!" řekla udiveně. "Tys do mě šťouchl?" "Sakra, ne! Proč bych do tebe měl asi šťouchat?" Jedno z děvčat, co pracovalo u přepážky, k nám spěchalo s hrstí ubrousků. Vzal jsem jí je z ruky a ukázal jsem na červenobíle pruhovanou elektrickou sanitku s nápisem Poliklinische Centrum, která tady kvůli přehlídce zůstala stát na křižovatce.
"Přivolejte támhle tu sanitku! A když už tam budete, přiveďte taky policajty!" Essie se posadila, odstrčila mi ruku, zatímco se kolem nás shromažďovali policajti a prodavačky. "Na co sanitku, Robine?" zeptala se. "Teče mi jenom krev z nosu, koukej!" A to bylo fakt všechno. Byla to kulka, to jo, ale zasáhla ten svazek vějířů a uvízla v nich. "To jsou moje programy!" ucukla Essie, když jeden policajt z nich chtěl vyndat kulku jako důkaz. Ale stejně byly zničený. A můj den taky.
Zatímco my s Essie jsme absolvovali šarvátku s osudem, Audee Walthers vzal svoji přítelkyni na prohlídku

Rotterdamu. Když jsme se rozešli, byl celý zpocený; to se lidem stává, když je na dosah hodně peněz.
Protože Walthers a Yee-xing peníze neměli, užili si pořádně Rotterdamu. Pro Waltherse, křupana z planety Peggy, co mu čouhala sláma z bot, a Yee-xing, která jen zřídka opouštěla S. Ya. nebo bezprostřední blízkost startovací smyčky, byl Rotterdam metropolí. Nemohli si dovolit nic koupit, ale mohli se aspoň dívat do výloh. Aspoň že Broadhead souhlasil s tím, že se s námi setká, říkal si pořád dokola Walthers. Ale když si dovolil myslet na to s jistou dávkou uspokojení, temnější stránka jeho já odpovídala divokým pohrdáním: Broadhead sice říkal, že se s námi setká, ale nezdálo se, že by tím byl nějak zvlášť nadšený...
"Proč se potím?" ptal se nahlas.
Yee-xing ho chytila za ruku, aby ho morálně podpořila. "To bude v pořádku," řekla mu nepřítomně, "nějak to dopadne." Audee Walthers se na ni vděčně podíval. Walthers nebyl nijak zvlášť vysoký, ale Janie Yee-xing byla hodně drobná; všechno na ní bylo maličké, kromě očí, zářivých a černých, a to byl výsledek operačního zákroku. Byla to pošetilost z doby, kdy byla zamilovaná do švédského obchodníka a domnívala se, že tvar jejích očí je jedinou překážkou k tomu, aby ji miloval i on. "No? Jdeme tam?" Walthers neměl vůbec ponětí, o čem mluví a muselo to být znát podle toho, jak se zamračil. Yee-xing si na jeho rameno položila malou, nakrátko ostříhanou hlavu a dívala se na nápis před nimi. Vybledlá písmena jakoby visela v prázdném prostoru černém jako eben, a tvořila nápis:
Posmrtný život
Walthers si to přečetl a pak se zase podíval na Janie. "To je pohřební ústav," odhadoval a smál se, protože si myslel, že pochopil smysl jejího žertu. "Ale, Janie, ještě na tom nejsme tak zle." "Není," řekla, "nebo ne tak docela. Nic ti ten název neříká?" A pak mu to samozřejmě došlo: byl to jeden z podniků Robinetta Broadheada, co byl na seznamu. Čím víc se člověk dozvěděl o Broadheadovi, tím spíš si mohl spočítat, co na něj zapůsobí tak, aby souhlasil; to byl ten důvod.
"Proč ne?" řekl Walthers souhlasně a vedl ji vzdušným závěsem do chladného tmavého obchodu. Nebyl to pohřební ústav, ale bylo to tam tak vyzdobeno. Vzadu se ozývala jemná neidentifikovatelná hudba, ve vzduchu jemně voněly polní květiny, i když jedinou květinovou výzdobu tvořila skromná kytice růží v křišťálové váze. Před nimi se vynořil vysoký hezký starší muž; Walthers nemohl s určitostí říct, jestli vstal ze židle nebo jestli to byl materializovaný hologram. Ten člověk se na ně srdečné usmál a pokoušel se uhádnout jejich národnost. Netrefil se. "Guten Tág," řekl Walthersovi a "Gor ho oyney" Yee-xing.
"Oba mluvíme anglicky," řekl Walthers. "A vy?" - Uhlazené obočí se zdvihlo.
"Samozřejmě. Vítám vás v Posmrtném životě. Máte někoho blízkého, kdo umírá?" "Ne, o žádném nevím," odpověděl Walthers.
"Aha. Samozřejmě můžeme udělat kus práce, i když už je metabolismus odumřelý, i když čím dříve přikročíme k transformaci, tím lépe- Nebo si snad moudře děláte plány pro svou vlastní budoucnost?" "Ani jedno ani druhé," řekla Yee-xing, "chceme se jen podívat, co nabízíte." "Samozřejmě." Muž se usmíval, pokynul jim k pohodlnému gauči. Nevypadalo to, že by něco zapnul, ale světla se rozjasnila a hudba se o několik decibelů ztlumila. "Moje navštívenka," řekl a podával Walthersovi kousek tvrdého papíru a zodpověděl mu tak otázku, která ho zajímala: ta navštívenka byla hmatatelná a stejně tak i prsty, které mu ji podávaly. "Dovolte mi, abych vám řekl základní údaje; ušetří to spoustu času. Začneme tím, že Posmrtný život není náboženská organizace a nečiní si nárok na vykoupení. To, co nabízíme, je jistá forma přežití. Ať už si to vy - 'vy', kdo jste teď právě tady - budete 'uvědomovat' či ne" - usmál se - "je to záležitost, o které se metafyzici pořád dohadují. Ale zaručujeme, že uložení vašich osobností, pokud se k tomu odhodláte, projde Turingovým testem; za předpokladu, že k transferu přistoupíme v době, kdy je mozek ještě v dobrém stavu a klient bude v prostředí, které si sám vybere podle námi nabízeného seznamu. Máme k dispozici víc než dvě stě druhů prostředí, počínaje-" Yee-xing luskla prsty. "Mrtví," řekla, v tu chvíli pochopila.
Ten obchodník přikývl, i když výraz v jeho obličeji se poněkud napjal. "Ano, tak se jim původně říkalo. Vidím, že znáte artefakt zvaný Nebesa Heechee, který se v současné době používá pro přepravu kolonistů-" "Pracuji tam jako třetí důstojník," řekla Yee-xing, "a můj přítel je sedmý důstojník." "Závidím vám," řekl obchodník a výraz v jeho obličeji prozrazoval, že to myslí vážně. Závist mu však nebránila v nabídce a Walthers pozorně naslouchal, Janie Yee-xing ho držela za ruku. Byl jí vděčný; odváděla ho od myšlenek na Mrtvé a jejich chráněnce Wana - nebo aspoň na to, co asi v tuhle chvíli zrovna dělá.
Původní Mrtví, jak dokládal obchodník, byli bohužel poněkud zpackaní; přenos jejich pamětí a osobností z vlhké schránky šedé kůry mozkové v jejich lebkách do krystalických pamětí, které je chránily před smrtí, byly neodborně vyrobeny za použití vybavení, které bylo určeno především pro úplně jiné živočišné druhy. Takže uložení bylo nedostatečné. Nejjednodušší vysvětlení bylo, tvrdil obchodník, domnívat se, že Mrtví byli natolik stresováni neodborným přenosem, že se zbláznili. Ale k tomu už nedocházelo. Teď byly procedury ukládání do paměti tak propracované, že kterýkoli zemřelý mohl se svými blízkými komunikovat tak dokonale, jako by byl živá bytost. A co víc! "Klient" v databázích žil aktivním životem. Mohl si vyzkoušet muslimská, křesťanská nebo scientologická nebesa, doplnit je podle potřeby krásnými chlapci rozptýlenými jako perly po trávě, andělskými chóry nebo přítomností samotného L. Ron Hubbarda.
Pokud člověk nebyl nábožensky založený, mohl si vyzkoušet dobrodružství (populární bylo horolezectví, sportovní potápění, lyžování, závěsné létání a volný pád Tai-či), poslouchat hudbu libovolného druhu ve společnosti dle vlastního výběru ... a samozřejmě (obchodník neodhadl vztah mezi Walthersem a Yee-xing a rutinně odříkával informace) sex. Všechny druhy sexu. Znovu a znovu.
"To je nuda," prohlásil Walthers, když o tom chvíli přemýšlel.
"Možná pro vás a pro mne," připustil obchodník, "ale ne pro ně. Víte, programované zkušenosti si moc dobře nepamatují. V těch pamětech dat je aplikován zrychlený zánik. Do ostatních ne. Pokud hovoříte s někým blízkým v

určitý den a vrátíte se za rok a navážete na konverzaci, bude si ji přesně pamatovat. Ale programované zkušenosti se v jejich pamětech rychle ztrácejí - jako vzpomínka na něco příjemného, víte, takže to chtějí pořád opakovat."

Když byly programy a databáze takzvaných Mrtvých k dispozici pro studium, moje stvořitelka, S. Ya. Broadheadová, se o to samozřejmě hodně zajímala. Dala sama sobě úkol udělat totéž.
Nejsložitější byl samozřejmě přepis databáze lidského mozku a nervového systému, které jsou ukládány chemicky a zbytečně obšírně, na vějíře Heechee. Vedla si velmi dobře. Nejen, že si mohla opatřit licenci na řetězec podniků Posmrtný život, ale vedla si tak dobře - no - že vytvořila mě. Ukládání v Posmrtném životě bylo založeno na jejích nejrannějších výzkumech. Později se zdokonalila - byla dokonce lepší než Heechee - protože dokázala kombinovat nejen jejich techniky, ale i nezávislou lidskou technologii. Mrtví nikdy neprošli Turingovým testem. Práce Essie Broadheadové po nějaké době ano. Úkol splnila.

"To je příšerný," řekla Yee-xing. "Audee, myslím, že bychom už měli jít do hotelu." "Ještě ne, Janie. Co jste to říkal o tom povídání s nimi?" Obchodníkovy oči se zablýskly.
"Samozřejmě. Někteří z nich si moc rádi povídají, dokonce i s neznámými lidmi. Máte chvilku? Je to skutečně velmi prosté." Jak mluvil, vedl je ke klávesnici piezovize, nahlédl do adresáře vázaného v hedvábí a navolil sérii kódovacích čísel. "S některými jsem se vážně docela spřátelil," řekl ostýchavě. "Když se tu v obchodě dlouho nic neděje, tak si jednoho vyvolám a fakt si pěkně popovídáme- No, Rexi! Jak se máš?" "No, je to docela fajn," řekl hezký člověk středních let bronzové barvy pleti, co se objevil na obrazovce piezovize.
"To je príma, že tě zase vidím! Myslím, že ale neznám tvoje přátele," dodal a přátelsky se díval na Waltherse a Yee-xing. Jestli existoval nějaký ideál, jak by měl člověk po dovršení jistého věku vypadat, pak to byl právě tenhle. Měl všechny vlasy a vypadalo to, že má i všechny svoje zuby. V koutcích očí vrásky od smíchu, ale jinak vrásky neměl, jeho oči byly živé a přátelské. Slušně odpověděl na to, když se mu představili. Když se ho ptali, co dělá, mírně pokrčil rameny.
"Právě si chci zazpívat Catulli Carmina s Vídeňskou státní operou, víte." Zamrkal. "Sopranistka je moc hezká a myslím, že ten sexy text na ni při zkouškách zapůsobil." "To je úžasný," mumlal Walthers a zíral na něj. Ale Janie Yeexing tak okouzlená nebyla.
"Skutečně vás nechceme nijak odvádět od vaší hudby," řekla zdvořile, "bohužel už budeme muset jít." "Oni počkají," prohlásil Rex laskavě. "Vždycky počkají." Walthers byl fascinován. "Řekněte mi, když mluvíte o společnosti v takovém, ehm, stavu - to si člověk může zvolit společnost, jakou chce? I když se jedná o ty, co ještě žijí?" zeptal se.
Otázka byla směrována na obchodníka, ale Rex promluvil jako první. Bystře a s účastí se díval na Waltherse. "Úplně kohokoliv," pokyvoval hlavou, jako by si navzájem důvěřovali. "Kohokoliv živého nebo mrtvého nebo imaginárního. A, pane Walthersi, udělají všechno, co chcete!" Postava se spokojeně usmála. "Já vždycky říkám," dodal, "že to, čemu vy říkáte 'život' je vlastně jenom předehra ke skutečné existenci, která vás čeká tady. Jenom nechápu, proč to lidi tak dlouho odkládají!" Posmrtný život byl mimochodem jeden z menších vedlejších projektů, které jsem měl nejraději - ne proto, že vydělával hodně peněz.
Když jsme přišli na to, že Heechee dokázali ukládat mozky mrtvých do strojů, svitlo nám. A tak jsem řekl své dobré ženě - když to dokázali oni, proč ne my? A moje dobrá žena mi řekla - vlastně není žádný důvod, abychom to nezvládli, dej mi jen trochu času, abych vypracovala kódování. Nevěděl jsem, jestli chci, aby to provedla jednou i se mnou. Ale věděl jsem docela jistě, že nechci, aby se tohle stalo s Essie, aspoň tehdy ještě ne, takže jsem byl rád, že kulka ji všeho všudy jenom uhodila do nosu.
No, dělo se toho ještě víc. Dostali jsme se na rotterdamskou policii. Uniformovaný seržant nás uvedl k brigádnímu generálovi a ten nás vzal svým rychlým autem se zapnutým majáčkem do kanceláře a nabídl nám kávu. Pak nás brigádní generál Zuitz uvedl do pracovny inspektorky Van Der Waalové, byla to mohutná žena se soucitně vypoulenýma očima, protože měla staromódní kontaktní čočky.
Mluvila s námi asi takhle - Je to pro vás tak nepříjemné, mijnheer, a doufám, že vaše zranění, mevrouw, není příliš bolestivé - když nás vedla do schodů - schodů! - do kanceláře komisaře Lutzleka; ten byl zase úplně jiný. Malý. Štíhlý. Světlý, se sladkým chlapeckým obličejem, i když mu muselo být nejméně padesát, aby se stal hlavním komisařem. Dovedli byste si ho představit, jak drží palec na prasklině v hrázi a zůstane tam navždycky, pokud bude muset nebo dokud se neutopí. Nedokázali byste si ho představit, že by cokoli vzdal. "Děkuji vám, že jste přišli v té záležitosti, co se udala na Stationsplein," řekl, když jsme se posadili.
"Byla to nehoda," řekl jsem.
"Ne. Bohužel to nehoda nebyla. Kdyby to byla nehoda, byla by to záležitost místní policie, mě by se to netýkalo. Proto celé tohle vyšetřování, při kterém vás žádáme o spolupráci." Abych ho vykázal do patřičných mezí, řekl jsem: "Náš čas je příliš drahý na to, abychom jím plýtvali na takovouhle věc." Nedal se ovlivnit. "Váš život je ještě dražší." "Ale no tak! Jeden z těch vojáků nadhazoval zbraň a ta vystřelila." "Mijnheer Broadhead," řekl, "za prvé, žádný voják nemá nabitou zbraň; v žádné z nich nejsou ostré náboje. Za druhé, ti vojáci dokonce ani vojáci nejsou, jsou to studenti z koleje v kostýmech na přehlídku, jako třeba stráže u Buckinghamského paláce. Za třetí, ten výstřel nevyšel z místa, kde se konala přehlídka." "Jak to víte?" "Protože jsme tu zbraň našli." Vypadal hodně rozzlobeně. "V uzamykatelné skříňce na policii! Jistě chápete, mijnheer, že jsem velmi znepokojen. Na přehlídce byla spousta policistů a použili pojízdnou převlékárnu. Toho 'policistu', co vystřelil, nikdo z jednotky neznal, ale byli staženi z mnoha útvarů. Po přehlídce se rychle převlékl a zmizel. Skříňku nechal otevřenou. Byla v ní jen uniforma - předpokládám, že kradená - a zbraň a vaše fotografie. Ne mevrouw.

Vaše." Opřel se zády o židli a čekal. Sladký chlapecký obličej byl klidný.
Já ne. Chvíli trvá, než vám dojde oznámení, že vás chtěl někdo zabít. Bylo to děsivé. Nejen ten fakt, že byste měl zemřít; je to děsivé už tou formulací. A já můžu dosvědčit, jak se dokážu vyděsit, když to vypadá, že smrt je strašně blízko. Mám s tím nezapomenutelnou a dokonce opakovanou zkušenost. Ale vražda je horší než normální smrt. Řekl jsem: "Víte, jaký pocit to ve mně vyvolává? Pocit viny! Myslím to tak, že jsem určitě udělal něco, za co mě někdo musí opravdu nenávidět." "Přesně tak, mijnheer Broadhead. Co myslíte, že to mohlo být?" "Nemám ponětí. Jestli toho chlapa najdete, předpokládám, že zjistíte i důvod. Nebude to tak složité - musel tam nechat otisky prstů nebo tak něco. Viděl jsem tam fotografy od novin, třeba ho někdo vyfotil-" Povzdechl si. "Mijnheer, prosím vás, nepoučujte mě, jak má policie postupovat. Všechno tohle už samozřejmě probíhá a ještě podrobné pohovory se všemi, kdo mohli toho muže vidět, a ještě analýza potu z oděvu a ještě všechny další postupy pro identifikaci osoby. Mám za to, že ten člověk byl profesionál, a tak všechny tyhle metody nebudou účinné. Takže k tomu přistupujeme z opačné strany.
Kdo jsou vaši nepřátelé a co děláte v Rotterdamu?" "Myslím, že nemám žádné nepřátele. Snad obchodní rivaly, ale ti neorganizují atentáty." Trpělivě čekal, tak jsem dodal: "Pokud se týče toho problému, proč jsem v Rotterdamu, myslím, že je to dobře známo. Mé obchodní zájmy se týkají výzkumů některých artefaktů Heechee." "To je známo," řekl, už ne tak trpělivě.
Pokrčil jsem rameny. "Takže jsem host v apartmá v Mezinárodním justičním paláci." Komisař otevřel zásuvku svého stolu, nahlédl dovnitř a pak ji zase mrzutě přibouchl. "Mijnheer Broadhead," řekl, "v Rotterdamu jste absolvoval mnoho schůzek, které neměly spojitost s vašimi obchody ani s Heechee, ale týkaly se terorismu. Chcete mu učinit přítrž." "To chceme všichni," řekl jsem, ale v břiše jsem měl špatný pocit, a nepocházel jen z těch mých degenerovaných střev. Myslel jsem si, že to byly schůzky velmi důvěrného charakteru.
"To chceme všichni, ale vy pro to něco děláte, mijnheer. Proto jsem přesvědčen, že teď nepřátele máte. Nepřátele nás všech. Teroristy." Vstal a pokynul nám směrem ke dveřím. "Takže pokud budete v mé jurisdikci, postarám se o to, abyste měl policejní ochranu. Potom vás mohu jen vyzvat k maximální opatrnosti, protože mám dojem, že vás ohrožují." "Ohrožováni jsou všichni," odpověděl jsem.
"Všichni jsou ohroženi náhodně. Ale vy jste konkrétní případ." Náš hotel byl postaven ve šťastnějších dnech pro bohaté turisty a mezinárodní smetánku. Nejlepší apartmá byla vyzdobena podle jejich vkusu. Ne vždycky podle našeho vkusu. Ani mně ani Essie se nelíbily slaměné matrace a podhlavníky tvrdé jako špalíky, ale vedení hotelu to všechno vystěhovalo a apartmá vybavilo tím správným druhem postele. Byla kruhová a obrovská. Těšil jsem se, jak ji využiju.
Zdaleka ne tak využitelná byla chodba, byla to taková ta architektura, kterou nesnáším: zastřešené terasy, markýzy a arkády, fontán víc než ve Versailles, zrcadel tolik, že když jste se podívali nahoru, měli jste dojem, že jste ve vesmíru. Dobré úřady pana komisaře nebo v každém případě mladá policistka, kterou vyslal, aby nás doprovodila, nás ušetřily cesty tou chodbou. Proklouzli jsme služebním vchodem, jeli jsme čalouněným výtahem, kde byla cítit jídla, která služba přivážela do pokojů, a vystoupili jsme na našem odpočívadle, kde byla výzdoba pozměněna. Hned naproti dveřím našeho apartmá byla ve výklenku mramorová okřídlená bohyně. Teď měla společnost - muže v modrém obleku, který vypadal dokonale nenápadně, a horlivě se snažil, aby se naše oči nesetkaly. Podíval jsem se na policistku.
která nás doprovázela. Rozpačitě se usmála, kývla na svého kolegu u výklenku a zavřela za námi dveře.
Byli jsme konkrétní případ, ach jo.
Posadil jsem se a upřeně si prohlížel Essie. Měla ještě trochu oteklý nos, ale nezdálo se, že by jinak měla nějaké problémy. Ale stejně jsem jí navrhl: "Možná by sis měla lehnout." Podívala se na mě shovívavě.
"Kvůli tomu, že mi tekla krev z nosu, Robine? Ty jsi takovej blázen. Nebo snad myslíš na něco zajímavějšího?"
Vzdávám skutečný hold mé drahé manželce. Hned když s tímhle návrhem přišla, i přes ten zpackaný den a přes můj zpackaný tračník, jsem skutečně měl něco na mysli. Možná si myslíte, že po pětadvaceti letech je i sex nuda. Můj přítel Albert, co vyhledává data, mi povídal o studiích na laboratorních zvířatech, a ty dokazovaly, že tenhle proces je nevyhnutelný. Krysí samce zavřeli k samičkám a měřili frekvenci jejich pohlavního života. Za čas došlo k prudkému poklesu. Nuda. Potom odloučili ty staré samce a k samicím dali nové.
Krysy zastříhaly ušima a vesele pokračovaly s velikou chutí.
Takže tohle byl vědecky podložený fakt - co se týče krys - ale já mám za to, že aspoň v tomhle ohledu krysa nejsem. Vlastně jsem se docela bavil, když vtom mi někdo bez výstrahy vrazil dýku rovnou do břicha.
Nemohl jsem si pomoci. Řval jsem.
Essie mě odstrčila. Rychle se posadila a rusky zavolala na Alberta.
Hologram se poslušně objevil. Úkosem se na mě podíval a přikývl. "Ano," řekl, "prosím, paní Broadheadová, dejte Robinovi zápěstí k nádobce, co stojí na nočním stolku." Kroutil jsem se, stočil jsem se, abych necítil bolest. Chvíli jsem si myslel, že budu zvracet, ale to, co bylo v mých střevech, bylo moc ošklivé, aby se to dalo tak snadno vypudit. "Dělej něco!" křičela Essie a zoufale se snažila přitisknout mě ke svým holým prsům, když natahovala moji ruku ke stolku.
"Už dělám, paní Broadheadová," řekl Albert a mimochodem, okamžitě jsem byl otupělý, když mi z injekční stříkačky něco vpíchli do ruky, což jsem ocenil. Bolest ustupovala a byla snesitelná. "Nejsi přehnaně vystrašený, Robine," řekl Albert laskavě, "ani vy, paní Broadheadová. Já už tuhle ischemickou bolest předvídal několik hodin.
Je to jenom symptom." "Sakramentskej drzej program," křičela Essie, která ho vytvořila, "symptom čeho?" "Počátku definitivního procesu odmítání, paní Broadheadová.
Není to zatím nic kritického, zvlášť když jsem na to připraven a už aplikuji společně s analgetiky léčbu. Ale i tak navrhuji, aby byla zítra provedena operace." Už jsem se cítil natolik líp, že jsem si mohl sednout na kraj postele. Palcem u nohy jsem opisoval vzor šipek směřujících do Mekky, který byl vetkán do koberce pro naftové magnáty, co tu už dávno nebyli, a řekl jsem: "A co vhodné tkáně?" "Je to zařízeno, Robine." Zkušebně jsem pustil žaludek. Neexplodoval. "Na zejtra mám spoustu schůzek," poznamenal jsem.

Essie, která mě jemně houpala, si povzdechla: "Ty jsi ale tvrdohlavý chlap! Na co to odkládat? Mohl sis tu transplantaci nechat udělat už před několika týdny a tohle všechno se nemuselo stát." "Já nechtěl," vysvětloval jsem, "a stejně, Albert říkal, že je dost času." "Dost času! No jo, samozřejmě, dost času. Je to snad důvod k tomu, abys takhle vegetoval, dokud, promiň, nezažijeme tohle peklo a tvůj čas uplyne a ty umřeš? Líbíš se mi živý, Robine, ne jako program z Posmrtného života!" Přitiskl jsem nos na její bradu. "Nemocný muž! Jdi ode mě!" Prskla, ale neodtáhla se. "Hu! Teď je ti líp." "O moc." "Je to tak dobrý, že by ses mohl dohodnout s nemocnicí?" Foukl jsem jí do ucha. "Essie, určitě jo, ale ne zrovna teď, protože, pokud si dobře pamatuju, něco jsme my dva spolu ještě nedokončili.
Ale bez Alberta. Takže, starej kamaráde, vypni se." "Samozřejmě, Robine." Usmál se a zmizel. Ale Essie mě odstrčila, dívala se mi dlouze a upřené do obličeje, pak zavrtěla hlavou.
"Robine, Robine, ty chceš, abych tě napsala jako program Posmrtného života?" "Ani v nejmenším," odpověděl jsem, "zrovna teď o tomhle diskutovat nechci." "Diskutovat!" vysmívala se. "Ha, já vím, jak bys chtěl diskutovat...
Chci říct jen tolik, že jestli tě napíšu, Robine, tak to si teda piš, že budeš úplně jinej!" To byl teda den! Nebylo divu, že jsem si nepamatoval určité nepodstatné podrobnosti. Můj sekretářský program si samozřejmě pamatoval všechno, takže jsem byl překvapený, když vrchní obsluhující pokojové služby otevřel dveře a do pokoje vešlo celé procesí číšníků s večeří. Ne pro dva. Pro čtyři.
"Panebože," řekla Essie a ťukla se do čela hřbetem ruky. "Ten tvůj kamarád se žabím obličejem, Robine. Pozval jsi ho na večeři! A podívej se na sebe! Nejsi ani oblečený! Sedíš tady ve spodním prádle! Někulturnyj, Robine. Hned se běž oblíknout!" Vstal jsem, protože nemělo smysl se dohadovat, ale já stejně odporoval. "Jestli teda já jsem ve spodním prádle, tak se koukni na sebe!" Zpražila mě pohledem. Ona vlastně ve spodním prádle nebyla.
Měla na sobě takové to čínské oblečení s rozparky po stranách. Vypadalo jako šaty a taky trochu jako župan. Používala tohle oblečení jako obojí.
"V případě laureáta Nobelovy ceny," řekla káravě, "je to, co má na sobě, to pravé. Já se taky osprchovala a ty ne, takže to koukej rychle udělat, protože jsi strašně cítit sexem - a, panebože," dodala a naširoko uši ke dveřím, "myslím, že už jsou tady!" Když šla ke dveřím, já šel do koupelny a zdržoval jsem se cestou dost dlouho na to, abych slyšel, jak se dohadují. Přinejmenším to slyšel i ten střelec z pokojové služby, co podvědomě sáhl po vyboulenině, co měl pod paží. Povzdechl jsem si a nechal jsem je tak a šel jsem do koupelny.
Vlastně to nebyla koupelna. Celé to bylo koupelnové apartmá.
Vana byla dost velká pro dva. Možná pro tři nebo pro čtyři, ale já nepomýšlel na víc lidí než na dva - i když mě docela zajímalo, co ti arabští turisté při koupám rádi provozovali. V samotné vaně bylo skryté osvětlení, u ní stálo sousoší, z něhož vytékala horká nebo stu- dená voda a po celé podlaze ležel běhoun s vysokým vlasem. Veškeré ty vulgární věcičky jako záchodové mísy byly ukryty v decentní ozdobné malé krychli. Bylo to poněkud svérázné, ale hezké.
"Alberte," zavolal jsem, když jsem si natahoval košili přes hlavu. Ozval se: "Ano, Robine?" V koupelně ho nebylo vidět, jenom slyšet. Řekl jsem: "Tohle se mi líbí. Sežeň, jestli to půjde, plány, abych si něco takového mohl nechat udělat doma u moře Tappan." "Samozřejmě, Robine, ale teď mi dovol, abych tě upozornil, že hosté už čekají." "Klidně si to dovol, protože právě jsi mě na to upozornil." "A také to, že se nemáš přepínat, Robine. Lék, který jsem ti aplikoval, má jen dočasnou působnost, dokud-" "Vypni se," nařídil jsem mu a vešel do hlavního přijímacího salonu pozdravit své hosty. Na stole byl prostřen křišťál a porcelán, svíčky zapálené, víno v chladicí nádobě a číšníci zdvořile postávali kolem a byli ve střehu. Dokonce i ten, co měl bouli pod paží.
"Omlouvám se, že jsem vás nechal čekat, Audee," řekl jsem se zářivým úsměvem, "ale dneska je velmi náročný den."
"Už jsem jim to říkala," informovala mě Essie, když podávala talíř mladé ženě s orientálními rysy. "Bylo to nutné, protože ten hloupej policista u dveří je pokládal taky za teroristy." "Pokoušel jsem se mu to vysvětlit," stěžoval si Walthers, "ale on neumí anglicky. Paní Broadheadová to s ním vyřídila. Je to výhoda, když někdo umí holandsky."
Půvabně pokrčila rameny. "Když umíte německy, umíte i holandsky.
Je to stejné, pokud člověk mluví nahlas. A taky," sdělila nám poučně, "taky se jedná o stav mysli. Řekněte mi, kapitáne Walthersi.
Když začnete mluvit jazykem, kterému ten druhý nerozumí.
Co si myslíte?" "No, asi že jsem to neřekl dobře." "Ha! Přesně tak. Jenže já, já myslím, že on tomu dobře nerozuměl. Tohle je základní pravidlo při použití cizího jazyka." Zamnul jsem si břicho. "Pojďte, najíme se," řekl jsem a šel jsem ke stolu. Ale všiml jsem si, jak se na mě Essie podívala, takže jsem se snažil chovat se společensky. "No, vypadáme dost uboze," řekl jsem geniálně, když jsem si všiml, že Walthers má zápěstí v sád- ře, Yee-xing modřinu na obličeji a Essie pořád ještě oteklý nos. "Vy jste se spolu prali?" Ukázalo se, že to nebylo zrovna moc taktní, protože Walthers mi hned vysvětlil, že ano, a to pod vlivem teroristické TPVP. Tak jsme chvíli hovořili na téma teroristi. Potom jsme mluvili o smutných podmínkách, do nichž se lidstvo dostalo. Nebyl to veselý rozhovor, zvlášť když to Essie pojala filozoficky. "Lidský jedinec je tak zkažený," nadhodila a pak si hned zase odporovala. "Ne. Jsem nespravedlivá. Jeden člověk může být docela dobrý, skoro tak dobrý jako my čtyři, co tu sedíme. Ne perfektní. Ale ze statistického hlediska řekněme ze sta lidí prokáže laskavost, altruismus, slušnost - víte, všechny tyhle vlastnosti, kterých si lidé cení - ne míň než dvacet pět. Ale národy? Politické skupiny? Teroristi?" Zavrtěla hlavou. "Ze stovky možností nula," řekla. "Nebo možná jedna, můžete si být jisti nějakým tím esem v rukávě. Víte, špatnost snadno narůstá. Možná jí je zrnko v každém člověku. Ale spočítejte si to, když je dejme tomu deset milionů lidí třeba i v malé zemi nebo skupině, pak je té špatnosti už tolik, že může uškodit celému světu!" "Dal bych si dezert," řekl jsem a pokynul číšníkům.
Mohli byste si myslet, že jsem byl dost tolerantní, než abych naznačil jakémukoli hostovi, aby odešel, zvlášť když vezmete v úvahu, že už věděli, jak špatný jsme měli den. Ale Walthers byl tvrdohlavý.
S dezertem se loudal. Trval na tom, že mi musí vyprávět svůj životopis a pořád se díval na číšníky. Mně bylo čím dál nepříjemněji, a to byla zásluha nejen mého břicha.

Essie říká, že s lidmi nemám trpělivost. Možná má pravdu. Přátelé, se kterými je mi nejlíp, jsou spíš než živí lidé počítačové programy.
Nemají cit, který bych mohl ranit - no, ale nejsem si jist, jestli to platí i o Albertovi. Ale určitě se to týká mého sekretářského programu nebo mého šéfkuchaře. Je jasné, že jsem s Audee Walthersem ztrácel trpělivost. Jeho život byl jeden dlouhý hloupý seriál. Přišel o manželku a veškeré úspory. Neoprávněně používal vybavení S. Ya. s tichým souhlasem Yee-xing a kvůli němu ji vyhodili. Poslední svoje peníze investoval do cesty sem do Rotterdamu, důvod mi neřekl, ale určitě to mělo něco společného se mnou.
Víte, já nejsem proti finanční "půjčce" příteli, kterému se nedaří, ale nějak jsem nebyl v náladě. Nebylo to jenom kvůli strachu o Essie v tom blbým dni nebo kvůli obavám, že další cvok se zbraní se příště může trefit. Měl jsem totiž záchvaty těch svých zatracených střev. Nakonec jsem řekl číšníkům, aby uklidili se stolu, i když Walthers pomaličku upíjel svůj čtvrtý šálek kávy. Přešel jsem ke stolku s likéry a doutníky a když šel za mnou, vrhl jsem na něj zlostný pohled.
"O co jde, Audee?" zeptal jsem se, už jsem zdvořilý nebyl.
"Peníze? Kolik potřebuješ?" Ten se na mě ale podíval! Zaváhal, počkal, až všichni číšníci odešli do přípravny, a potom mi to řekl. "Tady nejde o to, co já potřebuju," řekl chvějícím se hlasem, "jde o něco, co chceš ty a za co jsi ochoten platit. Jsi fakt boháč, Broadheade, možná si neděláš starosti o ty, co kvůli tobě jdou se svou kůží na trh, ale já udělal tu chybu, že jsem to absolvoval dvakrát." Nemám rád, když mi někdo připomíná, že mu dlužím laskavost, ale neměl jsem šanci nic říct. Janie Yee-xing ho jemně chytila za pochroumané zápěstí. "Řekni mu rovnou, co máš," nařídila mu.
"Tak mi to řekni. Co máš?" Ten všivák pokrčil rameny a řekl - asi tak, jako vy byste mi řekli, že jste na zemi našli moje klíče od auta: "No, tak ti teda říkám, že jsem našel něco, o čem si myslím, že je to skutečný, živý Heechee."

12 Bůh a Heechee.
Našel jsem Heechee ... mám fragment pravého kříže ... mluvil jsem s Bohem, doslova - všechny tyhle výroky jsou ze stejné kategorie.
Nevěříte jim, ale děsí vás. A pak, když zjistíte, že je to pravda nebo když se nemůžete přesvědčit, že to pravda není - tak pak je to čas zázraků a čas, kdy jste vyděšení k smrti. Bůh a Heechee. Když jsem byl dítě, tak jsem tyhle dva pojmy moc nerozlišoval a dokonce i v dospělosti jsem si v sobě tenhle zmatek uchoval.
Bylo už po půlnoci, když už jsem opravdu chtěl, aby odešli. Do té doby jsem je úplně vycucnul. Měl jsem vějíř, co šlohli ze S. Ya., zavolal jsem si Alberta a přiměl ho k tomu, aby kladl všechny otázky, na které jeho plodná digitální mysl mohla přijít. Cítil jsem se pod psa a vyčerpaně, analgetika už dávno přestala působit, ale já nemohl spát. Essie prohlásila, že pokud jsem se rozhodl pro sebevraždu přetížením svého organismu, tak se na to představení aspoň koukne.
Když slabě pochrupovala na gauči, zavolal jsem Alberta znovu. "Jeden finanční detail," řekl jsem. "Walthers povídal, že když mi tohle předal, znamená to pro mě milionovou prémii, takže abych mu hned na účet převedl dva miliony."
"Samozřejmě, Robine." Albert Einstein není nikdy ospalý, ale když mi chce naznačit, že už bych měl spát, umí se perfektně protahovat a zívat. "Měl bych ti ale připomenout, že tvůj zdravotní stav-" Řekl jsem mu, co může udělat s mým zdravotním stavem. Potom jsem mu řekl, co si může udělat s myšlenkou dát mě druhý den do nemocnice.
Odevzdaně rozpřáhl ruce. "Ty jsi šéf, Robine," řekl pokorně. "Ale stejně, přemýšlel jsem." To není pravda. Albert Einstein přemýšlením netráví ani minutu, ale protože se pohybuje rychlostí nukleární částice, takový časový úsek není pro lidského jedince z masa a kostí jako jsem já, obvykle postižitelný. Pokud on sám chce, aby postižitelný byl, je to obvykle kvůli nějakému dramatickému efektu. "Vybal to, Alberte." Pokrčil rameny.
"Jen bych nerad viděl, že se ve svém zdravotním stavu bezdůvodně rozrušuješ." "Bezdůvodně! Pro Krista pána, Alberte, někdy se fakt chováš jak pitoměj stroj. Jakej větší důvod k rozčilení by kdo mohl mít, než je nalezení živýho Heechee?" "Ano," řekl a bafal uvážlivě z dýmky. Pak změnil téma. "Podle senzorových snímání, které přijímám, Robine, bych si myslel, že máš dost veliké bolesti." "Ty jseš ale chytrej, Alberte!" Byla pravda, že víření v mých střevech přeřadilo rychlost. Teď to byla čepel mixéru, co se pěkně činila v mým břiše a každá otáčka mě bolela zvlášť.
"Mám vzbudit paní Broadheadovou a informovat ji?" Tahle informace byla zakódovaná. Kdybychom vzbudili Essie, abychom jí něco takového řekli, okamžitě mnou praští do postele, vyvolá operační programy a předá mě všem, kdo mě budou hýčkat a léčit všemi způsoby, které umožňuje plná lékařská péče plus. Pravda byla, že to začínalo vypadat pěkně. Bolest mě děsila víc než umírání.
Umírání je něco, co můžete překlenout a s čím se aspoň můžete vypořádat, ale bolest se zdá být nekonečná.
Ale v tuhle chvíli zrovna ne! "Vůbec ne, Alberte," řekl jsem, "aspoň ne, dokud nevyrukuješ s tím, na co jsi tak opatrný. Říkáš, že některý můj předpoklad nebyl správný? Jestli je to tak, tak mi řekni, kterej." "Jedná se jenom o vymezení pojmu Audeeho Waltherse Heechee, Robine," řekl a troubelem dýmky se škrábal na bradě.
Posadil jsem se zpříma a popadl se za žaludek, protože náhlý pohyb nebyl ten nejlepší nápad. "A co jinýho by to sakra mohlo bejt, Alberte? " Řekl vážně: "Projdeme si důkazy. Walthers říkal, že inteligence, kterou zachytil, byla jakoby zpomalená, dokonce se jakoby i zastavovala.
To souhlasí s hypotézou, že se jedná o Heechee, protože se předpokládá, že jsou v černé díře, kde je čas zpomalený."
"Dobře. Tak proč-" "Za druhé," pokračoval, "k odhalení došlo v mezihvězdném prostoru. To rovněž souhlasí, protože o Heechee je známo, že tuhle schopnost mají." "Alberte!" "A konečně," řekl klidně a vůbec si nevšímal tónu mého hlasu, "byla odhalena inteligentní forma života, jiná než náš život," - zamrkal na mě - "nebo, řekl bych, jiný život než je život lidského rodu, a Heechee jsou jediná známá forma takového života. Nicméně," řekl laskavě, "kopie lodního deníku, kterou s sebou kapitán Walthers přinesl, vyvolává vážné otázky." "Tak dál, sakra!" "Samozřejmě, Robine. Dovol, abych ti ukázal údaje." Odsunul se na kraj hologramového rámu a objevila se mapa. Byla na ní zakreslená

vzdálená bledá skvrna a na pravém okraji tančila čísla a symboly. "Všimni si té rychlosti, Robine. Osmnáct set kilometrů za vteřinu. Taková rychlost není pro přirozený objekt nemožná - třeba pro kondenzaci z vlnoplochy supernovy. Ale pro plavidlo Heechee? Proč by se pohybovalo takhle pomalu? A vypadá to vlastně vůbec jako plavidlo Heechee?" "Nepodobá se to vůbec ničemu, proboha! Je to jenom skvrna.
Strašně velikánská. Nedá se o tom říct naprosto nic." Malá postava Alberta na jedné straně mapy pokývala hlavou. "Takhle, jak to je, tedy skutečně ne," připustil, "ale já to dokázal vylepšit.
Existuje samozřejmě další důkaz proti. Ovšem, pokud je zdrojem černá díra-" "Co?" Líbilo se mu, když mě mátl. "Říkal jsem, že hypotéza, že zdroj je v černé díře, je v rozporu s tím, že v tom místě naprosto chybí gama záření nebo rentgenové záření, které by doprovázely pohlcování částeček prachu a plynu." "Alberte, někdy zacházíš příliš daleko." Upřeně se na mě díval a soustředěním přivíral oči. Vím, že tyhle klidné upřené pohledy, co na mě Albert házel, a to, jak předstíral, že zapomíná některé věci, jsou vypočítány jenom na efekt. Nejsou odrazem žádné reality - hlavně ve chvílích, kdy se mi dívá přímo do očí. Albertovy imaginární oči z hologramu nevidí nic víc než oči z fotografie. Když mě zaregistruje, a on mě registroval velmi dobře, tak přes objektivy kamery, ultrazvukové pulzy, sondy kapacitance a termální vyobrazení. Nic z toho není umístěno nikde v blízkosti očí Albertova obrazu. Ale i tak, jsou chvíle, kdy se zdá, jako by se ty oči dívaly rovnou do mé duše. "Ty chceš věřit, že jsou to Heechee, viď, Robine?" zeptal se mě jemně. "Do toho ti nic není! Ukaž mi to vylepšený vyobrazení!" "Dobře." Vyobrazení strakatělo ... mramorovatělo ... vyjasnilo se; a vypadalo jako obrovská vážka. Při té malé Albertově peepshow se to ani nevešlo na obrazovku. Tenká křídla mohla být z velké části tvořena výhradně hvězdami, které částečně zastírala. Ale v místě, kde se křídla setkávala, byl válcovitý objekt se světelnými body na povrchu a světlo sem tam vyzařovalo i ze samotných křídel.
"To je plachetnice!" vyjekl jsem.
"Ano. Plachetnice," souhlasil se mnou Albert. "Fotonová kosmická loď. Jejím jediným pohonem je tlak světla na skupinu plachet." "Ale Alberte- ale Alberte, to musí trvat věčnost." Přikývl. "Podle lidských měřítek ano, je to přesný výraz. Odhadovanou rychlostí by cesta dejme tomu ze Země na nejbližší hvězdu Alfa Centauri trvala přibližně šest set let." "Panebože. Šest set let v takhle malé věcičce?" "Není malá, Robine," opravil mě. "Je mnohem větší, než si možná uvědomuješ. Moje údaje jsou jenom přibližné, ale podle mého nejlepšího odhadu je vzdálenost od špičky jedné plachty ke druhé minimálně sto tisíc kilometrů." Essie na damaškovém gauči zachrápala, převrátila se, otevřela oči, podívala se na mě a řekla vyčítavě: "Ještě nespíš!" a zase oči zavřela -to všechno, aniž by se probudila.
Opřel jsem se a zavalila mě vlna únavy a bolesti. "Kdyby se mi tak chtělo spát," řekl jsem. "Potřeboval bych nechat všechno to vření na chvíli ustálit, než se mi povede to vstřebat." "Samozřejmě, Robine. Předestřu ti svůj návrh,"řekl Albert sladce. "Při večeři jsi toho moc nesnědl, tak co kdybych ti připravil trochu dobré polévky z loupaného a půleného hrášku nebo třeba rybí- " "Ty víš, co mě uspí, že jo?" řekl jsem a skoro jsem se smál, byl jsem rád, že zase smím myslet pozemsky. "Proč ne?" Tak jsem se zase vrátil do jídelního výklenku. Nechal jsem Alberta, aby převzal roli barmana a připravil mi bezvadnej horkej koktejl z rumu s ovocnou šťávou a Albert sám se objevil v rámu piezovize nad servírovacím stolkem, aby mi dělal společnost. "Je to moc dobrý," řekl jsem a vypil jsem to. "Dáme si ještě jeden před jídlem, jo?" "Samozřejmě, Robine," řekl a pohrával si s dýmkou. "Robine?" "Ano?" ozval jsem se, když jsem se natahoval pro další sklenici.
"Robine," - shovívavě - "já mám nápad." Dělalo mi dobře poslouchat nápady, takže jsem zdvihl obočí na znamení, že může pokračovat. "Walthers mi něco vnukl: institucionalizovat to, co jsi pro něj udělal. Udělovat výroční ceny. Jako Nobelova cena nebo vědecké odměny Gateway. Šest cen za rok, každá sto tisíc dolarů, každá za určitou vědeckou oblast a objev. Připravil jsem rozpočet," - ustoupil stranou a otočil hlavu a podíval se do rohu rámu; objevil se tam pečlivě napsaný leták - "ten ukazuje, že nominální výdaje ve výši šest set tisíc ročně, z nichž se skoro všechny vrátí v daních a z účasti třetí strany-" "Nech toho, Alberte. Nebuď mým účetním. Buď mým vědeckým poradcem. Ceny za co?" Řekl prostě: "Za pomoc při odhalování záhad vesmíru." Opřel jsem se a protáhl, cítil jsem se uvolněný a bylo mi teplo. A byl jsem vlídný, dokonce i k počítačovému programu. "No jo, sakra, Alberte, jasně. Pokračuj. Polívka ještě není hotová?" "Hned to bude," řekl úslužně a taky to hned bylo. Ponořil jsem do ní lžíci a byla to rybí. Hustá. Bílá, se spoustou smetany. "Stejně ještě nechápu podstatu věci," řekl jsem. "Informace, Robine." "Ale já myslel, že stejně dostáváš informace všeho druhu." "To jistě - po tom, co jsou publikovány. Pořád mi běží pojmově identifikační průzkumný program s více než čtyřiceti třemi tisíci objektovými označeními a hned, jak se něco stane, třeba se někde objeví transkripce jazyka Heechee, automaticky se ukládá do mé paměti. Ale já tyhle informace chci získat ještě dřív než jsou publikovány a dokonce i ty, které publikovány nejsou. Jako třeba Audeeho objev, víš? Každý rok by porota vybírala vítěze - já bych moc rád," - zamrkal - "pomáhal při výběru členů poroty. A mám připravený návrh šesti oblastí bádání." Pokynul k displeji; rozpočet zmizel a na jeho místě se objevila krásná tabulka:
1. Přenos komunikace Heechee
2. Pozorování a interpretace mizející hmoty
3. Analýza techniky Heechee.
4. Potírání terorismu
5. Uvolňování mezinárodního napětí 6. Rozšíření nevykořisťovatelského života "

Všechny se zdají být chvályhodné," ocenil jsem to. "Ta polívka je taky dobrá." "Ano," řekl, "šéfkuchaři plní pokyny velmi dobře." Podíval jsem se na něj ospale. Jeho hlas se zdál být jemnější - ne, možná správné slovo je spíš sladší - než před tím. Zívl jsem, pokoušel jsem se očima zaostřit.
"Víš, Alberte," řekl jsem, "nikdy jsem si toho nevšiml, ale trochu se podobáš mé mámě." Odložil dýmku a s účastí se na mě podíval. "Není proč dělat si starosti, " řekl. "Nemáš vůbec důvod dělat si jakékoli starosti." Podíval jsem se na svůj věrný hologram s ospalou rozkoší.

"Řek bych, že je to v pořádku," připustil jsem. "Možná se stejně mé mámě nepodobáš. To huňaté obočí-" "To nevadí, Robine," řekl jemně.
"Nevadí, že ne?" souhlasil jsem s ním.
"Takže můžeš jít klidně spát," ukončil rozhovor.
A zdálo se to jako natolik bezvadný nápad, že jsem to taky udělal. Ne úplně hned. Ne najednou. Prostě pomaličku, jemně; chvíli jsem ještě zůstal napůl probuzený a bylo mi úplně bezvadně a byl jsem úplně uvolněnej, takže jsem docela přesně nepoznal, kdy skončil ten stav spánku napůl a kdy jsem začal spát úplně. Zdálo se mi to, nebo to bylo jen takové to snění, co má člověk v tom čase mezi, když už máte pocit, že skoro spíte, ale moc vám to nevadí, a kdy se myšlenky toulají všude možně. No jo, moje myšlenky se toulaly. Honil jsem se ve vesmíru s Wanem, létal do jedné černé díry za druhou a hledal něco, co pro něj bylo moc důležité a taky to bylo moc důležité pro mě, i když jsem nevěděl proč. Objevil se tam taky obličej. Ne Albertův ani mé mámy, dokonce ani Essie, byl to obličej nějaké ženy s výrazným obočím...
Sakra, říkal jsem si a byl jsem mile překvapen, ten čubčí syn mě nadopoval drogou! A mezitím se velká Galaxie otočila a maličké částečky organické hmoty lehce odstrčily o trochu větší částečky kovů a krystalů do prostoru mezi hvězdami; a organické kousky zažívaly bolest a bídu a hrůzu a radost ve všech jejich rozmanitých podobách; ale já celou dobu spal a nevadilo mi to ani trochu. Tehdy.

13 Tresty lásky.
Jeden malý kousek organické hmoty jménem Dolly Walthersová byl hodně zaneprázdněn nabýváním zkušeností těchto pocitů - všech kromě radosti - a velkým dílem jiných pocitů jako zášť a nuda.
Zejména nuda - kromě těch okamžiků, kdy hlavním pocitem v jejím ubohém srdíčku byla hrůza. Víc než čemukoli jinému se vnitřek Wanovy lodi podobal pracovně v jakési složité, plně automatizované továrně, kde byl vyčleněn jen malý prostor pro lidské jedince, aby do něj mohli vejít a něco opravit. Dokonce i ten světélkující zlatý prstenec, který byl součástí řídícího systému Heechee, byl vidět jen zčásti.
Wan ho zatarasil zásobami potravin. Osobní věci, co měla Dolly s sebou - z velké části to byly její maňásky a zásoba tampónů na půl roku - Byly napěchovány ve skříňce v maličké koupelně. Veškerý zbývající prostor byl Wanův. Moc práce tam nebylo a nebylo tam na ni ani místo. Jedinou možností, jak trávit veškerý čas, bylo čtení. Ale Wanovy vějíře, co se daly číst, to byly většinou jenom dětské příběhy, které mu nahráli, jak říkal, když byl maličký. Dolly připadaly strašně nudné, i když to přece jenom bylo lepší než nedělat vůbec nic. Dokonce ani vaření a uklízení nebylo tak nudné jako nicnedělání, ale možnosti byly omezené. Před některými zápachy z vaření hledal Wan útočiště v přistávacím modulu - nebo častěji se uchyloval k tomu, že dupal a utrhoval se na ni. Praní bylo strašně jednoduché - stačilo jenom prádlo prostě vložit do jakéhosi druhu tlakového hrnce, který tím prádlem prohnal horkou páru, ale pak, jak to prádlo schlo; zvyšovalo vlhkost vzduchu, a to byl zase důvod k podupávání a vztekání.
Nikdy ji doopravdy neuhodil - no, pokud nepočítáme ty údery, které dozajista považoval za milostné hrátky - ale strašně jí naháněl strach.
Neděsil ji ale tolik jako ty černé díry, ke kterým postupně zalétávali.
Wana také děsily. Strach ho neodradil a pokračoval pořád dál.
Působilo to na něj tak, že prostě bylo čím dál nemožnější s ním žít.
Když si Dolly uvědomila, že celá tahle potrhlá expedice je všeho všudy beznadějným hledáním Wanova dávno ztraceného a docela jistě dávno mrtvého otce, pocítila k němu opravdovou něhu. Přála si, aby jí dovolil vyjádřit ji. Byly chvíle, kdy, hlavně po sexu, především v těch vzácných okamžicích, kdy hned neusnul nebo ji neodehnal s nějakou jedovatou a neodpustitelnou kritickou poznámkou stran velmi intimních záležitostí - ty chvíle, kdy se aspoň pár minut drželi jeden druhého a mlčeli. Tehdy pociťovala obrovskou touhu navázat s ním lidský kontakt Byly chvíle, kdy měla chuť přiložit mu rty k uchu a šeptat: "Wane? Já vím, jak ti je. Strašně bych ti chtěla pomoci." Ale samozřejmě se toho nikdy neodvážila.
Další věc, kterou se nikdy neodvážila říct, byla, že je oba zabije -dokud se nedostali k osmé díře a ona neměla na vybranou. Dokonce ani tehdy, když už byli dva dny daleko - dva dny letu rychlostí vyšší než je rychlost světla, vzdálenost rovná skoro jednomu světelnému roku - a bylo to jiné. "Proč to vypadá tak legračně?" zeptala se a Wan, aniž by se alespoň ohlédl, jak tak byl shrbený před obrazovkou, řekl jen to, co čekala, že řekne: "Zavři zobák." Potom dál tlachal se svými Mrtvými. Když přišel na to, že ona neumí ani španělsky ani čínsky, mluvil s nimi otevřeně před ní jazykem, kterému nerozuměla.
"Miláčku, prosím tě, ne," řekla a ucítila bolest v žaludku.
"Všechno je to špatně!" Proč to bylo špatně, nedokázala říct. Objekt na obrazovce byl maličký. Nebyl moc jasný a pohyboval se trhavě.
Ale neobjevovaly se ani záblesky energie, když by se zbloudilé chomáče hmoty hroutily Ale stejně tam bylo něco vidět, jakési zamlžené modré záření, rozhodně to nebylo černé.
"Pcha," řekl, potil se a pak, protože se sám taky bál, přikázal: "Řekněte ty děvce, co chce. Anglicky." "Paní Walthersová?" Hlas byl váhavý a slabý; byl to hlas mrtvého člověka, pokud to vůbec kdy člověk byl. "Vysvětloval jsem Wanovi, že tomuhle se říká holá singularita. To znamená, že nerotuje, proto to není tak docela černé. Wane? Porovnal jsi to s mapami Heechee?" Zavrčel: "No jasně, ty blboune, zrovna jsem se na to chystal!" Ale hlas se mu třásl, když se dotýkal ovladačů. Vedle zobrazení, co už tam bylo, se objevilo další. Byl na něm namodralý oblačný objekt, hodně to namáhalo oči. A na druhé polovině obrazovky se objevil tentýž objekt, byl obklopen jasnými krátkými červenými přímkami a blikajícími zelenými kruhy.
Mrtvý řekl se skličujícím uspokojením: "Je to nebezpečný objekt, Wane. Heechee si ho takhle označili." "Ty jsi ale

pitomec! Všechny černý díry jsou nebezpečný!" Najednou vypnul reproduktor a otočil se k Dolly, tvářil se rozzlobeně a opovržlivě. "Ty se taky bojíš!" obvinil ji a kopl do ukradených a děsivých nástrojů v přistávacím modulu.
Dolly příliš na klidu nedodalo, když viděla, že se třese i Wan.
Beznadějně se upřeně dívala na obrazovku a čekala, až bude její mysl zasažena, když se Wan zkusmo dotkne TPVP. Čekala dlouho, protože TPVP nepracoval na mezihvězdnou vzdálenost; a mezitím chvílemi spala. Když se probrala a okénkem nahlédla do přistávacího modulu, viděla Wana, jak nehybně leží skrčený u světélkující síťoviny a jasné diamantové spirály. Pak znovu usnula.
Spala i ve chvíli, kdy byly její sny přerušeny nenávistným, vyděšeným a posedlým bodnutím Wanovy ztrápené mysli přes TPVP a sotva se napůl probrala, když vtrhl zpátky do hlavní kabiny a stál nad ní.
"Osoba!" drmolil, urputně mrkal, jak mu do očí z čela stékal pot. "Teď se musím dostat dovnitř!" A mezitím se mně zdálo o hluboké příkré gravitační díře a o pokladu, který je v ní ukryt. Zatímco Wan se potil hrůzou při rozestavování ukradených nástrojů, já se potil bolestí. Zatímco se Dolly udiveně a upřeně dívala na veliký přízračný modrý objekt na obrazovce, já upřeně koukal na tentýž objekt. Ona ho nikdy předtím neviděla.
Já ano. Měl jsem jeho fotku nad postelí a pořídil jsem ji v době, kdy jsem trpěl ještě víc a byl jsem dokonce i víc dezorientovaný.
Zkoušel jsem si sednout a Essieina silná něžná ruka mě zatlačila zpátky. "Jsi ještě připojený na přístroje pro základní životní funkce, Robine." hubovala. "Nesmíš se tak moc hýbat!" Byl jsem v pokoji malé ošetřovny, kterou jsme postavili u našeho domu u moře Tappan, když se nám zdálo, že jezdit na kliniku vždycky, když je třeba, aby jednomu z nás něco vyspravili, je otrava.
"Jak jsem se sem dostal?" podařilo se mi říct.
"Letadlem, jak jinak?" Naklonila se přes mě a prohlížela si něco na obrazovce nade mnou a přikývla.
"Operovali mě," usoudil jsem. "Ten čubčí syn Albert mě uspal.
Tys mě odvezla domů, když jsem byl ještě pod vlivem toho uspávacího prostředku." "No, ty jsi teda hlavička! Ano. Všechno už máš za sebou. Doktor říká, že jsi zdravej vesnickej pořez a že se dáš rychle do kupy," pokračovala, "akorát že ještě nějakou dobu tě bude bolet břicho, protože máš dva celé, tři desetiny metru nových střev. Teď se najez. Pak zase spi." Opřel jsem se, Essie zatím věnovala přehnanou pozornost Šéfkuchařskému programu a upřeně se dívala na holografické zobrazení.
Bylo tam proto, aby mi připomnělo, že ať už to moje zadrátování, co mě drží při životě, je jak chce nepříjemné, že mám za sebou mnohem nepříjemnější zážitky, jenže tohle mi nepřipomínalo. Připomínalo mi ženu, kterou jsem ztratil. Nebudu tvrdit, že jsem si na ni nevzpomněl několik let, protože by to nebyla pravda. Myslel jsem na ni často - ale jen jako na dávnou vzpomínku a teď jsem na ni myslel jako na člověka.
"A už je čas," zazpívala Essie vesele, "na vydatnou rybí polévku!" A fakt, nedělala si legraci; ať už to bylo cokoli, smrdělo to nechutně, říkala, že tam dala všechno, co jsem potřeboval do sebe dostat a co byl můj organismus schopen přijmout v tom stavu, v jakém jsem se vynacházel. A mezitím byl Wan na lovu v černé díře s chytrými a složitými stroji Heechee; a mezitím mě zrovna napadlo, že to, čím se právě krmím, je hnusnější než léky; a mezitím chytré přístroje vykonávaly vedlejší úkol, o kterém Wan nevěděl; a mezitím jsem se přinutil probrat se natolik, abych se zeptal Essie, jak dlouho jsem spal a jak dlouho můžu čekat, že to bude takhle vypadat, a ona mi odpověděla: "Ještě to chvíli potrvá, milej Robine," a pak jsem znovu usnul.
Zvláštním úkolem bylo předat sdělení, protože ze všech svých artefaktů si Heechee dělali největší starosti s koordinátorem funkcí propojených systémů artefaktů Heechee. Obávali se, že při špatné manipulaci by mohl být závažně a velmi nepříjemně narušen jejich vlastní řád, takže každý artefakt Heechee měl jeden vestavěný poplašný systém.
Máte-li strach, že se k vám může ve tmě kdosi připlížit, tak rozprostřete nástrahy - rachotící plechovky na provaze nataženém tak, aby o něj ten někdo zakopl nebo připravíte něco, co by tomu dotěrovi spadlo na hlavu, cokoliv. A neexistuje temnější tma než mezi hvězdami, takže Heechee také rozestavěli své hlídky včasného varování. Nástrah, které Heechee připravili, bylo hodně, byly velmi přizpůsobivé a hodně, hodně hlučné. Když Wan rozestavěl svoji vývrtku, signál byl okamžitě předán a Kapitána okamžitě informoval spojař. "Způsobil to vetřelec," řekl, svaly měl svraštěné. Kapitán zanadával. V překladu by to jeho nadávání ani moc neznělo jako výrazy určené člověku, protože se týkaly aktu sexuálního páření, kdy žena není zamilovaná. Kapitán to neřekl kvůli technickému významu toho slova. Řekl to proto, že to bylo hrubě obscénní a proto, že žádným mírnějším výrazem by si neulevil. Když si všiml, že Twice upřeně hledí, celá znervóznělá, na pult dálkového ovládání, byl zkroušený.
Kapitán měl největší starosti, protože byl Kapitán, ale Twice měla nejvíc práce. Obsluhovala troje dálkové ovládání najednou: řídila velitelskou loď, do které se chystali přestoupit, nákladní přepravník, který sloužil jako úkryt pro plachetnici a speciální plavidlo bez pilota v sluneční soustavě, které mělo pokyn zaznamenat veškerá vysílání a lokalizovat všechny artefakty ve vesmíru. A ona nebyla v kondici ani pro jedno z nich. Přišel na ni čas milování, jejími pružnými žilami briskně proplouvaly steroidy, biologický program běžel naplno a její tělo dozrálo ke své funkci. Nejen tělo. Dozrála a zjemněla i celá její osobnost. Vypětí při snaze uvést do souladu dálkové řízení plavidel a svoje tělo a nervovou soustavu, která byla naladěna na sexuální spojení, ji mučilo. Kapitán se k ní naklonil. "Jsi v pořádku?" zeptal se. Neodpověděla mu. To byla dostatečná odpověď.
Povzdechl si a věnoval se dalšímu problému. "Tak co, Shoe?" Spojař vypadal skoro stejně rozrušeně jako Twice. "Bylo nalezeno několik shodných pojmů, Kapitáne," oznámil. "Ale překladový program ještě zdaleka není hotový."
Kapitánovi se zkroutily svaly ve tváři. Zbývalo ještě něco neočekávaného, nelogického, co se ještě mohlo zhatit a co se ještě nezhatilo? Tyhle komunikace - nejen že byla nebezpečná samotná jejich existence, ale byly dokonce v několika jazycích! V několika! Nejen ve dvou, což bylo podle schématu Heechee naprosto v pořádku.

Nebyl to jenom jazyk Dělat a jazyk Pocit, jak sami Heechee mluvili, ale doslova stovky vzájemně se nechápajících jazyků. Kdyby dokázal přijít na to, o čem mluví, možná by to trošku utlumilo bolest z věčného naslouchání tomu nekonečnému klábosení.
Tolik starostí a problémů! Nejenže se musí dívat, jak mu Twice před očima slábne a každou hodinou je náladovější, nejen ten hrozný šok z poznání, že jakési stvoření, nikoli Heechee, aktivuje mechanismy, které mohou proniknout do černé díry. Největší Kapitánovou starostí bylo, zda vůbec bude schopen tyhle všechny závažné věci zvládnout.
Mezitím bylo třeba pracovat. Lokalizovali plachetnici a zacílili na ni, to nebyl žádný problém. Odeslali vzkaz její posádce, ale moudře nečekali na odpověď. Velitelská loď, probuzená ze spánku dlouhého několik tisíciletí, se objevila přesně podle plánu. Spojily se, jedna do druhé, ve větší, silnější plavidlo. Ani tohle nebyl skoro žádný problém, i když Twice těžce oddechovala a skučela, když se s námahou přemísťovala od jedné přístrojové desky ke druhé, dálkovým ovládáním dávala příkazy pro kontrolu funkcí v lodi stále pomaleji.
Ale nedošlo k žádným škodám. Objevila se taky dopravní bublina s nákladem na místě, kde se předpokládalo, že se objeví, a dokonce i v očekávané době.
Všechno to trvalo skoro dvanáct hodin. Pro Twice to byly hodiny neutuchající dřiny. Kapitán měl málo co na práci, takže měl spoustu času ji pozorovat. Dokonce i když temněla její měděná pleť únavou, pozoroval, že se mění na temně rudou jako důsledek nenaplněné lásky. To mu dělalo starosti. Na takovéhle problémy nebyli vůbec připraveni! Kdyby věděli, že dojde k výjimečné situaci, tak by mohl prostě na loď přijmout dalšího operátora pro letadlo bez pilota ovládané na dálku, aby Twice ulehčil práci. Kdyby je napadlo, že to bude nutné, mohli rovnou letět ve velitelském plavidle a mohli si ušetřit tu námahu se spojením lodí. Kdyby je to napadlo - Kdyby měli podezření - Kdyby zpozorovali sebemenší náznak - Ale to se jim nepodařilo. Vážně, a jak by se jim to také mohlo podařit? I podle galaktického času uplynulo jenom několik desítek let od chvíle, kdy naposledy vyhlédli ze svého úkrytu - v astronomickém čase to byl jenom mžik - a jak by mohl někdo předpokládat, že za takovou chvíli se toho může tolik stát?
Kapitán se přehraboval v balíčcích s potravinami tak dlouho, až našel nejchutnější a nejstravitelnější z nich a s láskou krmil Twice za přístrojovou deskou. Neměla ani moc chuť. Pohybovala se pomaleji, s menší jistotou, všechno jí šlo hodinu od hodiny hůř. Ale úkoly se jí dařilo plnit. Když konečně sklaply fotonové lodní plachty, otevřel se veliký jícen bublinového plavidla, kabina s cestujícími, co měla tvar nočního motýla, se pomalu přesouvala do bubliny, Kapitán začal zase volně dýchat. Pro Twice to byla nejtěžší část práce, kterou měli udělat. Teď by mohla mít šanci si oddechnout - možná dokonce i šanci dělat s ním to, k čemu bylo její tělo i duše už úplně připraveny.

Heechee zanechali pro lidi tak, aby je objevili, jenom malé průzkumné lodi. Dbali pečlivě na to, aby po sobě nezanechali vesmírnou loď pro speciální úkoly, s jejíž pomocí by mohli být snadno objeveni. Například přeprava bublinou. Nebylo to nic víc než dutá koule vybavená pohonem rychlejším než světlo a navigačním systémem. Heechee ji pravděpodobně využívali k přepravě objemných nákladů z místa na místo; lidi by ji mohli taky docela dobře využít. Každá ta přepravní bublina byla tak velká, že by se do ní vešlo tisíc cestovních lodí typu S. Fa.. Deset takových lodí by vyřešilo problémy lidí, žijících na Zemi, během jednoho desetiletí.

Vzhledem k tomu, že lidé z plachetnice odpověděli na jeho vzkaz okamžitě - pro ně to bylo okamžitě - jejich odpověď došla, ještě než se velká lesknoucí koule nad nimi uzavřela. Spojař Shoe zapojil obrazovku a na ní se objevil vzkaz:
Chápeme, že nesmíme dokončit svoji cestu.
Žádáme vás, abyste nás dopravili na místo, kde budeme v bezpečí.
Ptáme se: Vracejí se Vrahové? Kapitán s účastí pokrčil rameny. Shoeovi řekl: "Předej jim vzkaz: 'Prozatím vás vrátíme do vaší domovské soustavy. Pokud to bude možné, později vás zase dopravíme sem.'" Shoe měl napjatý výraz v obličeji, vyjadřoval směsici pocitu.
"A co ten jejich dotaz na Vrahy?" Kapitán pocítil rychlé zachvění v břiše.
"Řekni jim, že zatím ne." Ale Kapitán se nebál o ostatní, dokonce ani o Twice. Heechee měli až zarážející množství vlastností, které byly totožné s vlastnostmi lidí: zvědavost, lásku muže a ženy, rodinnou soudržnost, péči o děti, radost z manipulace se symboly. Ale důležitost společných vlastností nebyla vždycky úplně stejná. Jedno měli Heechee mnohem vyvinutější než lidé: Svědomí.
Heechee byli téměř fyzicky neschopní odmítnout povinnost a ani nedokázali ponechat špatnost nenapravenou. Pro Heechee byli lidé z plachetnice zvláštní případ. Heechee jim byli dlužní. Právě od nich se dozvěděli o tom nejhrozivějším faktu, kterému kdy Heechee museli čelit.
Heechee a lidé z plachetnice se dobře znali, ale ne zevrubně a ne moc dlouho. Jejich vzájemný vztah začal pro lidi z plachetnice špatně. Pro Heechee skončil dokonce ještě hůř. Nikdo z nich nedokázal na toho druhého zapomenout.
V pomalých bublavých eddách, které lidé z plachetnice zpívali, se vyprávělo o tom, jak se v tom bahýnku jejich sladkého domova náhle objevila plavidla Heechee, kónického tvaru, těžká a hrozně rychlá. Lodi Heechee způsobily na plujících ostrůvcích velkou kavitaci a značné zvýšení lokální teploty. Mnozí zemřeli. Byla napáchána spousta škody, než Heechee pochopili, že tam žila cítící a dokonce i civilizovaná stvoření, i když pomalá.
Heechee se zhrozili toho, co vyvedli. Pokoušeli se to napravit.
Prvním krokem byla komunikace, velmi složitá. Trvalo to hrozně dlouho - alespoň pro Heechee, i když ten čas, než těžký, horký osmistěnný hranol opatrně dosedl doprostřed jednoho plovoucího ostrůvku, byl pro bahenní obyvatele úžasně krátký. Skoro hned to na ně začalo mluvit pochopitelnou, i když co do gramatiky komickou formou jejich vlastního jazyka.

Potom už události nabraly hodně rychlé tempo - pro bahenní lidi. Pro Heechee bylo pozorování jejich každodenního života skoro stejně překotné jako pozorování růstu lišejníku. Kapitán osobně navštívil jejich velikou plynnou planetu - tehdy ještě nebyl kapitán, dalo by se říct, že tehdy byl stevardem; byl mladý, kypící energií, odvážný, se značným, i když opatrným optimismem Heechee, vyplývajícím z budoucnosti bez hranic, která na ně dolehla tak děsivě.
Plynný gigant nebyl jediným krásně vzrušujícím místem, které mladý Heechee navštívil. Byl na Zemi a setkal se s australopitheky pomáhal do map zakreslovat oblaky a kvasary, převážel posádky do nejvzdálenějších míst a na různé stavební projekty. Roky ubíhaly. Desetiletí ubíhala. Komunikační technika, kterou používali bahenní obyvatelé, pracovala hrozně pomalu. Mohlo by to jít o trochu rychleji, kdyby to Heechee považovali za důležité; ale oni to za důležité nepovažovali.
Stejně se to nemohlo vyvíjet rychleji, protože by to bahenní obyvatelé nezvládali.
Ale byla to zajímavá záležitost z hlediska sběratelského, turistického, protože bahenní obyvatelé byli nablízku už hodně, hodně dlouho. Jejich studená biochemie byla asi tak třistakrát pomalejší než u Heechee nebo u lidí. Historie, jak ji zaznamenali Heechee, byla pět, šest tisíciletí stará - více méně jako historie lidí, byli na stejném stupni technické evoluce. Zaznamenaná historie bahenních obyvatel sahala třistakrát hlouběji. Existovaly skoro dva miliony let chronologicky řazených historických dat. Nejstarší lidové pověsti, legendy a eddy byly ještě desetkrát starší. Nebylo nic těžkého přeložit je do těch pozdějších, protože bahenní lidé se příliš rychle nepřemísťovali, dokonce ani v oblasti vývoje jazyka, ale koncentrované mozky, které je překládaly, je prohlásily za nepříliš zajímavé. Upustily od jejich překladu... dokud nezjistily, že dvě z nich pojednávají o návštěvě z vesmíru.
Když přemýšlím o všech těch letech, kdy lidská rasa pracovala s na nervy jdoucím poznáním své podřadnosti - protože Heechee toho udělali o tolik víc než my a udělali to mnohem dřív - je mi to líto. Myslím, že nejvíc je mi líto, že jsme nevěděli o dvou eddách.
Prostě, že jsme je neznali. Sice by nám ukázaly další věc, které bychom se měli obávat - (i když by nás mohlo uklidnit, v jak značné vzdálenosti se nacházely) - ale mám spíše na mysli, jak ovlivňovaly morálku Heechee.

Robin o lidech z plachetnice moc nevypráví, hlavně proto, že je tehdy moc neznal. Ale to je škoda. Jsou zajímaví. Jejich jazyk se skládal z jednoslabičných slov - jedna souhláska, jedna samohláska. Rozlišovali přibližně padesát souhlásek a čtrnáct samohlásek a dvojhlásek, s nimiž si pohrávali - proto měli pro trojslabičné jednotky, jako byla jména, 3,43xl08 kombinací. Byla jich spousta, hlavně pro jména, protože tyhle kombinace vytvořily víc mužských jmen, než potřebovali, a ženám jména nedávali.
Když muž obtěžkal ženu, narodil se chlapec. To dělal ovšem zřídka, protože ho to stálo spoustu energie. Neoplodněné ženy rodily holčičky více méně rutinně. Ale když rodily chlapce, stálo je to život. Nevěděly to - a vlastně ani nic jiného.
Eddy lidí z plachetnice nevyprávějí žádné milostné příběhy

První píseň byla ze samotného úsvitu civilizace prvních osadníků bahenních lidí a byla dost dvojsmyslná. Byla to vize bohů. Přišli, zářili tak jasným světlem, že dokonce i primitivní optika bahenních lidí je zaregistrovala - zářili s takovou energií, že řídké plyny kypěly a vřely a mnozí obyvatelé zahynuli. Bohové už to víckrát neudělali, odešli a už se nikdy nevrátili. Ta píseň sama o sobě neměla nijak zvláštní význam. Nebyly v ní žádné podrobnosti, které by Heechee považovali za uvěřitelné, a většinou ta píseň pojednávala o jistém hrdinovi z řad bahenních lidí, který měl odvahu postavit se návštěvníkům na odpor a za odměnu se potom stal vládcem nad celým bažinatým územím jejich planety.
Ale ta druhá píseň byla mnohem specifičtější. Vznikla o mnoho milionů let později - skoro o jedno historické období. Zpívalo se v ní rovněž o návštěvnících z jiného světa, ale tentokrát se nejednalo o pouhé turisty. Nebyli to ani dobyvatelé. Byli to uprchlíci. Vřítili se z oblohy na bažinatý povrch, bylo jich asi tolik, kolik se jich vešlo do jedné lodi, byli špatně vybaveni, aby přežili ve studeném prostředí, které pro ně bylo hustě nasyceno jedy.
Ukryli se tady. Zůstali tu hodně dlouho, podle toho, jak měřili čas, tu byli víc než století. Dost dlouho, aby je bahenní lidé objevili a dokonce aby s nimi navázali jistý druh komunikace. Byli napadeni nepřátelskými vrahy, kteří pláli jako oheň a vládli zbraněmi, co rozbíjely a pálily. Celá jejich domovská planeta byla sežehnuta. Všechna jejich plavidla ve vesmíru pronásledovali a zničili.
A potom, když se generacím utečenců podařilo přežít a dokonce se i rozmnožit, to všechno skončilo. Plamenní vrahové je našli a vyvařili obrovskou mělčinu blátivého metanového moře do sucha, aby je zničili.
Když Heechee tuhle píseň slyšeli, mohli ji považovat za báji, až na jeden pojem, který se v ní objevil. To slovo se nedalo snadno přeložit, protože muselo přežít neúplnou komunikaci s uprchlíky a rovněž dva uplynulé miliony let. Ale to slovo přežilo.
Právě ono přimělo Heechee, aby přestali dělat všechno, čím se zabývali, a soustředili se na jedinou věc: ověření té staré eddy. Hledali domov uprchlíků a našli jej - byla to planeta sežehnutá sluncem, která explodovala. Pátrali a našli artefakty předchozích civilizací, které se dostaly do vesmíru. Nebylo jich mnoho. Žádný z nich nebyl v nijak zvlášť dobrém stavu. Bylo to skoro čtyřicet jednotlivých částí a kusů napůl roztavených strojů. Podle výsledků zkoumání izotopů je rozdělili do dvou oddělených období. Jedno z nich časově splývalo s obdobím, kdy utečenci pluli na bahnitou planetu. To druhé období bylo o mnoho milionů let starší.
Dospěli k závěru, že ty příběhy byly pravdivé: existovala rasa Vrahů; vymýtili každou civilizaci, která se vydala do vesmíru a kterou našli, a to už trvalo déle než dvacet milionů let.
A Heechee začali věřit tomu, že jsou pořád ještě někde nablízku.
Protože to slovo, které bylo tak složité přeložit, popisovalo, jak se nebesa roztáhla a vládci ohně způsobili, že všechny

hvězdy a galaxie do sebe znovu narazily. Byl to záměr. A nedalo se věřit tomu, že by ti obři, ať to byl kdokoli, nepočkali na místě, aby shlédli výsledky procesu, který zahájili.
Jasný sen Heechee se rozpadl a bahenní lidé zpívali novou eddu; píseň o Heechee, kteří je navštívili, naučili je bát se a prchli.
Takže Heechee nastražili svoje pasti na hlupáky, ukryli většinu důkazů o své existenci a stáhli se do svého úkrytu - díry v jádru Galaxie.
V jistém slova smyslu byli i bahenní lidé jednou z těch pastí.
LaDzhaRi to věděl; všichni to věděli; proto se řídil pokynem zděděným po předcích a předal zprávu hned, jak se jeho mysli dotkla mysl jiná. Cekal na odpověd, i když už to bylo roky, dokonce i v čase, jak jej měřil LaDzhaRi, co se naposledy objevily jakési náznaky existence Heechee, a pak už jen lehký dotek rutinního přehledu TPVP. Očekával rovněž, že až odpověd přijde, nebude se mu líbit. Celá ta epická bitva budovám a vypuštění mezihvězdné lodi, staletí již investovaná do jejich milion let dlouhé cesty - všechno zbytečně! Byla pravda, že let trvající tisíce roků nebyl pro LaDzhaRiho ničím víc než běžná velrybářská výprava pro kapitána Nantucketu. Ale velrybáři by se taky nelíbilo, kdyby ho uprostřed Pacifiku nalodili a odvezli domů s prázdnou. Všichni členové posádky byli nervózní.

Robin nevysvětluje dost jasně, čeho se Heechee báli. Vydedukovali si, že účelem opětovného stažení vesmíru byl návrat do jeho prapůvodního atomu - po něm by mohl následovat další velký třesk a mohl by začít existovat nový vesmír. Dál si vydedukovali, že v tom případě by se základní fyzikální zákony, které platí ve vesmíru, mohly vyvíjet jinak.
Nejvíc je děsila myšlenka na tvory, kteří se domnívali, že by byli šťastnější ve vesmíru, v němž by platily odlišné fyzikální zákony.

Vzrušení na plachetnici bylo tak veliké, že někteří členové posádky nedobrovolně přešli do rychlého režimu; blátivá kapalina vířila tak silně, až se vytvářely kavitační bubliny. Jedna žena zemřela. Jeden muž, TsuTsuNga, byl tak demoralizován, že osahával ty zbývající ženy. "Prosím tě, neblázni," říkal mu LaDzhaRi. Aby muž oplodnil ženu, a tady to vypadalo, že přesně na to se TsuTsuNga chystá, potřeboval tolik energie, že někdy byl ohrožen jeho život. Ženám nic nehrozilo - smyslem jejich života bylo prostě porodit dítě - ale samozřejmě o tom nevěděly, jako vlastně nevěděly nic o ničem jiném. Ale TsuTsuNga řekl pevně: "Jestli se nemůžu stát nesmrtelným tak, že doletím na jinou hvězdu, tak aspoň zplodím syna." "Ne! Prosím tě! Přemýšlej trochu, příteli," prosil ho LaDzhaRi, "můžeme se vrátit domů, když budeme chtít. Můžeme se vrátit jako hrdinové na naše plovoucí ostrovy, můžeme zpívat svoje eddy, aby nás slyšel celý okolní svět-" Bahno v jejich domovském prostředí neslo zvuk stejně jako moře a jejich písně bylo slyšet stejně daleko jako písně pozemských velryb.
TsuTsuNga se zlehka dotkl LaDzhaRiho, skoro opovržlivě, přinejmenším odmítavě. "Nejsme hrdinové!" řekl. "Odejdi a nech mě, abych tuhle ženu udělal." A LaDzhaRi ho zdráhavě pustil a poslouchal zvuky, které tichly, jak odcházel. Byla to pravda. Jako hrdinové propadli.
Lidé z plachetnice nepostrádali takové lidské vlastnosti jako byla pýcha. Nedělalo jim moc dobře, že patřili Heechee - co pro ně byli? Otroci? Ne tak docela, protože jediná služba, kterou po nich požadovali, bylo předat zprávu směrovým paprskem, pokud zaregistrují nějaký inteligentní život letící vesmírem. Dělali to rádi, spíš kvůli sobě než kvůli Heechee. Jestli tedy nebyli otroci, tak co? V tomhle případě plně odpovídal jeden výraz: mazlíčci.
Takže rasová duše bahenních obyvatel byla "poskvrněna" špínou, kterou nikdy nemohli odstranit, i kdyby dokázali ve vesmíru se svými obrovskými pomalými hvězdnými plachetnicemi realizovat jakkoli vynikající mezihvězdné dobrodružství. Věděli, že jsou maz- líčci. Nebylo to poprvé. Dlouho předtím, než se objevili Heechee, byli osobním majetkem (skoro ve stejném duchu) bytostí, které se naprosto nepodobaly Heechee ani lidem ani jim samotným. A když, už před generacemi, předali zpěváci pravdy staré eddy o těch jiných do naslouchacího přístroje Heechee, všimli si bahenní lidé, že Heechee utekli. Nejhorší, čím můžete být, je právě být mazlíčkem.
Vesmírem se šířila láska a strach. Pro lásku (co se jako láska předávalo mezi bahenními lidmi) si TsuTsuNga podlomil zdraví a riskoval život. Já jsem snil o lásce a ležel jsem v malém nemocničním zařízení, bděl jsem ani ne hodinu denně, zatímco rezervní střeva, stočená v mém břiše, si zvykala na nové okolí. Kapitán, vyděšený svou láskou, se díval, jak Twice hubne a tmavne.
Protože Twice se neulevilo, ani když už bublina s nákladem byla na cestě. Její práce skončila moc pozdě.
Zdravotnickému specialistovi se nejvíc blížil Burst, operátor černých děr, ale dokonce i doma, i s tou nejlepší péčí, mohlo jen málo žen přežít neopětovanou lásku v kombinaci s příšerným vypětím.
Kapitána nijak nepřekvapilo, když se Burst objevil, celý ubitý a politováníhodný, a řekl: "Je mi líto. Připojuje se ke koncentrovaným mozkům." Láska není levné zboží. Někteří z nás ji mohou mít, aniž by kdykoli museli cokoli zaplatit, ale to jen v tom případě, že účet za nás zaplatí někdo jiný.

14 Nový Albert.
Všichni se proti mně spikli - dokonce i žena mého srdce - dokonce i můj důvěryhodný program pro vyhledávání dat. Na krátkou chvíli mi dovolili být vzhůru a dali mi možnost volby.
"Můžeš jít na kliniku na komplexní prohlídku," řekl Albert a uvážlivě ocucával svoji dýmku.
"Nebo se tady můžeš válet a spát, dokud si nebudeš naprosto jistej, že je ti lip," řekla Essie.
"Ah-ha," odpověděl jsem. "To jsem si mohl myslet! Vy mě prostě držíte v bezvědomí, co? Už je to určitě pár dní, co jste

mě nadopovali a nechali mě rozpárat." Essie uhnula očima. Řekl jsem velkoryse: "Nevyčítám vám to, ale copak nevidíte, že se chci podívat na ten Walthersův nález?! Copak to nechápete?" Pořád ještě se mi nedívala do očí. Zlostně se mračila na hologram Alberta Einsteina. "Zdá se, že má dneska sakra hodně elánu.
Dopuješ toho chuligána dostatečně?" Albertovo zobrazení si odkašlalo. "No, vlastně, paní Broadheadová, víte, lékařský program mi radil, abych už nepodával příliš mnoho uklidňujících léků." "Panebože! Bude vzhůru a bude nás otravovat ve dne v noci! Ale to nevadí, já to zařídím takhle. Robine, zítra jdeš na kliniku." A celou tu dobu, co na mě vrčela, mě hladila rukou za krkem; slova mohou lhát, ale dotek lásky se vždycky pozná.
Tak jsem řekl: "Uděláme kompromis. Půjdu na kliniku na celkovou prohlídku a jestli to všechno dopadne dobře, nebudeš mi bránit v tom, abych se vydal do vesmíru." Essie byla zticha, přemítala, ale Albert zdvihl obočí. "Myslím, že by to byla chyba, Robine." "Ale takoví my lidi už jsme, abychom dělali chyby. A co je k večeři?" Víte, spočítal jsem si, že když ukážu, že mám chuť k jídlu, budou to považovat za dobré znamení, a možná to i vyšlo. Taky jsem si spočítal, že moje nová loď bude stejně hotová až za několik týdnů, takže vlastně nebyl důvod k nějakému spěchu - nechtělo se mi nasednout do další napěchované a smradlavé Pětky, když jsem měl svou vlastní jachtu, kterou jsem mohl letět. Ale zapomněl jsem, jak nesnáším nemocnice.
Když mě Albert prohlédl, změřil mi bolometricky teplotu, bedlivě zkontroloval jasnost mých očí a zkontroloval, jestli nemám na kůži skvrny od popraskaných žil, prohnal mi trupem ultrazvuk, aby se podíval na mé orgány uvnitř a provedl rozbor všeho, co po mně zůstalo v toaletě, zkoumal biochemickou rovnováhu a bakterie. Albert těmhle metodám říkal neagresivní. Já jim říkal slušné.
Diagnostické procedury na klinice se neobtěžovaly být slušné.
Nebyly bolestivé. Než postoupili hlouběji, znecitlivěli mi povrch kůže, a když už se vám jednou dostanou pod kůži, tak už si nemusíte dělat starosti se spoustou nervových zakončení. Všechno, co jsem skutečně cítil, bylo škubání, dloubání a svědění. Ale strašné a kromě toho jsem věděl, co se mnou dělají. Světelné trubičky o síle vlasu nakukovaly dovnitř mého břicha. Pipety ostré jako jehly mi vycucávaly vzorky tkáně, kterou potom analyzovali. Násosky vysrkávaly moje tělní tekutiny. Kontrolovali mi stehy a hodnotili jizvy. Celá tahle procedura trvala necelou hodinu, ale mně to připadalo delší a upřímně řečeno, raději bych se věnoval něčemu jinému.
Konečně mi dovolili, abych se zase oblékl a směl jsem se posadit do pohodlného křesla za přítomnosti lékaře, skutečného člověka.
Dovolili dokonce i Essie, aby se posadila, ale já jí nedal šanci promluvit. Začal jsem jako první. "Tak co mi řeknete, doktore?" zeptal jsem se. "Za jak dlouho po operaci můžu vyletět do vesmíru? Nemám na mysli rakety, chci použít smyčku Lofstrom, ta způsobuje trauma asi jako výtah. Víte, smyčka vás vlastně jen jakoby vytáhne na zmagnetizovaném pásu -" Doktor zvedl ruku. Byl to člověk typu obtloustlého bělovlasého dědy Mráze s pěstěnou, krátce přistřiženou bradkou a s jasnýma modrýma očima. "Já vím, co je smyčka Lofstrom." "Fajn, to jsem rád. Takže co?" "No," řekl, "obvykle se po takové operaci, kterou jste absolvoval vy, doporučuje vyhýbat se něčemu takovému po dobu tří až čtyř týdnů, ale -" "Ale, ne! Doktore, ne!" řekl jsem. "Prosím vás! Nechci zahálet skoro celý měsíc!"
Podíval se na mě a pak na Essie. Essie se mu do očí nepodívala.
Usmál se. "Pane Broadheade," řekl, "myslím, že byste měl vědět dvě věci. Ta první je, že často je vhodné po určitou dobu udržovat pacienta v bezvědomí. Za použití elektricky stimulovaných svalových cvičení, masáží, při dobré výživě a náležité zdravotní péči nedochází k žádnému poškození funkcí a pro pacientův nervový systém je to mnohem jednodušší. A pro všechny ostatní také." "Ano, ano," řekl jsem, moc mě to nezajímalo. "A co je ta druhá věc?" "Ta druhá věc je to, že jste byl operován před čtyřiceti třemi dny. Můžete dělat, co se vám zlíbí. Včetně té jízdy na smyčce."
Byly doby, kdy cesta ke hvězdám vedla přes Guyanu nebo Bajkonur nebo Cap Canaveral. Spotřebovali jste kapalný vodík za milion dolarů, abyste se dostali na oběžnou dráhu, než se vám podařilo přestoupit do něčeho, co letělo dál. Teď už jsme měli startovací smyčky Lofstrom rozmístěné kolem rovníku, velikánské kusy jemné vzdušné tkaniny, které jste viděli, až když jste byli skoro v nich - no, asi tak v okruhu dvaceti kilometrů, což bylo vlastně přistávací pole pro satelity. Díval jsem se na to s potěšením a pýchou, když jsme tak kroužili a sestupovali na přistání. Essie seděla vedle mě, mračila se a něco si mumlala, jak pracovala nad nějakým projektem - nějaký nový druh počítačového programování nebo to možná byl plán důchodů pro její zaměstnance v Big Chon. Nevěděl jsem, co to bylo, protože mluvila rusky. Na sklopný monitor přede mnou mi Albert promítal moji novou loď, pomalu model otáčel a přitom uváděl statistické údaje o výkonu, příslušenství, hmotnosti a komfortu vybavení. Protože jsem do téhle hračičky investoval pár milionů dolarů a spoustu času, tak mě to zajímalo, ale ne tolik, jako mě zaujalo to, co se stalo pak. "Později, Alberte," přikázal jsem mu a on se poslušně vytratil. Natáhl jsem krk, abych dobře viděl na smyčku, když jsme přistupovali k závěrečnému manévru. Matně, na pozadí vrcholku startovací sekce věže, jsem viděl kabiny, jak se ženou vzhůru se zrychlením tři gé a v nejstrmější části stoupání se jemně a elegantně oddělují, aby zmizely v záplavě modře. Byla to krása! Žádné chemikálie, žádné spalování, žádné poškozování ozónové vrstvy. Dokonce se neplýtvalo energií ani při dosednutí přistávacího modulu Heechee; některé věci se nám podařily dokonce ještě líp, než jak to uměli Heechee! Byly doby, kdy dokonce ani nestačilo být na oběžné dráze, pak jste museli absolvovat dlouhou Hohmannovu cestu k asteroidu Gateway. Obvykle jste byli vyděšení k smrti, protože každý věděl, že na Gateway bylo víc prospektorů mrtvých než zbohatlých; protože vám bylo z vesmíru špatně a byli jste nacpáni do lodi a odsouzeni žít v tom meziplanetárním rámusu týdny nebo měsíce - tak dlouho, dokud jste nevystoupili z lodi na asteroid. Ze všeho nejvíc jste se báli proto, že jste dali v sázku všechno, co jste měli nebo co jste si mohli půjčit nebo za co jste mohli zaplatit. Teď jsme měli v pronájmu Trojku Heechee, která na nás čekala na nízké oběžné dráze. Mohli jsme do ní přestoupit, tak jak jsme byli, a pokračovat dál v cestě ke vzdáleným hvězdám ještě dřív, než jsme strávili poslední jídlo, co jsme si dali na Zemi - tedy, my jsme mohli, protože jsme na to měli svaly i peníze, kterými jsme za to mohli zaplatit.
Byly doby, kdy vystoupit do mezihvězdné nicoty bylo tak trochu jako hrát ruskou ruletu. Jediný rozdíl byl v tom, že

když jste měli štěstí, tak cokoli, co jste našli na konci své cesty, vás mohlo učinit bohatým člověkem navždycky - jak se to nakonec stalo i mně. Ale většinou se umíralo.
"Teď je to mnohem lepší," povzdechla si Essie, když jsme sestupovali z letounu a mžourali do horkého jihoamerického slunce. "A kde je, sakra, to auto z toho zablešenýho hotelu?" Nekomentoval jsem, že mi přímo četla myšlenky. Konec konců, za dobu našeho manželství jsem si na to zvykl. Ale nebyla to telepatie; to by si totiž pomyslel každý člověk, který by se ocitl v naší situaci. "Škoda, že s námi neletí Audee Walthers," řekl jsem a díval jsem se na startovací smyčku. Byli jsme několik kilometrů od ní, na vzdálenějším břehu jezera Tehigualpa. Viděl jsem, jak se v něm smyčka odráží. V odrazu uprostřed jezera byla modrá, u jeho břehů, které byly osety jedlými řasami, byla zelenavě žlutá. Vypadalo to moc hezky.
"Kdybys chtěl, aby zůstal s tebou, nedával bys mu dva miliony, aby mohl pronásledovat svoji ženu," řekla Essie prakticky a potom, když se lépe podívala: "Jak ti je?" "Naprosto bezvadně." Nebylo to moc daleko od pravdy. "Nedělej si o mě starosti. Když si platíš plnou lékařskou péči plus, tak si nedovolí nechat tě zemřít dřív, než ti bude sto - byla by to totiž špatná reklama." "Nemohou dělat skoro nic," řekla sklíčeně, "když je zákazník lehkomyslný dobrodruh, co svůj čas tráví pronásledováním stvoření, která považuje za Heechee! Ale," dodala rozjařeně, "koukej, auto z blechárny přijelo, šup do něj!" Takže když jsme už seděli v autě, naklonil jsem se a políbil ji vzadu na krk - šlo to snadno, protože měla vlasy spletené do dlouhého copu a ten si omotala kolem krku jako náhrdelník - byla připravená na start, víte. Naklonila se k mým rtům. "Chuligán." Povzdechla si. "Ale ne špatnej chuligán." Ten hotel nebyla tak docela blechárna. Přidělili nám luxusní apartmá v nejvyšším poschodí s výhledem na jezero a na smyčku.
Kromě toho jsme se tam chtěli zdržet jenom několik hodin. Nechal jsem Essie, aby si na hotelové piezovizi zapnula svoje programy a já se zatím šel podívat k oknu a shovívavě si říkal, že nejsem doopravdickej chuligán. Ale nebyla to pravda, protože tak jako já by se nechoval zodpovědný člověk ve středních letech, bohatý a majetný - letět do mezihvězdného prostoru jenom proto, že mu to připadá romantické a vzrušující.
Tehdy mě napadlo, že se Essie na motiv mého jednání takhle nedívá. Mohla si myslet, že mám jiný důvod.
Tehdy mě napadlo, že možná i můj názor je špatný. Hledal jsem skutečně Heechee? Byl to, samozřejmě, Heechee nebo v každém případě mohl být; každý byl na Heechee strašně zvědavý. Ale ne každý něco nechal v mezihvězdném prostoru. Bylo docela dobře možné, že někde hluboko v mé mysli bylo zasuto cosi, co mě pohánělo a co mě naplňovalo nadějí, že nějak, někde bych mohl tu zanechanou věc zase najít? Já věděl, co je to za věc. Věděl jsem, kde jsem ji nechal. Co jsem ale nevěděl bylo, co s ní budu dělat, jestli ji zase najdu.
A pak jsem ucítil jakési chvění, nebyla to úplně bolest, v břiše.
Nemělo to nic společného se dvěma celými, třemi desetinami metru nových střev. Bylo to spojeno s nadějí nebo strachem, že by nějakým způsobem do mého života znovu vstoupila Gelle-Klára Moynlinová.
Zůstalo mi ještě hodně emocí, víc, než jsem si uvědomoval. Oči se mi naplnily slzami, takže mi připadalo, že se síťovina za oknem rozvlnila.
Ale já v očích neměl vůbec žádné slzy.
A nebyl to optický klam. "Proboha!" vykřikl jsem. "Essie!" Přispěchala, postavila se vedle mě a dívala se na maličký záblesk světla z přistávacího modulu na startovací dráze a na tu strukturu jemnou jako pavučina, jak se celá třese a chvěje. Pak byl slyšet hluk - osamělý slabý výbuch, jako by z pušky někde daleko vyšla rána a pak hlubší, pomalejší a delší zahřmění, jak se obrovská smyčka roztrhla na kusy. "Proboha," řekla Essie slabě jako ozvěna a sevřela mi ruku. "Terorista?" A pak si sama odpověděla. "Samozřejmě terorista," řekla hořce.
"Kdo jinej by moh bejt takhle sprostej?" Otevřel jsem okna, abychom měli dobrý výhled na jezero a na smyčku; šlo to a to znamenalo, že nebyla zničena. Ostatní v hotelu už takové štěstí neměli. Letiště samotné zůstalo netknuté, nepočítáme-li plavidla, která občas prolétla jen proto, že nebyla ukotvená. Ale představitelé letiště byli vyděšení. Nevěděli, jestli zničení startovací smyčky byl jen izolovaný incident teroristické sabotáže nebo snad počátek revoluce - nevypadalo to, že by se někdo domníval, že se jednalo o pouhou náhodu. Bylo to děsivé, hodně. Ve smyčce Lofstrom byla vázána zatraceně velká dávka kinetické energie, byl to vlastně víc než dvacet kilometrů dlouhý železný pás o váze asi tak pět tisíc tun, který se pohyboval rychlostí dvanácti kilometrů za sekundu.
Ze zvědavosti jsem se později ptal Alberta a on mi sdělil, že síla potřebná k jeho vyzdvižení do výšky byla 3,6 x 1014 joulů. A když něco takového zkolabuje, tak všechny ty jouly se najednou uvolní, bud jak buď, je to jasné.
Alberta jsem se ptal později, tehdy jsem se ho ptát nemohl. Přirozeně, první věc, kterou jsem udělal - pokusil jsem se vyladit Alberta nebo jakýkoli jiný program pro vyhledávání dat nebo informační program, který by mi mohl sdělit, co se děje. Komunikační okruhy byly přetížené; byli jsme odříznuti. Ale vysílání piezovize ještě fungovalo, tak jsme si stoupli a dívali jsme se na ten houbovitý mrak, který rostl, a poslouchali jsme zprávy o škodách. Jeden raketoplán zrovna na smyčce nabíral rychlost, když praskla - to byla ta první exploze, možná proto, že vezl bombu. Další tři byly na vnějším nakládacím okruhu. Z více než dvou set lidí teď byla jen kaše; to je bez těch, které ještě spočítat nemohli - těch, co pracovali u samotného odpalovacího zařízení nebo nakupovali v bezcelních obchodech a byli v barech pod smyčkou nebo se prostě procházeli kolem. "Kdybych tak mohl mluvit s Albertem," zabručel jsem k Essie.
"Co se toho týče, milý Robine," začala váhavě, ale nedokončila větu, protože někdo zaklepal na dveře; mohli by se seňor a seňora hned dostavit do Bolivar Room, por favor, je třeba projednat velmi naléhavou záležitost.
Ta velmi naléhavá záležitost byla policejní kontrola a nikdy jste ještě určitě nezažili takovou kontrolu dokladů. Bolivar Room byla jedna z těch funkčních místností, která se používá při schůzích a při zahajování velikých banketů. Jedna její část byla napěchována turistas jako jsme byli my, mnozí seděli na svých zavazadlech, všichni vypadali rozzlobeně a vyděšeně zároveň. Nechali je čekat.
Nás ne. Hotelový poslíček, který pro nás přišel, měl na rukávě své uniformy pásku s iniciálami "S.E.R.3". Doprovodil nás ke stupínkům, kde se policejní poručík zběžně podíval do našich pasů a potom nám je vrátil. "Seňor Broadhead,"

řekl anglicky s vynikajícím akcentem amerického středozápadu, "napadá vás, že tenhle projev teroristického násilí mohl být vlastně namířen proti vám osobně?" Civěl jsem na něho. "Až doteď ne," podařilo se mi ze sebe vypravit.
Přikývl.
"Nicméně," pokračoval, v drobné ruce svíral výtisk z piezovize, "dostali jsme z Interpolu zprávu o pokusu teroristů zabít vás před pouhými dvěma měsíci. Ten pokus byl vcelku dobře zorganizován.
Hlavně komisař z Rotterdamu trvá na tom, že se nejedná o náhodu a že stejně dobře mohou proti vám podniknout i další akce." Nevěděl jsem, co na to mám říct. Essie se naklonila dopředu.
"Řekněte mi, teniente," řekla a upřeně se na něj dívala, "tohle je vaše teorie?" "Ach, moje teorie. Kdybych tak měl nějakou teorii," řekl rozzuřeně.
"Teroristi? Není pochyb. Namířeno proti vám? Možná. Namířeno proti stabilitě naší vlády? To je, myslím, dokonce pravděpodobnější, protože ve venkovských oblastech vládne velká nespokojenost; řeknu vám důvěrně, že se objevují dokonce i zprávy o tom, že jisté vojenské jednotky možná plánují převrat. Co člověk může vědět? Proto vám pokládám nezbytné otázky, jako například zda jste 3 Los Servicias emergencias de la Republica - pohotovostní služba republiky. neviděl někoho, kdo se vám zdál podezřelý nebo zda jste tu někoho náhodně nepotkal. Ne? Přemýšlel jste, kdo se na vás pokusil spáchat atentát v Rotterdamu? Můžete vnést alespoň paprsek světla do tohoto strašlivého činu?" Otázky padaly tak rychle, že se zdálo, jako by jen stěží očekával, že na ně odpovím, nebo jako by ani odpovědi slyšet nechtěl. To mě otravovalo skoro stejně jako destrukce samotné smyčky; tohle byl odraz všeho, co jsem viděl a cítil na celém světě. Byl to jakýsi druh zoufalé rezignace, jako by záležitosti musely být pořád horší a nebylo možné najít způsob, jak je zlepšit. To mi bylo hodně nepříjemné.
"Rádi bychom odešli a vyklidili vám pole," řekl jsem, "takže pokud jste svoje otázky již vyčerpal -" Chvíli počkal, než odpověděl, a začal vypadat jako někdo, kdo ví, jak svou práci dělat znovu. "Měl jsem v úmyslu požádat vás o laskavost, seňor Broadhead. Bylo by možné, abyste nám na den, na dva zapůjčil svoje plavidlo? Pro raněné," vysvětlil, "protože naše Všeobecná nemocnice stála, bohužel, přímo v dráze kabelů padající smyčky." Je mi hanba, když musím říct, že jsem váhal, ale Essie nikoli.
"To je naprostá samozřejmost, teniente," řekla. "Zvláště, když budeme potřebovat rezervaci na jinou smyčku, v každém případě ihned, jakmile se dozvíme, kam se vlastně máme vydat." Rozzářil se. "To, vážená seňoro, pro vás můžeme zařídit prostřednictvím vojenských komunikačních systémů. Mé nejhlubší díky za vaši šlechetnost!" Služby ve městě úplně přestaly fungovat, ale když jsme se dostali zpátky do našeho apartmá, stály na stolech čerstvě nařezané květiny, košíčky s ovocem a víno, což tu před tím nebylo. Okna byla zavřená. Když jsem je otevřel, pochopil jsem proč. Jezero Tehigualpa už nebylo jezero. Byla to jenom horká prohlubeň. Podle předpokladu by tam měl dopadnout pás smyčky v případě katastrofy, ale nikdo nevěřil tomu, že by k ní kdy mohlo dojít. Teď, když k tomu došlo, se jezero vypařilo a zbylo po něm jenom bahniště. Mlha zahalila trosky smyčky a všude zapáchalo horké bahno. To mě přimělo hodně rychle okno zase zavřít.
Vyzkoušeli jsme pokojovou službu. Fungovala. Naservírovali nám skutečně dobré jídlo, jen se omlouvali, že nemohli poslat vinaře, aby nám stočil klaret - byl totiž členem "Los Servicias emergencias de la Republica" a byl povolán do služby. Totéž se týkalo služky pro dámy, i když přislíbili, že posluhovačka, co pracuje v poschodí, přijde do hodiny, aby vybalila naše zavazadla. Zatím postávala u stěn ve foyeru.
Jsem bohatý, to jo, ale nejsem rozmazlený. Aspoň si to myslím.
Ale rád využívám služeb, zejména služeb dobrých počítačových programů, které pro mě Essie za celá ta léta vytvořila.
"Chybí mi Albert," řekl jsem a podíval se oknem na mlhavý obraz noci.
"Nemáš si s čím hrát, co?" posmívala se mi Essie, ale zdálo se, že má nějaký nápad. No, v tom taky rozmazlený nejsem, ale když Essie vypadá, že má nějaký nápad, často docházím k závěru, že se chce milovat, a odtud už není daleko k tomu, abych chtěl i já. Občas si připomínám, že po většinu historie lidstva by lidé v našem věku měli být méně zamilovaní a neměli by na to mít takovou chuť - ale to je jenom jejich smůla. Takové myšlenky mě ani v nejmenším nebrzdí.
Zvlášť proto, že Essie je taková, jaká je. Kromě Nobelovy ceny získala Essie i jiná ocenění, včetně toho, že se tu a tam objevovala na seznamu deseti nejlépe oblékaných žen. Nobelovu cenu si zasloužila; to ocenění za nejlepší oblékání byl podle mě podvod. To, jak S. Ya.
Broadheadová vypadala, nemělo nic společného s tím, co měla na sobě, ale co měla pod oblečením. Teď si právě oblékla přiléhavé domácí oblečení bledě modré barvy bez vzoru; dalo se koupit v kdejakém výprodeji a ona by v něm taky vyhrála. "Pojď ke mně na chvilku, ano?" řekl jsem z velkého dlouhého gauče.
"Sexuální démon! Huh!" Ale bylo to docela tolerantní "huh".
"Já jen myslel," řekl jsem, "že když se nemůžu dostat k Albertovi a nemáme nic na práci -" "Ale, ale, Robine," zavrtěla hlavou. Ale usmívala se. Našpulila rty a přemýšlela. Potom řekla: "Já ti povím, co budeme dělat. Přines z chodby malou cestovní tašku. Mám pro tebe maličkej dárek, pak se uvidí." Z tašky vytáhla krabici zabalenou do stříbrného papíru a v ní byl veliký modlitební vějíř Heechee. Samozřejmě to nebyl pravý Heechee vějíř, nebyla to ta správná velikost. Byl to jeden z těch, co Essie vyvinula pro svoji vlastní potřebu.
"Pamatuješ si na Mrtvé a na Posmrtný život. Výborný software Heechee a já se rozhodla ho ukradnout. Takže jsem ti předělala starý program pro vyhledávání dat. Teď máš v rukou zaručeně opravdového Alberta Einsteina." Otočil jsem vějíř: "Opravdového Alberta Einsteina?" "Ale, Robine, ne zase tak doslova! Ne zase tak opravdu opravdový. Nemůžu vzkřísit mrtvé, hlavně když jsou mrtví tak dlouho. Ale skutečný ve formě osobnosti, paměti, myšlení - každopádně hodně blízký. Je v něm naprogramován každý kousíček Einsteinových údajů.
Knihy. Přednášky. Korespondence. Životopisy. Rozhovory. Fotografie.
Všechno. Dokonce i úryvky z nakřaplého starého filmu. Vy tomu myslím říkáte 'týdeník' o tom, jak v roce 1932 přijel do New Yorku od Pathé News. Všechno tam je a teď, když budeš mluvit s Albertem Einsteinem, bude to Albert Einstein,

který odmlouvá!" Naklonila se a políbila mě na temeno hlavy. "Abych se přiznala," chlubila se, "přidala jsem mu některé vlastnosti, které skutečný Einstein nikdy neměl. Umí navigovat plavidla Heechee. Má v sobě i novější údaje v oblasti vědy a techniky - doplnila jsem to o poznatky po roce 1955, kdy skutečný Einstein zemřel. Dokonce jsem ho doplnila o některé jednodušší funkce z vaření, sekretářské práce, trochu z právníka, medicínské programy. Na Sigfrida von Cvoka už místo nezbylo," omlouvala se, "ale ty stejně už žádného psychiatra nepotřebuješ, co, Robine? Snad jen na ten podivný renonc ve tvé paměti." Dívala se na mě s výrazem, který jsem se za posledních několik desetiletí naučil poznávat. Natáhl jsem k ní ruku a stáhl ji k sobě.
"Dobře, Essie, tak pojď." Uvelebila se mi na klíně a nevinně se zeptala: "Pojď kam, Robine? Ty zase mluvíš o sexu?" "Tak už pojď!" "No... Nic takového. Já už ti tvůj stříbrný dárek dala." "Co, ten program?" Byla pravda, že ho zabalila do stříbrného papíru - Teď mi to došlo. "Panebože! Já zapomněl na naše výročí stříbrné svatby, že jo? Kdy -" Ale když jsem se fofrem zamyslel, usekl jsem tu otázku v polovině.
"Kdy to bylo?" dokončila otázku za mě. "No teď. Ještě pořád je. To je dneska, Robine. Všechno nejlepší, Robine, miláčku." Políbil jsem ji, přiznávám, že spíš proto, abych získal čas než pro cokoliv jiného. Ona mi polibek vážně oplatila. Cítil jsem se mizerně a řekl jsem: "Essie, miláčku, je mi to fakt strašně líto. Až se vrátíme, dám ti takový dárek, že ti budou vstávat vlasy na hlavě, slibuju!" Ale ona mi ke rtům přitiskla nos, abych přestal mluvit. "Není třeba nic slibovat, Robine," řekla mi s ústy v úrovni mého ohryzku, "protože mi už dvacet pět let dáváš denně spoustu dárků. A to nepočítám těch pár let, co jsme ještě nebyli svoji. Samozřejmě," dodala a zdvihla hlavu a dívala se na mě, "jsme teď sami, jen ty a já a postel vedle v pokoji. A bude to tak ještě několik hodin. Tak jestli skutečně chceš, aby mi z toho dárku vstávaly vlasy, moc ráda ho přijmu. Já náhodou vím, že něco pro mě máš. Dokonce mi to bude přesně akorát."
Fakt, že jsem odmítl snídat, uvedl všechny Essieiny systémy do pohotovosti, ale já to vysvětlil tak, že jsem si chtěl hrát se svou novou hračkou. Byla to pravda. A pravda byla taky taková, že jsem stejně nesnídal pokaždé a tyhle dvě pravdy přiměly Essie k tomu, aby šla do jídelny beze mě, ale ta konečná pravda, že moje střeva tohle všechno nesnášela dobře, byla ta, co se počítala.
Takže jsem připojil nového Alberta k procesoru, potom se objevil rychlý růžový záblesk a pak už on, úplně zářil. "Ahoj, Robine," řekl, "a všechno nejlepší k výročí." "To bylo včera," řekl jsem mu trochu zklamaně. Nemyslel jsem si, že nového Alberta nachytám při takhle hloupé chybě.
Poškrábal si troubelem dýmky nos a zamrkal na mě zpod hustého bílého obočí: "V havajském čase," řekl, "je, moment," - dělal, jako že se dívá na digitální náramkové hodinky, které anachronicky vykukovaly z prodřeného rukávu od pyžama - "čtyřicet dva minut po jedenácté v noci, Robine, a tvoje výročí bude tedy ještě trvat skoro celých dvacet minut." Naklonil se dopředu, aby si poškrábal kotník.
"Mám celou řadu nových vlastností," řekl pyšně, "včetně obvodů pro určení času a místa, která jsou v činnosti; bez ohledu na to, jestli já jsem nebo nejsem na obrazovce. Tvoje žena je skutečně dobrá, to víš sám." No, já vím, že Albert Einstein je jenom počítačový program, ale i tak to bylo, jako když vítáte starého přítele. "Vypadáš bezvadně," polichotil jsem mu. "Ale stejně nevím, jestli bys měl nosit digitální hodinky. Nevěřím tomu, že jsi kdy v životě takovou věc měl, protože něco takového prostě neexistovalo." Vypadal trochu nevrle, ale kompliment mi oplatil: "Máš docela dobré znalosti z historie techniky, Robine. Ale i když já, jsem Albert Einstein jak nejvíc to vůbec jde, nejsem omezen schopnostmi toho opravdového Alberta Einsteina. Paní Broadheadová do mého programu zahrnula například všechny známé záznamy o Heechee, ale moje já z masa a kostí nikdy ani netušilo, že Heechee existují. Do mých programů byla také zahrnuta většina mých kolegů, stejně tak jako obvody pro vyhledávání dat, které se v poslední době používají k navázání spojení s gigabitovou sítí. V tom, Robine," řekl omluvně, "jsem nebyl úspěšný, ale jsem provizorně napojen na vojenské obvody.
Váš odlet z Lagosu v Nigérii je potvrzen na zítřejší poledne a vaše letadlo vám bude vráceno, abyste to stihli." Zamračil se. "Něco není v pořádku?" Neposlouchal jsem Alberta moc bedlivě, spíš jsem si ho prohlížel.
Essie odvedla pozoruhodnou práci. Tenhle Albert už neměl ty drobné nedostatky, jako že začal hovořit s dýmkou v ruce a končil gestikulováním s kouskem křídy. "Fakt mi připadáš mnohem reálnější, Alberte." "Díky," řekl a dokazoval to tak, že otevřel zásuvku svého psacího stolu a vzal si zápalky, aby si zapálil dýmku. Za starých časů by se mu prostě v ruce nějak objevila krabička zápalek. "Možná by tě zajímalo něco víc o tvé lodi." Oživl jsem. "Došlo snad k nějakému pokroku od té doby, co jsme přistáli?" "Kdyby ano," omlouval se, "tak bych to nevěděl, protože, jak jsem už říkal, nepodařilo se mi napojit se na síť. Ale mám u sebe kopii certifikátu o kontrole od Korporace Gateway. Počítá se za Dvanáctku - to znamená, že na její palubě může letět dvanáct lidí s vybavením pro jednoduché výzkumné úkoly -" "Já vím, co by mohla být Dvanáctka, Alberte." "Jen tak pro pořádek. Stejně je vybavena pro čtyři, i když se mohou přidat až dva další cestující. Loď prodělala zkušební let na Gateway Dvě a zpátky, celou cestu fungovala perfektně. Dobré ráno, paní Broadheadová." Podíval jsem se přes rameno; Essie už dosnídala a přidala se k nám. Natáhla se prese mě, aby si mohla podrobněji prostudovat svůj výtvor. "Dobrý program," zalichotila sama sobě a pak řekla: "Alberte! Odkud máš tenhle zlozvyk dloubat se v nose?" Albert omluvně vytáhl prst z nosní dírky. "Z nepublikovaných dopisů, Enrico Fermi píše svému příbuznému v Itálii; ubezpečuji vás, že se jedná o autentický materiál. Nějaké další otázky? Ne? Potom, Robine a paní Broadheadová," ukončil, "navrhuji, abyste se sbalili, protože jsem právě obdržel vzkaz přes policejní linku, že vaše letadlo přistálo a je prováděna jeho údržba. Během dvou hodin můžete odstartovat." A tak to také bylo a my to také tak udělali, byli jsme docela šťastní - nebo skoro šťastní. Ta poslední chvilka byla trochu méně šťastná. Právě jsme nastupovali do svého letadla, když jsme uslyšeli hluk z terminálu za cestujícími a otočili jsme se, abychom se podívali, co se děje.
"Ale to zní jako střelba," řekla Essie. "A ty velké věci na parkovišti, vidíš, jak odstrkují auta na stranu? Jedna z těch věcí právě zničila věžový vodojem a voda stříká všude okolo. Mohli by to být ti, na které myslím?" Vtáhl jsem ji do letadla. "To by mohli," řekl jsem, "jestli to, co máš na mysli, jsou tanky. Pojď už, sakra, odtud." A tak jsme se vydali na

cestu. Bez problémů. Alespoň my žádné neměli, dokonce i když nám Albert, který naslouchal znovuotevřené gigabitové síti, předával zprávy o tom, že se splnily ty nejhorší tenientovy obavy a že revoluce se už energicky připravila ke startu.
Tehdy se nás to netýkalo, i když jinde, v tom obrovském vesmíru, se děly věci, které nám v budoucnu způsobily velké potíže, některé dokonce bolestivé a některé velké i bolestivé zároveň.

15 Zpátky ze Schwarzschildovy diskontinuity.
Když se Gelle-Klára Moynlinová probudila, nebyla mrtvá, jak s určitostí očekávala. Byla ve výzkumné lodi Heechee. Podle všeho to byla opancéřovaná Pětka, ale ne ta, ve které byla předtím.
To, co si pamatovala, bylo chaotické, strašné, prodchnuté bolestí a hrůzou. Pamatovala si to velmi dobře. Nebyl tam tenhle hubený, tmavý zamračený muž, co měl na sobě jen bederní roušku a šátek.
Nebyla tam ani zvláštní blonďatá mladá dívka, která si vyplakávala oči. Poslední, co si Klára pamatovala, bylo, že lidi plakali, ano, jasně! A křičeli a nadávali a pomočili se, protože byli uvězněni v Schwarzschildově bariéře černé díry.
Ale nebyli to tihle lidé.
Dívka se nad ní starostlivě skláněla. "Jsi v pořádku? Prožila jsi skutečně hrozné období." To pro Kláru nebyla žádná novinka. Věděla, jak hrozné období to bylo. "Je vzhůru," zavolala ta dívka přes rameno.
Muž přiskočil a odstrčil to děvče stranou. Nezdržoval se vyptáváním na její zdravotní stav. "Jméno! A taky orbita a číslo mise - rychle!" Když mu to řekla, nijak nezareagoval. Prostě jenom zmizel a vrátila se k ní ta blondýnka.
"Já jsem Doliv," řekla. "Omlouvám se, že je ze mě taková zřícenina, ale upřímně řečeno, byla jsem vyděšená k smrti. Jsi v pořádku? Měla jsi na sobě spoustu poranění a my tady nemáme moc výkonný zdravotnický program." Klára se posadila a zjistila, ano, byla poraněná. Celé tělo ji bolelo, počínaje hlavou, kterou do něčeho narazila. Rozhlédla se kolem sebe. Nikdy nebyla v lodi, která by byla tak plná nástrojů a hraček nebo která by tak hezky voněla vařeným jídlem. "Hele, kde to jsem?" zeptala se.
"Jsi v jeho lodi," - ukázala blondýnka. "Jmenuje se Wan. Potuluje se po vesmíru a strká hlavu do černých děr." Dolly vypadala, jako by se chtěla znovu rozplakat, ale zamnula si nos a pokračovala: "A poslouchej, je mi to líto, ale všichni ti lidé, co s tebou letěli, jsou mrtví. Naživu jsi zůstala jenom ty." Klára zalapala po dechu. "Všichni? I Robin?" "Nevím, jak se jmenovali," omlouvala se dívka. A nebyla ani trochu překvapená, když její nečekaná návštěva odvrátila obličej plný modřin a rozvzlykala se. Z druhé strany místnosti na obě ženy nervózně vrčel Wan. Byl pohroužen sám do sebe. Nevěděl, jaký poklad zachránil před zapomenutím nebo jak moc mi tenhle nalezený poklad zkomplikuje život.
Protože není moc daleko od pravdy tvrzení, že moje svatba s milovanou Essie byla reakce na to, že jsem ztratil Kláru Moynlinovou.
Alespoň to bylo v době, kdy jsem ze sebe shazoval vinu, nebo aspoň její větší díl, kterou jsem pociťoval za to, že jsem ztratil Kláru.
Když jsem nakonec zjistil, že Klára zase žije, byl to šok. Ale nic - vůbec nic - se nedá porovnat se šokem, ve kterém byla Klára! A dokonce i tea!, za těchto okolností, jsem se neubránil pocitu, který můžu nazvat jenom - je to dost absurdní - fyzickou bolestí, při pomyšlení, že moje kdysi milovaná Klára vstala z mrtvých. Nejen kvůli tomu, kdo byla nebo jaký měla ke mně vztah. Zasloužila si soucit každého člověka. Byla chycena do pasti, byla vyděšená, zraněná, jistá svou vlastní smrtí - a potom, o chvilka později, zázrakem zachráněna.
Bůh polituj tu ubohou ženu! Bůh ví, že já ji lituju a že pro ni se situace jen tak rychle nezlepšila. Polovinu té doby byla v bezvědomí, protože se mnohokrát tvrdě udeřila. Když se probrala, tak nikdy nevěděla jistě, jestli se už probrala skutečně. Podle bodání, které cítila, a, podle přívalu tepla a hučení v uších poznala, že jí dávali injekce proti bolesti. I tak ji všechno strašně bolelo. Nejen tělo.
A když se probrala, mohla mít stejně dobře halucinace, pokud si uvědomovala, protože ten sociopat Wan a demoralizovaná Dolly nebyli moc solidní osobnosti, ke kterým by mohla přilnout. Když kladla otázky, dostávala podivné odpovědi. Když viděla, jak Wan mluví s přístrojem a ptala se Dolly, co to dělá, v odpovědi nacházela jen málo smyslu: "Ale, to jsou jeho Mrtví. Naprogramoval je, dal do nich záznamy ze všech misí a teď se jich ptá na tebe." Ale co tohle mohlo znamenat pro někoho, kdo nikdy neslyšel nic o Mrtvých? A jaký asi měla pocit, když z reproduktorů o ní začal mluvit slabý nejistý hlas? "- ne, Wane, v té misi není nikdo, kdo by se jmenoval Schmitz.
Ani loď. Víš, letěly najednou dvě lodi a -" "Mně je úplně jedno, kolik lodí letělo najednou!" Hlas na chvíli utichl. Potom se ozval nejistě: "Jsi Wan?" "No jasně, že jsem Wan! Kdo jinej bych asi moh bejt?" "No ... Takže - ne, ani nikdo, kdo by odpovídal popisu tvého otce, tam není. Jak jsi to říkal, koho jsi zachránil?" "Říká, že se jmenuje Gelle-Klára Moynlinová. Je to ženská.
Nevypadá nic moc. Je jí asi tak kolem čtyřiceti," řekl Wan; ani se na ni nepodíval, aby poznal, jak moc se mýlí; Klára ztuhla a pak si uvědomila, že po celém tom zážitku určitě zestárla.
"Moynlinová," šeptal hlas. "Moynlinová ... Gelle-Klára, ano, byla na té misi. Ale domnívám se, že věk nesouhlasí."
Klára napůl přikývla, takže jí zase začalo bušit v hlavě. Potom ten hlas pokračoval.
"Okamžik, ano, jméno je správně. Ale narodila se před šedesáti třemi lety." Bušení nabralo tempo a intenzitu. Klára asi zasténala, protože Dolly něco křikla na Wana a potom se nad ni znovu naklonila. "To bude v pořádku," řekla, "ale radši dojdu pro Henriettu, aby ti dala zase jednu menší dávku na spaní, ano? Až se příště vzbudíš, už ti bude lip."

Před tou nešťastnou nehodou v černé díře jsem se s Gelle- Klárou Moynlinovou nesetkal. V té době si Robin nemohl dovolit tak dokonalý systém vyhledávání dat jako jsem já. Ale za ty roky jsem toho o ní od Robina vyslechl spoustu. Většinou jsem poslouchal, jak moc se cítí vinen za její smrt. Oni dva, spolu s dalšími, letěli na vědeckou misi pro

Korporaci Gateway, aby prozkoumali černou díru; polovina jejich lodi s většinou posádky uvízla v pasti; Robinovi se podařilo vyváznout.
Neexistoval samozřejmě žádný logický důvod, aby pocit viny měl. Navíc Gelle-Klára Moynlinová, přesto, že byla docela šikovná žena, nebyla v žádném ohledu nenahraditelná - vlastně Robin si ji dost rychle nahrazoval řadou jiných žen; nakonec se rozhodl k dlouhodobému vztahu se S. Ya. Lavorovnou, což je nejen šikovná žena, ale taky moje stvořitelka. Přestože jsem dobře naprogramován na lidské chování a motivace, pořád jsou ještě určité partie lidského chování, které nikdy nepochopím.

Klára na ni zírala nechápavě, potom zavřela oči. Před šedesáti třemi lety! Kolik šoků člověk vydrží, než se zhroutí? Klára se ale jen tak nehroutila; byla prospektorkou z Gateway, byla na čtyřech misích, všechny byly velmi obtížné, každá z nich by komukoli přivodila noční můry. Ale v hlavě jí příšerně bušilo, když se pokoušela přemýšlet.
Časová dilatace? Tak se jmenovalo to, co probíhalo v černé díře? Bylo možné, že ve skutečném světě uplynulo dvacet nebo třicet let za tu dobu, co se ona propadala v nejhlubší gravitaci, jaká existovala? "A co kdybych ti uvařila něco k jídlu?" nabídla jí Dolly s nadějí v hlase.
Klára zavrtěla hlavou. Wan se mrzutě kousal do rtu, zdvihl hlavu a zavolal: "To je pěkná volovina nabízet jí jídlo! Dej jí spíš napít." Nebyl zrovna typ člověka, co by uměl někoho potěšit, dokonce ani kdyby měl náhodou dobrou vůli to udělat, ale tohle znělo jako nápad, který byl příliš dobrý na to, aby byl odmítnut. Dovolila Dolly, aby jí dala něco, co se podobalo whisky. Rozkašlala se po tom a prskala, ale zahřálo ji to. Dolly se váhavě zeptala: "Hele, byl jeden z těch, co s tebou letěli v misi, víš, co se zabili, byl to tvůj přítel?" Nebyl důvod, aby to Klára nějak zapírala. "Víc než přítel. Chci říct, myslím, že jsme se milovali. Ale poprali jsme se a pak jsme se rozešli. Pak jsme se zase začali tak nějak dávat dohromady a pak - A pak byl Robin v jedné lodi a já v té druhé -" "Robbie?" "Ne. Robin. Robin Broadhead. Vlastně se jmenoval Robinette, ale byl na svoje jméno hodně citlivý - Co je?" "Robin Broadhead. No, panebože, jasně," řekla Dolly a byla celá užaslá a udělalo to na ni dojem. "Ten milionář!" A Wan se ohlédl, pak se postavil za ni. "Robin Broadhead, no, toho dobře znám," vychloubal se.
Kláře najednou vyschlo v ústech. "Ano?" "Samozřejmě! Určitě! Znám ho už kolik let. Ano, jasně," řekl, když si vzpomněl, "slyšel jsem o tom jeho úniku z černé díry před lety. To je zvláštní, že tys tam byla taky. Víš, my jsme teď obchodní partneři. Dostávám od něj a z jeho podniků skoro dvě sedminy svého současného příjmu včetně honorářů, které nevyplácejí společnosti jeho manželky." "Jeho manželky?" zašeptala Klára.
"Copak neposloucháš? Jo, to jsem řek, jeho manželky!" A Dolly, najednou zase něžná, řekla: "Občas jsem ji vídala v piezovizi. Jako třeba když ji vybírali mezi deset nejlíp oblíkanejch ženskejch nebo když jí dávali Nobelovu cenu. Je docela hezká. Co je? Chceš se ještě napít?" Klára přikývla, v hlavě jí zase začalo bušit, ale sebrala se aspoň natolik, aby řekla: "Ano, prosím tě. Ještě nejmíň jednou." Skoro na celé dva dny se Wan rozhodl, že bude benevolentní k bývalé přítelkyni svého obchodního partnera. Dolly byla laskavá a snažila se být nápomocná. V jejich omezeném piezovizním souboru nebyla žádná fotografie S. Ya., ale Dolly jí ukázala maňáska, její karikaturu, aby měla aspoň trochu představu o tom, jak Essie vypadá.
Když se Wan začínal nudit, prosil ji, aby jim předvedla s maňásky scénku z nočního klubu, ale podařilo se jí odbýt ho. Klára měla spoustu času na přemýšlení. I když byla tak omámená a potlučená, byla schopná spočítat si v hlavě jednoduchou aritmetiku.
Ztratila víc než třicet let života.
Ne, nejen svého života; života všech ostatních. Nebyla starší víc než o den či dva, než když vstoupila do té prázdné singularity.
Hřbety rukou měla poškrábané a plné modřin, ale nebyly na nich žádné stařecké skvrny. Hlas měla chraplavý bolestí a únavou, ale nebyl to hlas staré ženy. Nebyla stará žena. Byla Gelle-Klára Moynlinová, nebylo jí moc přes třicet, které se stalo něco strašného.
Když se druhý den probudila, poznala podle ostré bolesti, že už jí analgetika nedávají. Kapitán se nad ní skláněl se zatrpklým výrazem v obličeji. "Otevři oči," vyštěkl na ni. "Řek bych, že už jsi dost v pořádku na to, aby sis svoji cestu odpracovala." Bylo to takové protivné stvoření, tenhle Wan! Ale stejně, byla živá, očividně se jí dařilo lip a měla by být vlastně vděčná. "Zní to docela rozumně," řekla Klára a posadila se.
"Rozumně? Ha! Ty tady nebudeš rozhodovat o tom, co je tady rozumnýho; o tom rozhoduju já," vysvětlil Wan. "Na my lodi máš jenom jedno právo. Měla jsi právo na to, aby tě někdo zachránil, a já tě zachránil. Takže teď mám všechna práva já. Hlavně proto, že se teď kvůli tobě musíme vrátit na Gateway." "Miláčku," řekla zkusmo Dolly, "není to tak úplně pravda. Je tu dost jídla-" "Ne takovýho, co chci já, sklapni. Takže ty, Kláro, mi budeš muset zaplatit za tuhle záležitost." Natáhl ruku za sebe. Dolly zcela jasně pochopila jeho přání; přisunula mu k ruce talíř čerstvě upečeného čokoládového pečiva s rozinkami, on si kousek vzal a začal jíst.
Vulgární osoba! Klára si odhrnula vlasy z očí a chladně ho pozorovala.
"Jak ti mám zaplatit? Tak jako ona?" "Samozřejmě, že tak jako ona," řekl Wan a přitom žvýkal, "budeš jí pomáhat udržovat loď, ale taky - No! Ho! Ha - ha, to je sranda," vyjekl a vyprskl čokoládové drobečky na Kláru, jak se smál. "Myslíš, že taky v posteli! Ty jsi ale blbá, Kláro, já nekopuluju s ošklivejma starejma ženskejma." Klára si setřela drobky z obličeje, když se natahoval pro další pečivo. "Ne," řekl vážně, "je to mnohem důležitější. Chci vědět všechno o černejch dírách." Snažila se ho uklidnit: "Všechno se to stalo tak rychle. Moc ti toho povědět nemůžu." "Tak mi řekni, co můžeš. A heleď, nezkoušej lhát!" Panebože, pomyslela si Klára, jak dlouho ještě musím tohle vydržet? A "tohle" znamenalo víc než tyranizující Wan; znamenalo to celý její znovu započatý a úplně popletený život.
Ukázalo se, že odpověď na otázku "jak dlouho" je jedenáct dní.

To bylo dost času na to, aby jí vybledly modřiny na rukou a po těle, dost času, aby poznala Dolly Walthersovou a litovala ji, aby poznala Wana a pohrdala jím. Ale nebylo to dost času na to, aby si srovnala v hlavě, co si počne se svým životem.
Ale její život nečekal, až na něj bude připravená. Ať už Klára byla nebo nebyla připravená, přistála Wanova loď na Gateway.
Vůně na Gateway byly jiné. Hladina hluku byla jiná - mnohem vyšší. Lidé byli úplně jiní. Nezdálo se, že by mezi živými byl jediný člověk, kterého by Klára poznávala; od doby, kdy tady žila, už uplynulo třicet let nebo necelých třicet dní, podle toho, jak měříte čas. A také hodně lidí mělo na sobě uniformy.
To bylo pro Kláru něco nevídaného a ani trochu ji to nepotěšilo.
Za "starých časů" - ať už ty dny byly subjektivně jakkoli vzdálené -tu bylo vidět tak jednu, dvě uniformy za den, byli to většinou člena- vé posádek hlídkových raket na dovolené. Docela určitě ale nikdy žádný z nich neměl u sebe zbraň.
To už teď nebyla pravda. Byli všude a byli ozbrojeni.
Se vším ostatním se změnilo i hlášení. To bylo vždycky jenom pro zlost. Na Gateway jste se mohli vrátit špinaví, vyčerpaní a ještě vyděšení, protože do poslední chvíle jste si nebyli jisti, jestli to zvládnete, a pak vás Korporace Gateway posadila k odhadcům a kompilátorům údajů a k účetním. A už to začalo. Co jste našli? Co je na tom nového? Jaký to má přínos? Týmy, co podávaly hlášení, měly za úkol na takovéhle otázky odpovídat, potom byl let ohodnocen a bodováním vznikl rozdíl mezi absolutním fiaskem a - což bylo velmi výjimečně - pohádkovým bohatstvím. Prospektor z Gateway musel prostě dokázat přežít, když už se jednou zavřel do jedné z těch nevypočitatelných lodí a vydal na svoji šílenou a kouzelnou a záhadnou pouť. Ale na to, aby člověk něco získal, potřeboval víc než schopnosti. Potřeboval příhodnou zprávu od týmu, co podával hlášení.
Hlášení znamenalo vždycky nepříjemnosti, ale teď to bylo horší.
Komise pro podávání hlášení Korporaci Gateway už neexistovala.
Teď existovaly týmy čtyři. Hlášení musel podat každý člen posádky vždy jedné ze čtyř velmocí. Celá ta procedura se odehrávala na místě, kde dřív býval hlavní noční klub a kasino Modré peklo, teď tam byly čtyři malé, od sebe oddělené místnosti a na dveřích každé z nich visela vlajka. Brazilci dostali Dolly. Po Wanovi chňapli Číňani.
Americký příslušník vojenské policie vzal za paži Kláru a když se poručík sovětské policie, co stál před pokojíkem SSSR, zamračil a poplácal pažbu svého samopalu, Američan se zaškaredil a hned položil ruku na kolt.
Vlastně to bylo úplně jedno, protože sotva Klára absolvovala Američany, vzali si ji do parády Brazilci a když vás někam zve mladý voják se zbraní u boku, je jedno, jestli má kolt nebo cokoli jiného.
Mezi Brazilci a Číňany se Klára setkala s Wanem. Byl celý zpocený a rozhořčený, šel od Číňanů k Rusům a uvědomoval si, že má něco, za co by jí měl být vděčný. Tazatelé byli hrubí, arogantní a chovali se k ní velice nepříjemně, ale zdálo se, že k Wanovi se chovali ještě hůř. Z jakéhosi důvodu, který neznala, jeho výslechy trvaly dvojnásob déle, než když vyslýchali ji. A i ty už byly hodně dlouhé.
Každý tým postupně poukázal na to, že byla považována za mrtvou; že její bankovní konto propadlo ve prospěch Korporace Gateway; že jí nenáležela žádná odměna za cestu s Juanem Henriquette Santos- Schmitzem, protože se nejednalo o oficiálně vypsanou misi Gateway; a co se týče její výplaty za tu cestu do černé díry - no, nevrátila se přece v té lodi, že? S Američany se dohodla alespoň na odměně za vědecký přínos - kdo jiný byl v černé díře? Řekli jí, že se nad tím ještě zamyslí. Brazilci jí sdělili, že to bude předmětem jednání čtyř velmocí. Číňané prohlásili, že to bude záviset na odměně přiznané Robinettu Broadheadovi a Rusové o celou tu záležitost nejevili vůbec žádný zájem, protože jediné, co chtěli vědět bylo, jestli Wan má nějaké teroristické sklony.
Trvalo to nekonečně dlouho a potom následovala lékařská prohlídka, skoro stejně dlouhá. Diagnostické programy se ještě nikdy nesetkaly s člověkem, který byl vystaven torzním silám za Schwarzschildovou bariérou a nepustily ji, dokud přesně nezměřily každou kůstku a každý vaz v jejím těle a dokud neodebraly vzorky všech tělních tekutin. A pak ji propustily do účetní sekce, aby jí mohl být předán účet. Byla to tištěná stvrzenka a stálo na ní: MOYNLINOVÁ, Gelle-Klára Současný stav: O Připsaná odměna: zatím nevyčísleno Před účetní kanceláří čekala Dolly Walthersová, tvářila se netrpělivě a znuděně. "Tak co, jak jsi pochodila?" zeptala se. Klára se ušklíbla. "Hm, je to špatný. Wan tam ještě je," vysvětlovala, "protože ho nekonečně dlouho drželi při vyplňování hlášení. Já tam byla jen pár hodin. Co teď budeš dělat?" "Já přesně nevím," řekla Klára pomalu a přemýšlela o omezených možnostech, jaké na Gateway měla, když byla bez peněz.
"Jo, jo. Je to stejný," povzdechla si Dolly. "S Wanem, víš, člověk nikdy neví. Nikde moc dlouho nevydrží, protože se ho začnou vyptávat na ty sarapatičky, co má v lodi, a já bych řekla, že je nezískal zrovna legální cestou." Polkla a rychle řekla: "Hele, už jde." Když si Wan prohlédl účetní stvrzenku, podíval se na Kláru a k jejímu obrovskému překvapení se rozzářil. "Moje milá Gelle-Kláro," řekl, "já jsem si bedlivě prostudoval tvoje právní postavení. Myslím, že to vypadá velmi slibně." Slibně! Upřeně a značně rozladěně se na něj dívala. "Pokud myslíš na to, že mě pravděpodobně vykopnou do vesmíru v nejbližších osmačtyřiceti hodinách za to, že neplatím účty, tak na tom nevidím vůbec nic slibnýho." Civěl na ni a myslel, že si asi dělá legraci. "Ha-ha, to je děsně vtipný. Protože nejsi zvyklá na to, abys měla veliký peníze, dovol, abych ti poradil jednoho moc užitečnýho chlápka v oboru bankovnictví -" "Nech toho, Wane. To není žádná legrace." "Samozřejmě, že to není legrace!" Zakabonil se jako za starých časů a potom jeho výraz zjihl do nedůvěry. "Mohlo by - Je možný - Neřekli ti o tvým nároku?" "Jakým nároku?" "Vůči Robinettovi Broadheadovi. Můj známej právník říká, že bys mohla dostat padesát procent jeho majetku." "Ale to jsou kecy, Wane," řekla netrpělivě. "Žádný kecy! Mám náhodou perfektní právnickej program! Je to založený na pravidle, že tele jde za krávou, jestli tomu rozumíš.
Původně jsi měla dostat celý podíl z odměny za přežití z poslední mise; teď bys měla z toho dostat rovný díl a taky ze všeho, co k tomu získal, protože to pochází z tohoto původního kapitálu." "Ale - Ale - No, to je blbost," odsekla.

"Nebudu na něj přece podávat žalobu." "Samozřejmě na něj žalobu podej! A co jinýho? Jak jinak chceš získat, co ti patří? Gelle-Kláro, já žaluju každej rok tak dvě stě lidí. A v tomhle případě jde vo pořádnej balík. Víš, jakou hodnotu má Broadheadova síť? Mnohem, mnohem vyšší než moje!" A potom dodal bodře a s výrazem přátelského vztahu bohatého člověka k bohatému člověku: "Samozřejmě pro tebe možná bude nepříjemné, až se bude celá tahle záležitost projednávat. Dovol, abych převedl z mého účtu na tvůj malou půjčku - okamžik -" Provedl nezbytné záznamy na své stvrzence. "Tady to máš. Hodně štěstí." Takže tady byla moje ztracená láska, Gelle-Klára Moynlinová, mnohem ztracenější, než kdy byla ztracená po tom, co se našla. Znala Gateway dobře. Ale Gateway, kterou znala, už neexistovala. Její život udělal skok a všechno, co znala nebo na čem jí záleželo nebo o co se zajímala, prodělalo za třetinu století změny, zatímco ona jako by byla Šípková Růženka a celou tu dobu prospala. "Hodně štěstí," řekl Wan, ale co znamenalo hodně štěstí pro spící krasavici, jejíž princ se oženil s jinou? "Malá půjčka," řekl Wan a ukázalo se, co pod tím pojmem má na mysli. Deset tisíc dolarů. Dost na to, aby mohla uhradit poplatky na několik dní - a potom co, co dál? Bylo vzrušující dozvědět se některá fakta, pro která lidé jako ona umírali. Takže když si našla bydlení a trochu se najedla, vydala se do knihovny. Tam už nebyly uloženy cívky magnetických pásků.
Všechno teď bylo uloženo na jakýchsi modlitebních vějířích Heechee druhé generace (modlitební vějíře! tak k tomuhle účelu sloužily!) a musela si objednat také instruktora, aby ji naučil, jak se s nimi zachází ("Knihovnické služby 125$/hod; 62,50$" stálo na její stvrzence.) Stálo to za to? Ke Klářinu nemilému překvapení ani moc ne. Tolik zodpovězených otázek! A bylo zvláštní, jak málo radosti z odpovědí.
Když byla Klára prospektorem jako každý jiný na Gateway, byly otázky doslova věcí života a smrti. Co znamenaly ty symboly na ovládacích panelech lodí Heechee? Jaké nastavení znamenalo smrt? Jaké znamenalo odměnu? Teď už tu byly odpovědi, možná ne úplně všechny - pořád tu ještě nebylo dost záchytných bodů, které by především odpověděly na tu hrůzu nahánějící otázku, kdo jsou Heechee.
Tisíce a tisíce odpovědí, dokonce odpovědi na otázky, které před třiceti lety nikoho ani nenapadlo položit.
Ale odpovědi jí přinášely jen málo radosti. Otázky ztrácejí svoji naléhavost, když víte, že na konci knížky jsou na ně uvedeny odpovědi.
Jedna skupina otázek, u nichž ji velmi zajímaly odpovědi, to vím, se týkala mě.
Robinette Broadhead? No, jasně. V paměti je o něm mnoho údajů. Ano, oženil se. Ano, ještě žije a dokonce velmi dobře. Neodpustitelně vším dokazoval, že je šťastný. Co bylo špatné na tom, že je starý. Nebyl scvrklý ani vetchý, měl pořád vlasy a obličej bez vrásek, ale byla to zásluha výhradně plné lékařské péče plus, která bezchybně dodávala zdraví a mládí těm, kdo si to mohli dovolit. Robinette Broadhead si očividně mohl dovolit všechno. Ale i tak byl starší. Na piezovizním zobrazení byl člověk se silným krkem a sebejistým úsměvem. Ani trochu se nepodobal tomu vyděšenému a zmatenému muži, který jí vyrazil zub a přísahal jí věčnou lásku. Takže teď Klára měla kvantitativně vymezený termín "Věčnost". Znamenalo to období podstatně kratší než třicet let.
Když se dostatečně zdeprimovala v knihovně, potulovala se po Gateway, aby se podívala, k jakým změnám tu došlo. Asteroid se stal anonymnější a civilizovanější. Na Gateway teď bylo hodně komerčních zařízení. Samoobsluha, síť rychlého občerstvení, stereokino, klub zdraví, hezké nové penziony pro turisty, blýskavé obchody se suvenýry. Na Gateway teď byla spousta možností, jak se zabavit. Ale ne pro Kláru. Jediná věc, která ji skutečně zaujala, bylo kasino ve Vřetenu, které nahradilo Modré peklo; ale takový luxus si nemohla dovolit.
Vlastně si nemohla dovolit skoro nic a byla z toho v depresi.
Časopisy pro ženy z let jejího dospívání byly plné malých vtipných triků, jak s depresí bojovat - říkali tomu žvásty. Umyjte dřez. Zavolejte někomu z piezovize. Umyjte si vlasy. Ale ona neměla ani dřez a komu na Gateway mohla zavolat? Když si potřetí umyla vlasy, začala znovu myslet na Modré peklo. Řekla si, že pár malých sázek nemůže ohrozit její rozpočet, i kdyby prohrála - vlastně by to jen znamenalo odříci si pár požitků... Když se kolo rulety zastavilo pojedenácté, neměla ani penny.
Společnost turistů z Gabunu právě odcházela, smáli se a potáceli.
Za nimi, u malého úzkého baru, zahlédla Klára Dolly. Sebejistě k ní přistoupila a řekla: "Koupila bys mi něco k pití?"

Já neznal Gelle-Kláru Moynlinovou v době, kdy se s ní Robin tak romanticky zapletl. V tu dobu jsem neznal ani Robinetta Broadheada, protože byl moc chudý na to, aby si mohl dovolit tak dokonalý systém vyhledávání dat, jako jsem já. I když nemám přímé zkušenosti s fyzickou odvahou (protože nemůžu pocítit ani fyzický strach), cením jejich odvahu hodně vysoko. Skoro stejně jako jejich nevšímavost. Nevěděli, co pohání lodě rychlostí vyšší než rychlost světla, do kterých nasedli. Nevěděli, jak funguje navigace nebo co dělají ovladače. Nedokázali přečíst mapy Heechee a stejně ani neměli co číst, protože mapy našli až deset let po tom, co Kláru vcucla ta černá díra. Strašně mě překvapuje, jak si lidi dokážou poradit s tak nepatrným množstvím informací.

"To víš, že jo," řekla Dolly ne zrovna nadšeně a kývla na barmana.
"Takže bys mi mohla půjčit pár peněz?" Dolly se překvapeně zasmála. "Prohrála jsi, co? Páni, tak to jsi na špatný adrese! Nekupovala bych si pití, kdyby mi turisti nedali pár šupů pro štěstí." Když barman přinesl whisky se sodou, rozdělila Dolly hromádku drobných, co měla před sebou, na polovinu a jednu část přisunula ke Kláře. "Mohla bys zase pumpnout Wana," řekla, "ale nemá zrovna nejlepší náladu." "To není nic nového," odpověděla Klára a doufala, že jí ta whisky zlepší náladu. Nezlepšila.
"No, ale dneska je to horší než jindy. Myslím, že bude zase pěkně v prdeli." Škytala a vypadala přepadle.
"Co se děje?" zeptala se Klára váhavě. Dobře věděla, že když už se jednou zeptala, tak jí to ta dívka řekne, ale měla zato,

že je to určitý způsob splátky za ty drobné.
"Dřív nebo později ho nachytají, až udělá chybu," řekla Dolly a ucucávala ze skleničky. "Je to hroznej trouba, letět sem, když tě mohl vyhodit kdekoli jinde, a nakoupit ty svoje sakramentský bonbony a koláče mohl taky kdekoli." "No, ale já jsem radši tady než kdekoli jinde," řekla Klára a sama sobě kladla otázku, jestli je to pravda.
"Nebuď hloupá. Neudělal to pro tebe. Udělal to proto, že si myslí, že si může jezdit, kam se mu zachce. Protože je to trouba." Zamyšleně se dívala na skleničku. "Dokonce se i miluje jako trouba.
Nešikovně, jestli chápeš. Dokonce i šoustá nemotorně. Přijde ke mně a v obličeji má výraz, jako když se usilovně snaží vzpomenout si na kombinaci čísel pro odemčení skříňky s potravinama, víš? A pak mě svlíkne, pak začne, tady do mě strčí, támhle dloubne, zatřese touhle částí těla. Myslím, že bych mu měla napsat příručku. Trouba." Na kolik drinků Kláře ta malá podpora vystačila, nevěděla - v každém případě několik jich bylo. A za nějakou chvíli si Dolly vzpomněla, že měla koupit směs kakaového pečiva a likérové bonbony.
A ještě za další chvíli si Klára, když už se procházela sama, uvědomila, že má hlad. Uvědomila si to proto, že ucítila vůni jídla.
Ještě měla v kapse pár drobných od Dolly. Nestačilo to na slušné jídlo, a stejně, jediná rozumná věc byla vrátit se do pokojíku a dát si předplacené jídlo, ale copak mělo smysl být rozumná? Kromě toho, ta vůně byla hodně blízko. Prošla jakýmsi obloukem z kovu Heechee, objednala si něco bez velkého vybírání a sedla si co nejblíž ke zdi. Nadzdvihla horní část sendviče prstem, aby věděla, co vlastně jí; určitě syntetický, ale nebyl to výrobek továrny na potraviny ani to nebylo z mořské farmy; tohle ještě nikdy nejedla. Nebylo to špatné.
V každém případě to nebylo úplně špatné; zřejmě v celém tomhle podniku nebylo žádné jídlo, které by jí v tuto chvíli opravdu mohlo chutnat. Jedla pomalu, soustředila se na každé skousnutí, ani ne tak proto, že by si to to jídlo zasloužilo, jako spíš proto, aby co nejvíc oddálila další věc, kterou musela udělat, a to - zamyslet se nad tím, co si dál počne se zbytkem svého života, A zaregistrovala nějaký pohyb. Dívka, co poklízela v restauraci nádobí, zametala podlahu velmi pečlivě, při každém pohybu smetákem nakukovala přes rameno; personál za pultem se napřímil, všichni mluvili zřetelněji. Někdo vešel.
Byla to žena, vysoká, ne příliš mladá, hezká. Husté prameny žlutohnědých vlasů jí splývaly po zádech, hovořila příjemně, ale autoritativně s personálem i zákazníky, když prsty přejížděla po policích a kontrolovala, jestli na nich nejsou mastné skvrny, ochutnávala kousky kůrek, aby vyzkoušela, jak jsou křupavé, přesvědčila se, zda jsou stojánky na ubrousky naplněné, převázala zástěru dívce, co poklízela nádobí.
Klára se na ni upřeně dívala a najednou jí svitlo; poznání bylo horší než strach. To je ona! Ta žena, kterou viděla na fotografiích ve zprávách o Robinovi Broadheadovi v knihovně. S. Ya. Lavorovna- Broadheadová otevírá čtyřiapadesát nových občerstvení CHON v Perském zálivu. S. Ya. Lavorovna-Broadheadová pokřtila přebudovaný mezihvězdný dopravní prostředek. S. Ya. Lavorovna- Broadheadová řídí programování rozšířené sítě databází.
I když sendvič bylo úplně poslední jídlo, na které měla, nedokázala se donutit k tomu, aby ho dojedla. Odvrátila obličej, nacpala talíř do odpadkového koše a odešla.
Bylo jen jedno místo, kam mohla jít. Když viděla, že je tam Wan sám, vzala to jako znamení Prozřetelnosti, že se rozhodla správně. "Kde je Dolly?" zeptala se.
Ležel v síti, nevrle se zakusoval do čerstvé papaje - Klára si ani nedovedla představit, kolik mohla stát. Řekl: "Jo, kde je. To bych taky rád věděl! Já si to s ní vyřídím, jen co se objeví!" "Přišla jsem o peníze," řekla mu.
Pohrdavě pokrčil rameny.
"A," lhala a dál si vymýšlela, "přišla jsem jsem ti říct, že ty taky.
Chystají se zkonfiskovat tvoji loď." "Zkonfiskovat!" zaječel. "Svině! Bastardi! No teda, jen až se uvidím s Dolly, to mi věř - určitě jim musela vykecat něco o tom mým speciálním vybavení!" "Nebo možná ty," řekla Klára nemilosrdně, "protože sis určitě pouštěl hubu na špacír. Máš jen jedinou možnost." "Jedinou možnost?" "Možná jedinou možnost, pokud jsi dost chytrý a odvážný." "Dost chytrý! Dost odvážný! Vzpamatuj se, Kláro! Zapomínáš, že jsem začátek svýho života prožil úplně sám -" "Ne, nezapomínám na nic," řekla unaveně, "protože ty mi to nikdy nedovolíš. Ale důležité je to, co uděláš dál. Jsi sbalený, máš v lodi zásoby?" "Zásoby? Samozřejmě, že ne. Copak jsem ti to neříkal? Zmrzlinu, tu jo, sladkosti taky, ale nemám směs kakaových sušenek a čokoládové bonbony -" "Do háje s těma bonbonama," řekla Klára, "a protože ona není po ruce, když by tu být měla, do háje i s Dolly. Jestli nechceš přijít o svoji loď, musíš odletět hned." "Teď? Sám? Bez Dolly?" "S náhradnicí," řekla Klára pevně. "Kuchařkou, společnicí do postele, s někým, na koho by sis mohl zařvat - já jsem k dispozici. A jsem šikovná. Možná neumím tak dobře vařit jako Dolly, ale zato se umím líp milovat. Nebo v každým případě častěji. A ty nemáš čas na rozmýšlení." Dlouho se na ni upřeně díval s pokleslou sanicí. Potom se usmál.
"Vem ty zavazadla, co jsou na podlaze," nařídil, "a taky ten balík, co je pod sítí. A taky -" "Počkej chvíli," namítla. "Mám omezené možnosti, co všechno můžu vzít." "Co se týče tvých možností," řekl, "ty časem objevíme. Teď neodmlouvej. Prostě vem tu síť a naplň ji a pak jdem. A mezitím ti budu vyprávět příběh, co jsem před mnoha lety slyšel od Mrtvých.
Byli dva prospektoři, co objevili obrovskej poklad v černý díře, jenže nemohli přijít na to, jak ho dostat ven. Jeden z nich nakonec řekl: 'Už vím. Vzal jsem si s sebou kotě. Ten poklad k němu prostě přiváženi a ono ho vytáhne ven.' A druhej prospektor řekl: 'Ty jsi teda ale cvok! Jak může malý kotě vytáhnout poklad z černý díry?' A ten první prospektor řekl: 'Ne, cvok jsi ty. Bude to strašně jednoduchý, protože, koukej, já tady mám bič.'"

16 Znovu na Gateway.
Z Gateway jsem měl všechny moje miliony, ale taky husí kůži.
Vrátit se tam znamenalo potkat zase sám sebe. Potkat sám sebe mladýho, úplně bez peněz, vyděšenýho, zoufalý lidský

stvoření, co mělo na výběr buď odletět na výpravu, která mohla znamenat smrt, nebo zůstat na místě, kde by nikdo nechtěl žít. To se moc nezměnilo. Nikdo tam pořád nechtěl žít, i když tam lidi zůstávali a pořád tu kvetl turistický ruch. Ale aspoň ty výpravy nebyly tak šíleně nebezpečný jako dřív. Když jsme přistávali, řekl jsem svému programu Albertu Einsteinovi, že jsem učinil filozofický objev, a to, že věci se srovnávají.
Gateway se stává bezpečnější, zatímco celá naše domovská planeta Země je čím dál rizikovější místo. "Možná existuje nějaký zákon zachování bídy, který zajišťuje průměrnou kvantitativní hodnotu neštěstí pro každého člověka a všechno, co můžeme skutečně udělat, je roztrousit je do různých směrů." "Když vykládáš takové věci, Robine," - povzdechl si - "tak si říkám, jestli jsou moje diagnostické programy tak dobré, jak by měly být. Jsi si jistý, že nemáš pooperační bolesti?" Seděl na kraji židle a když se mnou mluvil, naváděl naši loď na přistání, ale já věděl, že jeho otázka je jenom řečnická. Celou dobu mě samozřejmě monitoroval.
Když se naše loď usadila, vypnul jsem Albertův vějíř, vzal jsem ho pod paži a vydal jsem se ke své nové lodi. "Nepůjdeš se tu porozhlédnout?" zeptala se Essie a podrobně si mě prohlížela s téměř stejným výrazem jako Albert. "Chceš teda, abych šla s tebou?" "Já jsem fakt celej pryč z tý lodi," odpověděl jsem, "a chci se na ni prostě podívat. Můžeme se sejít později." Věděl jsem, že se strašně moc chtěla jít podívat na svou milovanou síť občerstvení, jak si vede tady na Gateway. Tehdy jsem samozřejmě nevěděl, na co narazí.
Takže jsem nemyslel na nic určitýho, když jsem se protahoval poklopem do své vlastní, soukromé, lidským umem vytvořené mezihvězdné vesmírné jachty a lhal bych, kdybych se nepřiznal, že jsem byl fakt tak natřesenej, jak jsem říkal Essie. Myslím, když jsem mlu- vil o tom, že se mi moje dětské představy splnily! Byla to pravda. A všechno mi to patřilo a mělo to všechno.
Nebo aspoň skoro všechno. Mistrovsky provedená luxusní kajuta s nádherně širokou anisokinetickou postelí a hned vedle za dveřmi doopravdický záchod. Plná špižírna a něco, co se hodně podobalo skutečné kuchyni. Taky dvě pracovní kabiny, jedna pro Essie a jedna pro mé, se skrytými lůžky pro hosty; v případě, že bychom měli společnost. A taky úplně první lidmi vyrobený řídící systém, který byl kdy úspěšně použit pro civilní loď pohybující se rychleji než světlo - no, byly tam nějaké součásti Heechee zachráněné z poškozených výzkumných lodí, ale většina byla dílem lidského umu. A bylo to silné, s výkonnějším pohonem. Bylo tam taky místo pro Alberta, zásuvka na vějíř, na které bylo vyryto jeho jméno; zasunul jsem ho tam, ale nezapnul jsem ho, protože jsem si vychutnával prohlídku lodi o samotě. Byly tam vějíře plné hudby a piezovizních her a příručky a odborné programy, aby dělaly téměř všechno, co jsem kdy mohl chtít já nebo Essie. Byla tam obrazovka okopírovaná z velké S. Ya, desetkrát větší než ty maličké zastřené placky ve výzkumných lodích. Bylo tam vlastně všechno, co jsem si kdy přál v lodi mít. Chybělo jediné - jméno.
Sedl jsem si na kraj té veliké anisokinetické postele a pocítil jsem na zadku legrační tlak, protože se celá zhoupla nahoru místo do stran jako normální matrace. Přemýšlel jsem o tom. Byla připravena k použití na správném místě, protože ta osoba, která se mnou bude v tyhle posteli, je ta, po které chci loď pojmenovat. Ale já už podle ní jednu loď pojmenoval. Samozřejmě mě napadlo, jak se s tímhle vyrovnat. Mohl bych ji nazvat Semya. Nebo Essie. Nebo Mrs. Robinette Broadhead, i když tohle znělo poněkud hloupě.

Jeden z menších artefaktů, co zbyly po Heechee, byly anisokinetické kleště - jednoduchý nástroj, který dokázal změnit náraz na stejnou sílu působící ve stejném úhlu, ale opačně. Teorie se nakonec ukázala jak důmyslná, tak i elegantní. Lidé ji používali - nejpopulárnějším výrobkem z anisokinetických materiálů byla matrace do postele s "pružinami", jejichž síla byla spíš vektor než skalár, což způsobovalo to, čemu se říká mechanická pomoc při sexu. Sex! Kolik času ztrácely myslící bytosti touhle činností!

Přitom ta záležitost už docela spěchala. Všichni jsme byli připraveni vyrazit. Na Gateway nás nic nedrželo, jen jsem se nemohl vyrovnat s tím, že bych letěl s lodí beze jména. Šel jsem do řídící kabiny a posadil se na místo pilota. Tohle sedadlo bylo dimenzováno na lidský zadek a v tomhle ohledu to znamenalo oproti starému stylu veliké zlepšení.
Když jsem žil jako dítě v potravinových dolech, sedával jsem na židli v kuchyni před mikrovlnnou troubou a věřil jsem, že řídím loď z Gateway do vzdálených míst vesmíru. Ted jsem dělal totéž.
Natáhl jsem ruku a dotkl se soukolí pro volbu kurzu a přesvědčoval sám sebe, abych stiskl vodicí čep a - a - no, prostě jsem fantazíroval.
Představoval jsem si, jak se řítím vesmírem stejně bezstarostně, dobrodružně a beztrestně, jak jsem si to kdysi vysnil. Kroužící kvasary.
Nabíral jsem rychlost k blízkým galaxiím. Vletěl jsem do oblaku křemíkového prachu kolem jádra. Potkal jsem Heechee! Vletěl jsem do černé díry - Potom moje fantazie skončila, protože už to bylo příliš realistické, příliš osobní, ale najednou jsem si uvědomil, že už mám jméno pro loď. Sedělo na Essie úplně dokonale, ale neopakovalo se jméno S. Ya.: Věrná láska.
Bylo to perfektní jméno! Pokud ovšem bylo tak perfektní, tak proč jsem měl neurčitý pocit sentimentality, zhrzení, melancholie? Ale tohle nebyla myšlenka, kterou jsem se chtěl zabývat. V každém případě, když teď bylo o jménu rozhodnuto, musel jsem udělat několik věcí: bylo třeba doplnit katalog, opravit pojišťovací papíry lodi - a svět musel být informován o mém rozhodnutí. Abych to mohl provést, musel jsem říct Albertovi, aby to zařídil. Takže jsem zakomíhal vějířem, abych se ujistil, že sedí pevně, a zapnul jsem ho.
Ještě jsem si na nového Alberta nezvykl, takže mě překvapilo, když se neobjevil v holografické bedýnce, dokonce ani ne v blízkosti vějíře, ale ve dveřích do hlavní kabiny. Stál tam s loktem podepřeným dlaní, ve druhé ruce držel dýmku a

rozhlížel se mírumilovně kolem sebe, jako by právě vstoupil. "To je hezká loď, Robine," řekl.
"Blahopřeju ti." "Já nevěděl, že umíš takhle poskakovat!" "Ve skutečnosti neposkakuji, můj milý Robine," poznamenal přívětivě. "Je to součást mého programu, abych co možná nejvíce simuloval realitu. Kdybych se objevil jako džin z láhve, nevypadalo by to realisticky, že ne?" "Ty jsi ale šikovnej program, Alberte," ocenil jsem.
On se usmíval a řekl: "A taky inteligentní, mohu-li podotknout, Robine. Například jsem přesvědčen, že se právě vrací tvoje žena." Ustoupil stranou - docela zbytečně! - když Essie vcházela.
Prudce oddechovala a vypadalo to, jako by se snažila, aby nevypadala rozčileně.
"Co se děje?" Najednou jsem byl ve střehu.
Neodpověděla mi hned. "Tak tys to ještě neslyšel?" řekla konečně.
"Neslyšel co?" Vypadala překvapeně a zároveň bylo vidět, že se jí ulevilo.
"Alberte? Ty ses ještě nenapojil na informační síť?" "Právě jsem se k tomu chystal, paní Broadheadová," odvětil zdvořile.
"Ne! Nedělej to! Je třeba - hm - nejdřív je třeba provést menší seřízení předpětí na podmínky tady na Gateway." Albert sešpulil zamyšleně rty, ale neříkal nic; já jsem tak diskrétní nebyl.
"Essie, vysyp to! Co se děje?" Posadila se na křeslo u komunikačního pultu a ovívala se. "Ten darebák Wan," řekla. "Je tady! Říká se to po celém asteroidu. Jsem překvapená, že jsi to ještě neslyšel. Hu! Hrozně jsem utíkala! Bála jsem se, že tě to rozčílí." Shovívavě jsem se na ni usmál. "Operaci jsem prodělal před několika týdny, Essie," připomněl jsem jí.
"Nejsem taková křehotinka - ani nejsem ten typ, co by kvůli Wanovi ztropil povyk. Věř mi trochu!" Zahleděla se na mě, potom přikývla. "To je pravda," připustila.
"Byla jsem blázen. No, tak já se zase pustím do práce," vstala a šla ke dveřím. "Ale pamatuj si, Alberte - žádné propojení do sítě, dokud se nevrátím!" "Počkej!" zakřičel jsem. "Ještě jsem ti neřekl, co je nového." Počkala dost dlouho na to, abych měl čas říct pyšně: "Vymyslel jsem jméno pro loď. Věrná láska. Co tomu říkáš?" Dost dlouho o tom přemýšlela a tvářila se o dost méně potěšeně, než jsem očekával. Potom řekla: "Ano, je to moc dobré jméno, Robine. Bůh jí žehnej a všem, kdo v ní poplují, co? A teď už musím jít." Po pětadvaceti letech jsem ještě pořád Essie tak docela nerozuměl.
Řekl jsem to Albertovi. Seděl nenucené na Essieině toaletním stolku, díval se na sebe do zrcadla a pokrčil rameny.
"Myslíš, že se jí to jméno nelíbilo?" zeptal jsem se ho. "Je to dobré jméno!" "Já bych si to myslel taky, Robine," souhlasil a zkoušel různé výrazy v zrcadle.
"A nezdálo se, že by si chtěla loď prohlídnout!" "Přišla, protože na něco myslela," souhlasil.
"Ale na co? Fakt," opakoval jsem, "někdy jí nerozumím." "Přiznám se, že já taky ne, Robine. Domníval jsem se, že v mém případě," řekl, otočil se od zrcadla a zamrkal na mě, "je to proto, že jsem mechanický a ona je člověk. Zajímalo by mě, jak je to ve tvém případě." Upřeně jsem se na něj díval, byl jsem trochu znepokojený, a pak jsem se usmál. "Jsi docela legrační v tom svém novém naprogramování, Alberte," řekl jsem mu. "Co máš z toho, že děláš, jako že se díváš do zrcadla, když já vím, že tam stejně nic nevidíš?" "Co ty máš z toho, že si prohlížíš Věrnou lásku, Robine?" "Proč na otázku vždycky odpovídáš otázkou?" namítl jsem a on se hlasitě rozesmál. Bylo to vskutku velmi přesvědčivé představení.
Od té doby, co jsem měl program Albert, uměl se smát, dokonce dělal i vtípky, ale vždycky člověk věděl, že se směje obraz. Mohli jste si myslet, že to je obraz skutečného člověka, když se vám chtělo - a přiznejme si to, to jsem obvykle dělal já - jako obraz člověka v piezofonu. Ale nebyl tam nikdo - jak bych to mohl nazvat? Žádná přítomnost. Teď tu byla. Necítil jsem ho. Ale mohl jsem vnímat jeho fyzickou přítomnost více smysly než jenom zrakem a sluchem. Teplota? Vjem hmoty? Nevím. Je to něco, co vám řekne, že je někdo s vámi.
"Odpověď je," řekl střízlivě, "že tahle podoba je můj ekvivalent nové lodi nebo nového nedělního obleku nebo k čemu bys to přirovnal. Prostě se jen tak dívám, abych viděl, jak moc se mi to líbí.
Jak se to líbí tobě, což je mnohem důležitější?" "Nebuď skromný, Alberte," řekl jsem mu, "líbí se mi to moc, jen bych chtěl, aby ses napojil na datové sítě. Chtěl bych například vědět, jestli někdo z těch, se kterými jsem pracoval, má nějaké údaje o teroristech." "Udělám samozřejmě, co mi nařídíš, Robine," řekl, "ale paní Broadheadová se vyjádřila naprosto jednoznačně." "Ne, já nechci, abys vybuchl nebo aby sis poškodil podprogramy.
Vím, co udělám," řekl jsem a vstal, když žárovka nad mou hlavou blikla. "Já prostě vyjdu na chodbu a zapnu tě do místního komunikačního obvodu - pokud," dělal jsem si legraci, "jsem to ještě všechno nezapomněl." "To samozřejmě udělat můžeš," řekl. V hlase mu z jakéhosi důvodu zněla obava. "Ale není to nezbytné, Robine." "No, tak ne," řekl jsem a zastavil jsem se na půli cesty ke dveřím.
"Jenže já jsem zvědavej, víš." "Co se týče tvé zvědavosti," řekl a usmíval se na mě, když si nacpával hlavičku dýmky tabákem - ale myslím, že to byl vynucený úsměv. "Co se toho týče, určitě ti je jasné, že dokud jsme nepřistáli, byl jsem ve stálém spojení se sítí. Nebyly tam žádné skutečné novinky.
Ale je možné, že právě tenhle nedostatek zpráv je zajímavý. Dokonce povzbudivý." Na nového Alberta jsem si ještě docela nezvykl. Znovu jsem se posadil a upřeně jsem se na něj díval. "Jseš tajemnej čubčí syn, doktore Einsteine," řekl jsem mu.
"Jenom když předkládám informaci, která sama o sobě není jasná." Usmál se. "Generál Manzbergen teď právě o tobě nemá žádné zprávy. Senátor říká, že dělal, co je v jeho silách. Maitre Ijsinger říká, že Kwiatkowski a náš přítel z Malajsie nereagovali na úsilí o navázání kontaktu s nimi tvým jménem a všechno, co získal od Albánců, byl vzkaz: 'Nedělejte si starosti.'" "Tak se přece něco děje!" vykřikl jsem a zase vyskočil.
"Něco se možná děje," opravil mě, "a pokud tomu tak skutečně je, tak jediné, co můžeme udělat, je nechat věcem volný průběh. V každém případě, Robine," řekl trochu prosebným tónem, "já osobně bych byl raději, kdybys teď z lodi neodcházel. Z jediného důvodu: jak můžeš vědět, že tu není někdo s pistolí, kdo má na seznamu tvoje jméno?"

"Terorista? Tady?" "Tady nebo v Rotterdamu, proč by se někde měli vyskytovat s větší pravděpodobností než jinde? Chci ti jenom připomenout, Robine, že v těchto záležitostech nejsem tak docela bez zkušeností. Kdysi nacisti vypsali odměnu na mou hlavu ve výši dvacet tisíc marek; to si piš, že jsem si dával pořádný pozor, aby si je nikdo nevydělal!" Zastavil jsem se mezi dveřmi. "Naci - co?" "Nacisti, Robine. Skupina teroristů, která převzala vládu nad německým národem před mnoha lety, když jsem ještě žil." "Když jsi co?" "Myslím samozřejmě," - pokrčil rameny - "když ta skutečná lidská bytost, jejíž jméno jste mi dali, byla živá, ale z mého pohledu není třeba dělat nějaký rozdíl." Nepřítomně si zasunul nacpanou dýmku do kapsy a sedl si tak přirozeně a přátelsky, že jsem si automaticky sedl i já.
"Myslím, že jsem si ještě nezvykl na to, co je v tobě nové, Alberte," řekl jsem.
"Není lepší čas než přítomnost, Robine." Usmíval se a napřímil se. Dodávalo mu to solidnosti. Staré hologramy jej předváděly asi tak v tuctu charakteristických póz, ve vytahaném svetru nebo v tričku, v ponožkách nebo bez nich, v keckách nebo v pantoflích, s dýmkou nebo s tužkou. Dneska měl na sobě vlastně tričko, ale přes něj jeden z těch vytahaných evropských svetrů vpředu na zapínání a s kapsami.
Stejně dobře to mohlo být i sako, až na to, že byl řídce upletený z vlny. Na svetru měl placku s nápisem Dvě procenta a na bradě světlé strniště, což napovídalo tomu, že se ráno neholil. No, jasně, že se neholil! Nikdy se holit nemusel, protože nebyl nic víc než holografická projekce počítačové konstrukce - ale byl tak přesvědčivý a nesmírně živý, že jsem mu skoro nabídl, že mu půjčím svůj holicí strojek! Smál jsem se a vrtěl hlavou. "Co znamená to 'Dvě procenta'?"

I když je hrozně zajímavé vidět sám sebe z pohledu Robina, není to moc potěšitelné. Paní Broadheadová mě naprogramovala tak, že jsem nucen mluvit, jednat a dokonce myslet jako původní Albert Einstein. Zdá se, že Robinovi to připadá' absurdní.
V jistém slova smyslu má pravdu. Lidské bytosti jsou absurdní!

"Ale," řekl ostýchavě, "to byl za mého mládí takový slogan.
Když dvě procenta lidského rodu odmítnou bojovat, nebude žádná válka." "Věříš tomu ještě teď?" "Doufám v to, Robine," opravil mě. "Ale musím připustit, že zprávy mě moc velikou nadějí nenaplňují. Chtěl bys znát i ostatní zprávy?" "Asi ano," řekl jsem a díval jsem se, jak se prochází k Essieině toaletce. Posadil se na stoličku před ní, pohrával si s flakony jejích voňavek a dalšími ženskými zkrášlovacími prostředky a povídal.
Bylo to tak přirozené, tak lidské, že to odvádělo moji pozornost od toho, co říkal. Bylo to dobře, protože ty zprávy byly všechny špatné.
Teroristi byli aktivnější než kdy jindy. Zničení smyčky Lofstrom bylo prvním příznakem rebelie a malá hnusná válka pokračovala v celé téhle oblasti Jižní Ameriky. Teroristé naházeli botulotoxin do vodního rezervoáru Staines a Londýn začal žíznit. Takové zprávy jsem nechtěl slyšet a řekl jsem mu to.
Povzdechl si a souhlasil. "Když jsem žil, tak byly dny vlídnější," řekl melancholicky. "I když, abych řekl pravdu, nebyly bez chyby.
Mohl jsem možná být prezidentem Izraele, věděl jsi to, Robine? Ano. Ale já cítil, že to nemůžu přijmout. Vždycky jsem byl pro mír.
A stát někdy musí válčit. Loeb mi jednou řekl, že všichni politici musí být patologicky nemocní a já mám strach, že se nemýlil." Posadil se vzpřímeněji a tvář se mu rozjasnila. "Ale je tu konečně i dobrá zpráva, Robine! Broadheadovy Ceny za vědecký objev -" "Cože?" "Přece víš, Robine," řekl netrpělivě, "systém cen. Pověřil jsi mě organizací celé téhle akce těsně před operací. Už nese první ovoce." "Ty jsi vyřešil záhadu Heechee?" "Ale, Robine, tohle beru z tvé strany jako žert," řekl s jemnou výčitkou. "Samozřejmě zatím nic tak rozsáhlého. Ale v Laguna Beach žije jeden fyzik - Beckfurt. Znáš jeho práci? To je ten, co navrhl systém pro dosažení plochého prostoru." "Ne. Já dokonce ani nevím, co je to plochý prostor." "No," řekl a rezignoval na mou nevědomost, "to teď nevadí, ale on právě pracuje na matematické analýze mizející hmoty. Vypadá to, Robine, že ten fenomén je docela nový! Nějakým způsobem byla za posledních pár milionů let do vesmíru přidána hmota!" "Hu," řekl jsem a snažil se tvářit tak, jako že tomu rozumím.
Nepodařilo se mi ho podvést.
Řekl trpělivě: "Zkus si vzpomenout, Robine, před několika lety Mrtvý - teda, ta žena z toho, co je teď S. Ya. Broadheadová - nás dovedla k tomu, že jsme uvěřili, že tenhle fenomén má něco společného s jednáním Heechee. Tehdy jsme tomu nepřikládali význam, protože se nezdálo, že je k tomu nějaký důvod." "Vzpomínám si," řekl jsem a lhal jsem jen částečně. Vzpomněl jsem si, jak Albert měl ten šílenej nápad, že z nějakého blíže nespecifikovaného důvodu Heechee usilovali o to, aby se vesmír scvrkl do prapůvodního atomu tak, aby došlo k novému velkému třesku, a tak chtěli vytvořit nový vesmír s poněkud odlišnými fyzikálními zákony.
Pak změnil názor. Tehdy mi s určitostí vysvětloval všechny důvody, ale já si je zaručeně nezapamatoval. "Mach?" řekl jsem. "Má to spojitost s tím chlápkem Machem? A s někým, kdo se jmenoval Davies?" "Přesně tak, Robine!" zatleskal a rozzářeně a potěšené se na mě díval. "Machova hypotéza předložila důvod pro takové konání, ale Daviesův paradox to zpochybnil. Teď Beckfurt analyticky ukázal, že Daviesův paradox není třeba aplikovat, ale že je pouze třeba domnívat se, že počet expanzí a kontrakcí vesmíru je konečný!" Vstal a procházel se po místnosti, byl sám se sebou příliš spokojen, než aby vydržel sedět v klidu. Nechápal jsem, z čeho má takovou radost.
"Alberte," řekl jsem nejistě, "chceš mi tvrdit, že by se mohlo stát, že by se vesmír kolem nás zhroutil a my všichni bychom byli vmáčknuti do - jak tomu říkáš? - floému?" "Přesně tak, milý hochu!" "A z toho jsi šťastnej?" "Naprosto! Jo," řekl, když se zastavil u dveří a díval se na mě, "chápu tvůj problém. Nestane se to brzy. Je to otázka přinejmenším několika miliard let." Opřel jsem se a zíral na něj. Na tohohle novýho Alberta si budu muset ještě chvíli zvykat.

Nevypadalo to, že by se mu zdálo něco v nepořádku; dál šťastně žvanil o těch nedopečených pojmech, co se na něj sypaly od té doby, kdy byly vyhlášeny ceny, a o jakých zajímavých pojmech přemýšlel.
Přemýšlel? "Moment," řekl jsem a zamračil se, protože tu bylo něco, čemu jsem tak docela nerozuměl. "Kdy?" "Co kdy, Robine?" "Kdy jsi takhle přemýšlel? Byl jsi vypnutý, až na ty chvíle, co jsme spolu mluvili -" "Přesně tak, Robine. Když jsem byl 'vypnutý', jak tomu říkáš." Zamrkal. "Teď mě paní Broadheadová vybavila pevně zapojenou zabudovanou databází a já nepřestávám existovat, když mě vypneš, víš." "To jsem nevěděl," odpověděl jsem.
"A to mi dělá dobře, to si ani nedovedeš představit! Prostě myslet! Celý život jsem ze všeho nejvíc chtěl právě tohle. Jako mladík bych plakal, jen mít tu možnost sednout si a jenom myslet - dělat takové věci jako třeba rekonstruovat důkazy známých matematických a fyzikálních pouček. Teď to můžu dělat hodně často a mnohem rychleji, než když jsem žil! Za to jsem tvé ženě hluboce vděčný." Nastražil ucho. "A zase přichází, Robine," řekl. "Paní Broadheadová? Právě jsem říkal, že vám chci vyjádřit svůj dík za tenhle nový program." Podívala se na něj zmateně, potom zavrtěla hlavou. "Robine, musím ti něco říct. Okamžik." Otočila se k Albertovi a řekla mu rychle tři nebo čtyři věty rusky. Přikývl, zatvářil se vážně.

Robin Daviesův paradox nepochopil úplně, ale v té době nechápal ani známější Olbersův paradox, který znepokojoval astronomy už v devatenáctém století. Olbers řekl: Je-li vesmír nekonečný, měl by být nekonečný i počet hvězd. To znamená, že bychom neviděli na černé obloze jednotlivé hvězdy, ale jednolitou oslnivě bílou klenbu hvězdného svitu. A dokázal to matematicky.
(Nevěděl ale, že hvězdy jsou seskupeny v galaxiích, což matematiku změnilo.) Tak o století později řekl Paul Davies: Je-li pravda, že vesmír je cyklický, že se stále roztahuje a stahuje, potom pokud je možné, aby se kousek hmoty nebo energie uvolnil v kritickém okamžiku a zamířil do dalšího vesmíru, pak v nekonečném čase to zbývající světlo může nekonečně nabývat a mohli bychom opět dospět k Olbersově obloze. Co ale nevěděl on, bylo, že počet oscilací, v nichž malá část energie přechází dál, nebyl nekonečný.
My jsme náhodou byli první z nich.

Někdy mi trvá strašně dlouho odhadnout, co mě čeká, ale teď to bylo úplně jasné. Dělo se něco, o čem bych měl vědět. "No tak, Essie, povídej," řekl jsem a vylekal jsem se. Přímo vyděsil, protože jsem nevěděl, čeho se lekám. "Co se děje? Wan něco provedl?" Řekla střízlivě: "Wan odletěl z Gateway a bylo to o chlup, protože měl problémy s Korporací Gateway a ještě se spoustou dalších.
Ale já s tebou nechci mluvit o Wanovi. Jen o té ženě, co jsem potkala ve svém obchodě. Strašně se, Robine, podobala té ženě, kterou jsi kdysi miloval, co se jmenovala Gelle-Klára Moynlinová. Byla jí tak podobná, že jsem se domnívala, že by to snad mohla být její dcera." Zíral jsem na ni. "Co - Jak víš, jak Klára vypadala?" "Ale, Robine," řekla netrpělivě. "Dvacet pět let a já, specialista na vyvolávání dat. Myslíš, že jsem si to nezařídila tak, abych tohle věděla? Znám ji dokonale, Robine. Každý údaj v záznamu." "Ano, ale - nikdy neměla dceru, víš." Zmlkl jsem, najednou jsem zapochyboval, jestli tohle vůbec můžu vědět. Kláru jsem hodně miloval, ale ne moc dlouho. Bylo docela možné, že se jí v životě přihodily věci, o kterých mi neřekla ani slovo.
"Vlastně," řekla Essie omluvně, "napřed jsem si myslela, že je to tvoje dcera. Jen teoreticky, víš. Ale bylo by to možné. Mohl jsi ji třeba zbouchnout, víš. Ale teď -" Obrátila se tázavě na Alberta. "Alberte? Už jsi to našel?" "Ano, paní Broadheadová." Přikývl, tvářil se vážně. "Nic ze záznamů nenapovídá tomu, že by kdy Gelle-Klára Moynlinová porodila dítě." "A?" Vzal si dýmku a hrál si s ní.
"O její totožnosti není pochyb, paní Broadheadová. Zapsala se před dvěma dny, s Wanem." Essie si povzdechla. "Pak," řekla statečně, "je to jasné. Ta žena v obchodě byla Klára, nikdo jiný to být nemohl." V tu chvíli, když jsem se snažil vstřebat, co mi řekli, jsem si ze všeho na světě nejvíc přál, aspoň v tom momentě docela jistě, konejšivou, hojivou přítomnost mého analytického programu, Sigfrida von Cvoka. Potřeboval jsem pomoc.
Klára? Živá? Tady? A jestli tahle nepravděpodobná věc je pravda, co s tím budu dělat? Bylo docela jednoduché říkat si, že Kláře nedlužím nic, co bych už nezaplatil. Cena, kterou jsem platil, byla dlouhá doba smutku, hluboká a trpící láska, pocit ztráty, který se ani za tři desetiletí úplně nevytratil. Byla mi odejmuta přes propast, kterou jsem nemohl překlenout, a jediné, co mi pomohlo tohle všechno vydržet bylo, že jsem nakonec uvěřil, že to nebyla moje chyba.
Ale ta propast se nějak překlenula sama. A teď byla tady! A já tu byl taky s právoplatnou manželkou a dobře zařízeným životem, ve kterém nebylo místo pro ženu, které jsem slíbil, že budu milovat jenom ji a navždy.
"A co víc," řekla Essie a dívala se mi do obličeje.
Nesledoval jsem pozorně konverzaci. "Ano?" "A co víc. Wan přijel se dvěma ženami, ne s jednou. Druhá žena je Dolly Walthersová, nevěrná manželka toho člověka, se kterým jsme se setkali v Rotterdamu, víš? Mladá žena. Plakala, měla rozmazaný make up - hezká mladá žena, ale co se týče charakteru, už tak hezká není. Americká vojenská policie ji zatkla, když Wan odletěl bez povolení, tak jsem jí to šla říct." "Dolly Walthersová?" "Ale no tak, Robine, poslouchej mě, prosím tě! Jo, Dolly Walthersová.
Ale mohla mi toho říct stejně jenom málo, protože příslušníci policie s ní měli jiné plány. Američani ji chtěli vzít do Nejvyššího Pentagonu. Brazilský policajti se snažili jim v tom zabránit.
Strašně se hádali, ale Američani nakonec vyhráli." Přikývl jsem na znamení, že rozumím. "Aha. Američani zajali Dolly Walthersovou." Essie se na mě ostře podívala. "Jsi v pořádku, Robine?" "Samozřejmě, že jsem v pořádku. Jenom mám trochu starosti, protože mezi Američany a Brazilci je napětí a já doufám, že to nezabrání tomu, aby dali dohromady svoje údaje." "Hm," řekla Essie a přikývla, "teď je to jasný. Řekla bych, že sis dělal starosti kvůli něčemu jinému, ale

nevím přesně kvůli čemu." A pak se kousla do rtu. "Promiň, Robine. Myslím, že jsem taky trochu nervózní." Posadila se na kraj postele, podrážděně sebou cukala, jak ji houpala anisokinetická matrace. "Napřed to probereme z praktického hlediska," řekla a mračila se. "Co teď uděláme? Určité možnosti máme. Za prvé, můžeme se vydat na cestu a prozkoumat objekt, kte- rý objevil Walthers, jak bylo plánováno. Za druhé, pokusit se získat víc informací o Gelle-Kláře Moynlinové. Za třetí, než něco podnikneme, dát si něco k jídlu a pořádně se vyspat - protože," dodala káravě, "nesmíš, Robine, zapomínat, že jsi ještě pořád v rekonvalescenci po velké operaci břicha. Já osobně se přikláním ke třetí alternativě, co ty na to?" Když jsem dumal nad touhle těžkou otázkou, Albert si odkašlal.
"Paní Broadheadová? Myslel jsem si, že by to nebylo moc drahé, stálo by to tak několik set tisíc dolarů, pronajmout si na několik dní Jedničku a vyslat ji na fotoprůzkum." Upřeně jsem se na něj díval a pokoušel jsem se ho pochopit.
"Použili bychom ji k vyhledání toho objektu, který vás zajímá, bylo by možné jej lokalizovat a pozorovat a předat o něm zprávu. Lodě pro jednoho cestujícího teď zrovna moc žádané nejsou, aspoň doufám, a v každém případě je jich tady na Gateway několik k dispozici." "To je vynikající nápad!" vykřikla Essie. "Ujednáno. Zařiď to, Alberte, a taky nám uvař něco moc dobrýho jako první jídlo, které si dáme na lodi Věrná láska." Neřekl jsem ani slovo. Neřekl jsem ani slovo, protože jsem byl v šoku. Nejhorší na šoku je, že hned nechápete, že ho máte. Myslel jsem si, že mi to myslí docela jasně a byl jsem si toho vědom. Tak jsem snědl všechno, co přede mne postavili a nezaregistroval jsem nic zvláštního, až když mě Essie strčila do pružné postele. "Neříkala jsi nic." "Protože jsem na tebe mluvila celkem desetkrát a tys na mě nereagoval," řekla bez jediné výčitky. "Uvidíme se ráno." Všechno mi sakra rychle došlo. "Takže ty budeš spát v kabině pro hosty?" "Ano. Ale ne proto, že bych se zlobila, miláčku, nebo že bych snad byla smutná. Chci tě jen nechat na chvíli o samotě, ano?" "No jo. Teda, ano, samozřejmě, miláčku, to je určitě výborný nápad," řekl jsem a začal jsem si uvědomovat, že Essie skutečně je rozčilená a dokonce jsem si začal myslet, že bych se tím měl znepokojovat.
Vzal jsem její ruku do své a políbil ji na zápěstí, než mě to přešlo, a pak jsem se přiměl k tomu, abych se alespoň pokusil něco říci. "Essie? Měl jsem se s tebou poradit, než jsem pojmenoval loď?" Sešpulila rty. "Věrná láska je dobré jméno," řekla uvážlivě.
Ale zdálo se, že má nějaké výhrady a já nevěděl jaké. "Měl jsem se tě zeptat," vysvětloval jsem, "ale připadalo mi to hloupý.
Myslím, že ptát se někoho, po kom chceš něco pojmenovat, je stejný, jako když se někoho zeptáš, co by chtěl k narozeninám, místo toho, abys něco vymyslela sama." Usmála se, najednou uvolněná. "Ale, Robine, to se mě ptáš pokaždé.
Ale to není důležité, vážně ne. A, ano, Věrná láska je skutečně výborné jméno, teď už vím, že ta věrná láska, co jsi měl na mysli, jsem já." Myslím, že se tam Albert poflakoval zase s tím svým uspávacím prostředkem, protože jsem hned odpadl. Ale nespal jsem dlouho.
Asi tak za tři, čtyři hodiny jsem ležel na anisokinetické posteli, úplně vzhůru, docela klidný, hodně zmatený.
Venku na obvodu asteroidu Gateway, kde jsou přistávací šachty, je malá odstředivá síla, způsobená rotací. To, co je dole, se dostává nahoru. Jenže s Věrnou láskou se tohle nedělo. Albert aktivoval loď a tatáž síla, která nám bránila v tom, abychom se vznášeli v průběhu letu, neutralizovala i opačný tah rotace asteroidu; byl jsem jemně tlačen do měkké postele. Cítil jsem slabé chvění domácích systémů na lodi, jak měnily vzduch a zajišťovaly tlak v potrubí a.prováděly všechny ty drobné domácí práce, které loď udržovaly v chodu. Věděl jsem, že jakmile Alberta oslovím, hned se objeví - jak, jsem přesně nevěděl a skoro stálo za to ho zavolat už jen proto, abych viděl, jestli se mnou bude mluvit přes dveře nebo vypluje zpod postele, aby mě pobavil. Myslím, že v tom jídle a pití bylo kromě uspávacího prostředku i něco na zlepšení nálady, protože jsem se cítil docela uvolněně, co se týkalo mých problémů - i když ten pocit sám je nevyřešil. Jaké problémy jsem měl řešit? To byl první problém. Během několika posledních týdnů se mi pořadí hodnot tolikrát přeházelo, že jsem nevěděl, co položit na vrchol hromady. Byl tu ten tvrdý a hrozivý problém teroristů a vyřešit ho bylo z mnoha důvodů důležitější než moje vlastní potíže; ale to všechno teď ustoupilo do pozadí, když mi Audee Walthers naservíroval v Rotterdamu další starost. Také bych se měl zamyslet nad svým zdravotním stavem, ale vypadalo to, že se jedná jen o dočasnou záležitost; nebo aspoň teď to bylo v pohodě.
A teď ještě nový, neřešitelný problém s Klárou. S každým z nich bych se měl vypořádat. Se všemi čtyřmi taky - tak či onak - ale jak přesně? Co budu dělat, až vstanu? Na tuhle otázku jsem si nedokázal odpovědět, a tak jsem nevstal.
Zase jsem usnul a když jsem se probudil, nebyl jsem sám.
"Dobré ráno, Essie," řekl jsem a natáhl se po její ruce.
"Dobré ráno," odpověděla mi a přitiskla si moji ruku ke tváři, něžně a tím důvěrně známým způsobem. Ale začala mluvit o něčem jiném. "Je ti dobře, Robine? Tak fajn. Přemýšlela jsem o tvé situaci." "Aha." Cítil jsem, jak se ve mně všechno napíná; mírumilovné uvolnění bylo to tam. "Jaká je ta situace?" "Situace týkající se Kláry Moynlinové. Je mi jasné, že je to pro tebe složité, Robine." "No, to se stává," řekl jsem neurčitě. Nebyla to situace, kterou bych s Essie dokázal prodiskutovat bez zábran, ale Essie to neodradilo.
"Milý Robine," řekla klidným hlasem a v přítmí místnosti jsem spatřil, že má ve tváři něžný výraz, "nemá smysl, abys to v sobě dusil.
Nech to vyjít ven." Stiskl jsem jí ruku. "Ty ses učila u Sigfrida von Cvoka? Tohle mi taky říkával." "Sigfrid byl dobrý program. Prosím tě, věř mi, chápu, co se teď děje ve tvém srdci." "To já vím, jenže -" "Jenže," - přikývla - "je ti trapné o tom mluvit se mnou, protože se ze mne v tomhle případě stává ta druhá žena. Bez ní by tenhle problém neexistoval."
"Kraci, to není pravda!" nechtěl jsem vřískat, ale možná ve mně něco povolilo.
"Špatně, Robine. Je to pravda. Nebýt mne, mohl bys Kláru vyhledat, určitě bys ji našel a pak by ses rozhodl, jak tuhle nepříjemnou situaci vyřešit. Možná byste zase byli milenci. Možná ne - Klára je mladá žena, třeba by za milence nechtěla takovouhle našminkovanou soupravu náhradních dílů, hm? Ale to nepřichází v úvahu. Je mi to líto." Na chvilku se zamyslela a pak se opravila. "Ne, to není pravda; není mi líto ani trochu, že se oba milujeme. Cením si toho

strašně moc - ale problém tady zůstává. Jenže, Robine, za to nikdo nemůže, nikdo na tom nenese vinu! Na tobě neleží, já žádnou nepřijímám a Klára Moynlinová si ji nezaslouží. Takže veškerá vina, starosti, strach, to všechno je ve tvé hlavě. Robine, nechci, abys mě špatně chápal. To, co hlodá v mozku, může hodně ublížit, hlavně pokud se jedná o člověka se svědomím, jaké máš ty. Ale je to jen papírový drak. Foukni do něj, odletí. Problém není v tom, že se znovu objevila Klára; problém je v tom, že ty máš pocit viny." Bylo mi jasné, že špatně jsem nespal jenom já; Essie si svoji řeč docela jistě připravovala pěkně dlouho.
Posadil jsem se a nasál vzduch. "Ty jsi přinesla kafe?" "Jen jestli máš chuť, Robine." "Mám." Chvilku jsem přemýšlel, když mi podávala kávu.
"Máš určitě pravdu," řekl jsem. "Já to vím. Ale nevím, jak říkal Sigfrid, jak tohle poznání včlenit do svého života." Přikývla.
"Udělala jsem chybu. Měla jsem do Albertova programu zařadit i Sigfridovy podprogramy místo, řekněme, gurmánské kuchařky.
Přemýšlela jsem o tom, že Alberta pro tebe nějak změním, protože to je věc mého svědomí." "Ale, miláčku, to není tvoje -" - chyba, ne. To je jádro našeho rozhovoru, je to tak?" Essie se ke mně naklonila, aby mě letmo políbila, pak se zatvářila soustředěně.
"Počkej, Robine, ten polibek beru zpátky. Protože ti chci říct tohle: v psychoanalytický cvokařině, jak jsi mi tak často vysvětloval, není důležitý analytik. Důležité je to, co se děje v hlavě pacienta, tedy tvé. Takže analytik může být stroj, dokonce hodně primitivní stroj; nebo hlupák, kterému je cítit z pusy; nebo člověk s diplomem z medicíny ... nebo to můžu být dokonce i já." "Ty!" Trhla sebou. "Slyšela jsem od tebe už mnohem lichotivější tón." "Ty mě chceš podrobit psychologický analýze?" Pokrčila rameny. "Ano, já, proč ne? Jako přítel. Jako dobrý přítel, inteligentní, který ti chce naslouchat, slibuj u, že ani v nejmenším nebudu dělat žádné závěry. To ti slibuju, Robine. Jako někdo, kdo tě nechá vypovídat, bojovat, křičet, plakat, když se ti bude chtít, dokud to všechno ze sebe nedostaneš, abys jasně viděl, co chceš a co cítíš." Byl jsem úplně naměkko. Zmohl jsem se jenom na: "Essie..." Ale klidně jsem se mohl bez větších potíží rozbrečet.
Místo toho jsem si dal loka kafe a zavrtěl hlavou. "Myslím, že by to nebylo k ničemu," řekl jsem. Bylo mi smutno a muselo to být slyšet, ale zároveň jsem měl takový pocit - jak to správně nazvat? Zajímalo mě to? Technicky mě to zajímalo. Zajímalo mě to jako problém, který má být vyřešen.
"Proč by to bylo k ničemu?" zeptala se mě bojovně. "Hele, Robine, všechno jsem to uvážlivě promyslela. Pamatuju si všechno, cos mi o tom říkal a doslova tě cituji: Nejlepší sezení se Sigfridem byla, když jsem si cestou k němu připravil, co mu řeknu, co mi on odpoví a co na to já." "Tohle jsem říkal?" Vždycky mě překvapilo, kolik si Essie pamatovala z našich drobných rozhovorů za to čtvrtstoletí, co jsme spolu žili.
"Přesně tohle," řekla blazeované, "tak proč bych to nemohla být já? Jenom proto, že na tom mám osobní zájem?" "No, to by všechno skutečně hodně zkomplikovalo." "Komplikované záležitosti vyřizuj hned," řekla vesele. "Nemožné se někdy podaří vyřešit za týden." "Pozdrav tě pán bůh, ale -" na chvíli jsem se zamyslel. "Víš, nejde jenom o poslouchání. Rozhodující moment na dobrým cvokařským programu spočívá v tom, že vnímá i mimoslovní komunikaci. Chápeš, co mám na mysli? To moje 'já', který nemluví a neví vždycky, co chce říct. Já to blokuju - nějaký moje 'já' nebo co, to blokuje, protože odhalit a vyslovit tohle všechno způsobuje bolest a ono tu bolest prodělávat nechce." "Já bych tě celou dobu, co by to bolelo, držela za ruku, Robine." "To jistě. Ale chápala bys ty neverbální prostředky? To vnitřní tiché 'já' promlouvá v symbolech. Sny. Freudovy skluzy. Nevysvětlitelné averze. Obavy. Potřeby. Tiky a mrkání. Alergie - všechny tyhle věci, Essie, a ještě tisíc dalších, jako impotence, dýchavičnost, svědění, nespavost. Ne že bych tímhle vším trpěl -" "Jistě ne vším!" "- ale je to součást slovníku, který Sigfrid dokáže přečíst. Já to neumím. A ty taky ne." Essie si povzdechla a porážku přijala. "Tak teda musím přistoupit k plánu B," řekla. "Alberte! Rozsviť. Přijď sem."
Světla v místnosti se pomalu rozsvítila a Albert Einstein vstoupil dveřmi. Ne, že by doslova zíval a protahoval se, ale budil dojem staršího génia, co ho právě vytáhli z postele, připraveného na všechno možný, jenom ne na to, aby se úplně probral. "Vypustil jsi loď na fotoprůzkum?" zeptala se.
"Už je na cestě, paní Broadheadová." Nezdálo se mi, že bych mu to odsouhlasil, ale možná jo. "A odeslal jsi ty vzkazy, jak jsme se dohodli?" "Všechny, paní Broadheadová." Přikývl. "Podle vašich pokynů.
Všem vysoce postaveným v armádě nebo vládě Spojených států, kteří Robinovi dluží laskavost, se žádostí, aby využili svého vlivu a přesvědčili lidi v Pentagonu, aby nám umožnili rozhovor s Dolly Walthersovou." "Ano. Tak zněly instrukce," souhlasila Essie a otočila se ke mně. "Víš, teď už se můžeme vydat jen jednou cestou. Vyhledat Dolly. Vyhledat Wana. Vyhledat Kláru. Potom," řekla, hlas měla pevný, ale tvářila se najednou mnohem méně sebevědomě a mnohem zranitelněji, "potom uvidíme, co uvidíme, Robine, a přeju nám všem hodně, hodně štěstí." Jednala mnohem rychleji, než jsem stačil sledovat, a určitě takovým směrem, se kterým bych nikdy nesouhlasil. Oči mi údivem lezly z důlků. "Essie! Co to má znamenat? Kdo řekl -" "Ta osoba, Robine, co to řekla, jsem byla já. Samozřejmě. Já nemohu jednat s Klárou jako s duchem v podvědomí. Možná bych dokázala jednat s živou Klárou tváří v tvář. Tohle je jediný způsob, je to tak?" "Essie!" byl jsem hluboce otřesen. "Ty jsi poslala ty vzkazy? Ty jsi falšovala moje jméno? Ty -" "Tak počkat, Robine!" řekla a sama byla hodně otřesená. "Jaký falšování? Podepsala jsem ty vzkazy 'Broadhead'. Jmenuju se tak, ne? A mám právo pod vzkazy napsat svoje jméno, ne?" Zíral jsem na ni, byl jsem úplně bezmocný. Naivně frustrovaný.
"Ženská," řekl jsem, "jsi na mě moc chytrá, víš to? Jak to, že začínám mít pocit, že znáš každé slovo z našeho rozhovoru ještě dřív, než spolu začneme mluvit?" Pokrčila samolibě rameny. "Pořád ti přece říkám, že jsem specialista v oblasti informací, Robine. Vím, jak s informacemi zacházet, hlavně když se dvacet pět let věnuji subjektu, který moc miluji a moc si přeju, aby byl šťastný. Takže ano, pečlivě jsem si promyslela, co by se dalo udělat a s čím bys souhlasil a došla jsem k nevyhnutelným závěrům. Udělám i víc, Robine, když to bude zapotřebí," domluvila, vstala a protáhla se.

"Udělám, co bude nejlepší, a nevylučuji ani tu alternativu, že tak na šest měsíců odjedu, abyste si s Klárou všechno vyřešili." A tak za deset minut, když jsme se s Essie myli a oblékali, dostal Albert povolení ke startu, Věrná láska vystartovala z přistávací šachty a vydali jsme se na cestu do Nejvyššího Pentagonu.
Moje drahá žena Essie měla spoustu ctností. Jednou z nich byl altruismus, což mi někdy bralo dech. Další její ctností byl smysl pro humor a někdy ho začlenila i do svých programů. Albert se oblékl, aby mohl hrát roli odvážného a šikovného pilota: měl na sobě koženou přilbu s klapkami na uši a bílou hedvábnou šálu omotanou kolem krku. Seděl nahrbený na místě pilota a divoce se mračil na ovládače.
"Nech toho, Alberte," řekl jsem mu, když otočil hlavu a rozpačitě se na mě usmál.
"Chtěl jsem tě jenom pobavit," řekl, když si sundával přilbu.
"To se ti podařilo." A skutečně jsem byl pobavený. Cítil jsem se celkem vzato docela dobře. Jediný způsob, jak se vypořádat s příšernou drtivou depresí z nevyřešených problémů je vyřešit je - tak či onak - a tohle skutečně ten způsob byl. Cenil jsem si milující péče ženy. Cenil jsem si toho, jak letěla moje krásná nová loď. Dokonce jsem si cenil i toho, jak elegantně si holografický Albert sundal holografickou přilbu a šálu. Nezmizely. Jednoduše je sroloval a uložil mezi nohy, myslím, že čekal, aby je zlikvidoval, až se nebudu dívat.
"Věnuješ řízení lodi veškerou svoji pozornost, Alberte?" zeptal jsem se.
"No, ne tak docela, Robine," připustil. "Má samozřejmě dokonalý navigační program." "Takže to je další věc, kterou mě chceš pobavit. Tak mě teda zkus pobavit ještě jinak. Mluv se mnou. Řekni mi něco o tom, v čem se vždycky chceš tak blýsknout. Ty víš. Povídej mi o kosmologii a o Heechee a o významu všeho a o Bohu." "Jak si přeješ, Robine," řekl souhlasně, "ale napřed by sis možná chtěl přečíst tenhle vzkaz, co přišel." Essie vzhlédla z rohu, kde si procházela své obchodní přehledy, když Albert z velké obrazovky na stropě vymazal obrazy hvězd a objevil se na ní vzkaz: Robinette, chlapče, pro kamaráda, který přemohl Brazilce a hrál se smrtí, udělám úplně všechno na světě. Nejvyšší Pentagon je v plné bojové pohotovosti připraven na tvoji návštěvu a byl vydán příkaz k maximální zdvořilosti. Čekáme tě.
Manzbergen "Panebože," řekl jsem, byl jsem překvapený a potěšený, "podařilo se to! Oni si ty údaje předali!" Albert přikývl. "Vypadá to tak, Robine. Myslím, že máš právo být se svou prací spokojen." Essie ke mně přišla a políbila mě na krk. "Potvrzuji to," zavrněla.
"Výborně, Robine! Máš veliký vliv." "Ale houby," řekl jsem. Nemohl jsem se ubránit úsměvu. Jestli Brazilci předali své údaje o hledání a lokalizaci Američanům, potom to Američani docela jistě spojili se svými údaji a najdou způsob, jak se vypořádat s těmi zatracenými teroristy a jejich prokletým TPVP, co přinášel jenom šílenství. Není divu, že se mnou byl generál Manzbergen spokojený! Já byl se sebou spokojenej taky. A to jenom dokazovalo, že když se na vás sesype hora problémů a vy se nemůžete rozhodnout, u kterého z nich začít, tak prostě začněte s libovolným a přijdete na to, že se v něm tají i ty ostatní... "Co?" "Ptal jsem se, jestli si chceš ještě povídat," řekl Albert zamyšleně.
"No jasně. Řek bych, že jo." Essie už zase seděla v koutě, ale dívala se spíš na Alberta než do svých zpráv.
"Pak tedy, pokud by ti to nevadilo," řekl Albert nesměle, "bych si s tebou rád pohovořil ne o kosmologii a eschatologii a o mizející hmotě, ale o mém předchozím životě." Essie se zamračila a otevřela pusu, že něco řekne, ale já zdvihl ruku.
"Nech ho mluvit, miláčku. Stejně nemám teď myšlenky na mizející hmotu." A tak jsme absolvovali ten krátký šťastný let do Nejvyššího Pentagonu a Albert opřený v sedadle pro pilota a rukama složenýma přes oblé břicho ve vytahaném svetru vzpomínal na dávné dny v patentovém úřadě ve Švýcarsku a na to, jak ho belgická královna doprovázela na piáno, když hrál na housle; a mezitím moji přítelkyni z třetí ruky Dolly Walthersovou vyslýchali s velkým úsilím důstojníci zpravodajské vojenské služby v Nejvyšším Pentagonu; a mezitím můj ještě "ne přítel" Kapitán uklízel stopy po své intervenci a truchlil nad svou ztracenou láskou; a mezitím moje kdysi víc než přítelkyně Klára Moynlinová byla... byla...
Nevěděl jsem, co mezitím dělá Klára, tehdy ne. A vlastně doopravdy jsem to ani vědět nechtěl.

17 Vystřízlivění.
Nejhorší na novém Klářině životě bylo to, že musela držet pusu zavřenou. Měla bojovnou povahu a dostat se s Wanem do konfliktu bylo nesmírně snadné. Wan chtěl jídlo, sex, společnost, sem tam pomoci při práci s ovládáním kosmické lodi - ale jen, když chtěl a nikdy jindy. Klára chtěla přemýšlet. Chtěla přemýšlet o tomhle nesmírně překvapivém vykolejení v jejím životě. K možnosti, že ji někdo zabije, se vždy stavěla - pokud ne odvážně, tak potom docela určitě pevně. Nikdy ji ale nenapadlo, že ji potká taková osudová náhoda, kdy zůstane uvězněná jakoby na vedlejší koleji, uvnitř černé díry, zatímco okolní svět bez ní pokročí o celou generaci. Musela to všechno promyslet.
Wan se ale nijak nestaral o to, co Klára potřebuje. Když ji k něčemu chtěl, tak ji prostě chtěl. Když o ni zájem neměl, dal to jasně najevo. Kláře nedělaly starosti jeho sexuální potřeby. Celkem vzato jí to nedělalo větší potíže, neboť pro ni osobně nebyly významnější než si odskočit na toaletu. Wanova milostná předehra spočívala pouze v tom, že si stáhl kalhoty. Akt samotný se potom odehrával v tempu, jaké určoval on sám, a on byl rychlý. Kláru využití jejího těla obtěžovalo méně než zneužívání její pozornosti.
Nejlépe Kláře bylo, když Wan spal. To obvykle netrvalo moc dlouho. Wan spal jenom málo. Mohla navázat rozhovor s Mrtvými nebo si udělat něco k jídlu, což se Wanovi zvlášť nelíbilo, nebo prostě jenom sedět a upřeně se dívat do vesmíru - nabývalo to na novém významu, když jediné, co člověk mohl dělat, bylo dívat se na obrazovku na vzdálenost lidské paže, na níž byl pohled na samotný vesmír.
Zrovna když se uvolnila, ozval se pronikavý, rozzlobený hlas: "Zase nic neděláš, Kláro? Ty jsi ale líná! Dolly by mi upekla celou várku kakaovejch piškotů!" Nebo, to bylo horší, když si chtěl hrát.
To potom přišly na řadu malé papírové balíčky a drogistické nádobky a stříbrné krabičky s růžovými a temně rudými tabletami. Wan právě objevil drogy. Chtěl se o tu zkušenost s Klárou podělit. A tak se někdy - z nudy a stísněnosti - nechala přesvědčit. Nedokázala si píchnout nebo vdechnout nebo spolknout něco, co nedovedla přesně identifikovat

a odmítala, co odmítnout mohla. Ale taky toho spoustu přijala. Záchvaty euforie netrvaly dlouho, ale byly požehnaným rozptýlením z prázdnoty života, která klopýtala a umírala a znovu se pokoušela oživit sebe sama. Totálně se otupit s Wanem nebo se s ním dokonce milovat bylo lepší než se pokoušet vyhýbat se otázkám, které jí kladl a na které nechtěla pravdivě odpovídat - "Kláro, řekni mi upřímně, myslíš, že najdu svýho tátu?" "Nemáš šanci, Wane, ten už je dávno mrtvej." - protože už mrtvý docela jistě byl. Ten člověk, který zplodil Wana, odejel z Gateway na osamělou misi zrovna v době, kdy si Wanova matka začala dělat starosti, že nedostala menstruaci. Záznamy ho prostě prohlásily za zmizelého. Mohla ho samozřejmě pozřít černá díra. Mohl tam ještě být, zamrzlý v čase tak jako Klára.
Ale ta pravděpodobnost byla strašně malá.
Udivující věcí pro Kláru bylo - z těch milionů fascinujících věcí, co těch třicet let s sebou přineslo - jak snadno Wan dokázal zobrazit a interpretovat staré navigační mapy Heechee. V dobré náladě - trvala skoro čtvrt hodiny, byl to téměř rekord - jí ukazoval mapy a označoval objekty, které už navštívil, včetně toho jejího. Když mu dobrá nálada vyprchala a on šel rozzlobeně spát, zeptala se na to Klára opatrně Mrtvých. Nedá se říct, že by Mrtví skutečně mapám rozuměli, ale i to minimum, co věděli, bylo mnohem víc, než kdy znali Klářini současníci.
Některá kartografická pravidla byla vcelku jednoduchá - dokonce samozřejmá jako Kolumbovo vejce, když vám někdo řekl, co znamenají. Mrtví byli potěšeni, že mohli Kláře vysvětlovat, co ty značky obnášejí. Problém spočíval jenom v tom, jak jim zabránit, aby pořád povídali a povídali. A považovali za nutné objasnit úplně všechno. Barvy zakreslených objektů? To je jednoduché, říkali Mrtví; čím modřejší, tím vzdálenější, čím červenější, tím bližší. "To ukazuje na to," šeptal nejpedantičtější z Mrtvých, náhodou to byla žena, "to ukazuje na to, že si Heechee byli vědomi Hubble-Humasonova zákona." "Prosím tě, nevysvětluj mi, co je to Hubble-Humasonův zákon," požádala Klára. "A co všechny ty ostatní značky? Ty, co jsou podobné křížkům s těmi přidanými čárkami?" "To jsou velké instalace," povzdechl si Mrtvý. "Jako Gateway.
A Gateway Dvě. A Továrna na potraviny. A -" "A to, co vypadá jako fajfky?" "Wan jim říká otazníky," šeptal tenounký hlásek. Docela tak vypadaly, tak trochu, když byste vzali tu tečku zpod otazníku a zbytek obrátili vzhůru nohama. "Většinou jsou to černé díry. Když změníš nastavení na dvacet tři, osmdesát čtyři-" "Prosím tě, buď zticha!" křičel Wan, když vyšel celý rozcuchaný a rozčilený ze své kóje. "Při tomhle šíleným ječeni nemůžu spát!" "My jsme neječeli, Wane," řekla Klára mírně.
"Neječeli!" ječel. "Ha!" Přiskočil k sedadlu pilota a posadil se, pěsti sevřené na stehnech, ramena shrbená, zlostně se na ni díval. "A co kdybych teď chtěl něco k jídlu?" "Chceš?" Zavrtěl hlavou. "Nebo co kdybych měl chuť se pomilovat?" "Chceš?" "Jestli chci! To víš, že chci! S tebou je vždycky ňákýho dohadování! A nejsi nijak zvlášť dobrá kuchařka a i v posteli jsi mnohem míň zajímavá, než ses dělala. Dolly byla lepší." Klára se přistihla, že zadržuje dech a nutí se k tomu, aby pomalu a tiše vydechovala. Nedokázala se přinutit k úsměvu.
Wan se zašklebil, celý potěšený z toho, že ji takhle vyšachoval.
"Pamatuješ si na, Dolly?" pokračoval bodře. "To je ta, jak jsi mě přesvědčila, abych ji nechal na Gateway. Platí tam pravidlo žádný peníze, žádnej vzduch a vona byla bez peněz. To bych chtěl vědět, jestli je ještě živá." "Ještě žije," zaskřípala Klára zuby a doufala, že je to pravda.
Ale Dolly si vždycky najde způsob, jak zaplatit svoje účty. "Wane?" začala a pokoušela se změnit téma rozhovoru, než dojde k nejhoršímu.
"Co znamenají ty žluté záblesky na obrazovce? Zdá se, že Mrtví to nevědí." "To neví nikdo. Jestli to neví Mrtví, není blbina myslet si, že bych to snad měl vědět já? Někdy jsi úplně cvoklá," postěžoval si.
Jako na zavolanou, zrovna ve chvíli, kdy se Klára blížila bodu varu, ozval se znovu ten tenký ženský hlas: "Nastavení dvacet tři, osmdesát čtyři, devadesát sedm, osm, čtrnáct." "Co?" řekla Klára překvapeně.
"Nastavení dvacet tři -" Hlas cifry zopakoval.
"Co to je?" zeptala se Klára a Wan se odhodlal, že jí na to odpoví sám. Nezměnil polohu, ale výraz jeho obličeje byl jiný - méně nepřátelský. Odrážel se v něm strach.
"To je vlastně nastavení mapy," řekl.
"A to ukazuje co?" Podíval se jinam. "Nastav to a uvidíš," odpověděl.
Klára jen s obtížemi pohybovala vroubkovanými koly, protože veškerá její minulá zkušenost vypovídala o tom, že pohnout s nimi se rovnalo sebevraždě: funkce zobrazení mapy nebyla vyzkoumána a změna nastavení téměř vždy znamenala nepředvídatelnou a obvykle i osudovou změnu kursu. Ale stalo se jen to, že útvary na obrazovce blikaly a vířily a pak se ustálily, aby ukázaly - co? Hvězdu? Nebo černou díru? Ať to bylo cokoli, na obrazovku se promítla jasná kadmiově žlutá barva a kolem blikalo nejmíň pět otazníků obrácených vzhůru nohama. "Co to je?" chtěla vědět.
Wan se pomalu otočil a upřeně se na to díval. "Je to strašně velký," řekl, "a strašně daleko. A je to tam, kam směřujem." Veškerá bojovnost mu z obličeje vymizela. Klára si skoro přála, aby se znovu objevila, protože místo ní se na jeho tváři objevil zcela odhalený, ničím nepotlačovaný strach.
A mezitím - Mezitím se úkol Kapitána a jeho posádky Heechee schyloval ke konci první fáze, i když to nikomu z nich velké potěšení nepřineslo.
Kapitán pořád truchlil pro Twice. Její štíhlé, bledé, zářivé tělo zbavené osobnosti vyhodili. Doma by bylo uloženo k ostatnímu odpadu v kontejnerech, protože Heechee nebyli sentimentální, co se týká mrtvol. Na palubě lodi nebyly žádné kontejnery, takže mrtvolu vyhodili do vesmíru. Část Twice, která zůstala, byla uložena ke zbývajícím mozkům zděděným po předcích a jak se Kapitán procházel po své nové a neznámé lodi, čas od času se nevědomky dotkl pouzdra, kde byla uložena.
Nebyla to jenom jeho osobní ztráta. Twice ovládala letadlo bez pilota řízené na dálku a úklidové práce bez ní nebylo možné provádět dokonale. Mongrel dělala, co mohla, ale byla především operátorka obslužného zařízení. Kapitán nad ní nervózně postával a moc jí nepomáhal.

"Neruš ještě ten posun, to není stabilní orbita!" syčel a "Doufám, že těm lidem nebude špatně z toho, jak jimi smýkáš."
Mongrel zaškubala obličejovými svaly, ale neodpověděla. Věděla, proč je Kapitán tak napjatý a chová se takhle nespolečensky.
Ale nakonec byl spokojen a poplácal Mongrel po rameni na znamení, že může vyložit náklad. Velká bublina sebou trhla a otáčela se. Od pólu k pólu se objevila tmavá čára a otevřela se jako květina.
Mongrel si nakonec spokojeně pískala, uvolnila pomuchlanou plachetnici a nechala ji volně vyplout.
"S těma se to teda točí," komentoval spojař, který přišel a stoupl si vedle svého kapitána.
Kapitán zaškubal břichem, což u Heechee bylo totéž jako pokrčení ramen u lidí. Plachetnice teď byla úplně venku z otevřené koule a Mongrel začala uzavírat velkou hemisféru. "A co tvůj úkol, Shoe? Lidi pořád ještě klábosí?" "Bohužel víc než kdy jindy." "Koncentrované mozky! Pokročili jste nějak při překladu toho, o čem tak vřískají?" "Mozky na tom pracují." Kapitán sklesle pokýval hlavou a dotkl se osmihranného medailonu zavěšeného v pouzdře mezi nohama.
Tak tak se včas zastavil. Uspokojení, kterého by se mu dostalo, kdyby se zeptal mozků, jak se jim podařilo pokročit s překladem, by nezmírnilo bolest z toho, že by mezi nimi slyšel hlas Twice. Dříve nebo později ji nevyhnutelně uslyší.
Ale teď ještě ne.
Vyfoukl vzduch nozdrami a obrátil se na Mongrel. "Dodělej to, vypni to a nech to klidně plout. Teď už nemůžeme udělat nic víc.
Shoe! Odešli jim vzkaz. Omluv se, že jim teď nemůžeme poskytnout nic víc, ale že se pokusíme se vrátit. White-Noise! Zmapuj mi všechna plavidla ve vesmíru." Navigátor přikývl, obrátil se ke svým přístrojům a ve chvíli se obrazovka zaplnila vířící masou komet se žlutými ohony. Barva jádra označovala vzdálenost, délka ocasu rychlost. "Která loď je ten blázen se spirálou?" zeptal se Kapitán a na obrazovce se objevil detail jedné komety. Kapitán udiveně zapískal. Právě tahle loď, když se na ni naposledy podíval, byla bezpečně uvázaná ke svému domovskému systému. Teď plula docela značnou rychlostí a nechávala svůj domovský přístav daleko za sebou. "Kam to letí?" ptal se.
White-Noise zaškubal provazovitými svaly v obličeji. "To chvilku potrvá, Kapitáne." "No, tak to udělej!" Za jiných okolností by se White-Noise ohradil proti takovému tónu Kapitánova hlasu. Heechee na sebe nemluvili hrubě. Ale nebylo možné nebrat v potaz okolnosti. Fakt, že lidi, co se vydali na cestu v té lodi, měli zařízení na pronikání do černých děr, byl sám o sobě děsivý. Vědomí, že naplňovali prostor svou hlasitou bláznivou komunikací, bylo ještě horší. Kdo mohl tušit, co udělají dál? A smrt Twice byla poslední kapka, která způsobila, že jejich let byl stejný, jako byl ten nejhorší kdysi dávno, ještě předtím, než se White-Noise narodil, když se dozvěděli o existenci jiných...
"To nedává smysl," stěžoval si White-Noise. "Na jejich trase nevidím vůbec nic." Kapitán se zakabonil na tajemné grafické znaky na obrazovce.
Přečíst je bylo úkolem pro specialistu, ale Kapitán musel projevit alespoň částečnou znalost všech dovedností a v těch zmatených geodetických čarách neviděl nic rozumného. "A co ten kulovitý shluk?" ptal se.
"Myslím, že to nic neznamená, Kapitáne. Není přímo v dráze jejich letu a není tam nic. Vlastně vůbec nic, celou cestu až na kraj Galaxie." "Mozky!" ozval se hlas za nimi. Kapitán se otočil. Stál tam operátor průniku do černých děr Burst a jeho svaly se prudce rozvlnily.
Strach toho člověka zaznamenal Kapitán ještě dřív, než Burst řekl pevně: "Prodlužte geodetickou čáru!" White-Noise se na něj nechápavé podíval. "Prodlužte ji! Mimo Galaxii!" Navigátor začal protestovat, potom pochopil. Svaly se mu kroutily, když plnil pokyn. Obrazovka zablikala. Zamlžená žlutá linie se natáhla. Přesáhla oblasti, kde na obrazovce nebylo vůbec nic, jen čirý černý vesmír, prázdný.
Ne úplně prázdný.
Z temnoty se na obrazovku vyhoupl sytě modrý objekt, bledl a žloutl. Byl pětinásobně zeslabený. Když se ustálil, všichni členové posádky hvízdli. Pak se ten objekt zastavil a zamlžená žlutá geodetická čára dorazila až k němu.
Heechee se podívali jeden na druhého a nikdo neřekl ani slovo.
Loď, která mohla způsobit největší škodu, jakou si kdo dokáže představit, směřovala k místu, kde ta škoda měla být spáchána.
18 V Nejvyšším Pentagonu.
Nejvyšší Pentagon není pouze jeden satelit zavěšený na geostacionární orbitě. Je to pět satelitů na geostacionární orbitě. Orbity nejsou přesně identické, takže všech těch pět opancéřovaných pulzujících špalků kovu tančí kolem sebe. První Alfa je na vnější straně a Delta je nejblíž Země, potom se trochu stáčejí a vyčnívá Epsilon a Gama couvá dovnitř, pohoupají partnery, houpy-hou, a tak dále. Člověk by se mohl ptát, proč to udělali takhle, místo toho, aby prostě vybudovali jeden velký komplex. Jedna z odpovědí zní, že pět satelitů lze zasáhnout hůř než jeden. A já osobně se domnívám, že je to i proto, že sovětská stanice Tjuratam i místo velení čínské Tajné jsou samostatné struktury. Samozřejmě, Spojené státy americké chtěly ukázat, že se s takovou prací dokážou vypořádat lépe. Nebo aspoň jinak. Všechno to mělo původ ještě ve válečných dobách. Říká se, že kdysi to byl poslední výkřik v obraně. Obrovské, atomovkou napájené lasery měly podle předpokladu být schopny odprásknout jakékoli nepřátelské rakety ze vzdálenosti padesáti tisíc mil. Patrně toho skutečně schopné byly - v době, kdy byly zkonstruovány - a pak ještě asi tak tři měsíce, než ostatní začali používat tytéž triky pulzního zesílení a radarových pastí a všichni se ocitli zase zpátky na startu. Bohužel "nastartovali" všichni, ale to už je zase úplně jiná historie.
Takže jsme vlastně nikdy neviděli čtyři pětiny Pentagonu, akorát na obrazovkách. V části, do které nás navedli, byly ubytovací prostory pro posádky, administrativní zařízení - a věznice. Byla to Gama, šedesát tisíc tun kovu. Byla to masa zvící velikosti Velké pyramidy a vcelku to mělo i stejný tvar. Hodně brzy jsme přišli na to, že ačkoli byl generál Manzbergen na Zemi štědrý, tady na satelitu nás přivítali s chladnou rozladěností, asi tak jako obtížnou bolest. Především nás nechali čekat na povolení otevřít loď. "Asi je ta minuta šílenství pořádně zasáhla," dohadovala se Essie a mračila se na obrazovku, na níž nebylo vidět nic než kovové úbočí Gamy.

"To je neomlouvá," řekl jsem a Albert připojil komentář v dvouprocentním duchu: "Nebyli tak vážně zasaženi, ale byli připraveni udeřit mnohem drastičtěji. Viděl jsem už moc války; takové věci se mi nelíbí." Prs- tem se dotýkal své placky Dvě procenta a na hologram se choval poněkud nervózně. To, co řekl, byla pravda. Před několika týdny, kdy teroristé svým TPVP napadli ve vesmíru všechny, se na minutu celá stanice zbláznila. Doslova na minutu; déle to netrvalo. A to bylo jen dobře, protože v té jedné minutě na osmi z jedenácti stanic, kde měli mít službu lidé, aby zacílili protonový paprsek na pozemská města, lidé vskutku byli. A byli celí žhaví, aby se do toho pustili.
To Essie starosti nedělalo. "Alberte," řekla, "nehraj na mě hry, co mě znervózňují. Ve skutečnosti jsi nikdy žádnou válku neviděl.
Jsi jenom program." Uklonil se. "Jak si přejete, paní Broadheadová. Prosím? Právě jsem dostal povolení k otevření a můžete tedy vstoupit do satelitu." Tak jsme do něj tedy vstoupili. Essie se přes rameno zamyšleně ohlédla na program, který jsme nechali za sebou. Podporučík, který na nás čekal, nevypadal zrovna nadšeně. Přejel palcem přes čip s údaji o lodi, jako by se chtěl přesvědčit, že se na něm udržel magnetický inkoust.
"Jo," řekl, "už o vás víme. Jenže si nejsem docela jistý, jestli vás brigádní generál teď může přijmout, pane." "My jsme se ale nechtěli setkat s brigádním generálem," vysvětlovala Essie sladkým hlasem, "jen s paní Dolly Walthersovou, kterou tu držíte." "Ano, madam. Ale brigádní generál Cassata vám musí podepsat propustku a teď právě máme strašně práce." Omluvil se a něco zašeptal do telefonu, pak už vypadal o něco radostněji. "Pane, madam, pojďte laskavě se mnou," řekl a konečně nás vedl z průchodu.
Když netrénujete, ztrácíte schopnost pohybovat se v nízké nebo nulové gravitaci. Já jsem už dávno netrénoval. A taky jsem se rozhlížel.
Všechno to pro mě byla nová zkušenost. Gateway je asteroid, na kterém Heechee kdysi dávno prokopali tunely a veškeré interiéry byly lemovány jejich oblíbeným modře svítícím kovem. Továrna na potraviny, Nebesa Heechee a všechny ty další obrovské struktury, na kterých jsem ve vesmíru byl, taky vybudovali Heechee. Byl jsem zmaten z toho, že jsem poprvé v ohromném vesmírném artefaktu, který je dílem lidí. Zdálo se mi to mnohem nepřátelštější než cokoliv od Heechee. Žádný známý modrý svit, jenom natřená ocel. Žádná vřetenovitá komora v jádru. Žádní k smrti vyděšení nebo triumfálně se tvářící prospektoři, žádné muzeum sbírek úlomků a kusů techniky Heechee, co byly nalezeny na různých místech Galaxie. Zato tam bylo dost vojenského personálu v přiléhavých oblecích a z jakéhosi důvodu měli ochranné přilby. Nejzvláštnější ze všeho bylo, že skoro všichni nosili pouzdro na zbraň a všichni ho měli prázdné.
Zpomalil jsem, abych to ukázal Essie. "Podívej, nevěří svým vlastním lidem," komentoval jsem to.
Zatahala mě za límec a ukázala dopředu, kde čekal podporučík.
"Neříkej nic proti svým hostitelům, Robine, aspoň dokud je nemáš dost daleko za zády. Tady. To je určitě ono." Bylo to tak tak. Zrovna jsem začal ztrácet dech, jak jsem se s námahou ploužil chodbou s nulovou gravitací. "Račte rovnou dovnitř, prosím," řekl podporučík vlídně a my jsme samozřejmě udělali, co nám řekl.
Ale za dveřmi byla jen holá místnost s několika sedátky podél stěn. Nic víc tam nebylo. "Kde je brigádní generál?" ptal jsem se.
"Ale pane, říkal jsem vám přece, že teď máme všichni spoustu práce. Přijme vás hned, jak to bude možné." A s jedovatým úsměvem za námi zavřel dveře. Na těch dveřích bylo zajímavé, a toho jsme si všimli oba najednou, že zevnitř neměly kliku.
Jako každý jsem si hned představoval, že nás tu uvěznili. Žijete uspěchaně, shromažďujete dolary nebo děláte uzávěrku něčích účetních knih nebo píšete novou symfonii - a najednou na dveřích není klika. "Neodporujte," říkají vám, zacvaknou vám pouta a čtou vám poučení o vašich právech a pak si uvědomíte, že jste na místě, jako je tohle. Essie se třásla. Určitě měla stejné představy, i když pokud vůbec existuje bezúhonný život, pak je to ten její. "To je blbý," řekla spíš pro sebe, než že by oslovovala mě. "Škoda, že tu není postel.
Mohli bychom ten čas aspoň nějak vy užít." Poplácal jsem ji po ruce. Věděl jsem, že mě chce povzbudit.
"Říkali přece, že mají spoustu práce," připomněl jsem jí.
Tak jsme čekali.
A za půl hodiny, když jsem objímal Essie kolem ramen, jsem bez sebemenšího varování ucítil, jak ztuhla. Výraz v jejím obličeji byl najednou zuřivý a šílený a uvědomil jsem si rychlý, bolestivý, vzteklý otřes své vlastní mysli - A pak to přestalo a my se na sebe dívali. Trvalo to jen pár vteřin.
Dost dlouho na to, abychom pochopili, s čím měli tolik práce a proč neměli v pouzdrech zbraně.
Teroristi znovu udeřili - ale jen tak zlehka.
Když se pro nás konečně podporučík vrátil, byl veselý. Tím nechci říct, že se choval přátelsky. Pořád se mu nelíbili civilisti. Byl dost šťastný, aby se zeširoka usmíval a dost nepřátelský, aby nám neřekl proč. Trvalo to dlouho.
Neomluvil se, jenom nás vedl ke generálově pracovně, celou cestu se usmíval. A když jsme tam přišli, do místnosti s ocelovými stěnami vymalovanými pastelovými barvami a s holografickým zobrazením West Pointu na zdi a s lapačem kouře z pravého stříbra, který marně zápolil s doutníkem brigádního generála, Cassata se taky usmíval.
Nenapadalo mě zrovna moc dobrých vysvětlení pro celé tohle tajné veselí, takže jsem udělal velký krok do tmy a pustil se do toho.
"Blahopřeju, generále," řekl jsem zdvořile, "k tomu, že jste zajali teroristy." Úsměv pohasl, ale hned se mu na tváři objevil znovu. Cassata byl malý a určitě silnější, než by se vojenským lékařům líbilo. Do stehen se mu zařezávaly tmavě olivové šortky, jak seděl na kraji stolu, aby nás pozdravil. "Pokud tomu dobře rozumím, pane Broadheade," řekl, "cílem vaší návštěvy u nás je rozhovor s paní Dolly Walthersovou. To je samozřejmě možné, vezmu-li v úvahu instrukce, které jsem obdržel, ale nemohu vám zodpovědět otázky týkající se bezpečnostních záležitostí." "Na nic takového jsem se neptal," poznamenal jsem. Pak, když jsem ucítil pálivý pohled Essie upřený do mého týla s nevyslovenou otázkou:

'proč se stavíš na odpor tomuhle nechutnýmu chlápkovi?' jsem dodal: "V každém případě je od vás velmi laskavé, že nám to umožníte." Přikývl, patrně souhlasil s tím, že je velmi laskav. "Ale já bych se vás rád na něco zeptal. Mohl byste mi říci, proč ji chcete navštívit?" Essiein pohled pořád ještě pálil, takže jsem se zdržel říct, co si myslím. "Ale samozřejmě. Paní Walthersová strávila nějaký čas s jednou mou dobrou přítelkyní, kterou bych moc rád viděl. Doufáme, že nám sdělí, jak se spojit s, ehm, s mou přítelkyní." Nemělo smysl snažit se vyhýbat určení pohlaví. Určitě chudáka Dolly Walthersovou vyslýchali do úmoru a věděli, že na mysli mohu mít jen dva lidi; a nebylo moc pravděpodobné, že z těch dvou bych svým přítelem nazýval zrovna Wana. Podíval se na mě zmateně, pak na Essie a nakonec řekl: "Walthersová je vskutku populární mladá dáma. Nebudu vás déle zdržovat." A předal nás podporučíkovi, aby nás doprovodil.

Jako průvodce podporučík nestál naprosto za nic. Neodpovídal na otázky; dobrovolně informace neposkytoval. Spousta věcí vyvolávala moji zvědavost, protože Pentagon vykazoval známky nedávných potíží. Ne nějak zvlášť závažné mechanické poškození, ale v té minutě šílenství byla postižena věznice. Hlídka, co měla službu, poškodila její uzavírací program. Naštěstí ho rozbili tak, že cely zůstaly otevřené, jinak by v nich zbyly jen ubohé kostry lidí, co zemřeli hladem.

Přišel jsem na to, když jsem procházel řadu cel a zjistil jsem, že jsou všechny otevřené, na chodbách znuděně posedávali příslušníci policie, aby zajistili, že obyvatelé zůstanou uvnitř. Podporučík se na chvíli zastavil, aby rychle něco řekl strážnímu důstojníkovi, a když jsme čekali, Essie zašeptala: "Jestli generál nechytil teroristy, proč by k tobě byl tak laskavý?" "To je dobrá otázka," odpověděl jsem. "A já ti taky jednu položím.

Co myslel tím, když mluvil o velmi populární mladé dámě?" Podporučík byl pohoršen tím, že si spolu tolik povídáme. Přerušil svůj rozhovor s policejním nadporučíkem a popohnal nás k cele stejné jako ty ostatní, dveře byly také otevřené. Ukázal dovnitř.

"Tady máte svého vězně," řekl. "Můžete si s ní povídat dosytosti, ale stejně toho moc neví." "To je mi jasný," řekl jsem, "protože kdyby něco věděla, tak byste nás k ní určitě nepustili, že je to tak?" Schytal jsem za to další Essiein žhnoucí pohled. Taky měla pravdu. Kdybych ho neštval, možná by se zachoval natolik společensky, že by se otočil a poodešel několik kroků od nás, abychom si s Dolly mohli popovídat v soukromí, a nepostavil by se mezi dveře. Anebo možná taky ne. Já se přikláněl k té druhé teorii.

Dolly Walthersová byla žena velká jako dítě, měla dětský, vysoko posazený hlas a špatné zuby. Nebyla na tom zrovna nejlíp. Byla vyděšená, unavená, rozzlobená a podrážděná.

A já na tom nebyl o moc líp. Úplně a znepokojeně jsem si uvědomoval, že tahle mladá žena strávila několik týdnů ve společnosti lásky mého života - nebo jedné z lásek mého života - v každém případě jedné z těch dvou největších. Říkám to dost lehkovážně. Nebyla to ale tak jednoduchá záležitost. Nevěděl jsem, co mám dělat a nevěděl jsem, co mám říct.

"Pozdrav, Robine," nařídila mi Essie.

"Dobrý den, paní Walthersová," řekl jsem poslušně. "Jsem Robin Broadhead." Uchovala si způsoby. Natáhla ruku jako hodné dítě. "Já vím, kdo jste, pane Broadheade, a to ani nepočítám, že jsem onehdy viděla vaši ženu." Potřásli jsme si zdvořile rukama a na její tváři se mihl smutný úsměv. Až po chvíli jsem si všiml jejího maňáska Robinetta Broadheada; vlastně se usmívala na něj. Ale taky vypadala zmateně.

"Myslela jsem si, že říkali, že mě chtějí vidět čtyři lidi," a nahlížela za netečného podporučíka a hledala ty další dva.

"My jsme jen dva," řekla Essie a čekala, až začnu mluvit já.

Ale já nemluvil. Nevěděl jsem, co mám říct. Nevěděl jsem, na co se zeptat. Kdyby tam byla jenom Essie, možná bych dokázal říci Dolly Walthersové, co pro mě Klára znamenala a požádat ji o pomoc - jakoukoli. Nebo kdyby tam byl jenom podporučík, mohl bych ho ignorovat jako kus nábytku. Nebo si myslím, že bych to dokázal - ale oni tam byli oba a já tam stál se zdřevěnělým jazykem a Dolly Walthersová na mě zvědavě a upřeně koukala a Essie na mě koukala s očekáváním a dokonce i podporučík se otočil a upřeně na mě hleděl.

Essie si povzdechla, byl to podrážděný a soucitný zvuk, a rozhodla se. Vzala to na sebe. Otočila se k Dolly Walthersové. "Dolly," řekla rychle, "omluvte mého manžela. Celá tahle situace je pro něj velmi traumatizující, z důvodů, které jsou příliš složité, než abych vám je teď vysvětlovala. Musím se vám omluvit i za to, že vás zajala policie. Já sama mám také jisté trauma, z důvodů, které s celou touhle situací úzce souvisí. Důležité je, co teď uděláme. Bude to vypadat asi takhle: Za prvé zařídíme, abyste se dostala odtud. Za druhé vás požádáme, abyste s námi letěla a pomohla nám lokalizovat Wana a Gelle-Kláru Moynlinovou. Souhlasíte?" Všechno to probíhalo příliš rychle, i na Dolly Walthersovou.

"No," řekla, "já-" "Dobře," řekla Essie a přikývla. "Zařídíme to. Hej, podporučíku! Buďte tak laskav a odveďte nás hned zpátky k lodi Věrná láska." Podporučík otevřel ústa, byl pohoršen, ale já ho předešel.

"Essie, neměli bychom spíš kvůli tomu zajít za generálem?" Stiskla mi ruku a upřeně se na mě zadívala. Ten upřený pohled byl soucitný. Ten stisk bylo varování: 'zavři tu svou hloupou pusu, Robine.' Skoro mi zlámala klouby.

"Chudinka malej," řekla omluvně důstojníkovi, "právě prodělal složitou operaci. Je trochu pomatenej. Musíme honem pro léky do lodi, ale rychle!" Když se moje žena Essie rozhodne něco udělat, tak nejlepší způsob, jak s ní vydržet, je nechat ji to realizovat. Co měla za lubem, jsem nevěděl, ale bylo mi jasné, co bych pro to měl udělat já. Předstíral jsem chování staršího člověka, který je omráčen nedávno prodělanou operací, a nechal jsem ji, aby mě vedla v patách podporučíka chodbami Pentagonu.

Nepohybovali jsme se moc rychle, protože v chodbách Pentagonu bylo docela živo. Podporučík nás zastavil na křižovatce a kolem nás prošla skupina vězňů. Z jakéhosi důvodu vyklízeli celý blok cel. Essie do mě šťouchla a ukázala mi na monitory na stěně. Na jedné sadě monitorů nebylo nic víc než orientační ukazatele Komisař 7, Latríny obsluhy, Sekce přistání a odletů V a tak dále. Ale ten další - Na tom dalším byla přistávací oblast a něco velikého se po ní blížilo. Bylo to velké, mohutné, vyrobil to člověk; na první pohled by se dalo říct, že to bylo spíš postaveno na Zemi, než že by

autoři byli Heechee. Nejen kvůli tvarům nebo proto, že to bylo spíš ze šedé oceli než z modrého kovu Heechee. Důkaz spočíval v zákeřně vypadajících projektilových zbraních, které prorážely hladký povrch hlavněmi.
Věděl jsem, že Pentagon přišel o šest takových lodí, když se pokoušeli adaptovat řízení Heechee rychlejší než světlo na lodi vyrobené lidmi. Nemohl jsem si na to stěžovat. Právě na základě jejich chyb byla Věrná láska projektována. Ale na ty zbraně nebyl zrovna příjemný pohled. Na lodích Heechee nikdy žádné nebyly.
"Jdeme," vyštěkl podporučík a nasupeně si nás měřil. "Tady nemáte být. Jdeme." Vydal se poměrně prázdnou chodbou, ale Essie ho trochu zpomalila.
"Rychlejší to bude tudy," řekla a ukázala na směrovku Sekce přistání a odletů.
"To je za hranicí!" vyštěkl.
"Ale ne pro dobrého přítele Pentagonu, který se necítí dobře," odpověděla mu a táhla mě za ruku a mířili jsme do hustého a hlučného klubka lidí. Essie má svá tajemství v tajemstvích, ale tohle se za malou chvilku objasnilo. Zmatek způsobili zajatí teroristé, když je vedli z křižníku, a Essie se na ně chtěla jenom podívat.
Křižník zachytil jejich ukradenou loď ve chvíli, kdy ztrácela svoji rychlost větší než rychlost světla. Rozstříleli ji. Náhodou na její palubě bylo osm teroristů - osm, v lodi Heechee, kam se s bídou nacpalo pět lidí! Tři z nich přežili a byli uvězněni. Jeden byl v komatu.
Druhý přišel o nohu, ale byl při vědomí. Třetí se pomátl.
Veškerou pozornost na sebe poutal právě ten blázen. Byla to mladá tmavá žena - prý ze Sierry Leoně - a nepřetržitě ječela. Měla svěrací kazajku. Bylo vidět, že je v ní už hodně dlouho, protože látka byla celá flekatá a zapáchala, vlasy měla rozcuchané a v obličeji byla mrtvolně bledá. Někdo zavolal moje jméno, ale já se tiskl k Essie, abych líp viděl.
"Mluví rusky," řekla Essie a svraštila čelo, "ale nemluví moc dobře. Má gruzínský akcent. Hodně silný. Říká, že nás nenávidí." "To si dovedu představit," řekl jsem. Viděl jsem toho dost.
Když se podporučík prodral davem, rozzlobeně ječel na lidi, aby mu uvolnili cestu, nechal jsem ho, aby mě zatáhl zpátky a potom jsem znovu zaslechl svoje jméno.
Takže to na mě nevolal podporučík? Vlastně to ani nebyl mužský hlas. Ten hlas vycházel z klubka vězňů, co se stěhovali ze svých cel a já viděl, kdo to je. Byla to Číňanka. Janie a něco. "Panebože," řekl jsem podporučíkovi, "za co jste ji zatkli?" Zaskřípal: "To je vojenská záležitost a vám do toho nic není, Broadheade. Jdeme! Sem nepatříte!" Nemělo smysl dohadovat se s člověkem, který se už rozhodl.
Už jsem se ho na nic neptal. Prostě jsem přistoupil k té řadě a zeptal jsem se Janie. Všechny ostatní vězenkyně byly ženy, všechny z vojenského personálu, bezpochyby překročily svoji dovolenku nebo daly pěstí do obličeje někomu takovému jako byl podporučík - byl jsem přesvědčen o tom, že to byli samí dobří lidé. Všechny byly zticha a poslouchaly. "Audee sem chtěl přijet, protože dostali jeho že- nu," řekla a v obličeji měla výraz, jako by říkala "jeho případ syfilidy v posledním stadiu". "Tak jsme namířili raketoplán sem a sotva jsme sem vlezli, zavřeli nás do vězení."
"Broadheade," řval podporučík, "tohle byla poslední kapka.
Okamžitě se sem vraťte, nebo zavřeme i vás!" A ruka mu sjela k pouzdru s pistolí, kde už zase měl zbraň. Essie připlula a zdvořile se usmívala.
"Teď už ho můžete nechat, podporučíku," řekla, "protože támhle na nás čeká Věrná láska. Takže teď už nejsme na očích. Zbývá už jenom přivést sem brigádního generála, abychom si vyjasnili zbývající otázky." Podporučík vyjeveně zíral. "Madam," zajíkal se, "sem brigádního generála nedostanete!" "Ale samozřejmě, že ano! Můj manžel potřebuje lékaře, takže tady musí být, aby ho přijal. Brigádní generál Cassata je zdvořilý muž, že? West Point? Jistě absolvoval mnoho kurzů společenského chování, ví, jak zdvořile zamaskovat kašlání a kýchání. A prosím vás, řekněte brigádnímu generálovi, že s sebou máme vynikající whisky a můj ubohý manžel potřebuje pomoc, aby se jí zbavil." Podporučík ukročil stranou, bylo to gesto beznaděje. Essie se na mě podívala a já se podíval na Essie. "Co teď?" zeptal jsem se.
Usmála se a pohladila mě po hlavě. "Napřed dám Albertovi instrukce ohledně té whisky - a ještě další," otočila se a řekla několik rychlých vět rusky, "a pak počkáme, až se ukáže brigádní generál." Netrvalo to ani moc dlouho, než generál přišel, ale než se k nám dostal, skoro jsem na něj zapomněl, Essie se živě vybavovala s hlídkou, kterou tu podporučík nechal, a já přemýšlel. To, na co jsem myslel nejvíc, nebyla pro změnu Klára, ale ta Afričanka a její skoro stejně šílení přátelé. Děsili mě. Teroristé mě děsili. Za starých časů existovala Organizace pro osvobození Palestiny a Irská republikánská armáda a nacionalisté v Puerto Ricu a srbští separatisté a německé, italské a americké děti bohatých, které opovrhovaly svými otci - byla to spousta teroristů, všech velikostí, všech druhů - ale všichni byli oddělení. Fakt, že se dali dohromady, mě děsil. Chudí a rozhněvaní se naučili sjednotit svůj vztek a zdroje a nebylo pochyb o tom, zda je svět vyslyší nebo ne. Zajetí jedné lodi je nezastaví; snad jenom na chvíli se jejich úsilí stane snesitelnější - nebo skoro snesitelné.
Ale k vyřešení problému - zmírnění jejich vzteku a splnění jejich požadavků - bylo třeba víc. Kolonizace světů jako byla planeta Peggy byla tou nejlepší a možná i jedinou odpovědí, ale všechno to bylo strašně pomalé. Přepravit za lepším životem bylo možné tři tisíce osm set ubožáků - každý měsíc. Ale každý měsíc se rodilo přibližně čtvrt milionu nových ubožáků a pak se daly jednoduše vypočítat tyhle osudové počty: 250 000 - 3 800 246 200 nových ubožáků, se kterými bylo třeba něco udělat - každý měsíc.
Jedinou nadějí byly nové a větší dopravní prostředky, stovky nebo tisíce nových dopravních prostředků. Stovka by nás udržela aspoň na současné úrovni bídy. Tisícovka by to všechno navždycky vyřešila - jenže kde vzít tisíc velikých lodí? Osm měsíců trvala stavba Věrné lásky a stála mnohem víc peněz, než jsem počítal. Na kolik by asi přišlo postavit něco přibližně tisíckrát většího? Generálův hlas mě vytrhl z těchto myšlenek. "To je naprosto nemyslitelné!" říkal. "Dovolil jsem vám setkat se s ní, protože jste mě o to požádali. Abyste ji odvezli s sebou je naprosto nemožné!" Díval se nasupeně, když jsem k nim přistoupil a chytil Essie za ruku.
"Zbývá ještě otázka Waltherse a té Číňanky. Ty chceme taky," řekla.

"Ano?" zeptal jsem se, ale generál mě neposlouchal.
"A co ještě, pro kristapána?" ptal se. "Nechtěli byste, abych zreorganizoval celou svou sekci Pentagonu? Nebo abych vám věnoval jeden nebo dva křižníky?" Essie zdvořile zavrtěla hlavou. "Naše loď je pohodlnější, děkujeme vám."
"Ježíši Kriste!" Cassata si otřel čelo a dovolil Essie, aby ho odvedla do hlavní haly pro tu slíbenou whisky. "No," řekl, "proti Walthersovi a Yee-xing vlastně nebylo vzneseno žádné obvinění. Nesmí sem přijet bez povolení, ale když si je zase odvezete, tak na to můžeme zapomenout." "To je vynikající!" vykřikla Essie. "Takže už nám zbývá jen Walthersová!" "To si nemůžu vzít na zodpovědnost," začal; Essie ho nenechala domluvit.
"To jistě ne! To se dá pochopit, samozřejmě. Takže my se tedy obrátíme na vyšší autoritu, ano? Robine! Zavolej generálovi Manzbergenovi.
Zavolej odtud, aby se to zase nenahrálo na ten protivný záznam, který by mohl někoho kompromitovat, ano?" Když je Essie v takovéhle náladě, nemá cenu se s ní hádat a kromě toho jsem byl zvědavej, co má za lubem. "Alberte," zavolal jsem. "Prosím tě, zařiď to." "Jasně, Robine," řekl ochotně, byl slyšet jenom hlas. V okamžiku se rozsvítila obrazovka a na ní se objevil generál Manzbergen za pracovním stolem. "Dobrý den, Robine, Essie," řekl bodře. "Koukám, že tam u sebe máte Perryho Cassatu - blahopřeju vám všem." "Díky, Jimmy," řekla Essie a úkosem se dívala na generála, "ale kvůli tomu vás nevoláme." "Ale?" zamračil se. "Ať je to cokoli, pospěšte si, ano? Za devadesát sekund mám schůzku na velmi vysoké úrovni." "To bude kratší, milý generále. Jenom, prosím vás, dejte brigádnímu generálovi Cassatovi příkaz, aby nám předal Dolly Walthersovou." Manzbergen vypadal zmateně. "Proč?" "Aby nám pomohla najít Wana, milý generále. Víte, on má TPVP. Je v zájmu všech vzít mu ho." Něžně se na ni podíval. "Okamžik, miláčku," řekl a sklonil se nad telefon pro tajné spojení.
Cassata se možná nechal vyvést z konceptu, ale byl ve střehu.
"Je tam zpoždění," podotkl. "Není to rádio rychlejší než světlo?" "To je praskání při přenosu," lhala Essie. "Máme tu jen malou loď, nemá takovou sílu," - další lež - "takže musíme uchovávat komunikační energii - aha, generál je tu zpátky!" Generál pokynul Cassatovi. "Schváleno," vyštěkl. "Jsou spolehliví, dlužíme jim laskavost - a možná nás mohou ochránit před mnohými obtížemi v budoucnosti. Dejte jim, koho chtějí, na můj příkaz! A teď už mě, proboha, nechte jít na tu schůzku - a už mi nevolejte, pokud nevypukne čtvrtá světová válka!" Brigádní generál odešel a vrtěl hlavou a policajti pěkně brzy přivedli Janie Yee-xing a po chvíli i Audeeho Waltherse a za další chvíli Dolly Walthersovou. "Jsem ráda, že vás zase všechny vidím," řekla Essie, když je vítala na palubě. "Určitě si máte o čem promlu- vit, ale ze všeho nejdřív zmizíme z tohohle ohavného místa. Alberte! Buď tak laskav, odlétáme." "Dobře, paní Broadheadová," zazpíval Albertův hlas. Neobtěžoval se ani, aby se objevil na sedadle pilota, prostě vešel do dveří a sklonil hlavu, aby se neuhodil o překlad, a usmíval se na celou společnost.
"Představím vás později," řekla Essie. "Tohle je náš dobrý přítel, je to počítačový program. Alberte? Můžeme teď bezpečně odletět z Pentagonu?" Přikývl a zamrkal. Potom se přímo před mýma očima proměnil ze starého muže s dýmkou ve vytahaném svetru ve štábního generála Jamese P. Manzbergena. Byl štíhlejší, vyšší, měl na sobě uniformu a medaile.
"Máte pravdu, miláčku," křičel. "Teď to musíme rozjet rychlostí větší než rychlost světla, než ti blbouni přijdou na to, že jsme to na ně nahráli!"

19 Permutace lásky.
Kdo bude spát s kým? No, to je otázka! Bylo nás pět pasažérů a jenom tři soukromé kajuty. Věrná láska nebyla projektována pro mnoho hostů, zvlášť když nevycházeli do páru. Ubytujeme Audeeho s jeho právoplatnou manželkou Dolly? Nebo s jeho nejposlednější společnicí do postele Janie Yee-xing? Ubytujeme Audeeho samotného a ty dvě ženy dohromady? - a co si provedou, jestli to takhle uděláme? Janie a Dolly k sobě nebyly zrovna nepřátelské, vypadalo to spíš, že Audee je nevypočitatelně nepřátelský vůči nim oběma. "Nemůže se rozhodnout, které z nich bude věrný," řekla Essie moudře, "a Audee je typ muže, který chce být ženě věrný." No, to jsem docela chápal a dokonce si pomyslel, že nejeden z našich pasažérů trpí tímhle problémem.
Ale v tomhle výroku je slovo, které se na mě nehodí - je to slovo trpět. Víte, já netrpěl. Dobře jsem se bavil. Líbila se mi i Essie, protože tenhle problém vyřešila tak, že tomu prostě nechala volný průběh. Essie a já jsme odešli do kapitánské části lodi a zamkli za sebou dveře. Řekli jsme si, že důvodem k takovému jednání bylo nechat naše tři hosty, aby ten problém vyřešili mezi sebou. To byl dobrý důvod. Bůh ví, že na to potřebovali čas, protože interpersonální dynamika skrytá mezi nimi třemi byla dost veliká na to, aby dokázala způsobit explozi hvězdy. Ale my měli i jiné důvody a největší z nich byl, že jsme se chtěli milovat.
A to jsme taky udělali. S vervou. S velikou radostí. Mohli byste si říct, že po čtvrt století - v našem pokročilém věku; a když si vezmete stupeň familiérnosti a nudy a fakt, že konec konců je tolik sliznatých povrchů, které je možno třít a omezený počet příslušenství, kterým se dá to tření provozovat - jsme byli jen málo stimulovaní, abychom to dělali. Špatně. Měli jsme motiv jako hrom.
Možná to bylo proto, že na Věrné lásce byly poměrně stísněné poměry. Když jsme se zamkli ve své soukromé kabině s anisokinetickou postelí, dodalo to celé situaci příchuť puberťáckého blbnutí na verandě, když nás od taťky a mamky dělila jen okenní tabulka. Chichotali jsme se, jak s námi ta postel důmyslně zmítala - a trpění? Ani v nejmenším. Na Kláru jsem nezapomněl. Pořád se mi v myšlenkách vracela, často ve velmi intimních chvílích.
Ale v té posteli byla se mnou Essie, ne Klára.
Tak jsem si lehl na postel, trochu jsem se vrtěl a pak jsem cítil, jak se mele i ta postel a jak to škube s Essie stulenou blízko u mě a ona sebou taky trochu vrtěla - bylo to trochu, jako když hrajete biliár se třemi koulemi, ale mnohem zajímavější - a myslel jsem, klidně a sladce, na Kláru.
V tu chvíli jsem docela jasně cítil, že to všechno vyjde. Co vlastně bylo pravdivé? Jenom láska. Jen ti dva, co se měli

rádi. Na tom nebylo nic špatného! Určitě to bylo komplikované, protože jeden z těch dvou, třeba já, mohl být jedním z jiného páru lidí, co se milovali.
Ale komplikace se dají vyřešit - tak či onak. Láska roztáčela vesmír. Láska mohla za to, že jsme s Essie setrvali v kapitánských prostorách. Láska mohla za to, že Audee následoval Dolly do Nejvyššího Pentagonu a jistý druh lásky přiměl Janie, aby šla s ním. A ještě jiný druh lásky, nebo možná tentýž, způsobil, že se za něj Dolly předtím vdala. Protože jednou funkcí lásky je docela určitě věnovat své ego, aby si podle něj nebo podle ní zařídila svůj život. A daleko, v jedné části veliké, plynné, hvězdné pustiny (i když v tu chvíli jsem to ještě nevěděl) truchlil Kapitán pro lásku; a dokonce Wan, který nikdy nemiloval nikoho jiného než sebe, vlastně prohledával vesmír kvůli někomu, komu chtěl svoji lásku dát. Vidíte, jak to funguje? Láska je obrovskou motivací.
"Robine?" řekla Essie ospale do mé klíční kosti. "Udělals mi to moc hezky. Skládám ti poklonu." A ona, jak jinak, mluvila taky o lásce, i když v tomhle případě jsem to přijal spíš jako kompliment ke svým schopnostem v předvádění se.
"Díky," odpověděl jsem.
"Ale stejně bych se tě chtěla na něco zeptat," pokračovala a trochu se odtáhla, aby se na mě mohla podívat. "Je ti úplně dobře? Střeva jsou v pořádku? Ty dva metry třicet nového materiálu se v pohodě spojilo s tím starým? Byly všechny Albertovy informace v pořádku?" "Je mi dobře," oznámil jsem a docela mi i dobře bylo. Naklonil jsem se a políbil jsem ji na ucho. "Jenom doufám, že okolnímu světu se daří taky tak dobře." Zívla a protáhla se. "Jestli máš na mysli loď, tak Albert je schopen zvládnout řízení v pohodě." "To jo, ale je schopen zvládnout i pasažéry?" Ospale se překulila. "Tak se ho zeptej," řekla.
Tak jsem si ho zavolal: "Alberte? Pojd si s námi popovídat." Podíval jsem se ke dveřím a byl jsem zvědavý jak se tentokrát dostane těmi hmotnými dveřmi, které byly zavřené. Napálil mě. Zaslechl jsem, jak si Albert omluvně odkašlává, a když jsem se ohlédl, seděl zase na Essieině toaletce a stydlivě odvracel oči.
Essie se natáhla pro peřinu a zakryla si poprsí.
Bylo to legrační. Essie se nikdy před žádným svým programem ne-zahalovala. Nejlegračnější na tom bylo, že mi to tentokrát nepřipadalo divné. "Omlouvám se, přátelé, že vás vyrušuji, ale volali jste mě." "To je v pořádku," řekla Essie a posadila se, aby na něj líp viděla, ale pokrývku si pořád přidržovala na těle. Možná v tu chvíli ji napadlo, že tahle reakce je divná, ale řekla jenom: "Tak jo. Co naši hosté? Jak se jim daří?" "Řekl bych, že docela dobře," odpověděl Albert vážně.
"Všichni tři si povídají v kuchyňce. Kapitán Walthers připravuje sendviče a obě ženy mu s tím pomáhají." "Žádné hádky? Oči si ještě nevyškrábaly?" zeptal jsem se.
"Vůbec ne. Vlastně jsou hodně formální, jsou samé 'dovolíte' a 'prosím' a 'děkuji'. Ale," dodal a vypadal sám se sebou spokojen, "musím vám referovat o plachetnici. Chcete, abych vám to řekl hned teď? Nebo - možná byste se mohli připojit k hostům, aby to všichni slyšeli najednou." Všechny moje instinkty to hned pochopily, ale Essie se na mě podívala. "Je to jenom zdvořilost, Robine," řekla mi a já s ní souhlasil.
"Výborně," řekl Albert. "Určitě vás to bude moc zajímat. A mě taky. Víte, vždycky mé plavba hodně zajímala," pokračoval hovorně.
"Když mi bylo padesát, tak mi Berliner Handelsgesellschaft věnoval tak bezvadnou plachetnici - bohužel jsem o ni přišel, když jsem musel odejít z Německa kvůli těm sprostým nacistům. Milá paní Broadheadová, jsem vám tolik zavázán! Teď si všechno pamatuju tak dokonale jako nikdy předtím! Pamatuji si na svůj domek u Ostende, kde jsem se procházel po pláži s Albertem -" zamrkal - "to byl král Albert belgický. Povídali jsme si o plavbě a pak večer mě jeho žena doprovázela na piáno, když jsem hrál na housle - a tohle všechno si teď pamatuju, milá paní Broadheadová. Je to jen vaše zásluha!" Po celou dobu, kdy hovořil, seděla Essie nehybně vedle mě, upřeně a s kamenným obličejem se dívala na svůj výtvor. Začala něco brebentit a pak vypukla ve smích. "Ale, Alberte!" křičela a pak se natáhla pro polštář. Zamířila a pak ho skrz něj hodila; dopadl na kosmetiku, co byla za ním na stolku. "Jseš bezvadnej senzační program, nemáš mi za co děkovat. A teď, prosím tě, odejdi. Protože už jsi takhle lidskej, máš paměť a vyprávíš nám tady únavné historky, tak ti nemůžu dovolit, aby ses na mě díval, když jsem svlečená!" Tentokrát si dovolil prostě zmizet, když jsme se s Essie vzali do náruče a smáli jsme se. "Tak, teď se obleč," přikázala mi nakonec, "abychom si poslechli informace o té jeho plachetnici, aby byl náš počítačový program spokojený. Smích je nejlepší lék, viď? V tom případě už o tvé zdraví nemám starost, Robine, takhle veselé tělo určitě bude existovat navěky!" Šli jsme do sprchy, pořád jsme se chichotali - neuvědomovali jsme si, že v mém případě to "navěky" v tu chvíli mělo trvat ještě jedenáct dní, devět hodin a jedenadvacet minut.
Do Věrné lásky jsme nikdy nedali Albertovi Einsteinovi stůl, především ne ten s dýmkou založenou do knížky na stránce, kam dočetl, s láhví Skripu vedle nádobky na tabák a s tabulí za ním napůl popsanou rovnicemi. Ale bylo to tam, byl tam i on, bavil naše hosty historkami o sobě. "Když jsem byl v Princetonu," vyprávěl, "najali muže, co za mnou chodil se zápisníkem, aby si mohl zaznamenat všechno, co jsem napsal na tabuli. Nebylo to pro moje dobro, ale jen pro ně - jinak, víte, báli se mazat tabule!" Usmíval se na naše hosty a bodře zakýval na Essie a na mě, jak jsme ruku v ruce stáli ve dveřích do hlavní haly. "Právě jsem, pane a paní Broadheadovi, vysvětloval těmhle lidem něco ze svého života. Možná o mně nikdy neslyšeli, i když jsem byl, to musím říct, docela slavný. Věděli jste třeba, že proto, že jsem neměl rád déšť, nechalo vedení v Princetonu postavit zastřešenou chodbu, abych mohl navštěvovat svoje přátele, aniž bych vyšel ven?" Aspoň že neměl generálský obličej a bílou hedvábnou šálu, ale stejně se nějak nezdál. Měl jsem chuť se Audeemu a jeho dvěma ženám omluvit. Místo toho jsem řekl: "Essie? Nemáš dojem, že těchto reminiscencí je už trochu moc?" "Možná jo," řekla zamyšleně. "Chceš, abych ho stopla?" "Ne tak docela stopla. Teď je mnohem zajímavější, ale mohla bys aspoň trochu přitáhnout tu databázi identity osobnosti nebo otočit potenciometrem na nostalgických okruzích -" "Ty jsi ale hlupáček, Robine," řekla a smířlivě se usmívala. Potom přikázala: "Alberte! Nech toho tlachání. Robinovi se to nelíbí." "Samozřejmě, moje milá Semyo," řekl zdvořile. "V každém případě však nepochybně chcete

slyšet o té plachetnici." Postavil se za stůl - tedy jeho holografické zobrazení, ve skutečnosti ale neexistující, vstal za neexistujícím holografickým stolem; musel jsem si to pořád připomínat. Vzal do ruky houbu a začal mazat křídu, pak se vzpamatoval. S omluvným pohledem na Essie se natáhl po vypínači na stole. Tabule zmizela. Místo ní se objevil známý zrnitý zelenošedý povrch obrazovky lodi Heechee. Pak stiskl jiný vypínač, šeď zmizela a místo ní jsme spatřili hvězdnou mapu. Ta byla taky opravdová - k tomu, aby se obrazovka v kterékoli lodi Gateway změnila na použitelný obraz, stačilo na okruhy aplikovat jednoduché předpětí (i když tisíc výzkumníků zemřelo, aniž by na to přišli). "To, co vidíte," řekl žoviálně, "je místo, na kterém kapitán Walthers lokalizoval plachetnici.
Jak vidíte, nic tam není." Walthers seděl tiše na sedátku před imitací krbu, co možná nejdál od Dolly i od Janie - a ty zase byly co možná nejdál od sebe.
Byly taky zticha. Ale teď Walthers ostře promluvil: "To není možný! Záznamy jsou přesný! Máš přece údaje!" "Samozřejmě byly přesné," uklidňoval ho Albert, "ale vidíte, než tam dorazila průzkumná loď, plachetnice tam už nebyla." "Nemohla odplout nijak zvlášť daleko od toho hvězdnýho svitu!" "Ne, to nemohla. Ale nebyla tam. Nicméně," řekl Albert s veselým úsměvem, "byl jsem na nějakou takovou eventualitu připraven.
Pokud si vzpomínáte, můj předpoklad - mám na mysli své bývalé já - byl založen na domněnce, že rychlost světla je základní konstanta, subjekt," dodal a s pochopením pomrkával po místnosti, "jehož kontext jsme si rozšířili tím, co jsme se naučili od Heechee. Ale ta rychlost, ano, ta je vždycky stejná - téměř tři sta tisíc kilometrů za vteřinu. Tak jsem dal instrukce výzkumné sondě, aby se v případě, že nenalezne plachetnici ve vzdálenosti tři sta tisíc kilometrů násobeno počtem vteřin od započetí pozorování, stáhlo." "Bezvadnej, chytrej, samolibej program," řekla Essie potěšené.
"To sis do výzkumné lodi najal nějakýho šikovnýho pilota, co?" Albert zakašlal. "Byl to taky nezvyklý let, protože jsem předvídal, že mohou nastat výjimečné okolnosti. Bojím se, že výdaje byly vysoké. Ale když loď dosáhla té správné vzdálenosti, bylo tam to, co vidíte." Mávl rukou a na obrazovce se objevilo těleso s mnoha křídly.
Už nebyla tak dokonalá, skládala se a stahovala před našima očima.
Albert zrychlil záznam toho, co sonda spatřila, a my se dívali, jak se velká křídla stahují ... a mizí.
Tedy. To, co jsme viděli, jste už viděli i vy. Proti nám jste byli ve výhodě, že jste věděli, co vidíte. Tak jsme tam byli - Walthers se svým harémem, Essie a já. Opustili jsme obtížný lidský svět, abychom se hnali za obtížným hlavolamem a viděli jsme, k čemu směřujeme - něco nás pozře! Přesně tak to vypadalo a my na to zírali v šoku a zcela nepřipraveni. Seděli jsme tam celí ztuhlí, zírali jsme na ta pomuchlaná křídla a velikou lesklou modrou kouli, která se objevila odnikud, aby je spolkla.
Uvědomil jsem si, že se někdo pro sebe potichu směje a byl jsem v šoku, když jsem si uvědomil, kdo to je.
Byl to Albert, seděl teď na kraji svého stolu a utíral si slzy, jak se dobře bavil. "Promiňte," řekl, "ale měli byste teď vidět svoje obličeje." "Sakramentskej drzej, samolibej program," zavrčela Essie, už ne potěšené, "okamžitě přestaň s tím nesmyslem. Co to má znamenat?" Albert upřeně hleděl na moji ženu. Nedovedl jsem přesně kvalifikovat jeho výraz: ten pohled byl laskavý a tolerantní a vyjadřoval ještě spoustu dalších věcí, které jsem si nedokázal přiřadit k počítačovému zobrazení, dokonce ani k Albertovi ne. Ale ten výraz byl taky rozpačitý. "Milá paní Broadheadová," řekl, "jestli nechcete, abych měl smysl pro humor, tak jste mě neměla takhle naprogramovat.
Jestli jsem vás uvedl do rozpaků, omlouvám se." "Drž se instrukcí!" vyštěkla Essie a vypadala vyvedená z konceptu.
"Dobře. To, co jste viděli," vysvětloval a okázale se otočil od Essie, aby udělal přednášku celé skupině, "je to, co já pokládám za první známý příklad skutečné operace řízené Heechee v reálném čase.
Tedy, plachetnice byla unesena. Sledujte tohle menší plavidlo." Mávl nonšalantně rukou a obraz se roztočil a rozplynul, jak Albert celou tu scénu zvětšil. To zvětšení bylo větší než možnosti optiky výzkumné lodi, takže okraje koule byly zrnité a neostré.
Ale za ní něco bylo.
Bylo tam něco, co se pomalu pohybovalo do stínu za koulí. Ve chvíli, kdy už to skoro zmizelo, zastavil Albert obraz a my jsme se dívali na skvrnitý objekt ve tvaru ryby, docela malý a špatně zobrazený.
"Loď Heechee," řekl Albert. "Alespoň jiné vysvětlení mě nenapadá." Janie Yee-xing si odkašlala. "Jste si tím jistý?" "Ne, samozřejmě, že ne. Zatím je to jenom teorie. Co se týče teorie, nikdy se neříká 'ano', slečno Yee-xing, jenom 'snad', protože v budoucnu se určitě objeví nějaká lepší teorie a ta, která se zdála jako nejlepší, bude zavržena. Ale moje teorie je, že se Heechee rozhodli plachetnici unést." A teď si to představte! Heechee! Opravdoví, jak prohlásil nejchytřejší systém pro vyhledávání dat, jaký kdo kdy viděl. Hledal jsem Heechee všemi způsoby dvě třetiny století, strašně jsem je chtěl najít a bál jsem se, že by se mi to mohlo podařit. A když se to stalo, na nejpřednějším místě v mé mysli nebyl Heechee, ale systém pro vyhledávání dat. Řekl jsem: "Alberte, proč se chováš tak směšně?" Podíval se na mě zdvořile, troubelem dýmky si ťukal o zuby.
"V jakém smyslu 'směšně', Robine?" zeptal se.
"Sakra, nech toho! To, jak se chováš! Copak ne -" zaváhal jsem, zkoušel jsem to říct zdvořile. "Copak nevíš, že jsi jenom počítačový program?" Smutně se usmál. "Nemusíš mi to připomínat, Robine. Já nejsem skutečný, že? A stejně, ta realita, do které jste sami ponořeni, je mi úplně fuk." "Alberte!" zakřičel jsem, ale on zvedl ruku, aby mě umlčel.
"Nech mě to říct. Vím, že realita je pro mě určité velké množství souběžně zpracovaných informací v heuristické struktuře. Když to analyzuješ, jedná se jenom o jistý druh triku, co se hraje na diváka.
Ale pro tebe, Robine? Je pro organickou inteligenci realita hodně odlišná? Nebo jsou to jenom určité chemické proměny, které se dějí v kilogramu tučné hmoty, co nemá oči, uši, pohlavní orgány? Všech- no, co ví, je jen to, co slyší, protože tak to řekl jakýsi vjemový systém.
Každý počitek se do něj dostává vedením přes nějaký nerv. Je mezi námi tak velký rozdíl, Robine?" "Alberte!" Zavrtěl hlavou. Hořce řekl: "Ale no, já vím. Ty se mým trikem oklamat nedáš, protože víš, že jeho autorka - je tu mezi námi. Ale neklameš sám sebe? Nezasloužím si stejné uznání a toleranci? Byl jsem docela významný muž, Robine. Vážili si mě

velmi vysoce postavení lidé! Králové. Královny. Velcí vědci - a jak bezvadní kamarádi to byli. U příležitosti mých sedmdesátých narozenin pro mě uspořádali večírek - Robertson a Wigner, Kurt Goedel, Rabi, Oppenheimer -" Skutečně si utřel skutečné slzy ... a bylo to přesně na hranici, kam až mu Essie dovolila zajít.
Vstala. "Přátelé, Robine, došlo pravděpodobně k nějakému vážnému selhání. Promiňte. Budu muset vyjmout obvod a důkladně jej celý překontrolovat. Omluvte mě, prosím." "To není tvoje chyba, Essie," řekl jsem, jak nejlaskavěji jsem dokázal, ale ona to jako laskavost nepochopila. Vrhla na mě takový pohled, který jsem u ní neviděl od té doby, co jsme spolu začali chodit a já jí vyprávěl všechny ty legrační kousky, jak jsem si pohrával se svým psychoanalytickým programem Sigfridem von Cvokem.
"Robine," řekla chladně, "mluvit o chybě a vině zabere spoustu času.
O tom si promluvíme později. Vážení hosté, budu si muset na chvíli půjčit svoji pracovnu. Alberte! Okamžitě tam přijď, abych z tebe všechny ty mouchy odstranila." Jednou z daní bohatství a popularity je to, že vás spousta lidí zve na návštěvu a skoro všichni očekávají, že je na oplátku pozvete na návštěvu i vy. Dělat hostitele zrovna nepatří k mým dovednostem.
Essie se to naopak strašně líbí, takže za ty roky už jsme si vypracovali výborný způsob, jak s hosty nakládat. Je to úplně jednoduchý. Motal jsem se kolem nich jen tak dlouho, pokud se mi to líbilo - mohlo to trvat několik hodin, někdy třeba i jen pět minut. Potom jsem se vytratil do své pracovny a přenechal jsem roli hostitelky Essie.
Zvlášť s oblibou jsem tohle dělal, když z jakéhokoli důvodu panovalo mezi hosty napětí. Funguje to perfektně - pro mě. Ale když to někdy nefunguje, tak jsem v pasti. Jednou za čas se to stávalo. Nemohl jsem hosty přenechat Essie, protože měla moc práce. Nechtěl jsem je nechat o samotě, protože to už jsme dělali pěkně dlouho. A napětí tam bylo až až. Takže jsem tam trčel, zkoušel si vzpomenout, jak se mám chovat taktně, když se nemohu dát na ústup: "Dáte si něco k pití?" zeptal jsem se žoviálně. "Něco k jídlu? Mám nějaké príma programy ke koukání, pokud Essie nezablokovala obvody, aby mohla pracovat na Albertovi -" Janie Yee-xing mě přerušila otázkou. "Kam letíme, pane Broadheade?"
"No," řekl jsem a žoviálně se usmíval; jako dobrý hostitel jsem se pokoušel, aby se hosté cítili uvolněně dokonce i když vám položí výbornou otázku, na kterou vás nenapadá žádná odpověd, protože jste mysleli na spoustu důležitějších věcí. "Myslím, že otázkou je, kam byste chtěla letět. Myslím to tak, že nemá smysl hnát se za tou plachetnicí." "Asi ne," souhlasila Yee-xing.
"Pak mám zato, že to záleží na vás. Nemyslel jsem, že byste chtěla zůstat ve vězení -" připomněl jsem jí, že jsem konec konců všem prokázal laskavost.
"Ne," řekla Yee-xing znovu.
"Takže zpátky na Zem? Mohli bychom vás vysadit kdekoli na smyčce. Nebo na Gateway, jestli chcete. Nebo - moment, Audee, ty jsi původně z Venuše, vid? Chceš se tam vrátit?" Ted byla řada na Walthersovi, aby řekl "Ne." Víc už neřekl nic.
Měl jsem zato, že je od mých hostů nezdvořilé pořád odpovídat jen záporně, když jsem se snažil být pohostinný. Dolly Walthersová mi pomohla. Zdvihla pravou ruku, na které měla jednoho ze svých maňásků, toho, co měl být Heechee.
"Potíž je v tom, pane Broadheade," řekla sirupově jedovatým hlasem, aniž by pohnula rty, "že nikdo z nás nemá žádné místo, kam by moc chtěl letět." Protože to patrně byla pravda, nezdálo se, že by k tomu chtěl někdo něco dodat. Potom Audee vstal. "Teď bych si dal to pití, pane Broadheade," zavrčel. "Dolly? Janie?" Dozajista to byl ten nejlepší návrh, co padl za pár posledních chvil. Všichni jsme souhlasili jako hosté, co přijedou na večírek moc brzy a nevědí, co mají dělat, takže my jsme prostě nedělali nic.
Dala se dělat spousta věcí, to jistě, a ta, co mi v hlavě vězela nejvíc, byla nechovat se k mé společnosti srdečně. Tahle největší věc se dokonce ani nepokoušela vstřebat ten fakt, že jsme (možná) viděli skutečnou loď Heechee v činnosti s Heechee uvnitř. Zase se ozvala moje střeva. Doktoři říkali, že budu moci vést normální život. Neříkali, že se moje vnitřnosti budou chovat takhle nenormálně, takže na mne dolehne věk a slabost. Byl jsem rád, že si můžu vzít svůj gin a tonik a sednout si k napodobenině krbu s napodobeninami plamenů a čekat, až roli baviče převezme někdo jiný.
Zkusil to Audee Walthers. "Broadheade, cením si toho, že jste nás dostal z basy a vím, že máte spoustu vlastní práce. Řekl bych, že nejlepší asi bude, když nás vysadíte někde na nejšikovnějším místě, které se vám podaří najít, a dál se budete věnovat svým záležitostem." "No, ale Audee, to je strašná spousta míst. Existuje nějaké, kde bys třeba chtěl být raději než na jiném?" "Co by se mně líbilo," řekl, "- co by se, myslím, líbilo nám všem, je, abychom měli možnost promyslet si o samotě, co chceme dělat. Jistě jste si všiml, že máme nějaké osobní problémy, které je třeba vyřešit."
Nebyl to zrovna ten druh prohlášení, se kterým by se vám chtělo souhlasit; ale já ho samozřejmě nemohl zamítnout, tak jsem se prostě usmíval. "Takže my potřebujeme být sami a pohovořit si o nich." "Aha," přikyvoval jsem, "asi jsme vám ještě nedali dost času, když jsme vás s Essie nechali o samotě." "Vy jste nás o samotě nechali. Váš přítel Albert ne."
"Albert?" Nikdy mě nenapadlo, že by se předváděl hostům, zvlášť když ho nikdo nezval.
"Celou tu dobu, Broadheade," řekl hořce, "seděl právě tam, kde jste tec? vy. A vyptával se Dolly na milion věcí."
Zavrtěl jsem hlavou a dolil si sklenici. Docela jistě to nebyl nejlepší nápad, ale já neměl nápady, co by mi připadaly dobrý. Když jsem byl malej a máma mi umírala - protože si nemohla dovolit platit lékařskou péči pro nás oba, (vina, vina, vina) a rozhodla se poskytnout ji mně - byla doba, kdy mě nepoznávala, nepamatovala si, jak se jmenuju, mluvila se mnou, jako bych byl její šéf nebo bytný nebo nějakej chlápek, co s ním chodila, než si vzala mýho tátu. Ošklivá scéna. Tenhle její stav byl pro mne dokonce ještě bolestnější, než samo vědomí, že umírá: silná osobnost se před mýma očima doslova rozpadala.
Stejně jako se teď rozpadával Albert.
"Jaké kladl otázky?" zeptal jsem se a díval jsem se na Dolly.
"No, týkaly se Wana," řekla; hrála s maňásky, ale mluvila svým hlasem - i když rty téměř nepohybovala. "Na to, kam

letěl, co dělal. Hlavně chtěl, abych mu ukázala na mapě všechny objekty, o které se Wan zajímal." "Ukažte mi je," řekl jsem.
"Já nemůžu," řekla podrážděně, ale Janie Yee-xing vstala a ještě než to Dolly dořekla, stála u ovládačů. Sáhla na klávesnici, zamračila se, navolila kombinaci, zakabonila se a otočila se k nám.
"Paní Broadheadová to musela zablokovat, když vypnula z obvodu vašeho pilota," řekla.
"V každým případě," řekla Dolly, "to všechno byly černý díry různýho druhu." "Myslel jsem, že existuje jen jeden druh," řekl jsem a ona pokrčila rameny. Všichni jsme se shlukli kolem řídícího sedadla, dívali jsme se na obrazovku, na níž byly jenom hvězdy. "Čert aby ho vzal," řekl jsem.
Za námi se ozval ledový Albertův hlas: "Omlouvám se, že jsem ti nadělal problémy, Robine." Všichni jsme se otočili jako apoštolově na orloji. Seděl na kraji židle, kterou jsem právě uvolnil, a podrobně si nás prohlížel. Vypadal jinak. Byl mladší. Nebyl tak sebejistý. Pohrával si s doutníkem - s doutníkem, ne s dýmkou - a byl zamračený. "Myslel jsem, že na tobě pracuje Essie," řekl jsem - určitě - podrážděně.
"Už skončila, Robine. Vlastně zrovna přichází. Myslím, že je vůči mně férové říct, že nenašla nic v nepořádku - je to pravda, viďte, paní Broadheadová?" Essie došla ke dveřím a zastavila se. Ruce sevřené v pěst měla v bok, oči upřené na Alberta. Na mě se ani nepodívala.
"To je pravda, programe," prohlásila zamračeně. "V programování jsem žádnou chybu nenašla." "To rád slyším, paní Broadheadová." "Jen se tolik neraduj! Faktem zůstává, že jsi zvoranej program.
Tak mi řekni, ty inteligentní programe bez chyby v programování, jaký je další krok?" Hologram si skutečně nervózně olízl rty. "No," řekl Albert váhavě, "myslím, že byste mohla chtít překontrolovat hardware." "Přesně tak," řekla Essie, když se natahovala, aby vyňala jeho vějíř ze zásuvky. Mohl bych přísahat, že jsem v Albertově obličeji zahlédl výraz paniky; byl to pohled člověka, který dostává anestezi před závažnou operací. Potom zmizel společně s ním. "Povídejte si dál," nařídila nám přes rameno, přiložila si k oku lupu a začala prohlížet povrch vějíře.
Ale o čem jsme si měli povídat? Dívali jsme se, jak kontroluje každé zvrásnění na vějíři. Šli jsme za ní, když se zamračeným výrazem odnesla vějíř do své pracovny a v tichosti jsme ji pozorovali, jak k vějíři přikládá měřítka a sondy, jak jej zasouvá do zkušební zásuvky, tiskne tlačítka, otáčí verniéry a ze stupnic čte výsledky. Stál jsem tam a hladil jsem si břicho, které zase začalo zlobit a trápit mě, a Audee zašeptal: "Co hledá?" Ale já to nevěděl. Vryp, škrábanec, korozi, cokoli; ať to bylo co bylo, nenašla to.
Vstala a povzdechla si. "Nic tam není," řekla.
"To je príma," nadhodil jsem.
"Jo, to je príma," souhlasila, "protože kdyby to bylo něco závažnýho, tady bych to opravit nemohla. Ale je to taky blbý, Robine, protože ten otravnej program je otravnej skrz naskrz. Dal mi lekci skromnosti." Dolly řekla: "Jste si jistá, že je praštěnej, paní Broadheadová? Když jste byla ve vedlejší místnosti, choval se docela normálně.
Možná jen trochu podivně." "Podivně! Paní Dolly, víte, o čem mluvil celou tu dobu, co jsem ho prohlížela? O Machově principu. Mizející hmotě. O černých dírách černějších než normální černé díry. To by člověk musel bejt opravdu Albert Einstein, aby mu rozuměl - hej! Cože? On s vámi mluvil?" Když to ostatní dosvědčili, seděla chvíli s pevně stisknutými rty a přemýšlela. Pak se otřásla. "Ale do hajzlu," řekla tísnivě, "teď nemá cenu pokoušet se rozluštit ten problém. Je jen jeden, kdo ví, co je v Albertovi v nepořádku, a to je Albert sám." "A co když ti to Albert nebude chtít říct?" zeptal jsem se.
"To je špatně formulovaná otázka," řekla a vkládala vějíř do zásuvky. "Správně ta otázka zní 'Co když to Albert nedokáže říct?'" Vypadal, že je v pořádku - nebo skoro v pořádku. Nervózně si pohrával s doutníkem, seděl ve svém oblíbeném křesle - já na něm taky rád sedával, ale v tuhle chvíli jsem se s ním nechtěl hádat. "Takže, Alberte," řekla laskavým, ale pevným hlasem, "víš, že jsi zvoranej, je to tak?" "Trochu vyšinutý, myslím, ano," řekl omluvně.
"Já myslím, že vyšinutý jako hrom! Takže, Alberte, uděláme tohle. Napřed se tě zeptáme na několik jednoduchých faktických věcí - ne na motivace, ne na složité teorie, položíme ti jenom otázky, na které se dá odpovědět objektivními fakty. Rozumíš mi?" "Samozřejmě, že vám rozumím, paní Broadheadová." "Dobře. Především. Ty sis povídal s našimi hosty, zatímco my s Robinem jsme byli v kapitánských místnostech." "To je pravda, paní Broadheadová." Sešpulila rty. "To mi připadá poněkud nezvyklé. Kladl jsi jim otázky. Prosím tě, řekni nám, jaké to byly otázky; a chci znát i odpovědi." Albert ztěžka změnil pozici. "Zajímal jsem se hlavně o objekty, které Wan zkoumá, paní Broadheadová. Paní Walthersová byla tak laskavá a ukázala mi je na mapách." Ukázal na displej a když jsme se tam podívali, promítaly se na něj mapy, jedna za druhou. "Když se na ně pozorně zadíváte," řekl Albert a ukazoval nezapáleným doutníkem, "uvidíte tam zřetelný pohyb. Jeho prvními cíli byly prostě černé díry, které jsou na mapách Heechee označeny těmito značkami, co vypadají jako háčky na ryby. Jsou to znaky nebezpečí, které užívají Heechee ve své kartografii." "Jak to víš?" zeptala se Essie a pak: "Ne, beru tuhle otázku zpátky. Předpokládám, že pro tuhle domněnku máš dobrý důvod." "To mám, paní Broadheadová. V tomto ohledu jsem s vámi nemluvil docela otevřeně, paní Broadheadová." "Aha! Už se někam dostáváme! Tak pokračuj." "Ano, paní Broadheadová. Každá jednoduchá černá díra měla dvě kontrolní značky. Potom Wan objevil holou singularitu - nerotující černou díru, právě s takovou měl před mnoha lety tu ošklivou zkušenost Robin. A tam našel Gelle-Kláru Moynlinovou." Obraz zablikal a potom se objevil jasně modrý náznak hvězdy; potom tam zase vplula mapa. "U téhle byly tři háčky na ryby, což je označení pro větší nebezpečí. A nakonec," - mávnutí rukou, na obrazovce se objevila jiná část mapy Heechee - "tohle je další v pořadí, ke které se Wan chystal, jak mi ukázala paní Walthersová," "To jsem neřekla," namítala Dolly.
"To ne, paní Walthersová," souhlasil s ní Albert, "ale říkala jste, že se na ni často díval, že o ní mluvil s Mrtvými a že ho děsila.
Věřím tomu, že se chystá k ní letět." "Výborně," tleskala Essie, "První test jsi zvládl obdivuhodně, Alberte. Ted budeme pokračovat druhou částí, tentokrát bez účasti obecenstva," dodala a podívala se letmo na Dolly.

"Jsem vám k službám, paní Broadheadová." "To jistě. Takže. Faktické otázky. Co se rozumí pod pojmem mizející hmota?" Albert vypadal upjatě, ale odpovídal docela pohotově. "Takzvaná mizející hmota je takové množství hmoty, které by vystačilo na mnoho galaxií, ale nikdy nebylo pozorováno." "Výborně! A teď, co je to Machův princip?" Olízl si rty.
"Nemám zrovna moc rád spekulativní diskuse o kvantové mechanice, paní Broadheadová. Jen těžko mohu uvěřit tomu, že Bůh hraje s vesmírem kostky." "Já se tě neptala na tvoji víru! Dodržuj pravidla, Alberte. Já se jenom ptám na definici široce používaného technického termínu." Povzdechl si a změnil pozici. "Dobře, paní Broadheadová, ale dovolte mi vysvětlit to v konkrétních pojmech. Mám důvod věřit tomu, že v cyklu expanze a kontrakce vesmíru dochází k jistému druhu velmi rozsáhlých změn. Expanze je potlačována. Kontrakce postupuje, možná až do pouhého bodu - do téhož jako před velkým třeskem." "A to bylo co?" chtěla vědět Essie.
Zašoupal nohama, "Mě to vážně dost znervózňuje, paní Broadheadová," stěžoval si.
"Ale na tu otázku odpovědět můžeš - tak, jak se tomu obecně věří." "Kterou alternativu mám zvolit, paní Broadheadová? Čemu se věří teď? Chcete slyšet, čemu se věřilo v dobách Hawkinga a těch dalších lidí, co se kvantovou mechanikou zabývali? Existuje jedno určité prohlášení o vesmíru v jeho prvopočátcích, ale to je náboženské." "Alberte," řekla Essie varovně.
Slabě se pousmál. "Chtěl jsem jenom citovat svatého Augustina z Hippo," řekl. "Když se ho zeptali, co dělal Bůh, než stvořil vesmír, odpověděl, že tvořil peklo pro lidi, kteří se takhle ptají." "Alberte!" "No, dobře," řekl znepokojeně. "Ano. Existuje taková domněnka, že zanedlouho - ne později než je zlomek jedna lomeno 1043 sekundy - nebude už ve fyzice vesmíru možné počítat s relativitou a bude třeba vytvořit jakýsi druh 'kvantové korekce'. Tenhle školní kviz mě už docela unavuje, paní Broadheadová." Essie v šoku jsem nevídal příliš často. "Alberte!" vykřikla znovu, docela jiným tónem. Ne varovným. Užasle a znepokojeně.
"Ano, Albert," řekl divoce, "toho jste vytvořila a to jsem já.
Nechme toho, prosím vás. Buďte od té dobroty a poslouchejte. Nevím, co se stane před velkým třeskem! Vím jenom, že někde je někdo, kdo se domnívá, že umí a může ho ovládnout. To mě hodně děsí, paní Broadheadová." "'Děsí'?" vyjekla Essie. "Kdo tě naprogramoval, aby ses 'děsil', Alberte?" "Vy, paní Broadheadová. Nemůžu s tím žít. A už o tom nechci ani mluvit." A zmizel.
To neměl dělat. Mohl šetřit naše city. Mohl aspoň předstírat, že odchází dveřmi, nebo mohl zmizet, když jsme se dívali někam jinam.
Neudělal ani jedno ani druhé. Prostě a jednoduše zmizel. Působilo to, jako kdyby byl skutečný lidský jedinec, který se dostal do hádky, a aby celé to dohadování skončil, tak odešel ven a praštil za sebou vztekle dveřmi. Byl moc rozzlobený na to, aby si dával pozor na zobrazení.
"Neměl by ztrácet trpělivost," řekla Essie stísněné.
Ale on ji ztratil a šok z toho byl skoro stejně drtivý, jako když jsme zjistili, že obrazovka na ovládače nereaguje a pilotní deska také ne.
Albert je obě uzavřel. Směřovali jsme stálou akcelerací neznámo kam.

20 Nechtěné násilí.
Ve Wanově lodi zazvonil telefon. No, nebyl to skutečný telefon a nezvonil doopravdy; ale zazněl signál o tom, že někdo vyslal na loď vzkaz přes rádio rychlejší než světlo. "Ne!" křičel Wan rozhořčeně, když se probudil. "Nechci s nikým mluvit!" A pak, když se trochu probral, nevypadal rozzlobeně, ale zmateně. "Bylo to vypnutý," řekl a zíral na rádio a po obličeji mu přeběhly všechny mezistupně spektra výrazů až ke strachu.
To, co ve mně tlumí pocit ošklivosti vůči Wanovi je, myslím, ten vřed strachu, který ho vždycky úplně pozře. Nebesa ví, že byl brutální. Byl neurvalý; byl to zloděj; nezajímalo ho nic než on sám.
Ale to jenom znamená, že byl takový, jací jsme kdysi byli my všichni, ale nás usměrnili rodiče a děti, se kterými jsme si hráli, pak škola a policie. Wana nikdo neusměrňoval, takže zůstal dítětem. "Já s nikým mluvit nebudu!" křičel a vzbudil Kláru.
Vidím Kláru, jak tehdy vypadala, protože teď vidím tolik věcí, které pro mě dřív byly skryté. Byla unavená, rozladěná, snesla od Wana víc, než mohl člověk vydržet.
"Můžeš klidně odpovědět," řekla a Wan na ni nasupeně civěl, jako kdyby byla duševně vyšinutá.
"Odpovědět? Samozřejmě, že neodpovím! To je stejně jenom ňákej byrokrat, co mě chce otravovat, že jsem nedodržel ňákej postup -" "Votravovat s tím, že jsi ukrad loď," opravila ho jemně a přistoupila k rádiu. "Jak se to dělá?" zeptala se ho.
"Neblbni!" zavyl. "Počkej! Nech toho! Co to děláš?" "Je to tahle páčka?" zeptala se a jeho jekot jí jako odpověď postačil.
Přeskočil přes malou kabinu, ale ona byla vyšší než on a taky silnější. Odrazila ho. Signál utichl; zlaté světlo pohaslo; a Wan, najednou uvolněný, se nahlas rozesmál.
"Je, ty jsi cvok! Nikdo tam není," řval.
Ale mýlil se. Chvilku bylo slyšet pískavý zvuk, potom rozeznatelná slova - aspoň skoro rozeznatelná. Pronikavý hlas s podivným přízvukem řekl: "Nehubli zim hám." Klára se musela bedlivě zamyslet, aby pochopila, co to znamená.
A pak, když tomu porozuměla, nedávalo to smysl. Bylo to to, co bylo slyšet? Pokoušel se jim nějaký cizinec se špatnou pískavou výslovností říct "Neublížím vám"? A proč by to říkal? Aby vás ubezpečil, že vám nic nehrozí ve chvíli, kdy nemáte nejmenší důvod domnívat se, že je třeba vás o čemkoli ubezpečovat.
Wan se mračil. "Co to je?" vykřikl ostře, začal se potit. "Kdo je tam? Co chcete?" Žádná odpověď. Důvod, proč odpověď nepřicházela, byl ten, že Kapitán vyčerpal veškerou svoji slovní zásobu a nacvičoval si další řeč. Pro Wana a

Kláru ale to mlčení znamenalo víc než slova.
"Obrazovka!" křičel Wan. "Ty pitomá náno, použij obrazovku, zjisti, co to je!" Kláře chvíli trvalo, než si uvědomila, jak s ovládači zacházet.
Až na téhle cestě se začala učit používat vizuální obrazovku Heechee, protože za jejích časuji nikdo používat nedokázal. Obrazovka se vyjasnila a objevila se na ní loď, veliká loď. Největší, jakou kdy Klára viděla, mnohem větší než kterákoli Pětka, které za jejích časů létaly z Gateway.
"Co - Co - Co -" pofňukával Wan a až napočtvrté se mu podařilo to dopovědět: "Co to je?" Klára se nepokoušela mu odpovědět. Nevěděla to. Ale i tak se bála. Nahánělo jí strach, že tenhle pohled bylo přesně to, po čem všichni prospektoři z Gateway toužili a co je i děsilo. Když si to Kapitán nazkoušel a svou řeč pronesl, bylo jí to jasné: "Já ... budu ... jít na ... palubu ... k vám." Nastoupí na palubu! Klára věděla, že je možné, aby se dvě lodi spojily v plné rychlosti, dá se to uskutečnit, ale žádný pozemský pilot s tím neměl nijak zvlášť velkou praxi.
"Nedovol mu to!" ječel Wan. "Utečeme! Schováme se! Dělej něco!" Vyděšeně upřeně zíral na Kláru a potom přiskočil k ovládačům.
"Nebuď blázen!" křičela a snažila se mu zabránit v jeho úmyslu.
Klára byla silná žena, ale v tu chvíli ho nezvládla. Strach mu dodal sílu. Tloukl do ní hlava nehlava, cloumal s ní a s pláčem se vrhl k ovládačům.
V hrůze z toho nečekaného spojení však Kláře zůstal ještě prostor pro další bodavý strach. Všechno, co se o lodích Heechee učila, ji nabádalo k tomu, aby se nikdy, nikdy nepokoušela měnit kurz lodi, pokud byl jednou stanoven. Věděla, že novější poznatky už to umožňovaly.
Ale věděla taky, že se to nedá udělat jen tak bez rozmyšlení, ale jenom po pečlivém výpočtu a podrobném naplánování celé akce, a Wan nebyl schopen ani jednoho ani druhého.
A i kdyby - nebyl by v tom žádný rozdíl. Ta veliká loď ve tvaru žraločího těla se přibližovala.
Chtě nechtě se Klára obdivně dívala, jak pilot té druhé lodi bez potíží skloubil změnu kurzu a zvýšení rychlosti. Z technického hlediska to bylo fascinující. Wan u ovládačů ztuhl, civěl s pusou dokořán a slintal. Potom, když se ta druhá obrovská loď vynořila a zmizela ze zorného pole vnějších kamer a od poklopu přistávacího modulu se ozval ostrý zvuk, křičel hrůzou a vrhl se na záchod. Klára zůstala sama a viděla, jak se poklop přistávacího modulu otvírá. Takže Gelle- Klára Moynlinová byla první člověk, který se fyzicky setkal s Heechee.
Heechee se nasoukal poklopem, vztyčil se a postavil se jí tváří v tvář. Byl menší než ona. Páchl trochu po čpavku. Oči měl kruhové, protože to je nejlepší tvar pro orgán, který se musí otáčet do všech směrů, ale nebyly to lidské oči, neměly žádný soustředný pigmentový kruh kolem zřítelnice uprostřed, jenom tmavší skvrnu ve tvaru kříže uprostřed narůžovělé kuličky, která se na ni upřeně dívala. Heechee měl širokou pánev. Pod ní, mezi tím, čemu by se dalo říkat stehna, pokud by měl nohy členěny jako člověk, měl závěs; bylo to pouzdro z jasně modrého kovu. Ze všeho nejvíc Heechee vypadal jako batole, co má plné pleny.
Tahle myšlenka projela Klářiným děsem a maličko ji - na chviličku - uvolnila - ale nestačilo to. Jak se to stvoření hnulo dopředu, Klára uskočila dozadu.
Když se Klára pohnula, pohnul se i Heechee. Právě ve chvíli, když se poklop znovu otevřel a dovnitř se jím protáhl další. Podle toho, jak napjatě a váhavě se pohyboval, Klára usoudila, že se bál skoro stejně jako ona sama, a tak řekla, aniž by čekala, že jí budou rozumět, ale spíš proto, že nedokázala neříct vůbec nic: "Ahoj, vy tam." Stvoření si ji podrobně prohlíželo. Rozeklaným jazykem si olizovalo lesklé černé vrásky na obličeji. Vydávalo to podivný vrnivý zvuk, jako by přemýšlelo. Potom to promluvilo jakýmsi jazykem, co připomínal angličtinu: "Já Heetsee. Nehubli zim hám." Fascinovaně a s odporem se upřeně díval na Kláru, potom něco rychle řekl tomu druhému, ten začal prohledávat loď. Bez problémů našli Wana a bez problémů dostali Kláru i Wana poklopem přes připojené přistávací moduly do lodi Heechee. Klára slyšela rachot zavírajících se poklopů a o chvíli později ucítila prudké trhnutí, což znamenalo, že Wanovu loď uvolnili a odpoutali.
Stala se zajatcem Heechee v jejich lodi.
Neublížili jí. Pokud se k tomu chystali, tak na to aspoň nepospíchali.
Bylo jich pět a měli spoustu práce.
Co je tak zaměstnávalo, nedokázala Klára uhodnout. Očividně i ten, co vládl omezenou anglickou slovní zásobou, měl moc práce na to, aby se pouštěl do lopotné práce s vysvětlováním. Jediné, co v tu chvíli od Kláry skutečně chtěli, bylo, aby nepřekážela. Dokázali jí to bez problémů vysvětlit. Zcela neobřadně ji popadli za paži, silně a bolestivě ji stiskli a odvedli tam, kde chtěli, aby byla.
S Wanem neměli problémy ani v nejmenším. Ležel schoulený v koutě a oči měl pevně zavřené, aby nic neviděl. Když zjistil, že je Klára blízko něho, podíval se na ni jedním okem, dloubl ji do zad, aby si ho všimla, a zašeptal: "Myslíš, že to, jak říkal, že nám neublíží, myslel vážně?" Pokrčila rameny. Skoro neslyšně zafňukal a pak se zase skrčil do zárodečné polohy. Všimla si s nechutí, že z koutku úst mu vytéká pramének slin. Byl blízký mdlobám.
Pokud tam byl někdo, kdo by jí pomohl, Wan to rozhodně nebyl.
Bude muset Heechee čelit sama - ať už mají jakékoli záměry.
Ale to, co se dělo, bylo fascinující. Pro Kláru toho bylo tolik nového! Celá desetiletí, během nichž Heechee dosáhli značného technického pokroku, strávila kroužením kolem jádra černé díry téměř rychlostí světla. Znala jenom historické lodi Heechee, jaké ovládala ona i já a ostatní prospektoři z Gateway.
Tohle bylo něco jiného. Mnohem větší než Pětka. Ve vybavení předčila dokonce i Wanovu soukromou jachtu. Neměla kontrolní panel. Měla tři - Klára samozřejmě nevěděla, že dva sloužily jiným účelům než pilotování lodi. Na těch dvou byly přístroje a ukazatele, jaké nikdy předtím neviděla. Nejen, že prostor v téhle lodi byl asi osmkrát nebo desetkrát větší než u Pětky, ale také vybavení zabíralo méně prostoru. Dalo se tam docela volně pohybovat! Na lodi byly

standardní předměty - věc spirálovitého tvaru, co zářila při letu rychlejším než světlo, sedadla ve tvaru V a tak dále. Ale na lodi byly také modře zářící skříňky, které hvízdaly a pípaly a blikaly a ještě jiný druh spirálovitého krystalu, který, jak jí řekl vyděšený Wan, sloužil k pronikání do černých děr.
Především však na té lodi byli Heechee.
Heechee! Polomýtičtí, matoucí, téměř svatí Heechee! Žádná lidská bytost žádného nikdy neviděla, dokonce ani na obrázku. A teď tady byla Gelle-Klára Moynlinová a kolem ní jich bylo pět - vrčících, syčících, pípajících a podivně páchnoucích.
A taky vypadali divně. Byli menší než člověk a protože měli hodně široké pánve, vypadali jako chodící kostra. Měli hladkou, pružnou a hodně tmavou kůži, i když po těle měli jasně zlaté a šarlatové skvrnky a kudrlinky, co vypadaly jako indiánské válečnické malování. Nebyli štíhlí. Byli vyzáblí. Na těch hbitých a silných údech a prstech nebylo moc masa. I když jejich obličeje vypadaly, jako by byly vytesány z jiskřící pevné hmoty, byly dost pružné na to, aby mohly mít mimiku... i když si Klára nebyla jistá, co výrazy v jejich obličeji znamenají.
A v rozkroku všem, bez rozdílu pohlaví, visela veliká věc kó nického tvaru.

Po desetiletí byly "modlitební vějíře" záhadou. Nevěděli jsme, že je to ekvivalent knih a pamětí s údaji, protože ani největší mudrci té doby (včetně mě) nepřišli na to, jak je přečíst nebo dokonce jak najít indikace, že obsahují něco, co se dá přečíst.
Důvod: přestože bylo velmi jednoduché použít snímače, bylo to možné jen v prostředí mikrovlnné radiace. S tímhle Heechee neměli naprosto žádné potíže, protože jejich "vaky" po celou dobu produkovaly správnou radiaci, a zároveň pořád byli v jakémsi kontaktu s vějíři, co obsahovaly uložené paměti jejich předků - měli je ve svých vacích. Lidé by měli být omluveni za to, že se jim nepodařilo zjistit, že Heechee nosili údaje mezi nohama, protože anatomie lidského těla tohle neumožňuje. (Omluva mě samotného už není tak zřejmá.)

Nejdřív si Klára myslela, že je to součást jejich těla, ale když jeden z nich odešel na místo, které pokládala za jakýsi druh záchodu, chvíli se soustřeďoval a ten zvláštní kornout odstranil. Bylo to snad něco jako tlumok? Náprsní taška? Diplomatka na papíry, tužky a svačinu? Ať to bylo cokoli, mohli si to sundat či odepnout, když chtěli. A když to měli na sobě, byla tím vysvětlena jedna veliká záhada anatomie Heechee, a sice, jak mohli sedět na těch neúnosně bolestivých sedadlech ve tvaru V. Právě jejich tlumoky vyplnily tahle zvláštně tvarovaná sedadla. Na těchto "vacích" Heechee velmi pohodlně seděli. Klára údivem zavrtěla hlavou - všechny ty zbytečné dohady a vtipy na tohle téma na Gateway - jak je možné, že tohle nikdy nikoho nenapadlo? Cítila Wanův horký dech vzadu na krku. "Co to dělají?" ptal se. Skoro už zapomněla, že je tam taky. Dokonce se skoro zapomněla i bát, jak ji fascinovalo všechno, co viděla. To nebylo rozumné. Kdo mohl vědět, co se tahle stvoření chystají provést se svými lidskými zajatci? Když na to přijde, kdo mohl tušit, co právě v tu chvíli dělají? Všichni rozrušeně pobzukovali a cvrlikali, čtyři větší obklopili toho pátého menšího, toho, co měl - ne, vlastně měla - modré a žluté znaky na pažích. Teď právě si nikdo z nich lidí ani nevšímal. Soustředili se najeden displej, na který se promítala mapa, co Kláře připadala trochu povědomá. Byla to skupina hvězd a kolem ní shluk kontrolních značek - nepromítal si Wan přesně tohle na svém displeji? "Mám hlad," řekl jí Wan nevrle do ucha.
"Hlad!" Klára se od něj se škubnutím odtáhla, sama byla překvapená s jak velkým odporem. Hlad! Ona měla skoro nemocný žaludek strachem a obavami - a, jak si uvědomila, i z toho podivného zápachu zpola čpavku a zpola hnijícího zelí, který patrně vycházel ze samotných Heechee. Kromě toho potřebovala na záchod... a tahle obluda nedokázala myslet na nic jiného, než že má hlad! "Prosím tě, drž hubu," řekla přes rameno a tak podnítila věčný Wanův vztek.
"Co? Já že mám držet hubu? Ne, to ty drž hubu, ty blbá ženská!" Skoro vstal, aby ji převýšil, ale nedostal se dál než k nahrbení a zase se rychle skrčil k podlaze, protože jeden Heechee se na ně podíval a pak k nim přistoupil.
Chvíli nad nimi stál, jeho široká pusa s úzkými rty se chvíli pohybovala, jak si nacvičoval, co řekne.
"Být slušný," řekl distinguovaně a mávl kostnatou paží směrem k obrazovce.
Klára spolkla smích a nervózně se snažila odkašlat si. Chovejte se slušně! Ke komu? Proč? "Být slušný," řekl znovu, "tam Vra hové." Takže tam byla Klára, moje nejopravdovější láska. Trpěla týdny v hrůze v černé díře, pak prodělala šok z toho, že zmeškala několik desetiletí světského života, prožila si bídu s Wanem, nesnesitelné trauma z toho, že ji zajali Heechee. A mezitím - A mezitím jsem já měl problémy sám se sebou. Zatím jsem ještě nebyl "zvětšený" a nevěděl jsem, kde je. Neslyšel jsem varování, abych si dával pozor na Vrahy. Tehdy jsem nevěděl, že Vrahové existují. Nemohl jsem se k ní dostat, abych ji v jejím strachu utěšil - nejen proto, že jsem o něm nevěděl, ale proto, že jsem sám měl spoustu vlastních obav. A jedna z nich se netýkala ani Kláry, ani Heechee, dokonce ani ne toho vyšinutého programu Albert Einstein.
Jednalo se o moje břicho.

21 Bez Alberta.
Nic nevycházelo. Zkoušeli jsme všechno. Essie vyjmula Albertův vějíř ze zásuvky, ale on vypnul všechny ovládače, takže bez něj jsme dokonce nemohli změnit vůbec nic. Essie připravila nový pilotní program a pokoušela se vsunout jej do zásuvky; byla vypnutá.
Volali jsme ho jménem a nadávali jsme mu a pak jsme ho úpěnlivě prosili, aby se nám ukázal.
Neudělal to.
Několik dní, co nám připadaly jako týdny, jsme pokračovali v cestě a řídily nás neexistující ruce mého nefungujícího

systému pro vyhledávání dat, Alberta Einsteina. A mezitím to bláznivé dítě Wan a černá dáma mých snů byli v kosmické lodi posádky Kapitána Heechee a kolem nás světy, co se potily a kodrcaly k násilí příliš velikému, aby se s ním mohly vypořádat. Tohle ale naše myšlenky nezaměstnávalo.
Naše starosti byly blíž. Jídlo, voda, vzduch. Zásobili jsme Věrnou lásku na dlouhé lety, mnohem delší, než byl tenhle. Ale ne pro pět lidí.
Nedělali jsme nic. A dělali jsme všechno, co nás napadlo. Walthers a Yee-xing se vrtali ve svých vlastních pilotních programech - zkoušeli je - nemohli přijít na to, co Albert provedl. Essie se činila nejvíc, protože Albert byl její výtvor a nechtěla, nemohla připustit, že by byla poražena. Zkoušela a přezkušovala; psala testovací programy a dívala se, jak jí žádný nevycházel. Skoro nespala. Udělala kopii Albertova vstupního programu na rezervní vějíř a zkusila to - víte, pořád doufala, že někde je jenom mechanická chyba. Ale do nové paměti se to přeneslo úplně stejně. Dolly Walthersová pro nás všechny trpělivě vařila, uhýbala nám z cesty, kdybychom chtěli někam projít (i když jsme nikdy nikam projít nechtěli) a nechala nás, abychom se vypovídali, když jsme byli v koncích (což bylo často). A já měl nejtěžší práci ze všech. Albert byl můj program, říkala Essie, a jestli na někoho bude reagovat, pak jenom na mě. Tak jsem tam seděl a mluvil na něho. Vlastně jsem mluvil do vzduchu, protože jsem neměl nejmenší důkaz, že mi naslouchá, když jsem s ním diskutoval, klábosil, volal ho jménem, ječel na něj, žadonil.
Neodpověděl, ani ve vzduchu nic nebliklo.
Když jsme si udělali přestávku, abychom se najedli, stoupla si Essie za mě a masírovala mi ramena. Měl jsem sice vyběhaný hrtan, ale ocenil jsem ten nápad. "Aspoň," řekla rozechvěle, spíš jen tak do vzduchu než přímo mně, "musím vědět, co dělá. Musíme si uvědomit, že máme omezené zásoby. Musíme uvažovat o návratu k civilizaci, snad by Albert nechtěl, abychom zemřeli." Ta slova byla prohlášení.
Ale tón, kterým je pronesla, tomu vůbec neodpovídal.
"Jsem o tom přesvědčen." Ale neotočil jsem se, aby mi viděla do obličeje.
"Já taky," odpověděla ponuře, když jsem odstrčil talíř. A Dolly, aby změnila téma hovoru, se mateřsky zeptala: "Nechutná vám, co jsem uvařila?" Essieiny prsty přestaly masírovat moje ramena a zaryly se mi do nich. "Robine! Ty nejíš!" A všichni se na mě dívali. Bylo to vážně docela legrační. Byli jsme na cestě nikam, nevěděli jsme, jak se dostat domů a v takovéhle situaci na mě zírali čtyři lidi proto, že jsem nevečeřel. V počáteční fázi letu, ještě než Albert oněměl, o mě samozřejmě pečovala Essie.
Najednou všem došlo, že se nemusím cítit zrovna nejlíp.
A vlastně to tak bylo. Rychle jsem se unavil. Ruce mě palčivě bolely, jako by odumíraly. Neměl jsem chuť k jídlu - už několik dní jsem pořádně nejedl a unikal jsem pozornosti ostatních jen proto, že jsme jen něco rychle zhltli, když nám vyšla chvíle. "Aspoň se tak rychle netenčí zásoby," smál jsem se. Ale nikdo ten úsměv neopětoval.
"Ty jsi trdlo, Robine," zasyčela Essie a její prsty se přesunuly z mých ramen na čelo, aby zkontrolovala teplotu. Ale nebylo to tak strašné, protože když se nikdo nedíval, spolkl jsem aspirin. Nasadil jsem trpělivý výraz.
"Jsem v pořádku, Essie, " řekl jsem. Nebyla to tak úplná lež - možná to bylo jen zbožné přání, ale já nebyl přesvědčen o tom, že je mi špatně. "Možná bych se měl nechat prohlídnout, ale když Albert nefunguje -" "Na tohle? Alberta? Kdo by ho potřeboval?" Natáhl jsem krk a zmateně jsem hleděl na Essie. "Na tohle potřebuju jen lékařský podprogram," řekla pevně.
"Podprogram?" Odstrčila jídlo. "Lékařský program, právnický program, sekretářský program - všechny podprogramy z Alberta máš k dispozici zvlášť. Lékařský program si můžeš vyvolat okamžitě!" Civěl jsem na ni s otevřenou pusou. Chvíli jsem nemohl ani promluvit, protože mi mozek pracoval naplno. "Dělej, co ti říkám!" křičela a já nakonec dokázal něco říct.
"Ne lékařský program!" vykřikl jsem. "Vím o něčem mnohem lepším!" A otočil jsem se a zahřměl do řídkého vzduchu: "Sigfride von Cvoku! Pomoz mi! Zoufale tě potřebuju!" V roce, kdy jsem prodělával svoji psychoanalýzu, byly chvíle, kdy jsem čekal velmi netrpělivě, až se Sigfrid objeví. Někdy jsem musel čekat hodně dlouho, protože tehdy byl Sigfrid program slepený z okruhů Heechee a softwaru, který vytvořil člověk, ale ne moje Essie. Essie byla ve svém oboru výborná. Z milisekund, kdy bylo třeba čekat na reakci programu, se staly nano, piko, femtosekundy, takže Albert v reálném čase reagoval jako člověk - no, sakra, vlastně ne! Ještě líp než kdejaký člověk! Takže když se Sigfrid neobjevil okamžitě, měl jsem stejný pocit, jako když otočíte vypínačem a světlo se nerozsvítí, protože je vypálená žárovka. V takových chvílích člověk neztrácí čas tím, že by zkoušel znovu otáčet vypínačem. Znáte to. "Neztrácej čas," řekla mi Essie přes rameno. Pokud může hlas být bledý, tak ten její tedy byl.
Otočil jsem se a rozechvěle se na ni usmál. "Myslím, že je to všechno horší, než jsme si mysleli," řekl jsem jí. V obličeji byla bledá.
Položil jsem ruku na její. "Je to jako dřív," řekl jsem tak, aby nebylo poznat, jak moc je to zlé. "Když mě Sigfrid analyzoval, nejhorší vždycky bylo čekat, až se objeví. Vždycky mě to hrozně znervózňovalo a... " No, plácal jsem. Mohl jsem takhle pokračovat do nekonečna, kdyby mi Essie očima nenaznačila, že pokračovat už nemusím.
Otočil jsem se a v tu chvíli jsem uslyšel jeho hlas: "Mrzí mě, že slyším, že to pro tebe bylo tak těžké, Robine," řekl Sigfrid von Cvok.
Dokonce i jako holografická projekce vypadal Sigfrid dost uboze. Měl ruce složené v klíně, seděl nepohodlně na ničem. Program se vůbec neobtěžoval, aby mu dal k dispozici židli nebo aspoň matraci. Nic. Byl tam prostě jenom Sigfrid, vypadal tak, jako když jsem si na něj párkrát vzpomněl, celý nesvůj. Prohlédl si nás všech pět, všichni se na něj upřeně dívali. On si povzdechl, pak se zase vrátil ke mně. "No, Robine," řekl, "chtěl bys mi říct, jaké máš potíže?" Slyšel jsem, jak se Audee Walthers nadechuje, aby mu odpověděl, a Janie mlaskla jazykem, aby mu v tom zabránila, protože Essie zavrtěla hlavou. Nedíval jsem se na nikoho z nich. Řekl jsem: "Sigfride, ty stará bzučící plechovko, mám jeden problém, co je přesně z tvýho oboru." Podíval se na mě zpod obočí. "Ano, Robine?" "Je to problém amnézie." "Vážný?"

"Neschopnost," řekl jsem mu.
Přikývl, jako by to čekal. "Byl bych raději, kdybys nepoužíval odborné termíny, Robine." Povzdechl si, ale prsty splétal a rozplétal, jak měl ruce v klíně. "Řekni mi, žádáš mě o pomoc jenom ty?" "Ne tak docela, Sigfride," připustil jsem. V tu chvíli vlastně celá ta hra mohla vybouchnout. Myslím, že skoro vybouchla. Na chvíli byl zticha, ale nebyl docela v klidu - jeho prsty se zaplétaly a rozplétaly a když se pohnul, tak se kolem obrysů jeho těla objevila ve vzduchu modrá jiskřivá linie. Řekl jsem: "Jedná se o mého přítele, Sigfride, možná toho nejbližšího, jakého jsem kdy na světě měl, a má veliký problém." "Já vím," řekl a přikyvoval, jako by to byla pravda - a já předpokládal, že to pravda i být mohla. "Předpokládám," poznamenal, "že víš, že tvému příteli nemohu pomoci, pokud tu nebude." "Je tady, Sigfride," řekl jsem jemně.
"Ano," odpověděl, "to jsem si myslel." Prsty se mu teď uklidnily a udělal takový pohyb, jako by se opřel o židli. "Předpokládám, že mi o tom řekneš ... a," - s úsměvem, který byl tou nejvítanější věcí, jakou jsem kdy v životě viděl - "tentokrát, Robine, můžeš použít odborné výrazy, jestli chceš." Slyšel jsem, jak Essie za mnou jemně vydechla a uvědomil jsem si, že jsme se celou dobu oba snažili zadržet dech. Chytil jsem ji za ruku.
"Sigfride," řekl jsem a svitla mi naděje, "pokud tomu rozumím, termín amnézie se vztahuje k úniku z reality. Pokud se člověk ocitne ve dvojím ohni - promiň, myslím, když se ocitne v situaci, kdy jedna velká síla je mařena jinou silou, takže ten člověk s takovým konfliktem nemůže žít - obrátí se k tomu zády. Uteče. Dělá, jako by ten pro- blém neexistoval. Vím, že tady míchám dohromady několik různých škol psychoterapie, Sigfride, ale podstatu jsem snad zachytil, ne?" "Jsi docela blízko, Robine. Nebo alespoň rozumím tomu, co říkáš." "Příkladem toho by mohl být," - zaváhal jsem - "možná někdo, kdo je hodně zamilovaný do své ženy, a zjistí, že měla románek s jeho nejlepším přítelem." Cítil jsem, jak se Essieiny prsty pevně zaklesly do mých. Neranil jsem její city; bylo to povzbuzení.
"Zaměňuješ vůli a emoce, Robine, ale to nevadí. Kam směřuješ?" Nedovolil jsem, aby na mě spěchal. "Nebo jiný příklad," řekl jsem, "by mohl být třeba z oblasti víry. Někdo s upřímnou vírou v Boha zjistí, že žádný Bůh neexistuje. Rozumíš mi, Sigfride? Je to článek jeho víry, i když ví, že spousta inteligentních lidí s tím nesouhlasí - a pak, pomaloučku, polehoučku nachází stále víc věcí, co ho přesvědčují o jejich víře, a ta nakonec převažuje..." Zdvořile přikývl, poslouchal, ale znovu začal proplétat prsty.
"Takže nakonec se musí smířit s kvantovou mechanikou," řekl jsem.
A tohle byl druhý bod, ve kterém se to všechno mohlo zhroutit.
Myslím, že k tomu už téměř došlo. Hologram na chvíli povážlivě zablikal a výraz v Sigfridově obličeji se změnil. Nemohu přesně říct, jak se změnil. Nebylo to nic, co bych dokázal rozeznat; nějak se trošku jakoby rozmazal a zjemnil.
Ale když promluvil, byl jeho hlas pevný. "Když mluvíš o vůli a amnézii, Robine, mluvíš o lidech. Předpokládám, že pacient, o něhož se zajímáš, není člověk." Zaváhal a potom dodal: "Ne tak docela." Vyloudil jsem ze sebe jakýsi povzbudivý zvuk, protože jsem skutečně nevěděl kudy kam. "Tedy předpokládejme, že má tuhle vůli a emoce, hm, do sebe naprogramované, dejme tomu, ale jedině takovým způsobem, jak lze člověka naprogramovat, aby například mluvil cizím jazykem, když už je dospělý. Znalost tu je, ale je nedokonale vstřebaná. Má jistý akcent." Odmlčel se. "My nejsme lidé," řekl.
Essie mě pevně stiskla. Bylo to varování. "Albert je naprogramován jako člověk," řekl jsem.
"Ano. Jak je to možné nejvíc. Hodně moc," souhlasil Sigfrid, ale jeho obličej byl vážný. "Albert ale stejně není člověk, protože žádný počítačový program není člověk. Zmíním se jen o tom, že žádný z nás nemůže na sobě pocítit například TPVP. Když lidské pokolení blázní z bláznění někoho jiného, my necítíme nic." Teď už to byl ale hodně tenký led nad bažinou; a začínal se lámat.
Kdybych došlápl příliš prudce, do čeho bychom to všichni spadli? Essie mě pevně držela za ruku; ostatní jen stěží dýchali. Řekl jsem: "Sigfride, i lidi jsou různý. Ale tys mi říkával, že to tak moc nevadí. Říkal jsi, že problémy myšlení jsou problémy myšlení a v něm je i léčebný prostředek. Tys pomáhal pacientům dostat ty problémy na povrch, kde by se s nimi mohli vypořádat, namísto toho, aby je pohřbili uvnitř, kde by mohly mít za následek utkvělé představy a neurózy ... a amnézii." "Je to pravda, to jsem říkal, ano, Robine." "Tak prostě jenom do ty starý mašiny kopni, Sigfride, jo? Setřes ji z toho místa, kde se zasekla!" Usmál se - sice chabě, ale přece.
"Myslím, že jsi hodně blízko." "Dobře. Tak mi dovol, abych na tobě vyzkoušel teorii. Dejme tomu, že tenhle můj přítel," - v tu chvíli jsem se neodvážil znovu vyslovit jeho jméno - "tenhle můj přítel má konflikt, se kterým si neví rady. Je velmi inteligentní a velmi dobře informovaný. Má přístup k nejlepším a nejnovějším poznatkům zejména v oblasti vědy - z různých vědních oborů -z fyziky a astrofyziky a kosmologie a dalších.
Protože základem je kvantová mechanika, přijímají jako platnou - bez ní by nedokázal vykonávat práci, pro kterou byl vytvořen.
Je základem jeho - naprogramování." Skoro jsem řekl "osobnosti".
Úsměv teď byl spíš bolestný než pobavený, ale pořád poslouchal.
"A zároveň má, Sigfride, další programovou vrstvu. Byl naučen, aby myslel a choval se jako - aby byl co možná nejvíc - velmi inteligentní a moudrá osobnost, co byla strašně dlouho mrtvá a která náhodou hluboce uvěřila, že celá kvantová mechanika je špatná. Nevím, jestli by to stačilo na konflikt, který by poškodil lidského jedince," řekl jsem, "ale mohlo by to způsobit značnou škodu - no - počítačovému programu." Ted byly na Sigfridově obličeji skutečné krůpěje potu. Tiše přikývl a mě zasáhla živá a bolestivá vzpomínka - tak, jak mi teď Sigfrid připadal - připadal jsem já Sigfridovi v těch dávno minulých dnech, kdy mi dělal cvokařinu, taky takhle? "Je to možné?" chtěl jsem vědět.
"Je to přísná dichotomie, ano," šeptal.
A teď jsem narazil.
Tenký led se prolomil. Byl jsem po kotníky v bahništi. Zatím jsem se netopil, ale byl jsem v tom. Nevěděl jsem, kam dál. Narušilo to moje soustředění. Otočil jsem se bezradně na Essie a ostatní, cítil jsem se strašně starý a strašně unavený -

a taky mi nebylo dobře. Tak jsem se zamotal do odborného problému cvokaření mé cvokařiny, že jsem zapomněl na bolest břicha a na znecitlivění paží; ale teď se to zase vrátilo. Nefungovalo to. Nevěděl jsem toho dost. Byl jsem si naprosto jist, že jsem odhalil základní problém, který způsobil Albertovu amnézii - a nic z toho nevyšlo! Nevím, jak dlouho bych tam seděl jako blázen, kdyby mi někdo nepomohl. Na pomoc mi přišli hned dva lidé zároveň. "Spouštěcí symbol," šeptala mi Essie důrazně do ucha a v tomtéž okamžiku se pohnula Yee-xing a řekla nejistě: "Muselo tam dojít k neočekávanému zkratu, nemyslíte?" Sigfridův obličej zmizel. Zásah. Jasný zásah.
"Co se děje, Sigfride?" zeptal jsem se. Žádná odpověď. "No tak, Sigfride, ty stará cvokařská mašino, vyplivni to. Co Alberta vystrčilo do vzduchoprázdna?" Podíval se mi přímo do očí a já stejně nedokázal rozluštit jeho výraz, protože měl obličej rozmazaný. Vypadalo to asi tak, jako když se na piezovizi porouchá něco v obvodech, takže obraz mizí. Mizí? Nebo je to amnézie? "Sigfride," křičel jsem, "prosím! Řekni nám, co Alberta vyděsilo tak, že utekl? A nebo, jestli nám to říct nemůžeš, přiveď nám ho sem, abychom s ním mohli mluvit!" Ještě rozmazanější. Už jsem ani nerozeznal, jestli se na mě dívá.
"Řekni mi to!" přikázal jsem mu a z toho rozmazaného holografického stínu zazněla odpověď: "Kugelblitz." "Co? Co je to kugelblitz?" byl jsem z toho úplně vedle. "Sakra, přiveď ho sem, aby nám to řekl sám." "Je tady, Robine," zašeptala mi Essie do ucha.
A obraz se znovu zaostřil, ale už to nebyl Sigfrid. Inteligentní Freudův obličej změkl a rozšířil se do podoby jemného německého kapelníka, a bílé vlasy byly korunou nad smutnýma očima mého nejlepšího a nejbližšího přítele.
"Jsem tady, Robine," řekl Albert Einstein zarmouceně. "Děkuji ti za pomoc. Ale nevím, jestli mi vůbec poděkuješ ty." V tom měl Albert pravdu. Nepoděkoval jsem mu.
Ale mýlil se, nebo si to špatně vyložil, že příčina, proč jsem mu nepoděkoval, nespočívala jenom v tom, že řekl něco strašně nepříjemného, tak děsivě nepochopitelného, ale i v tom, že když skončil, nedokázal jsem to.
Mé pocity nebyly o nic lepší ani když začal, protože zklamání, když se vrátil, mě úplně uzemnilo. Byl jsem prázdný. Vyčerpaný.
Dalo se naprosto jasně předpokládat, že budu vyčerpaný, říkal jsem si, protože Bůh ví, že jsem byl v obrovském stresu jako vždycky, ale pociťoval jsem to mnohem hůř než jako pouhé vyčerpání. Pociťoval jsem to jako konec. Nejednalo se jenom o moje břicho nebo paže nebo hlavu. Bylo to, jako by mi najednou došly všechny baterky a musel jsem se plně soustředit na to, abych se dal dohromady a vnímal, co říká.
"Nebyl jsem úplně přesně v amnézii, jak tomu říkáš," řekl a otáčel mezi prsty nezapálenou dýmku. Nezatěžoval se ani tím, aby byl legrační. Měl na sobě mikinu a kalhoty, ale na nohou měl boty se zavázanými tkaničkami. "Je pravda, že dichotomie to byla a že mě zraňovala - chápete, paní Broadheadová, kontradikce v mém programování.
Uvědomil jsem si, že jsem se zamotal. Protože jste mě vymyslela homeostatického, vyvstal nový příkaz: opravit tu špatnou funkci." Essie lítostivě přikývla. "Homeostáze, ano. Ale opravit se znamená určit si i diagnózu. Měl jsi se mnou konzultovat prohlídku!" "Myslel jsem, že ne, paní Broadheadová," řekl. "Problémy byly, ve vší úctě, v oblastech, pro které jsem lépe vybaven než vy." "Kosmologie, co!" Vyburcoval jsem se k tomu, abych promluvil - nebylo to jednoduché, protože moje letargie byla hodně silná. "Alberte, byl bys tak laskav a řekl nám prostě, co jsi dělal?" Řekl pomalu: "To je jednoduché, Robine. Rozhodl jsem se tyhle konflikty vyřešit. Vím, že mně se zdají důležitější, než se jeví vám, můžete být docela šťastni, aniž byste řešili kosmologické otáz- ky, ale já to nedokážu. Stále více své kapacity jsem věnoval studiu.
Možná ani nevíte, že jsem do databáze téhle lodi zanesl taky spoustu vějířů Heechee. Některé z nich jsem nikdy ani řádně neanalyzoval.
Byl to velmi složitý úkol; zároveň jsem sledoval i sám sebe." "Co jsi dělal, Alberte!" chtěl jsem vědět.
"Ale tohle jsem právě dělal. V údajích Heechee jsem našel spoustu odkazů na to, co jsme nazvali mizející hmotou. Pamatuješ, Robine. Ta hmota, která by odpovídala tomu, aby vesmír měl gravitaci, ale kterou žádný astronom nedokázal najít -" "Pamatuju si!" "Ano. No, já ji možná našel." Chvilku přemýšlel. "Bohužel, můj problém to stejně nevyřešilo. Zkomplikoval se. Kdybyste se ke mně nedostali tím chytrým trikem, kdy jste mluvili přes můj podprogram Sigfrid, tak bych do toho možná byl zamotaný ještě teď -" "Našel's co?" křičel jsem. Stoupající hladina adrenalinu mě téměř, ale ne docela, zbavila nepříjemných pocitů, jak mě moje tělo informovalo o svých potížích.
Pokynul rukou k obrazovce a já viděl, že na ní něco je.
To, co jsem tam spatřil, mi na první pohled nedávalo žádný smysl. A když jsem se na to podíval podruhé, a pečlivěji, přimělo mě to bedlivě pátrat po něčem důležitém.
Na obrazovce nebylo skoro nic. Byl tam roh světelného víru na jednom konci - galaxie, samozřejmě. Měl jsem zato, že ze všeho nejvíc to vypadá jako M-31 v Andromedě, ale já na galaxie moc velký odborník nejsem. Zvlášť když je vidím bez jakýchkoli okolních roztroušených hvězd, a tady právě nebyly roztroušené vůbec žádné.
Bylo tam něco jako hvězdy. Malé světelné body, tu a tam. Ale nebyly to hvězdy, protože blikaly a třepotaly se jako světýlka na vánočním stromečku. Napadlo mě, že je to pár tuctů světlušek poletujících studenou nocí, takže nemají zrovna chuť nějak zvlášť svítit a co jsou tak daleko, že je na ně špatně vidět. Takhle to vypadalo. Nejnápadnější objekt mezi nimi, i když ne zase nějak moc nápadný, bylo něco, co vypadalo trochu jako nerotující černá díra, ve které jsem kdysi ztratil Kláru, ale nebylo to tak veliké a tak hrozivé. Všechno to bylo divné, ale zase ne tak, aby mi to vyrazilo dech. Slyšel jsem i ostatní. "To je loď!" zašeptala Dolly třesoucím se hlasem. A bylo to tak.
Albert to potvrdil. Vážně se otočil. "Je to loď, ano, paní Walthersová," řekl. "Je to vlastně ta loď Heechee, co jsme už viděli, to jsem si skoro jistý. Zajímalo mě, jestli by bylo možné s ní komunikovat." "Komunikovat! S Heechee! Alberte," vykřikl jsem, "já vím, že jsi blázen, ale copak si neuvědomuješ, jak je to nebezpečné?" "Co se nebezpečí týče," řekl chmurně, "větší hrůzu mi nahání kugelblitz." "Kugelblitz?" už jsem definitivně ztratil trpělivost. "Alberte, ty osle jeden, já nevím, co je to kugelblitz a ani mě to moc nezajímá. Co mě ale zajímá je, že jsi nás všechny skoro zabil a -" Přestal jsem

mluvit, protože mi Essie položila ruku na pusu.
"Mlč, Robine!" zasyčela. "Chceš ho zase vyhnat do amnézie? Takže, Alberte," řekla docela klidně, "ano, prosím tě, řekni nám, co je to kugelblitz. Spíš mi to připadá jako černá díra." Přejel si rukou čelo. "Myslíte ten objekt uprostřed. Ano, to je druh černé díry. Ale není tam jedna černá díra, je jich tam hodně.
Nepodařilo se mi spočítat, kolik jich je, protože není možné je zjistit, ledaže by se do nich dostal materiál s radiací a takového materiálu tady mezi galaxiemi moc není-" "Mezi galaxiemi?" křičel Walthers a pak přestal, když na něj Essie upřela oči.
"Ano, Alberte, prosím tě, pokračuj," povzbuzovala ho.
"Nevím, kolik je tam černých děr. Víc než deset. Celkem určitě víc než deset na druhou." Podíval se na mě úpěnlivé. "Robine, máš představu, jak je to divné? Jak by s tímhle mohl někdo počítat?" "Nejen že s tím nemohu počítat; já dokonce ani nevím, co je to kugelblitz." "Ale, proboha, Robine," řekl netrpělivě, "o těchto věcech jsme už mluvili. Černá díra vzniká v důsledku kolapsu materiálu o vysoké hustotě. John Wheeler byl první, kdo předvídal existenci jiné formy černé díry, která neobsahuje materiál, ale energii - tolik energie a tak stlačené, že její vlastní hmotnost přitahuje okolní vesmír. Tomu se říká kugelblitz!" Povzdechl si a potom řekl: "Mám dvě domněnky. První je, že celá tahle konstrukce je artefakt. Kugelblitz je obklopen černými dírami; myslím, že je to proto, aby přitahovaly jakýkoli volný materiál - kterého je tady především strašně málo - aby se nedostal do samotného kugelblitzu. Ta druhá domněnka spočívá v tom, že se možná díváme na mizející hmotu." Vyskočil jsem. "Alberte," křičel jsem, "víš, co říkáš? Myslíš to tak, že někdo tu věc vytvořil? Myslíš -" Vyskočil jsem a větu nedokončil.
Tu větu jsem nedokončil, protože jsem nemohl. Částečně proto, že mi hlavou táhlo příliš mnoho děsivých pojmů. Protože jestli někdo vytvořil kugelblitz a jestli kugelblitz byl součástí "mizející hmoty", vyplýval z toho jasný závěr, že se někdo pokouší ovlivňovat přímo zákony vesmíru, pokouší se zvrátit expanzi z důvodů, které jsem (tehdy) nedokázal odhadnout.
Dalším důvodem bylo to, že jsem se zhroutil.
Zhroutil jsem se, protože jsem se z jakéhosi důvodu neudržel na nohou. Jednu stranu mé hlavy zachvátila oslepující bolest, hned u ucha. Všechno zešedlo a motalo se.
Slyšel jsem Albertův hlas, jak vykřikl: "Robine! Já nedával pozor na tvůj fyzický stav!" "Můj co?" zeptal jsem se. Nebo jsem se zkoušel zeptat. Moc mi to nevyšlo. Nevypadalo to, že by moje rty zrovna chtěly pečlivě artikulovat a najednou se mi chtělo strašně spát. Ta první rychlá exploze bolesti přišla a pominula, ale přetrvávalo vzdálené vědomí bolesti, ano, velké bolesti, co nebyla moc daleko a rychle se blížila.
Říká se, že od případu k případu dochází při bolesti ke ztrátě paměti. Nepamatujete si podstatu bolestného prožitku kromě toho, že si ho uvědomujete, skoro zálibně, jako směšnou špatnou zkušenost.
Říká se, že nebýt toho, žádná žena by neporadila víc než jedno dítě.

Několikrát jsem Robinovi vysvětloval, co je kugelblitz - černá díra, která vznikla kolapsem velkého množství energie spíš než velkým množstvím materiálu - ale protože nikdy nikdo žádnou neviděl, ani mě pořádně neposlouchal. Taky jsem mu říkal o obecném stavu mezigalaktického prostoru - velmi málo volné hmoty nebo energie vysílající malý fotonový proud ze vzdálených galaxií a samozřejmě univerzální radiace 3,7K - tohle místo se právě tak hodilo pro umístění kugelblitzu, když jste nechtěli, aby dovnitř spadlo něco jiného.

Předpokládám, že se to týká většiny z vás. Určitě se to týkalo mě pěkně dlouhou řádku let, ale ne teď.
Teď jsem si vzpomínal docela jasně a, ano, skoro s legračním zalíbením. To, co se stalo v mé hlavě, provedlo vlastní anestézi a co jsem zakusil, bylo nezřetelné. Ale na tu nezřetelnost si vzpomínám velmi jasně. Pamatuji si na vyplašený hovor a že mě dotáhli na gauč.
Vzpomínám si na dlouhé rozhovory a vpichy jehel, jak do mě Albert ládoval léky a odebíral mi vzorky. A pamatuji si, jak Essie vzlykala.
Houpala mi hlavu v klíně. I když přes mě mluvila s Albertem, a to většinou rusky, slyšel jsem svoje jméno dost často, abych pochopil, že mluví o mně. Pokoušel jsem se natáhnout k ní ruku, abych ji pohladil po tváři. "Umírám," řekl jsem - nebo jsem se pokoušel říct.
Rozuměla mi. Naklonila se nade mne, vodopád jejích dlouhých vlasů přepadl přes můj obličej. "Můj nejmilejší Robine," naříkala, "ano, je to pravda, umíráš. Nebo tvoje tělo umírá. Ale to neznamená tvůj konec." Za ta desetiletí, co jsme spolu byli, jsme občas spolu mluvili o náboženství. Věděl jsem o jejích vírách. Dokonce jsem znal i svoje.
Essie, chtěl jsem říct, nikdy před tím jsi mi nelhala, nemusíš ani teď, abys mi usnadnila umírání. To je v pořádku. Ale podařilo se mi vypravit jenom: "Znamená!" Slzy mi kapaly na obličej, jak mě houpala a naříkala: "Ne. Skutečně ne, miláčku. Je jedna naděje, veliká naděje -" Sebral jsem v sobě veškerou sílu. "Není... žádný... život po smrti," řekl jsem pevně, odděloval jsem slova a artikuloval, jak to šlo nejlíp. Možná to neznělo jasně, ale ona mi porozuměla. Naklonila se a políbila mě na čelo. Cítil jsem její rty, jak se pohybovaly na mé kůži, když šeptala: "Ano. Teď je život po smrti." Nebo možná řekla "Posmrtný život".

22 Existuje život po smrti?
A hvězdy vypluly. Bylo jim úplně jedno, co se děje s jedním dvounohým inteligentním - no, polointeligentním - savcem, živým stvořením, jenom proto, že jsem to náhodou byl já. Na kosmologii jsem měl vždycky egocentrický náhled. Já jsem středem a všechno je bud na jedné nebo na druhé straně ve směru ode mne; "normální" je tam, kde

jsem já; "důležité" je to, co je blízko mne; "podstatné" je to, co já považuji za důležité. Tohle bylo moje hledisko, ale nikoli hledisko vesmíru. Ten pokračoval dál, jako by mu na mně vůbec nezáleželo.
Pravda je taková, že ani mně na mně samotném nezáleželo, protože já byl mimo. A pěkných pár tisíc světelných let za námi, na Zemi, generál Manzbergen pronásledoval další partu teroristů, co unesla raketoplán, a komisař dopadl toho muže, co na mě vystřelil.
Nevěděl jsem to - a i kdybych to věděl, bylo by mi to jedno. O trochu blíž, ale pořád od nás tak daleko jako Antares od Země, se Gelle- Klára Moynlinová pokoušela najít smysl v tom, co jí říkali Heechee.
Tohle jsem taky nevěděl. A úplně blízko mě se moje žena Essie pokoušela udělat něco, co ještě nikdy předtím nedělala, i když celý ten proces vymyslela, a Albert jí pomáhal. Celý proces měl uložený v paměti, ale zase neměl ruce, kterými by všechno provedl. Tohle by mě moc zajímalo, kdybych věděl, co to dělají.
Ale vědět jsem to samozřejmě nemohl, protože jsem byl mrtvý.
Ale stejně jsem v tomhle stavu nezůstal.
Když jsem byl malý, tak mi maminka čítávala příběhy. Pamatuji si na jeden o muži, který měl přeházené smysly po operaci mozku.
Nepamatuji si, kdo byl jeho autorem, Verne nebo Wells, jeden z těch největších ze Zlaté doby - prostě někdo. Po operaci to dopadlo tak, že ten člověk vidí zvuk, slyší dotek a na konci příběhu je mu položena otázka: "Jak voní šarlatová barva?" Tohle byl příběh, co mi vyprávěla, když jsem byl malý. Teď jsem byl velký. Už to nebyl příběh. Byla to noční můra.
Citové vjemy do mne tloukly a já je nedokázal identifikovat.
Ani teď je nemůžu popsat jinak než... smerglič. Víte, co to je smerglič? Ne. Já taky ne, protože jsem si to slovo právě vymyslel. Je to jenom slovo. Nemá žádný význam, dokud je neobalíte jiným slovem a stejně tak je to s barvami, zvuky, tlaky, chlady, taháním, bodáním, svedením, kroucením, pálením, toužením - miliardy kvantových jednotek, které útočily na mě, obnaženého, mě oslovovaly. Nevěděl jsem, co znamenají. Nebo co jsou. Nebo čím hrozí. Nevím dokonce ani k čemu bych je přirovnal. Možná, že takhle to vypadá, když se člověk rodí. Pochybuju. Myslím, že kdyby to bylo takhle, tak by to nikdo z nás nepřežil.
Ale já to přežil.
Přežil jsem to z jediného důvodu. Nebylo možné to nepřežít.
To je nejstarší pravidlo: Nemůžete přivést do jiného stavu těhotnou ženu a nemůžete zabít někoho, kdo už je mrtvý. Já "přežil", protože ten kus mne samotného, co mohl být zabit, už zabit byl.
Vidíte ten obraz? Zkuste si to představit. Stažený z kůže. Znásilněný. A ze všeho nejvíc jsem si uvědomoval, že jsem mrtvý.
Kromě jiných knih mi maminka četla i Dantovo Peklo a někdy si tak říkám, jestli snad Dante měl nějakou předtuchu, že to se mnou takhle bude. Protože kdyby to tak nebylo, odkud by vzal ten popis Pekla? Nevím, jak dlouho to trvalo, ale připadalo mi to jako věčnost.
Potom se všechno zmenšilo. Ostrá světla se vzdálila a zbledla.
Hrozivé zvuky se ztišily, škrábání, mačkání a turbulence ubývaly.
Dlouhou dobu se nic nedělo, bylo to jako když v jeskyni v jednom děsivém okamžiku zhasli světla, aby vám ukázali, jak vypadá tma. Tam nebylo žádné světlo. Nebylo tam nic kromě vzdáleného pomateného mumlání, což mohla klidně být krev pulzující kolem třmínku a kovadlinky v mých uších.
Jestli jsem měl uši.
A pak to mumlání začalo přecházet v hlas a slova a potom se z velikánské dálky ozval hlas Alberta Eisteina: "Robine?"
Pokoušel jsem si vzpomenout, jak se mluví.
"Robine? Robine, kamaráde, slyšíš mě?" "Jo," křičel jsem a nevím jak. "Tady jsem!" jako kdybych věděl, kde je to "tady".
Dlouhá pauza. Potom se zase ozval Albertův hlas, pořád ještě slabě, ale už byl blíž.
"Robine," řekl, jednotlivá slova odděloval, jako když mluví s malým dítětem. "Robine. Poslouchej. Jsi v bezpečí." "V bezpečí?" "Jsi v bezpečí," opakoval. "Já tě blokuju." Neodpověděl jsem. Neměl jsem co říct.
"Teď tě budu učit, Robine," řekl, "postupně. Buď trpělivý, Robine.
Brzy už uvidíš, uslyšíš a budeš rozumět." Trpělivý? Nezbývalo mi než být trpělivý. Neměl jsem jinou možnost, jen trpělivě snášet jeho výuku. Věřil jsem starému Albertovi, dokonce i tehdy. Přijal jsem to všechno tak, jako když chce naučit hluchého slyšet a slepého vidět.
Ale existoval snad nějaký jiný způsob, jak naučit mrtvého člověka žít? Netoužím nijak zvlášť znovu prožít tu další malou věčnost.
Podle Albertova měření času a podle času na cesiových hodinách, podle kterého se řídily lidmi obydlené části Galaxie, to trvalo - jak říká Albert - čtyřiaosmdesát hodin a kousek. Podle jeho času. Ne podle mého. Podle mého času to bylo nekonečné.
I když mám docela dobrou paměť, něco si pamatuju jen matně.
Není to otázka mé neschopnosti. Ale něco jsem si pamatovat nechtěl a taky to byla otázka rychlosti. Dovolte mi, abych vám to vysvětlil.
Rychlá výměna bitů a bytů v kůře paměti probíhá rychleji než organický život, který jsem nechal za sebou. Zastírá to minulost vrstvami nových údajů.
A, víte, je to tak dobře, protože čím vzdálenější je ten hrozný přechod od mého "teď", tím víc se mi to líbí.
Pokud se mi nechce hledat některé z prvotních částí těch údajů, aspoň na tu první část se chci dívat jako na velikou.
Jak velikou? Velikou.

Albert říká, že antropomorfizuju. Patrně ano. Kde je bolest? Konec konců, většinu svého života jsem strávil pod vlivem morfia antroposu, starých zvyků se jen těžko zbavujeme. Takže když mě Albert stabilizoval a já byl - myslím, že jediný vhodný výraz je "zvětšený" - bylo to jako lidské antropomorfické stvoření, které jsem představoval já sám. Vezmeme-li samozřejmě v úvahu, že lidský jedinec byl větší než galaxie, starší než hvězdy a moudrý tak, jak se moudrými naučily být miliardy z nás. Nazíral jsem na Místní skupinu - naši Galaxii a její nejbližší sousedy - jako na jeden malý shluk ve vzdouvajícím se moři energie a hmoty. Mohl jsem se dívat na všechno.
Ale díval jsem se na domov, mateřskou Galaxii a M-31 vedle ní s Magellanovými mraky uhnízděnými hned vedle a na všechny ty další malé oblaky a globuly a skupinky a chomáčky skvrnitého plynu a hvězdného svitu. A - část je antropomorfická - dosáhl jsem tak daleko, že jsem se jich mohl dotknout a vzít je do dlaně a pohladit je prsty, jako bych byl Bůh.
Nebyl jsem skutečný Bůh ani jsem nevypadal dost jako Bůh na to, abych se skutečně mohl dotknout nějaké galaxie. Nemohl jsem se dotknout ničeho, protože jsem se neměl čím dotýkat. Byla to jen iluze, optická záležitost, jako když si Albert zapaloval dýmku. Neexistovalo nic. Žádný Albert a žádná dýmka.
Ani já. Ne tak docela. Nebyl jsem účinně božský, protože jsem hmatatelně neexistoval. Nemohl jsem stvořit nebesa a zemi, nemohl jsem je ani zničit. Nemohl jsem ani ovlivnit sebemenší součást jakýmkoli fyzikálním způsobem.
Ale mohl jsem na ně nazírat naprosto dokonale. Zvenčí nebo zevnitř. Mohl jsem si stoupnout doprostřed své domovské soustavy a vidět, s nakukováním za Masei l a 2, miliony a miliardy dalších skupin a galaxií rozesetých po skvrnitém nekonečnu k optickým koncům vesmíru, odkud se shluky odlétajících hvězd, které se pohybují rychleji než světlo, mohou vrátit, aby se ukázaly... a ještě dál, i když to, co jsem "viděl" za optickou hranicí, nebylo vlastně ani moc odlišné - nejsou vlastně víc, říká mi Albert, než jen hypotéza v uložených pamětech Heechee, na které jsem klepal.
Nic víc v tom nebylo. Starý Robin se nenafoukl v okamžiku.
Byly to jen ubohé zbytky Robinetta Broadheada, který v tu chvíli nebyl nic víc než změť zřetězených paměťových bitů, které pluly mořem pamětí dat v knihovně Věrné lásky.
Do mého nekonečného a věčného snění se vetřel hlas: Albertův hlas. "Robine, jsi v pořádku?" Nechtěl jsem mu lhát. "Ne. Ani trochu." "Všechno bude lepší, Robine." "To doufám," řekl jsem. "... Alberte?" "Ano?" "Neobviňuju tě za to, že jsi se zbláznil," řekl jsem, "jestli jsi absolvoval tohle." Na chvilku bylo ticho, pak se ozval náznak potlačovaného smíchu.
"Robine," řekl, "ještě jsi neviděl to, z čeho jsem se zbláznil." Nemohu říci, jak dlouho tohle všechno trvalo. Vím, že pojem "čas" nic neznamenal, protože na elektronické úrovni, kde jsem byl, se časová stupnice nedá porovnat s ničím "reálným". Většina času je promarněna. Uložená elektronická inteligence nepracuje tak efektivně jako soustrojí, se kterým jsme se my všichni narodili; algoritmus není dobrou náhradou za nervové spoje. Na druhou stranu se věci na podčásticové úrovni pohybují mnohem rychleji. Tam je femtosekunda jednotka, kterou lze postřehnout. Když znásobíte klady a vydělíte zápory, připadne vám, že jsem žil něco mezi desetinásobkem a desetitisícinásobkem rychlosti (ve srovnání s minulostí).
Existují samozřejmě objektivní měřítka reálného času - tím myslím čas Věrné lásky. Essie zaznamenávala minuty velmi pečlivě.
Připravit mrtvolu na delikátní meziuložení v řetězci Posmrtného života zabralo mnoho hodin. Připravit tu určitou látku, kterou jsem byl já, pro poněkud lepší uložení, jaké dokázala zařídit na vějíři, přesně stejném jako byl Albertův, zabralo mnohem víc času. Když udělala všechno, co udělat mohla, sedla si a čekala, v ruce držela sklenici s nápojem, který nepila, a pokusy o konverzaci ze strany Audeeho, Janie a Dolly neslyšela, i když občas odpověděla něco, co stejně nezaslechli.
Když na Věrné lásce čekali, jestli vůbec ze zesnulého Robinetta Broadheada něco zbylo, nebyl to zrovna veselý sedánek. Trvalo to celkem víc než tři a půl dne.
Pro mě v tom světě víření a kouzel a barev a zakázaných orbit, kam jsem teď byl přepraven, abych v něm existoval, to trvalo - no, řekněme, nekonečně dlouho. Tak mi to připadalo.
"Teď se musíš naučit, jak používat své vstupy a výstupy," přikazoval mi Albert.
"No bezva," křičel jsem vděčně, "to je všechno? Hergot! To zní jako nic!" Povzdech. "Jsem rád, že sis uchoval smysl pro humor," řekl a já ještě slyšel protože ho budeš setsakra potřebovat. "Obávám se, že teď budeš muset zapracovat. Není pro mě nijak jednoduché tě takhle zapouzdřit-" "Za-co?" "Ochránit tě, Robine," řekl netrpělivě. "Omezit přístup tak, abys nebyl příliš zmatený a dezorientovaný." "Alberte," řekl jsem, "zbláznil ses? Viděl jsem celý vesmír!" "Viděl jsi jenom to, k čemu jsem se dostal já sám, Robine. To nestačí. Nemohu tě řídit navždycky. Musíš se to naučit tak, abys to dokázal sám. Takže až budeš připraven, budu tě provázet míň a míň omezovat." Vypjal jsem prsa, "Jsem připravenej." Ale nevypjal jsem je dostatečně.
Nevěřili byste, jak moc to bolelo. Švitoření, tlachání, nadávání, žádosti. Hlasy všech těch vstupů na mě útočily - no, útočily na ta místa v nekosmické geometrii, ve kterých jsem pořád setrvával myšlením i sluchem. Byla to muka. Bylo to tak hrozné jako to první obnažené vystavení všemu najednou? Ne. Bylo to horší. V tom přišerném prvním náporu vjemu jsem šel po jedné věci. Nedokázal jsem identifikovat hluk jako zvuk nebo bolest jako bolest. Ted jsem to už uměl. Věděl jsem o bolesti, když jsem ji cítil. "Prosím tě, Alberte," ječel jsem. "Co to je?" "To jsou jenom databáze, co ti jsou přístupné, Robine," řekl konejšivě. "Jenom vějíře na palubě Věrné lásky, plus telemetrie, plus některé vstupy ze senzorů na loď a samotnou posádku." "Zastav je." "Nemůžu." V jeho hlase bylo slyšet skutečný soucit, i když ve skutečnosti neexistoval žádný hlas. "Musíš to dokázat, Robine. Musíš si vybrat, k jakým pamětem budeš chtít mít přístup. Vyber si jenom jednu a ostatní odpoj." "Co mám dělat?" žadonil jsem, zmatenější než kdy předtím.
"Vyber si jenom jednu, Robine," řekl trpělivě. "Některé z nich jsou naše vlastní pameti s údaji, některé jsou vějíře Heechee, některé jsou ještě jiné. Musíš se naučit propojit se s nimi "Propojit?" "Nahlédnout do nich, Robine. Jako by

to byly příručky v knihovně. Jako by to byly knížky na polici." "Knížky ale na tebe neječí! A tyhle všechny ječí!" "Jistě. Tak o sobě dávají vědět - tak jako vidíš knížky na polici.
Ale ty se potřebuješ podívat jenom do jedné z nich. Je mezi nimi jedna určitá, co ti to všechno usnadní. Uvidíme, jestli ji dokážeš najít." "Najít? Jak ji mám hledat?" Ozvalo se jakoby povzdechnutí. "No, je jeden trik, který můžeš použít, Robine. Nemůžu ti říkat nahoru, dolů nebo do stran, protože nepředpokládám, že by ses už dokázal takhle orientovat-" "To máš sakra pravdu!" "Ne. Ale existuje taková finta krotitele zvířat, jakou je možné přimět zvíře, aby plnilo složité úkoly, kterým samo nerozumí. Byl jeden takový kouzelník, který ji použil, aby dostal psa do obecenstva, vybral si určitou osobu a vzal od ní určitý předmět-" "Alberte," žadonil jsem, "teď není čas na to, abys mi vykládal ty dlouhé rozvláčné anekdoty!" "Ne, tohle není vtip. Je to psychologický experiment. Na psy to bezvadně funguje - nevím, jestli to někdo někdy zkoušel na člověka, ale uvidíme. Uděláš tohle. Začni se pohybovat libovolným směrem.
Jestli to bude ten správný směr, řeknu ti, abys postupoval dál. Když ti to říkat nebudu, zastavíš se. Budeš hledat. Zkoušej všelicos. Jestli ta tvoje nová akce, kterou uděláš, nebo nový směr pohybu bude užitečný, řeknu ti, abys pokračoval. Dokážeš to?" Řekl jsem: "A dostanu kus chleba, až dojdu na konec, Alberte?" Slabé zasmání. "Aspoň elektronickou obdobu, Robine. Tak, a dáme se do toho. Začni se pohybovat." Začni se pohybovat! Jak? Ale nemělo smysl ptát se ho na to, protože by mi to "jak" byl schopen vysvětlovat tak, že bysme se nedostali k tomu psímu triku. Tak jsem teda začal - dělat věci.
Nemohu vám popsat, co přesně jsem dělal. Možná bych to mohl k něčemu přirovnat. Když jsem byl ve škole, tak nám jednou při hodině vědy ukazovali elektroencefalogramový snímač a předváděli nám, jak všechny naše mozky vytvářejí alfa vlny. Je možné, říkali nám, tyhle vlny zrychlit nebo prodloužit - zvýšit jejich frekvenci nebo amplitudu - ale nedokázali nám vysvětlit způsob, jak to provést.
Tak jsme se do toho my, všechny děti, pustily a všem se nám podařilo sinusovou křivku na obrazovce zrychlit, ale popis, jak se nám to podařilo, se neshodoval ani ve dvou případech. Jeden říkal, že zadržel dech, druhý zase, že napjal svaly, někdo myslel na jídlo a další zase zkoušel zívat bez toho, že by otevřel pusu. Žádný z těch postupů nebyl reálný. Všechny zabraly. A to, co jsem teď dělal já, taky nebylo reálné, protože já neměl nic reálného, čím bych to mohl provozovat.
Ale pohyboval jsem se. Nějak jsem se pohyboval. A Albert pořád říkal: "Ne. Ne. Ne. Ne, to není ono. Ne. Ne -" A potom: "Ano! Ano, Robine, takhle pokračuj!" "Já pokračuju!" "Nemluv, Robine. Jen pořád jdi. Pořád jdi. Pořádjdi pořádjdipořád- jdipořádjdi - ne. Stop.
Ne.
Ne.
Ne.
Ne - ano! Pořádjdipořádjdipořádjdipořádjdi - ne - ano! Pořád jdi - stop! Tam je to, Robine. Ten svazek, co musíš otevřít." "Tady? Tahleta věc? Ten hlas zní jako -" Zastavil jsem se. Nemohl jsem jít dál. Víte, vyrovnal jsem se s faktem, že jsem mrtvý, nic než uložené elektrony na vějíři schopné mluvit právě jenom s mechanickou pamětí nebo s jinou neživou osobností jako je Albert.
"Otevři ten svazek!" nařídil mi. "Dovol, aby na tebe promluvila!" Nepotřebovala žádné dovolení. "Ahoj, Robine, lásko moje," řekl nežijící hlas mé drahé ženy Essie - zněl zvláštně, napjatě, ale nebylo pochyb o tom, komu patřil. "Jsme teď na dobrým místě, viď?" Myslím, že nic, dokonce ani poznání mé vlastní smrti, nebylo tak šokující, jako když jsem našel Essie mezi mrtvými. "Essie," křičel jsem, "co se ti stalo?" A v okamžiku tam byl Albert, starostlivý, rychlý: "Je v pořádku, Robine. Není mrtvá." "Ale musí přece být mrtvá, když je tady!" "Ne, milý chlapče, ve skutečnosti tady není," řekl Albert. "Je tam její kniha, protože se sama částečně uložila jako součást experi- mentu pro projekt Posmrtného života. A taky jako součást experimentů, které vedly až ke mně, až k mému současnému stavu." "Ty bastarde, nechal jsi mě, abych si myslel, že je mrtvá!" Řekl jemně: "Robine, musíš se zbavit té biologické posedlosti masa a krve. Copak doopravdy tolik záleží na tom, jestli její metabolismus pořád funguje na organické rovině - navíc k té podobě, v níž je tady uložená?" A ten divný Essiein hlas se do toho vložil: "Bud trpělivý, milý Robine. Klid. Všechno bude v pořádku." "O tom teda silně pochybuju," řekl jsem hořce.
"Věř mi, Robine," zašeptala. "Poslouchej Alberta. On ti řekne, co máš dělat." "Nejtěžší máš za sebou," ujišťoval mě Albert. "Omlouvám se ti za traumata, která jsi prodělal, ale bylo to nevyhnutelné - myslím." "Ty myslíš." "Ano, jenom myslím. Robine, protože tohle ještě nikdo nedělal a tápeme ve tmě. Chápu, že jsi měl šok, když jsi takhle potkal obdobu paní Broadheadové, ale to ti pomůže připravit se na setkání s ní v reálu." Kdybych měl tělo, kterým bych to mohl uskutečnit, tak bych měl sto chutí ho praštit - kdyby Albert měl něco, kam bych ho praštit mohl. "Ty jsi ještě větší blázen než já," křičel jsem.
Náznak chichotání. "Ne větší blázen, Robine. Jsem na tom stejně jako ty. Budeš s ní moci mluvit a vidět ji, tak jako jsem mohl já mluvit s tebou a vidět tě, když jsi ještě byl - živ. To ti slibuju, Robine.
Vyjde to - myslím." "Já nemůžu!" Pauza. "Není to jednoduché," připustil. "Ale rozvaž si to. Já to mohu zařídit. Tak co, myslíš, že to dokážeš taky jako já, obyčejnej počítačové] program?" "Nedělej si ze mě srandu, Alberte! Je mi jasný, o čem mluvíš.
Myslíš, že se můžu objevit na displeji jako hologram a komunikovat v reálném čase s živými lidmi; ale já nevím jak!" "Ne, ještě ne, Robine, protože tyhle podprogramy ve tvém programu zatím neexistují. Ale já tě to můžu naučit. Budeš na displeji.
Možná ne se vší tou přirozenou grácií a bystrostí jako já," vytahoval se, "ale aspoň budeš k poznám. Jsi připraven začít se učit?" A Essiein hlas, nebo ta degradovaná kopie jejího hlasu, šeptal: "Prosím tě, udělej to, milý Robine, protože já na tebe netrpělivě čekám." Jak únavné je narodit se! Únavné pro novorozeně a ještě únavnější pro posluchače, který to na vlastní kůži nezakouší, ale jenom poslouchá nekonečné sténání.

Nekonečné bylo, navíc doplněné neustálým otravováním mých porodních bab. "Dokážeš to," ubezpečovala mě kopie Essie z jedné strany (pro tu chvíli jsem jako měl "stranu") a "Je to jednodušší, než to vypadá," tvrdil hlas Alberta z druhé strany. V celém vesmíru nebyly žádné dvě jiné osobnosti, jejichž slova bych přijímal ochotněji, než právě tyhle dvě. Ale já už vypotřeboval veškerou svoji víru; nezbyla mi žádná a já se bál. Jednoduché? Bylo to absurdní.
Protože já viděl kabinu tak, jak ji vždycky viděl Albert. Neměl jsem perspektivu dvou zaostřených očí a páru uší umístěných v určitých bodech ve vesmíru. Viděl jsem a slyšel jsem všechno najednou.
Kdysi dávno starý malíř Picasso maloval takovéhle obrazy, části byly bez ladu a skladu poházené po plátně. Byly tam všechny, ale tak rozložené a tak porozházené, že nebylo možné rozpoznat základní formu, ale jenom mozaiku kousků věcí rozházených páté přes deváté.
Byl jsem s Essie v galerii Tate a dívali jsme se spolu na takovéhle obrazy a dokonce jsme v nich našli jisté zalíbení. Dokonce nás pobavily.
Ale vidět skutečný svět v téhle formě jako části na montážním stole - to už zábavné nebylo ani trochu.
"Já ti pomůžu." šeptal mi analog Essie. "Vidíš mě tam, Robine? Jak spím na té velké posteli? Nespala jsem několik dní, Robine, abych tvoji starou organiku přelila do láhve nového vějíře a teď jsem unavená, ale, podívej, právě jsem se pohnula, abych se poškrábala na nose. Vidíš ruku? Vidíš nos? Poznáváš?" Potom náznak chichotání.
"Samozřejmě, že ano, Robine, protože to jsem celá já."

23 Venku z úkrytu Heechee.
Pořád tu ještě byla Klára, o které jsem mohl přemýšlet, kdybych toho tehdy věděl dost na to, abych na ni mohl myslet - nejen Klára, ale i Wan (ten vlastně jenom sotva stál za to, aby na něj člověk myslel) a také Kapitán a jeho Heechee, kteří stáli za každou myšlenku, co jim kdo mohl věnovat.
Ale tehdy jsem nevěděl ani tohle. Byl jsem větší, to jo, ale zatím ještě ne i stejně chytrý.
A samozřejmě jsem byl sužován svými vlastními problémy, i když, kdybychom se s Kapitánem znali a byli schopni to porovnat, bylo by moc zajímavé zjistit, čí problémy byly horší. Vlastně by to bylo nerozhodně. Oboje totiž byly velmi závažné a bylo jich příliš mnoho na to, aby se daly zvládnout.
Fyzická blízkost jeho dvou lidských zajatců představovala jeden z Kapitánových problémů. Jeho kostnatým nozdrám zapáchali.
Fyzicky ho odpuzovali. Byli neukáznění, vychloubační, třásl se na nich tuk a viselo na nich maso, které narušovalo jasné obrysy jejich struktury. Jedinými Heechee, kteří kdy ztloustli, bylo jen pár jedinců, co zemřeli na nejhorší degenerativní chorobu, jakou vůbec Heechee znali. Ale ani tehdy nebyl ten zápach takhle strašný. Lidský dech byl odporný, byl cítit po zahnívajícím jídle. Lidské hlasy rvaly uši jako cirkulárka. Když se Kapitán pokoušel vyslovit ty hučivé, vrčivé slabiky jejich hnusného jazyka, bolelo ho z toho v krku.
Z Kapitánova hlediska byli zajatci odporní úplně celí, hlavně proto, že prostě odmítali pochopit většinu toho, co jim říkal. Když jim zkoušel říct, jak riskantně ohrožovali sami sebe - nemluvě o Heechee v jejich úkrytu - první otázka zněla: "Jsi Heechee?" I přes všechny problémy, které Kapitán měl, ho tohle dráždilo.
(Vlastně to bylo stejné podráždění, jaké zakoušeli lidé z plachetnice, kterým Heechee říkali bahenní lidé. To Kapitán věděl, ale nemyslel na to.) "Heechee!" zasténal a potom předvedl to pokrčení břichem.
"Ano. Na tom nezáleží. Zůstaňte v klidu. Buďte zticha." "Fjů," mumlal White-Noise, byla to spíš reakce na fyzický zápach.
Kapitán se nasupeně podíval a obrátil se na Bursta.
"Už jsi zlikvidoval jejich plavidlo?" zeptal se.
"Samozřejmě," řekl Burst. "Je na cestě k záchytnému přístavu, ale co kugelblitz?" (Samozřejmě slovo kugelblitz nepoužil.) Kapitán zasmušile pokrčil břicho. Byl unavený. Všichni byli unavení. Pracovali nadoraz už několik dní a bylo to na nich znát.
Kapitán se pokoušel nějak si srovnat myšlenky. Plachetnice byla z dohledu. Zbloudilí lidští jedinci byli odstraněni z blízkosti toho největšího nebezpečenství, kugelblitzu, a jejich loď byla zcela automaticky ukryta. Doposud udělal, to věděl, tolik, kolik se od něj očekávalo.
Nebylo to bez oběti, přemýšlel, když truchlil pro Twice; jen stěží se dalo uvěřit tomu, že za normálního běhu událostí by si ještě pořád užíval její lásky, která vykvete jen jedenkrát v roce.
Ale to nebylo dost.
Bylo docela dobře možné, zapochyboval Kapitán, že od tohoto bodu už neexistovalo nic takového jako "dost"; stejně tak mohlo být už příliš pozdě na cokoli, co mohl on nebo celá rasa Heechee udělat.
Ale to nemohl připustit. Dokud byla nějaká naděje, musel konat.
"Ukažte na displeji mapy z jejich lodi," nařídil a znovu se obrátil k těm nekultivovaným, hrubým hroudám špeku, které zajal. Řekl jednoduše, jako by mluvil s dítětem: "Podívejte se na tuhle mapu." Jedno z menších trápení v situaci, ve které se Kapitán vynacházel, bylo, že ten hubenější, a tím i fyzicky méně přísný zajatec, byl taky protivnější. "Ty buď v klidu," nařídil mu a ukázal hubenou prackou na Wana; jeho zmatené výkřiky postrádaly dokonce smysl ještě víc než výkřiky té ženy. "Ty! Víš, co je tohle?" Aspoň ta žena dokázala mluvit pomalu. Stačilo jen několikrát větu zopakovat, než pochopil Klářinu odpověď: "To je černá díra, do které jsme chtěli zaletět." Kapitán se rozklepal. "Ano," řekl a zkoušel spojovat neznámé souhlásky. "Přesně tak." Burst tlumočil pro ostatní a viděl, jak se jim na údech v šoku kroutí šlachy. Kapitán pečlivě volil slova, dělal pauzy, aby se konfrontací s mozky svých předků ubezpečil, že ta slova jsou správná: "Poslouchejte pozorně," řekl. "Tohle je velmi nebezpečné.
Kdysi hodně, hodně dávno jsme přišli na to, že rasa Vrahů vyhladila veškeré technicky vyspělé civilizace ve vesmíru - alespoň v naší Galaxii a ještě v některých blízkých..." No, neprobíhalo to všechno takhle rychle. Kapitán musel

opakovat a opakovat, někdy i jediné slovo několikrát dokola, než se mu zdálo, že ty špekovité kreatury pochytily, co jim vlastně říká. Dlouho před tím, než svoji řeč dokončil, měl rozbolavělý krk a ostatní z jeho posádky, přestože stejně jako on věděli, jaké nebezpečí hrozí, zcela netajené klímali. Ale on toho nenechal. Mapa na obrazovce se shluky propadů energie a pětinásobná varující legenda, která k nim byla připojena, mu nedovolily, aby si odpočinul.
Vrahové provedli svoji práci - masakr - tisíciletí před tím, než se vůbec objevili Heechee. Heechee se nejprve domnívali, že jsou to jenom obludy z prehistorického období, kterých se v jejich době nebylo třeba obávat o nic víc než třeba ekvivalentu heecheeovského tyranosaura.
Potom objevili kugelblitz.
V tomhle místě Kapitán zaváhal, ohlédl se na svou posádku. To další se mu říkalo jen těžko, protože to vedlo k nevyhnutelnému závěru.
Jeho šlachy se kroutily, vyjel: "Byli to Vrahové," řekl. "Ustoupili do černé díry - ale do určitého druhu černé díry, která je složena z energie, nikoli hmoty, protože oni sami také nejsou hmotní. Jsou jen čistá energie. Uvnitř své černé díry existují jenom jako jakási vlna v moři energie." Když to opakoval několikrát různými slovy, viděl, že zajatce napadají otázky; ale logická dedukce, které se obával, mezi nimi nebyla.

Protože Robin se samozřejmě soustředil na jiné záležitosti, nemohl jsem s ním hovořit o kugelblitzu tak podrobně, jak bych si přál. Jeho statistika byla zajímavá. Teplotu jsem vypočítal přibližně na tři miliony Kelvina, ale to nebylo nijak znepokojující. Mě znepokojovala hustota energie. Energie vyzářená černým tělesem je přímo úměrná čtvrté mocnině teploty - to je starý Stefan- Boltzmannův zákon -ale počet fotonů stoupá rovněž lineárně s teplotou, takže důsledkem toho je čtyřnásobné zvýšení energie uvnitř kugelblitzu. Na jeden Kelvin je to 4,72 elektronvoltu na litr.
Při třech milionech jsou to tři miliony na čtvrtou energie krát těch - no, řekněme asi tak 382 320 000 000 000 000 000 000 000 eV/l.
A v té věci bylo hned několik litrů najednou. Proč je to důležité? Protože celá ta energie představovala organizované inteligentní bytosti. Vrahy. Celý vesmír Vrahů, všichni soustředěni do jednoho kugelblitzu, čekají až jejich plány dozrají, a předtransformují si vesmír k obrazu svému.

Otázku položila žena, byla jenom takováto: "Jak může žít tvor složený jenom z energie?" Na to se dalo celkem jednoduše odpovědět. Odpověď zněla: "Nevím." Existovaly jisté teorie, Kapitán to věděl - teorie, které tvrdily, že Vrahové byli kdysi bytosti s fyzickými těly, ale nějakým způsobem je odhodili -ale jestli ty teorie byly reálné, nemohly s určitostí tvrdit ani ty nejstarší koncentrované mozky.
Ale byla to právě ta obtíž přežití pro stvoření jen z čisté energie, vysvětlil Kapitán, co vedlo Vrahy k tomu poslednímu a nejhoršímu.
Vesmír k nim nebyl přívětivý. Tak se rozhodli, že ten vesmír změní. Že udělají něco, aby ve vesmíru vytvořili pořádnou dávku dodatečné hmoty. To způsobilo, že se expanze vesmíru obrátila naruby.
Schovali se ve svém kugelblitzu ... a čekali.
"O téhle mizející hmotě jsem slýchal často," řekl ten mužský zajatec dychtivě. "Mrtví mi o tom vyprávěli, když jsem byl malý - ale byli to blázni, víte." Žena ho zastavila. "Proč?" ptala se. "Proč by to dělali?" Kapitán chvíli mlčel, byl strašně unaven z toho utrpení, jak se snažil komunikovat s těmito nebezpečnými primitivy. Nejlepší odpověd zase byla "Nevím," ale existovaly jisté spekulace. "Koncentrované mozky se domnívají," řekl pomalu, "že fyzikální zákony vesmíru jsou určeny náhodnými výkyvy v rozmístění hmoty a energie v první chvíli po velkém třesku. Je možné, že Vrahové se pokoušejí tenhle proces narušit. Když už jednou způsobí kolaps vesmíru a ten se znovu vzchopí, mohou změnit i tyhle základní zákony - poměr hmoty elektronu a protonu, koeficient, který uvádí do vztahu gravitační a elektromagnetickou sílu - změnit je všechny - a tak vytvořit vesmír, v němž by mohli žít pohodlněji ... ale vy ani já ne."
Ten muž se ovládal stále méně. Teď vybuchl a vyluzoval vřeštivé zvuky, které se jen postupně měnily ve srozumitelná slova. "Hoho!" křičel Wan a utíral si slzy. "Vy jste teda ale zbabělci! Bojíte se nějakejch příšer, co se schovávaj v černý díře, aby provedly něco, co se nemůže stát ani za miliardu let! Copak nám na tom záleží?" Ale ta žena pochopila, co chtěl Kapitán říci. "Drž hubu, Wane," řekla, její obličejové svaly se napjaly a nabyly takřka výrazu Heechee. "To, co říkáte, znamená, že ti Vrahové nic nezkoušejí. Vy- stoupili jenom jednou, aby smetli všechny, kdo vypadali na to, že by mohli být civilizovaní natolik, aby jim zmařili jejich plán. Mohli by to udělat znovu!" "Přesně tak!" vykřikl Kapitán potěšené. "To jsi řekla dokonale! A nebezpečí spočívá v tom, že vy, barbaři - vy, lidé," opravil se, "je asi přivedete zpátky. Používáte rádio! Pronikáte do černých děr! Létáte po celém vesmíru, dokonce až k samotným kugelblitzům! Určitě mají monitorovací systémy, aby jim daly signál, když se objeví nové technické civilizace - určitě je brzy zalarmujete, jestli jste to už neudělali!" A když to vězni konečně pochopili, Wan kňučel strachy a Klára byla bílá v obličeji a třásla se, a když dostali balíčky s jídlem a řekli jim, aby si odpočinuli, a členové posádky se shlukli kolem Kapitána, aby se dozvěděli, proč se mu šlachy na čelistech kroutí jako hadi, mohl jim říct jenom: "Je to neuvěřitelné." Přimět ty otylce, aby mu rozuměli, bylo hodně těžké; aby chápal on je, bylo nemožné. Řekl: "Tvrdí, že nemohou zastavit všechny svoje přátele." "Ale to musí," křičel White-Noise zděšeně. "Jsou inteligentní, ne?" "Jsou inteligentní," souhlasil Kapitán, "protože jinak by nemohli manipulovat s našimi loděmi tak snadno. Ale mám zato, že jsou taky blázni. Nemají žádný zákon." "Musí mít zákon," řekl nevěřícně Burst. "Žádná společnost nemůže existovat bez zákona!" "Jejich zákon je nátlak," řekl Kapitán zasmušile. "Když se někdo z nich dostane z dosahu nátlakových agentur, může si dělat, co se mu zlíbí." "Tak je přinutíme, aby našli každou loď a aby ji přiměli zastavit se!" "Ty jsi blázen, White-Noise," řekl Kapitán a potřásal hlavou, "zamysli se nad tím, co jsi řekl. Uštvat je. Bojovat s nimi. Ve

vesmíru.
Dovedeš si představit hlasitější zmatek - a dovedeš si představit, že to Vrahové neuslyší?" "Tak co teda?" zašeptal Burst.
"Tak se musíme ukázat," řekl Kapitán. Zdvihl ruku, aby uklidnil diskuzi a vydal rozkazy.
Byly to rozkazy, o nichž se členové posádky nedomnívali, že je vůbec kdy uslyší, ale uznali, že Kapitán má pravdu. Vzkazy putovaly.
Na mnoha místech v Galaxii dlouhé tiché lodi přijímaly jejich příkazy přes propasti dálky a ožívaly. Dlouhý vzkaz vyslali do monitorů nedaleko centrální černé díry, kde Heechee žili. V tu chvíli už první varovné slovo mělo překonat Schwarzschildovu bariéru a vojenské posily by se měly blížit. Byl to pro krátkorukou posádku vskutku herkulovský výkon a Twice teď postrádali víc než kdy jindy.
Ale nakonec to všechno zvládli a Kapitánova vlastní loď nabrala nový kurz - k setkání.
Když se Kapitán stočil do klubíčka do spacího vaku, uvědomil si že se usmívá. Nebyl to ale šťastný úsměv. Byla to otevřená ústa paradoxu příliš zraňujícího, než aby na něj mohl reagovat jakkoli jinak. Bál se, celou dobu, co mluvil se zajatci, že by mohli logicky dospět k nevítanému závěru: když už Heechee vědí, že se Vrahové ukryli do černé díry, dá se snadno předpokládat, že sami učinili totéž.
Tak by to největší tajemství Heechee bylo vyzrazeno.
Vyzrazeno! Udělal mnohem víc, než že ho vyzradil! Jen ze své pravomoci, aniž by jeho jednání povolily nebo zakázaly vyšší instance, probudil Kapitán spící flotily a svolal vojenské posily z nitra horizontu událostí Tajemství už přestalo být tajemstvím. Po půl milionu let Heechee vyšli ven.

24 Zeměpis nebes.
Kde jsem to vlastně byl? Trvalo mi hrozně dlouho, než jsem si na tuhle otázku mohl odpovědět, vůbec ne proto, že můj mentor Albert ji pomíjel jako otázku hloupou. "Otázka 'kde' je bláhová lidská předpojatost, Robine," bručel mrzutě. "Soustřeď se! Nauč se, co máš dělat a jak cítit! Filozofování a metafyziku si schovej na dlouhé volné večery s dýmkou a džbánkem dobrého piva." "Piva, Alberte?" Povzdechl si. "Elektronická obdoba piva," řekl podrážděně, "je pro elektronickou obdobu osoby docela dost 'opravdová'. Teď, prosím tě, dávej pozor na vstupy, co ti teď nabízím, jsou to videoobrazy interiéru řídící kabiny Věrné lásky." Udělal jsem samozřejmě, co mi řekl. Stejně jako Albert jsem chtěl i já dokončit tuhle instruktáž, abych mohl pokračovat sám - všechno, co jsem mohl dělat v tomhle novém a děsivém stavu. Ale v těch divných femto-sekundách jsem nedokázal zabránit, abych si nepokládal jistou otázku a nakonec jsem našel odpověď. Kde jsem to vlastně byl? Byl jsem v nebi.
Přemýšlejte o tom. Odpovídá to všem popisům, které znáte.
Břicho už mě nebolelo - neměl jsem břicho. Moje podřízení smrtelnosti pominulo, protože jestli jsem smrti něco dlužil, tak jsem jí to splatil a byl jsem s ní vyrovnán. Jestli to, co mě čekalo, nebyla zrovna věčnost, bylo to něco, co se jí hodně blížilo. Ukládání dat do vějířů Heechee, které jsme už znali, bylo dobré po dobu nejméně půl milionu let, aniž by se jejich kvalita nějak výrazně snížila - protože jsme měli vějíře Heechee, které pořád fungovaly - a to je hodně femtosekund.
Neměl jsem už žádné pozemské starosti; vůbec žádné starosti, jen ty, které jsem si vybral.
Ano. Nebe.
Určitě tomu nevěříte, protože se nedokážete vyrovnat s tím, že existence odtělesněné změti databitů uložené ve vějíři může představovat něco skutečně "nebeského". Vím to, protože jsem s tímhle měl potíže i já sám. Zatím je "skutečnost" - "skutečně" je subjektivní pojem. My, bytosti z masa a kostí jsme "skutečně" realitu přijímaly jenom z druhé nebo třetí ruky, jako obdobu vykreslenou našimi senzorovými systémy na nervových vláknech v našem mozku. Tak to vždycky říkal Albert. Byla to pravda - nebo skoro pravda - ne, byla to víc než pravda v jistém ohledu, protože my, odtělesněné změti, máme větší výběr reality než vy.
Ale jestli mi pořád ještě nevěříte, nemůžu si stěžovat. I když jsem si už mockrát říkal, že to tak je, stejně jsem v tom moc nebeskýho nenašel. Nikdy předtím mě nenapadlo, jak příšerně nepohodlné - finančně, právnicky a v mnoha dalších směrech, nejen manželsky - je být mrtvý.
Tak abych se vrátil k otázce, kde jsem to vlastně byl. Vlastně jsem byl doma. Hned když jsem - no - zemřel, měl Albert výčitky svědomí a otočil loď. Dostat se tam trvalo docela dlouho, ale já nedělal nic zvláštního. Jen jsem se učil, jak předstírat, že jsem živý, když jsem ve skutečnosti živý nebyl. Celou zpáteční cestu mi trvalo, než jsem vůbec začal, protože bylo mnohem obtížnější narodit se do paměti vějíře než do světa tím starým biologickým způsobem - musel jsem při tom být aktivní, víte. Celý jsem byl mnohem větší. V jistém smyslu jsem byl omezen vějířem modelu Heechee s obsahem ne o moc větším než tisíc kubických centimetrů a v této podobě jsem byl odtržen od svého zapojení a pronesen přes celnici a vrátil jsem se zpátky na staré místo u moře Tappan a celkem to nebyl větší problém, než když si vezete náhradní pár bot. V jiném smyslu jsem ovšem byl větší než galaxie, protože jsem měl v sobě nahrané všechny vějíře, co jich na světě bylo. Kompaktnější než stříbrná kulička, rychlý jako rtuť, svižný jako planoucí blesk - mohl jsem se dostat všude, kde byly Heechee i lidské databanky a tedy na všechna místa, o kterých jsem kdy slyšel. Slyšel jsem eddy o bahenních lidech z plachetnice, které honila první průzkumná skupina Heechee, co zajala autralopitheky; klábosil jsem s Mrtvými z Nebes Heechee (ubohé, špatně artikulující vraky uložené ve značném chvatu a za neodborné asistence, ale i tak si pamatovaly, jaké to bylo žít). No. Není důležité, kam všude jsem se dostal; nemáte tolik času, abyste to poslouchali. A všechno to bylo jednoduché.
Události u lidí byly horší...
Než jsme se vrátili zpátky k moři Tappan, měla Essie možnost zotavit se a já měl čas a možnost rozeznat, co vidím a oba jsme nějak překlenuli trauma z mé smrti. Netvrdím, že jsme se s tím vyrovnali beze zbytku, ale aspoň jsme mohli

rozmlouvat.
Napřed to byl jenom hovor, protože jsem se styděl ukázat se své drahé ženě jako hologram. Potom mi Essie řekla příkře: "Hele, Robine! To už se nedá vydržet, tohle povídání s tebou jako po telefonu.
Pojď sem a ukaž se mi, abych tě viděla." "Ano, udělej to!" nařídila ta druhá Essie, uložená se mnou, a Albert se do toho vložil: "Robine, prostě se uvolni a nech to, ať se to stane. Podprogramy máš na správném místě." I tak jsem si ale musel dodat odvahu, abych se ukázal, a když si mě moje drahá žena prohlídla od hlavy k patě, řekla: "Teda Robine! Ty vypadáš mizerně!" Mohlo by se zdát, že to nezní zrovna zamilovaně, ale já věděl, jak to Essie myslí. Nekritizovala, projevovala svoji účast a snažila se zadržet slzy. "Časem se to zlepší," řekl jsem a přál jsem si, abych se jí mohl dotknout.
"To určitě, paní Broadheadová," řekl Albert vážně a já si v tu chvíli uvědomil, že sedí vedle mě. "Teď mu pomáhám a projekce dvou obrazů naráz je náročná. Bohužel jsou oba nekvalitní." "Tak teda zmiz!" navrhla mu, ale on zavrtěl hlavou.
"Robin taky potřebuje získat praxi a myslím, že i vy sama byste chtěla ještě udělat nějaké dodatky v programu. Například okolí.
Nemůžu dát Robinovi zázemí, dokud jej s ním nebudu sdílet. Je třeba taky zlepšit celou animaci, reakci v reálném čase, setrvání v rámech - " "Ano, ano," povzdechla Essie a vydala se do pracovny, aby se pustila do díla.
Šli jsme tam všichni. Měli jsme spoustu práce, hlavně kvůli mně.
Ve své době jsem si dělal starosti s mnoha věcmi a skoro vždycky s těmi nepravými. Obava ze smrti byla jen na okraji mých zájmů po většinu mého fyzického života - stejně tak jako je to ve vašem případě. Bál jsem se zániku. Nezanikl jsem. Získal jsem celou řadu nových problémů.
Víte, mrtvý člověk už nemá žádná práva. Nemůže vlastnit majetek.
Nemůže se svým majetkem nakládat. Nemůže volit - nejenže se nemůže účastnit voleb do vládního úřadu, ale nemůže dokonce ani rozhodovat o velké většině podílů, které vlastní ve stovce korporací, co sám založil. Když představuje jenom zájem menšiny - dokonce velmi mocné menšiny, jako jsem byl třeba já v přepravním systému, který využívali noví kolonisté pro cesty na planetu Peggy - tak ho ani nikdo nebude poslouchat. Mohli byste klidně říct, že by stejně tak mohl být mrtvý.
Ale já nechtěl být takhle mrtvý.
Nebyla to hrabivost. Jako uložená inteligence jsem měl jen velmi skromné potřeby; nehrozilo žádné nebezpečí, že bych mohl být vypnutý za nezaplacené účty. Byla však jedna mnohem naléhavější záležitost. Teroristé nezmizeli jen proto, že Pentagon zajal jejich loď.
Každý den bylo bombardování, únosy a denně se střílelo. Zaútočili na další dvě startovací smyčky a jedna z nich byla poškozena; v Queenslandu záměrně shodili z břehu tanker s pesticidy, a tak sto kilometrů Velkého bariérového útesu umíralo. V Africe, Střední Americe a na Blízkém Východě se skutečně bojovalo; jen tak tak se dařilo udržet poklici na tlakovém hrnci. Potřebovali jsme tak tisícinásobné množství takových lodí jako byla S. Ya.. A kdo je měl stavět, když já mlčel? Tak jsme lhali.
Rozšířila se historka o tom, že Robin Broadhead měl mozkovou příhodu, no dobře, ale připojila se k tomu ještě lež o tom, že se rychle uzdravuji. No, to jo. Ne v tom přímém slova smyslu, samozřejmě.
Ale skoro přesně ve chvíli, kdy jsme se vrátili domů, jsem už mohl mluvit, pouze hlasem, s generálem Manzbergenem a s některými lidmi v Rotterdamu. Za týden jsem se čas od času ukazoval - zamotaný v říze, kterou mi laskavě poskytla Albertova plodná fantazie.
Po měsíci jsem dovolil štábu piezovize, aby si mě nafilmoval, opáleného a svěžího, ač hubeného, jak pluji po moři na naší malé plachetnici. Samozřejmě ten piezovizní štáb byl můj a klipy, které byly zařazovány do zpráv, byly spíš umění než reportáž, ale bylo to moc dobré umění. Nedokázal jsem zvládnout konfrontaci z očí do očí. Ale ani jsem nemusel.
Celkem vzato jsem na tom nebyl moc špatně. Řídil jsem si své záležitosti. Plánoval jsem a realizoval naše plány na zmírnění toho neklidu, co živil teroristy - nestačilo to k vyřešení problému, ale zato se ještě chvíli dalo sedět na pokličce. Měl jsem čas naslouchat Albertovým obavám týkajícím se podivných objektů, kterým říkal kugelb- litz, a jestli jsme tehdy nevěděli, co to je. bylo to určitě dobře. Jediné, co jsem postrádal, bylo tělo a když jsem si postěžoval Essie, řekla mi prudce: "Panebože, Robine, svět pro tebe nekončí! Kolik jiných lidí mělo tentýž problém!" "Že byli uloženi na vějíře? Neřekl bych, že jich zase bylo tak moc." "Ale přesto měli úplně stejný problém," trvala na svém. "Jen si to vezmi! Zdravý mladý muž si jde zaskákat na lyžích, upadne a zlomí si páteř. Je stížený paraplegií. Má tělo, které vyžaduje jenom péči; je třeba je krmit, musí se přebalovat, potřebuje se koupat - toho jsi ušetřen, Robine. Ale důležitá část tebe je tu pořád!" "No jasně," řekl jsem. Nedodal jsem, co právě pro Essie ze všech lidí nebylo třeba dodávat, že moje vlastní definice "důležitých" částí v sobě zahrnovala některá příslušenství, kterým jsem vždycky připisoval jistou hodnotu. Dokonce i tady klady vyvážily zápory.
Pokud jsem už neměl například pohlavní orgány, nenastanou tedy další potíže vyplývající z mých náhle komplikovaných sexuálních vztahů.
Nic z toho nebylo třeba vyslovit nahlas. Místo toho Essie řekla: "Hlavu vzhůru, Robine. Mysli na to, že jsi zatím jenom první přibližná hodnota finálního produktu." "Co to znamená?" zeptal jsem se.
"Byl to velký problém, Robine. Uložení v Posmrtném životě bylo dost nedokonalé, to připouštím. Spoustu věcí jsem se naučila, když jsem pro tebe připravovala nového Alberta. Nikdy předtím jsem nezkoušela úplné uložení celé a vysoce hodnotné osoby, která bohužel zemřela. Problémy technického rázu -" "Chápu, že byly technické problémy," přerušil jsem ji. Vlastně jsem zatím ještě nechtěl slyšet podrobnosti riskantní, nevyzkoušené, vytříbeně komplexní práce přelévání "mě" z rozbitého kyblíku v mé hlavě do čekajícího umyvadla paměťové matrice.
"To teda jo. No, teď mám víc času. Teď můžu dolaďovat. Věř mi. Robine, dá se ještě ledacos vylepšit." "Ve mne?" "V

tobě, samozřejmě!" řekla a zamrkala. "A taky v samotné neadekvátní uložené kopii sebe sama. Mám dobrý důvod domnívat se, že by se tvá nynější existence dala udělat mnohem zajímavěji." "Je," řekl jsem. "Hů." A přál si víc než jindy, abych si aspoň dočasně mohl půjčit některé části těla, protože v tu chvíli jsem si ze všeho nejvíc přál obejmout svoji drahou ženu.
A mezitím, mezitím šly světy dál svou cestou. Dokonce i hodně malé světy mého přítele Audeeho Waltherse a jeho komplikovaného milování.
Když se na světy díváte zevnitř, tak jsou všechny stejně velké.
Audeemu se jeho svět malý nezdál. Velmi rychle jsem se pokusil účastnit se řešení jednoho z jejich problémů; každému z nich jsem dal desetitisícové podíly na akciích v dopravě a těžbě na planetě Peggy, S. Ya. a jejich přidružených podniků. Janie Yee-xing už se nemusela obávat, že ji vyhodí. Mohla se nechat najmout jako pilot nebo mohla na S. Ya. letět jako cestující, kdyby chtěla. Totéž mohl udělat i Audee; nebo se mohl vrátit na Peggy a mohl šéfovat svým bývalým šéfům na ropném poli. Nemusel dělat ale taky nic, ale mohl klidně v přepychu prolenošit celý svůj život. A Dolly taky. Samozřejmě tohle jejich problémy neřešilo. Všichni tři chodili dlouho kolem pokojů pro hosty jako tělo bez duše, až nakonec Essie přišla na to, že jim Věrnou lásku půjčíme na let do neznáma, dokud si to všechno nesrovnají v hlavě. Udělali jsme to přesně tak.
Nikdo z nich nebláznil - stejně jako my všichni ostatní se tak občas možná chovali. Poznali, když je někdo chtěl podplatit. Věděli, že chci, aby pomlčeli o mém současném nepříjemném, nehmotném stavu. Ale taky věděli, co je to dárek od přítele a to byla taky součást transakce s akciemi.
A co ti tři dělali na Věrné lásce ? Myslím, že se mi to ani nechce říkat. Většina z toho je jen jejich soukromou záležitostí. Vemte si to. V životě každého člověka - určitě i v tom vašem a s největší pravděpodobností i v mém vlastním - jsou chvíle, kdy to, co děláte a říkáte, není ani důležité ani hezké.
Namáháte se s pohybem střev, máte prchavou a šokující myšlenku, pouštíte větry, lžete. Nic z toho moc nevadí, ale nechce se vám zrovna inzerovat tyhle stránky ze svého života, kdy člověk vypadá směšně nebo zavrženíhodně nebo podle. Obvykle se ani nezveřejňují, protože by je nikdo vidět neměl - ale teď, když mě zvětšili, tak pořád vidím jednoho, a to jsem já. Možná ne hned. Ale dříve nebo později, jak se paměti všech dodávají do databáze, přestávají úplně existovat osobní tajemství.
Prozradím vám soukromé zájmy Audeeho Waltherse. Co bylo motivem jeho konání a co živilo jeho obavy, byla ta obdivuhodná a žádoucí věc, láska. To, co frustrovalo jeho milování, byla taky láska.
Miloval svou ženu Dolly, protože ho učila milovat celou dobu, co byli svoji - to byl jeho názor na to, jací by měli být ženatí a vdaní lidé. Na druhé straně, Dolly ho opustila s jiným mužem (ve Wanově případě tento termín používám velmi volně) a objevila se Janie Yeexing, aby ho utěšila. Obě byly velmi atraktivní, ale bylo jich moc.
Audee byl monogamní jako já. Když myslel na to, že to udělá s Dolly, stála mu v cestě Janie - byla laskavá; dlužil jí určité uznání - říkejme tomu láska. Ale mezi ním a Janie byla Dolly. Plánovali si společný život a on neměl zájem nijak to měnit, takže i tomu se dá říkat láska. Poněkud problematický byl pocit, že dluží Dolly jakýsi trest za to, že ho opustila, a na Janie měl zase do jisté míry zlost, že mu stála v cestě - pamatujete si, říkal jsem vám, že některé části naší mysli jsou zavrženíhodné a směšné. To všechno bylo navíc ještě komplikováno stejnou změtí pocitů Dolly a Janie...
Musela to pro ně být skoro úleva, když - vznášeli se jen tak po velké kometové elipse, co je vytlačovala směrem k asteroidům a v úhlu k ekliptice - ať už mluvili o čemkoli, byl jejich hovor najednou přerušen vyjeknutím Dolly a přidušeným výkřikem Janie. Audee Walthers se otočil a na obrazovce spatřil velký shluk plavidel - byla ohromná a bylo jich víc, než kolik jich kdy kdo mohl vidět v pozemské sluneční soustavě.
Nepochybně byli k smrti vyděšení.
Ale ne víc než my všichni ostatní. Po celé Zemi a všude ve vesmíru, kde byly lidské bytosti a komunikační zařízení schopná přenosu, zavládl šok a hrůza. Byla to ta nejhorší noční můra každého člověka za poslední asi tak století.
Heechee se vraceli.
Neskrývali se. Byli tam - a kolik jich bylo! Optická čidla na orbitálních stanicích označila body víc než padesát lodí - a jakých lodí! Dvanáct nebo čtrnáct jich bylo velkých jako S. Ya.. Další byly ještě větší, obrovské kulaté struktury jako ta, co pohltila plachetnici.
Byly tam Trojky a Pětky a něco mezi nimi, o těch se v Nejvyšším Pentagonu domnívali, že vypadají podezřele jako křižníky. Všechny letěly přímo na nás z ústředního směru Vegy. Mohl bych říct, že obranné pozemské systémy byly zaskočeny nepřipravené, ale byla by to pustá lež. Pravda byla taková, že Země neměla žádnou obranu, která by vůbec stála za zmínku. Měli hlídkové lodi, to ano, ale ty byly zkonstruovány pro pozemšťany, kteří budou bojovat s jinými pozemšťany. Nikoho ani ve snu nenapadlo, že se někdy budou měřit síly s polomýtickými Heechee.
A pak na nás promluvili.
Vzkaz byl v angličtině a byl velmi stručný. Zněl takhle: "Heechee už nemohou dovolit mezihvězdné cestování nebo komunikaci, pouze za určitých podmínek, které si sami určí a budou kontrolovat.
Všechno ostatní je třeba okamžitě zastavit. Přiletěli, aby to zastavili." To všechno se udalo před tím, než hlasatel s bezradným zavrtěním hlavy zmizel.
Hodně se to podobalo vyhlášení války.
A taky to takhle interpretovali. V Nejvyšším Pentagonu, v obíhajících pevnostech jiných národů, ve výborech moci po celém světě byly přerušeny schůze a konference a plánovací zasedání; lodi byly povolány k přezbrojení a další byly nasměrovány proti flotile Heechee; orbitální zbraně, které celá desetiletí mlčely, byly kontrolovány a seřizovány - byly by k ničemu jako kuše, ale kdyby to bylo to jediné, čím bychom mohli bojovat, bojovali bychom. Svět byl zachvácen zmatkem a byl v šoku.
Ale nikde nebyli udivenější a zmatenější než lidé, kteří byli součástí mé vlastní šťastné domácnosti; protože tu osobu,

co četla ultimátum Heechee, Albert poznal okamžitě a Essie jen o chviličku později. Já ji poznal dokonce ještě dřív, než jsem uviděl její obličej.
Byla to Gelle-Klára Moynlinová.

25 Návrat na Zemi.
Gelle-Klára Moynlinová, má láska. Má ztracená láska. Byla tu, dívala se na mě z rámu piezovize a nevypadala o nic starší, než když jsem ji viděl naposledy, před lety, před desítkami let - a nevypadala ani o nic lip, protože v obou případech byla otřesená, jak člověk vůbec může být. Opominu-li případ, kdy byla zbita dokonce mnou.
Ale jestli toho hodně prodělala a vydržela to, moje Klára, tak měla ještě rezervy. Otočila se od obrazovky, když dočetla poselství lidskému pokolení, a kývla na Kapitána. "Řekla si to?" zeptal se dychtivě. "Předala si vzkaz přesně jak jsem ti říkal?" "Přesně," řekla Klára a dodala "teď už mluvíte anglicky mnohem lépe. Mohl jste mluvit přímo, kdybyste chtěl."
"Je to příliš důležité na to, abychom riskovali," řekl Kapitán popuzeně a odvrátil se. Polovina šlach na jeho těle se vlnila, škubala sebou a nebyl sám. Jeho loajální posádka byla sužována stejně jako on. Na komunikačních obrazovkách, které spojovaly jeho loď s dalšími z celé velké flotily, viděl obličeje dalších kapitánů. Byla to veliká flotila, uvažoval Kapitán, a pozorně se díval na displeje, které je zobrazovaly v pyšném šiku, ale byla to jeho flotila? Nemusel se ptát.
Znal odpověď. Posily z vnitřního jádra čítaly více než sto Heechee a přinejmenším tucet z nich si mohl nechat říkat ve vztahu k němu senior, kdyby chtěli. Mohli také jednoduše uplatňovat svůj nárok na řízení flotily. Neudělali to. Nechali to tak, že flotila patřila jemu, protože tím na něj taky padala veškerá odpovědnost... a pokud by to dopadlo špatně, jeho vlastní čerstvá esence by se připojila ke koncentrovaným mozkům. "Jak jsou bláznivi," mumlal a jeho komunikátor cvrkl na znamení souhlasu.
"Naučím je, jak to zařídit, aby zabezpečili lepší pořádek," řekl.
"To myslíš?" "Samozřejmě, Shoe." Kapitán si povzdechl a zachmuřeně se díval, jak komunikátor zarachotil instrukce ostatním kapitánům a operátorům. Flotila se pozvolna sešikovala jako veliká nákladní plavidla schopná vykousnout tisícimetrový kulovitý kus odkudkoli a přenést jej kamkoli, odhodit jej za přepravní a menší lodi. "Lidská ženo Kláro," zavolal. "Proč neodpovídají?" Vzpurně pokrčila rameny. "Asi to probírají," řekla.
"Probírají!" "Já se snažila vám to vysvětlit," řekla rozčileně. "Existuje tam několik různých velmocí, které se musí setkat, a to nepočítám stovku malých zemí." "Sto zemí." Kapitán zaúpěl, když se pokoušel představit si něco takového. Nepodařilo se mu to...
No. To bylo strašně, strašně dávno, zvlášť když čas měříte ve femtosekundách. Od té doby se toho tolik přihodilo! Bylo toho tolik, že já, jak jsem velikej, to všechno jen sotva zvládám. Je dokonce těžší zapamatovat si (ať už mou vlastní pamětí nebo některou jinou, půjčenou) každou podrobnost každé události té doby, i když, jak vidíte, si mohu vzpomenout docela na dost věcí, když chci. Ale ten obraz se mnou pořád zůstává. Byla tam Klára, vraštila černé obočí, jak viděla, že Heechee jsou nervózní a v depresi; byl tam Wan, ten byl jen letargický a zapomenutý v koutě kabiny. Byla tam posádka Heechee, její členové sebou cukali a povykovali na sebe; a byl tam Kapitán, který s pýchou a strachem hleděl na vzkříšenou armádu, co vyplula na misi na jeho rozkaz, Hazardoval a v sázce bylo všechno.
Nevěděl, co se stane dál - očekával cokoli - bál se skoro všeho - nic by ho nepřekvapilo, myslel si, ať se objeví cokoli ... dokud se neobjevilo něco, co ho hodně překvapilo.
"Kapitáne!" křičel Mongrel, integrátor. "Jsou tam další lodě!" A Kapitán se rozveselil. Roztleskal se. "Konečně odpověděli!" Bylo divné, že lidi odpovídají takhle fyzicky místo toho, aby použili rádio, ale tehdy to s nimi všechno začínalo tak divně. "Mluví s námi ty lodě, Shoe?" zeptal se a spojař pohnul svaly na tváři na znamení, že ne. Kapitán si povzdechl. "Tak to musíme být trpěliví," řekl a sledoval displej. Lidská plavidla se docela jisté nepřibližovala v žádném smysluplném pořadí. Spíš to vypadalo, jako že byly staženy ze všech letů a vrhly se spěšně, bezstarostně, skoro freneticky do setkání s flotilou Heechee. Jedna z nich byla v dosahu lodní komunikace, dvě další byly dál a jedna z nich zápasila se stávající rychlostí, která nabrala špatný směr.
Potom Kapitán vypískl překvapením. "Lidská ženo!" zavelel.
"Pojď sem a vyřiď jim, že mají být opatrný! Koukej, co se děje!" Od té nejbližší lodi se oddělil malý objekt, primitivní, chemicky poháněná věc, příliš malá na to, aby se do ní vešel jediný člověk. Zrychlova- lo se to směrem k srdci flotily Heechee a Kapitán pokynul směrem na White-Noise, který neustále podle rozkazu udržoval rychlost vyšší než rychlost světla, což bránilo nejbližší nákladní lodi před nebezpečím.
"Oni musejí být zbláznění!" křičel vážně. "Vždyť může být kolize!" "Ne náhodou," řekla Klára ponuře.
"Co? Nerozumím! "To jsou rakety," řekla, "a mají nukleární hlavice. Tady máte odpověď. Nečekají, až zaútočíte. Střílejí první!" Chápete teď tu situaci? Vidíte Kapitána, jak tam stojí, šlachy jsou v šoku nehybné, má pokleslou čelist, jak zírá na Kláru? V zamyšlení se kouše do úzkého dolního rtu a dívá se na obrazovku. Je tam jeho flotila, obrovská karavana přepravníků. které byly oživeny po půl milionu let ukrývání, takže může - s velikou pochybností; na vlastní značné riziko - nabídnout lidskému rodu pár milionů, přepravu zdarma a bezpečné útočiště před Vrahy, v jádru, kde se schovali sami Heechee. "Střílejí?" opakoval ochromeně. "Aby nám ublížili? Nebo třeba i zabili?" "Přesně tak," vyletěla zlostí Klára. "A co jste čekal? Jestli chcete válku, budete ji mít." A Kapitán zavřel oči. Sotva slyšel to vyděšené písknutí a bzučení, které nastalo mezi posádkou, jak White-Noise tlumočil. "Válka," mumlal nevěřícně a poprvé myslel na to, že se připojí ke koncentrovaným mozkům beze strachu, dokonce i trochu s touhou; ať už je to jak chce špatné, copak by to mohlo být horší než tohle? A mezitím...
Mezitím to skoro zašlo až moc daleko - ale, naštěstí pro všechny, ne úplně. Brazilská výzkumná raketa byla příliš pomalá na to, aby dohonila Heechee, jak tak přelétávali sem tam. Než se zase ocitli v palebném postavení - dlouho před tím, než mohla jakákoli lidská loď doletět blíž - podařilo se Kapitánovi vysvětlit to Kláře a Klára zase stála před

obrazovkou na komunikačních okruzích a vzkaz byl předán. Ne invazní flotila. Dokonce ani ne nájezd. Záchranná mise - a varování před tím, před čím Heechee prchli a před čím se ukryli a teď si o nás dělali starosti.

26 Čeho se Heechee báli.

Jak jsem teď "zvětšený", můžu se usmívat nad těmi titěrnými starými strachy a nepochopením všeho. Ne snad později. Ale teď, no, jo. Rozsahy jsou teď všechny větší a o moc vzrušivější. Mimo samotné jádro je deset tisíc uložených mrtvých Heechee a já si je můžu přečíst, skoro všechny. Četl jsem je, skoro všechny. Jak jsem je četl, tak jsem si vybíral a hledal, jestli nepřijdu na něco, co bych si chtěl nastudovat podrobněji. Knihy na poličce v knihovně? Jsou víc než jen tohle.

Stejně je tak docela "nečtu". Spíš si je pamatuji. Když "otevřu" jednu z nich, otevřu ji úplně; čtu ji zevnitř ven, jako kdyby byla částí mne samotného. Nebylo jednoduché se to naučit a vůbec, od té doby, co jsem byl zvětšený, jsem se jen stěží něčemu naučil snadno. Ale s Albertovou pomocí a s jednoduchými texty, na kterých jsem se procvičoval, jsem se to naučil. První paměti dat, do kterých jsem se dostal, obsahovaly právě jenom tohle - jenom data; nebylo to o nic horší než vyhledávání v logaritmických tabulkách.

Potom jsem měl Mrtvé, které uložili staří Heechee, a některé z prvních výsledků Essieiny práce v Posmrtném životě a ty skutečně nebyly propracovány zrovna moc dobře. Nikdy jsem nepochyboval o tom, že to, na co myslím, je součást mne samotného.

Ale potom jsme si s Kapitánem vysvětlili svoje nedorozumění a já měl možnost konzultovat jejich vlastní záznamy, potom to už bylo trudné. Byla tam Kapitánova zesnulá láska, žena Heechee, co se jmenovala Twice. "Přístup" k ní vypadal, asi jako když se vzbudíte ve tmě a oblékáte se do šatů, které nevidíte - a které vám stejně nepadnou. Nebylo to jenom proto, že byla žena, i když to byla nekonečná nesrovnalost. Dokonce to nebylo ani tím, že ona byla Heechee a já člověk. Bylo to tím, co znala - a znala to vždycky, a já ani kterýkoli jiný člověk to neuhodl. Možná jen Albert - možná právě proto se zbláznil. Ale dokonce ani domněnky Albertovi neukázaly rasu Vrahů cestujících po hvězdách, kteří se uložili v kugelblitzu, aby tam vyčkávali zrod nového - a pro ně lepšího - vesmíru.

Ale když pominul šok, stala se Twice mou přítelkyní.

Je opravdu sympatická, když překonáte tajuplnosti, a měli jsme spoustu společných zájmů. V knihovně Heechee byly uloženy nejen inteligence Heechee, ale dokonce i lidí. Jsou tam zatuchlé staré hádavé hlasy, které kdysi patřily okřídleným stvořením z planety Antares a slimákům z kulovitého shluku. A jsou tam samozřejmě bahenní lidé. Já s Twice jsme strávili spoustu času studiem jich samotných a jejich edd. Víte, čas je něco, čeho máme spoustu, s neurovlákny mých femtosekund.

Mám dost času na to, abych si mohl dopřát návštěvu samotného jádra a možná to taky jednou udělám. Ale ne na dlouho.

Mezitím a mezitím; Audee a Janie Yee-xing se tam dostali, pomáhali pilotovi z mise, která tam setrvá šest nebo sedm měsíců - nebo, podle toho, jak měříme čas my tady venku, několik století; do té doby, než se vrátí, nebude přítomnost pro Dolly žádný problém, protože Dolly sama je dost spokojená se svou kariérou v piezovizi. A Essie má tu ctnost, že není moc šťastná vzhledem k tomu, že postrádá moji sladkou fyzickou přítomnost, ale i tak se zdá, že se dobře p řizpůsobila. Nejraději má (hned po mn ě) svoji práci a má ji spoustu - zdokonaluje Posmrtný život; používá pořád tytéž postupy, které do potravin CHON dostávají důležité organické složky... doufá, že zanedlouho se jí podaří vyvinout náhradní součásti pro lidi, kteří je potřebují, aby už nikdy nikdo nemusel nikomu jinému krást jeho orgány... A když to vezmete od kořene věci, většina lidí je šťastná.

Teď, když jsme si půjčili flotilu Heechee a za měsíc můžeme převézt milion lidí s veškerým jejich jměním na kteroukoli z padesáti hezkých planet, které čekají na to, až budou nějak využity. Pořád jsou to pionýři a vozy s plachtou a světlá budoucnost pro každého...

Hlavně pro mě.

A potom tu byla Klára.

Samozřejmě jsme se nakonec setkali. Mohl jsem na tom trvat a stejně v tom dlouhém čase by ji nikdo nedokázal udržet. Essie použila startovací smyčku, aby se s ní setkala na orbitě, a osobně ji doprovodila v našem vlastním letadle dolů k moři Tappan. Určitě měly maličký problém s etiketou. Ale jinak by Kláru okupovali lidi ze sdělovacích prostředků a snažili by se z ní vytáhnout, jaké to bylo, stát se "zajatkyní Heechee" nebo "unesenou vlčím dítětem Wanem" nebo co by si vybrali za fráze, které by chtěli rozšířit... a vlastně bych řekl, že Klára s Essie se docela dobře shodly. Nevypadalo to, že by se o mě praly. V tom smyslu, aby o mě bojovaly, jsem neexistoval.

Takže jsem nasadil svoje nejhezčí holografické úsměvy a vytvořil jsem co nejhezčí holografické pozadí a čekal jsem, až přijde.

Přišla sama do velké atriové místnosti, kde jsem čekal - Essie měla tolik taktu, že ji tam odvedla a pak se ztratila. A když Klára vstoupila, mohl jsem podle toho, jak se zastavila a vydechla, říci, že čekala, že budu vypadat mnohem mrtvější.

"Ahoj, Kláro," řekl jsem.

Nebylo to zrovna nic moc originálního, ale co se má v takovéhle situaci říkat? A ona mi odpověděla: "Ahoj, Robine." Nevypadalo to, že by ji napadlo ještě něco, co by k tomu mohla dodat. Stála tam a dívala se na mě, dokud mě nenapadlo nabídnout jí židli. Celou dobu jsem se na ni samozřejmě díval, všemi těmi vícefázovými způsoby, jaké máme my elektronicky uložené inteligence k dispozici; ale ve všech těch způsobech nazírání vypadala sakra dobře. Unavená, to jo. Měla za sebou těžké časy. A milá Klára nebyla taková ta typická kráska, s tím svým tmavým a huňatým obočím a s tím silným svalnatým tělem - ale i tak, ano, vypadala bezvadně. Myslím, že byla nervózní, když jsem na ni civěl, protože si odkašlala a řekla: "Chápu, že mě uděláš bohatou." "Já ne, Kláro. Jenom dostaneš svůj podíl na tom, co jsme vydělali spolu." "Vypadá to, že se ten podíl pořádně znásobil." Usmívala se.

"Tvoje, hm - tvoje žena říká, že mohu dostat padesát milionů dolarů v hotovosti." "Můžeš dostat dokonce i víc." "Ne, ne. I tak dostanu víc - zdá se, že získám podíly taky ve spoustě společností. Díky, Robine." "Není zač." A pak bylo zase ticho a pak - věřili byste tomu? - další slova, co mi vyjela z úst, byla: "Kláro, já to musím vědět! Nenáviděla jsi mě celou tu dobu?" Byla to konec konců otázka, která mi tanula na mysli celých posledních třicet let.
Dokonce i tehdy mě ta otázka zarazila svou nesmyslností. Jak zapůsobila na Kláru, nevím, ale chvíli tam seděla s pusou dokořán, potom polkla a zavrtěla hlavou.
A pak se začala smát. Smála se nahlas a celým tělem a když se přestávala smát, utřela si koutek oka, pořád se ještě hihňala, a potom řekla: "Díky Bohu, Robine! Aspoň něco se nezměnilo. Ty jsi umřel.
Máš smutnou vdovu. Svět je na pokraji největších změn, jaké kdy nastaly. Vypadá to, že jakási děsivá stvoření se chystají všechno tady zlikvidovat a... a... a ty jsi mrtvý. A máš starosti jenom o ten svůj zatracenej pocit viny!" Smál jsem se taky.
Poprvé za půlku mýho života mě opustil poslední zbytek pocitu viny. Jen těžko se dalo vyjádřit, jaký to je pocit; od té doby, co jsem poznal takové osvobození, uplynula už spousta času. Pořád jsem se smál a řekl jsem: "Já vím, že to zní blbě, Kláro. Ale pro mě to byla strašně dlouhá doba a já věděl, že ty jsi tam v ty černý díře, ve zpomaleném čase - a nevěděl jsem, co si myslíš. Myslel jsem si, že třeba, nevím - třeba, že mě obviňuješ za to, že jsem tě opustil -" "Ale jak bych tě mohla obviňovat, Robine? Nevěděla jsem, co se s tebou stalo. Chceš vědět, co jsem doopravdy pociťovala? Byla jsem vyděšená a ochromená, protože jsem věděla, že jsi pryč a myslela jsem si, že jsi mrtvý." "A," - usmíval jsem se - "nakonec ses vrátila a já fakt mrtvěj jsem!" Viděl jsem, že na vtípky v téhle oblasti je citlivější než já. "To je dobrý," řekl jsem. "Fakt, v pořádku. Jsem v pohodě a celej svět taky!" Byl jsem fakt v pořádku. Samozřejmě jsem si přál, abych se jí mohl dotknout, ale to byl začátek jakoby vzdáleného uplynulého dětství; přítomnost byla taková, že byla tady, byla v bezpečí a před námi se otevíral vesmír. A když jsem jí to řekl, zase jí klesla čelist. "Ty jsi teda zatracenej optimista!" prohlásila.
Byl jsem upřímně překvapený. "A proč bych neměl být?" "Vrahové! Jednou určitě vylezou a co udělají? Jestli jsou z nich vyděšení Heechee, tak mě teda děsí k smrti." "Ale, Kláro," řekl jsem a nakonec jsem to pochopil. "Vím, co máš na mysli. Chceš říct, že to je tak, jako když jsme věděli, že Heechee někde jsou a že se mohou vrátit a věděli jsme, že jsou schopni dělat věci, které, jak jsme doufali, neudělají -" "Přesně tak! Pro Vrahy nejsme vůbec žádni protivníci!" "Ne," řekl jsem a usmíval jsem se, "nejsme. A nebyli jsme ani pro Heechee - tehdy. Ale než se ukázali, tak jo. Když budeme mít jen trochu štěstí, tak nás čeká doba, kdy se budeme moci postavit Vrahům." "No a co? Pořád budou našimi nepřáteli!" Zavrtěl jsem hlavou. "Ne nepřáteli, Kláro," řekl jsem. "Jenom další možností."